

**BENCÉS APÁTSÁG
ILLYÉS GYULA ÁLTALÁNOS és
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁJA
8237 Tihany, Csokonai u. 73.**

OM azonosító: 037073

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2021

Tartalom

I. Helyzetelemzés	4
1. Az intézmény adatai:	4
1.1. Az intézmény alaptevékenysége:	4
1.2. Iskolánk múltja, hagyományai	4
II. Nevelési program	6
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.1. Az iskola öndefiníciója	6
1.2. Vállalt pedagógiai alapelveink	6
1.3. Pedagógiai céljaink	6
1.4. Pedagógiai feladataink	7
1.5. Fejlesztési célok	8
1.6. Kiemelt fejlesztési feladatok	9
1.7. Feladataink átfogóan	9
1.8. A célok elérését segítő módszerek	9
1.10. Nevelési-oktatói módszereink	11
1.11. A fejlesztési feladatok szinterei	13
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:	13
3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:	14
4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység helyi rendje	15
4.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:	15
4.4. SNI tanulók esetén a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program	16
5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	17
5.1. A gyermekvédelem feladatai	17
5.2. Prevenció	17
5.3. Mentálhigiénés tevékenység	18
5.4. Munkaformák	18
6. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	18
7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	18
7.1. A tanító feladatai	18
7.2. A szaktanár feladatai	20
7.3. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	21
8. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogainak gyakorlása	22
8.1. A Diákönkormányzat	22
8.2. A tanulók tájékoztatása	22
9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartási formái	22
9.1. A szülői szervezet	22
9.2. A kapcsolatrendszer fejlesztésének legfontosabb tennivalói	22
9.3. A szülők tájékoztatása	22
9.4. Munkaformák	22
9.5. Tihanyi Bencés Apátság	23
9.6. Tihany Község Önkormányzat	23
9.7. Egészségügy	23
9.8. Rendőrség	23
9.9. Óvoda	24
9.10. Gyermekvédelem	24
9.11. Tihany község intézményei	24
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	24
10.1. A tanulmányok alatti vizsgák formái	24
10.2. Vizsgaidőszakok	24
10.3. A vizsgabizottság létszáma, megbízatása	25
10.4. A vizsgák követelményei, részei, értékelésének rendje	25
11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai	28
12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	28
III. Helyi tanterv	29
1. Az iskola által választott kerettanterv:	29
2. A választott kerettanterv által meghatározott kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám	29
3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét	30
4. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	31

4.1. Önismeret és a társas kultúra fejlesztése	31
4.2. Családi életre nevelés	32
4.3. Pályaorientáció.....	32
4.4. Gazdasági és pénzügyi nevelés	33
4.5. Médiatudatosságra nevelés	33
5. Választható tantárgyak, és a pedagógusválasztás szabályai	33
6. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	34
6.1. Egészségnevelés (lásd az iskola Egészségnevelési programja!)	34
6.2. A környezeti nevelési elvek közül a következőket kell kiemelten kezelnünk	36
7. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei	36
7.1. A magatartás értékelése, minősítése	36
7.2. A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei	37
7.3. A tanuló magatartása, szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formái	37
7.4. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	37
8. A tanuló teljesítmény értékelésének, minősítésének formái	37
9. Otthoni (napközi, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai ..	39
10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	39
11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	40
11.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	40
11.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése	41
12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	41
13. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek.....	41
IV. Az alsó tagozat tantárgyai, témakörei évfolyamonként	41
V. A felső tagozat tantárgyai, témakörei évfolyamonként	51
VI. Az alapfokú művészeti iskola helyi tanterve	70
Záradék	345

I. Helyzetelemzés

1. Az intézmény adatai:

Neve:	Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája
Székhelye és címe:	Tihany, Csokonai u. 73.
Az intézmény alapítója:	Tihanyi Bencés Apátság
Az alapító okirat elkészítésének dátuma:	2012
Az alapító okirat utolsó módosítása:	2017
Jogelőd intézmény alapítása:	1996
Az alapító okirat elfogadásának száma:	VE-09B/HAT/1983-11/2017
Fenntartója és címe:	Tihanyi Bencés Apátság Tihany, I. András tér 1.
Felügyeleti szerve és címe:	Tihanyi Bencés Apátság Tihany, I. András tér 1.
Közüktatási megállapodás megbízójának neve:	Tihany Község Önkormányzat
címe:	8237, Tihany, Kossuth u. 12.
A közüktatási megállapodás kelte:	2012.

Szafeladata: 2013. január 1-től:

852011-1	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)
852012-1	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)
852021-1	Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)
852022-1	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)
852031-1	Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágban
855911-1	Általános iskolai napközi otthonos nevelés
855912-1	Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthonos nevelése
855914-1	Általános iskolai tanulószobai nevelés
855915-1	Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tanulószobai nevelése
910123-1	Könyvtári szolgáltatások

OM azonosító:	037073
Többlcéli intézmény:	összetett iskola
Zeneiskola alapítása:	1997

1.1. Az intézmény alaptévékenysége:

- Az általános iskolában alapfokú nevelés-oktatás folyik. A tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészítjük a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

A képzés szakaszai:

1. – 2. évfolyam – bevezető szakasz
3. – 4. évfolyam – kezdő szakasz
5. – 6. évfolyam – alapozó szakasz
7. – 8. évfolyam – fejlesztő szakasz

- Az alapfokú művészetoktatási intézmény – a zeneiskola megalapozza a tanulók zenei kifejező képességét, fejleszti a zenei képességüket, bővíti a művészeti alapismeretüket.
- Az oktatás előképző (2 év), alapfokú (6 év) és továbbképző (4 év) évfolyamokon folyik. Az utolsó alapfokú évfolyam befejezésével követően a tanuló művészeti alapvizsgát tehet. [11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 51 § (3)]
- Alapfeladat továbbá a napközi otthonos valamint tanulószobai ellátás és a diákétkeztetés biztosítása.
- 2013. január 1-én kelt alapító okirat alapján alapfeladatként vállalta a fenntartó a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását is.
- 2009/2010-es tanévtől kompetencia alapú oktatás-nevelés folyik iskolánkban.

1.2 Iskolánk múltja, hagyományai

1703-ban Reyser Amand apát rendelete alapján épült a Tihanyban az iskola és a mesterlakás.

1834-ben új helyiséget építettek, amit 1871-ben 38 négyzetméter területűre bővíttek.

1902-ben új iskola épült, melynek értéke 17.000 korona. Ekkor osztálytanítói állást szerveztek, s ettől kezdve két tanító dolgozott Tihanyban.

1948. VI. 15-én államosították az iskolát, neve ettől kezdve: Állami Általános Iskola. 5 tanteremben folyt az oktatás délelőtt, 2 másik helyen délután is.

1950-ben toldással, átalakítással létesítettek az iskolában 4 tantermet, igazgatói és tanári szobát, bevezették a vizet, kerítést építettek.

1966-ban napközi otthon létesült, a termet az óvodai épülethez toldották.

1971-ben a körzetesítés miatt a tihanyi iskola tagiskolákat kapott: Aszófő, Balatonudvari, Balatonakali, Örvényes. A községi tanács új iskola létesítése érdekében intézkedett.

1974-től 4 tanteremmel áttértek a szaktantermi oktatásra, amit 1978-ban zsúfoltság miatt megszüntettek.

1979. április 1-jén ünnepélyesen átadták az új iskolát.

1979-től a tagiskolák megszűntek. A tanulók iskolabusszal járnak a tihanyi iskolába.

1997. október 3-tól iskolánk neve: Illyés Gyula Általános és Zeneiskola – alapfokú zeneoktatással bővült az alaptevékenység.

2007. szeptembertől a fenntartó 18 fős iskolabusszal szállítja a gyerekeket Balatonfüred – Balatonszőlős – Pécsely – Vászoly útvonalon.

2009/2010-es tanévtől alapfeladat a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése.

Iskolánk nevelőtestülete a 2009/2010-es tanévben részt vett a TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0214 számú projekt megvalósításában, a kompetencia alapú oktatás bevezetésében.

2012. 09. 01-től az iskola fenntartója a Tihanyi Bencés Apátság lett. Az iskola új neve: Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Zeneiskolája. Az intézmény az Illyés Gyula Általános és Zeneiskola jogutódjaként működik.

2013.-ban ismét új nevet kapott az intézmény: Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája.

II. Nevelési program

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1 Az iskola öndefiníciója

A Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája komplex személyiség és képességfejlesztő pedagógiát megvalósító 8 évfolyamos általános egyházi iskola. Pedagógiai céljaival, feladataival, követelményeivel és ezt tükröző működési rendjével, pedagógiai és kulturális szolgáltatásaival az értéket képvisel.

Oktatási-nevelési struktúrája a keresztény értékrend szerint épül fel, és a gyerekek érdekeit szolgálja.

A zeneiskola cél-és feladatrendszere:

A zeneiskolai oktatás célja, hogy a hangszeres oktatással, érzelmi és esztétikai neveléssel járuljon hozzá egy sokoldalú zeneileg is művelt, érett, kreatív személyiség kialakításához. Ezért a zeneiskola nevelési programja felépítés szempontjából követelményközpontú, koncepciója szerint tanulóközpontú, mert a sikerélményen alapuló munkát tartjuk célravezetőnek.

1.2. Vállalt pedagógiai alapelveink

Kereszténység

Minden tudás, amely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, legyen érzékük a transzcendencia és az igazi értékek iránt, megérjének a szabadság felelős használatára és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

Esélyegyenlőség

Vállaljuk, hogy minden tanulónak biztosítjuk a személyiségét, aktuális pszichés állapotát figyelembevevő pedagógiai fejlesztését, oktatását, képzését. Ebbe beleértendő néhány speciális feladat ellátása is: a részképesség-zavaros gyermekek fejlesztése, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

Nyitottság

Tantestületünk szívesen fogadja azokat a pedagógiai törekvéseket, kezdeményezéseket, amelyek a gyermekek személyiségének fejlesztését hatékonyabbá, teljesebbé teszi és megfelel célkitűzéseinknek.

Iskolánkba nem csak katolikus vallású gyerekek járhatnak. A protestáns felekezetekhez tartozók számára – kérésükre – biztosítjuk a hitük szerinti hitoktatásban való részvételt, illetve a különböző egyházi programok megszervezése alkalmával is tekintettel vagyunk rájuk. Szívesen látunk iskolánkban nem hívő családból érkező diákokat is, ha elfogadják az iskola értékrendjét, nevelési céljait.

Komplexitás

Pedagógiánkban az oktatás és a nevelés szorosan összefonódik. Igyekszünk a gyerekeket érő társadalmi, szülői, iskolai hatások összhangját megteremteni személyiségük egészséges fejlődése érdekében. Sokszínű és tartalmas iskolai élettel adunk mintát diákjainknak jövőbeni sikeres és boldog életük megvalósításához.

Az elsajátítandó új ismereteket több oldalról, többféle módszerrel közelítjük meg.

Megtanítjuk az eredményes tanulás módszereit, eszközeit, eljárásait, előnyben részesítjük a kompetenciák kialakítását, fejlesztését.

1.3. Pedagógiai céljaink

A Bencés Apátság Illyés Gyula Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája nevelőtestülete az alábbi célokat fogalmazza meg:

- Tanítványaink nyitott, érdeklődő, sokoldalú, rugalmas személyiségek legyenek.
- Ismerjék meg, fogadják el és éljék meg a keresztény értékeket.
- Alakuljon ki bennük a műveltség megszerzésének igénye, és ennek érdekében erőfeszítésekre is legyenek képesek.
- A kulturált magatartás, a közösségi érzés és a megfelelő kommunikáció jellemezze őket.
- A teljesítményképes tudás birtokában képességeik legjavát nyújtsák.
- Törekedjenek reális önismeretre, önértékelésre (önbecsülés, önbizalom), a kitartó munkához való helyes viszony kialakítására.
- Legyenek cselekvőképes, kreatív emberek, vállaljanak felelősséget saját sorsuk irányításáért (önállóság, kitartás,

- szorgalom).
- Szeressék és védjék a természetet, beleértve saját szűkebb környezetüket is.
 - Alakuljon ki bennük a testmozgás iránti igény, az önellátás képessége (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, a környezet rendben tartása).
 - Legyenek tisztában az egészségvédelem legfontosabb tényezőivel (az egészségre káros szokások elutasítása, a balesetek megelőzése).
 - Legyenek érdeklődők és toleránsak a különböző kultúrák iránt.
 - Legyenek fogékonyak az emberi kapcsolatokra, a barátságra.
 - Alakuljon ki a családtagok iránti tisztelet, a család szeretete.
 - Váljanak szülőföldjüket jól ismerő, hagyományainkat tisztelő emberekké.
 - Jellemezze őket a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség, a hazánkban élő kisebbségek, más népek, nemzetek jogainak elismerése, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása, az alkotmányosság, törvényesség, az állampolgári, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása.
 - Alakuljon ki bennük a világ megismerésének igénye.
 - A siker esélyével készüljenek fel jövőendő életpályájukra.
 - A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
 - Használják a zeneórán elsajátított ismereteket saját maguk és környezetük örömére.

1.4. Pedagógiai feladataink

A NAT meghatározza az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljait. Ezeknek a céloknak az elérésében döntő szerep jut a kompetenciák fejlesztésének.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázateértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

Kulcskompetenciák:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetencia
- természettudományos technológiai kompetencia
- digitális kompetencia
- hatékony önálló tanulás
- személyközi és állampolgári kompetencia
- kezdeményezőképeség és vállalkozó kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség kompetenciája.

EU ajánlásán alapuló kulcskompetenciák fejlesztése

1. Anyanyelvi kommunikáció

A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok teljes skáláján - a munkahelyen, otthon és a szabadidőben.

2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértésének, kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok megfelelő skáláján - a munkahelyen, otthon, a szabadidőben, az oktatásban és képzésben - az anyanyelvtől különböző nyelve(ke)n, illetve az iskola tanítási nyelvén az egyéni igények és szükségletek szerint.

3. Matematikai kompetenciák

A legalapvetőbb szinten a matematikai kompetencia az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a százalékok és a törtek használatának képességét foglalja magában fejből és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából. Egy magasabb fejlettségi szinten a matematikai kompetencia a matematikai

gondolkodásmód (logikus és térbeli gondolkodás) és a valóság magyarázatára és leírására egyetemesen használt matematikai kifejezésmód (képletek, modellek, geometriai ábrák, görbék, grafikonok) használatára való képesség és készség az adott kontextusnak megfelelően.

4. Természettudományi és technológiai kompetenciák

A természettudományi kompetencia azoknak az ismereteknek és módszereknek a használatára való képesség és készség, amelyekkel a természettudományok a természeti világot magyarázzák. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak az alkalmazása a természeti környezet átalakításában az ember felismert igényeire vagy szükségleteire válaszolva.

5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Az információs és kommunikációs technológiák (DCT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.

Tanulóink digitális kompetenciáinak fejlesztésének érdekében a kompetencia alapú oktatást megvalósító osztályokban a tanórák 25-30%-ában IKT eszközök használatával történik az oktatás. Az IKT eszközök használata az iskola lehetőségeinek és adottságainak függvényében történik. Az IKT eszközök használata során alkalmazzuk az internetről elérhető szabad programokat és az sdt-t.

6. Hatékony önálló tanulás

A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Részt képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző kontextusokban - otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben - történő alkalmazásának képessége. Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja azt, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásának irányítására.

7. Személyközi és állampolgári kompetenciák

A személyközi kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket az egyénnek el kell sajátítania ahhoz, hogy képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén meg tudja oldani a konfliktusokat. A személyközi kompetenciák nélkülözhetetlenek a hatékony személyes és csoportos érintkezésben és mind a köz-, mind a magánélet területén.

8. Kezdeményező képesség és vállalkozási kompetencia

A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientáltság.

9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező képesség kompetenciája

A gondolatok, élmények és érzések különféle módon - többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet - történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

1.5. Fejlesztési célok

1. A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekkel segítsük elő a kulcskompetenciák kialakítását és megerősítését, dolgozzuk ki a különböző műveltségterületekhez a kulcskompetenciák kialakításának módszereit, amelyek révén és segítségével az ismeretszerzés és a kulcskompetenciák fejlődése egymást erősítő, integrált folyamattá válhat.

2. Célunk, hogy az ismeretszerzés, a készség- és képességfejlesztés, valamint a hatékony megismerési folyamathoz nélkülözhetetlen értelmi, érzelmi és motivációs tényezők fejlesztése együttesen történhessen meg. Ehhez a változó életkorokhoz szabott, élményszerű - élményszerző - módszerek alkalmazására van szükség.

3. Új pedagógiai és módszertani eljárások alkalmazásával: kooperativitás, projektek, beszélgető kör stb. teremthetjük meg iskolánkban a kompetencia alapú oktatást. Sokoldalúan kívánjuk felhasználni az Internet lehetőségeit a tanórákon, az otthoni kutatómunkában, információszerzésben, fejlesztő, felzárkóztató feladatok készítésében, megoldásában.

4. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal,

miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

5. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

1.6. Kiemelt fejlesztési feladatok

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát nevelési-oktatási folyamat, amely során a következő fejlesztési feladatokat és irányokat követjük:

- anyanyelvi kommunikáció színtereinek és formáinak gyakorlása
- értelmező, illetve szövegértő olvasás kialakítása
- íráskészség fejlesztése
- idegen nyelvi kommunikáció színtereinek és formáinak megismerése, alkalmazása
- problémamegoldó, logikus gondolkodás fejlesztése
- térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódás
- számolási készség fejlesztése
- természettudományos és műszaki műveltség fejlesztése, különös tekintettel a megismerés- értelmezés-alkalmazás folyamatra
- IST /információs társadalom technológiái/ alkalmazása
- az önálló tanulás, jegyzetelési technikák elsajátíttatása
- az információszerzés- és feldolgozás (forrásból tájékozódás, csoportosítás, rendszerezés és felhasználás új összefüggésben) képességének fejlesztése
- társadalmi együttélés szabályainak megismerése és alkalmazása
- kulturális és esztétikai értékek megismerése, befogadása
- a környezettudatosság fejlesztése

1.7. Feladataink átfogóan

- Megismertetjük tanulóinkkal Krisztus örömhírét, segítünk lerakni a felnőtt hit alapjait.
- Kialakítjuk a társadalmi együttéléshez, a munkavégzéshez, az önművelődéshez, a testi és lelki fejlődéshez, valamint a továbbtanuláshoz szükséges alapvető képességeket, készségeket.
- Fejlesztjük tanítványaink logikai képességét, kreativitását, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs készségét.
- Helyes tanulási szokásokat alakítunk ki.
- Megtanítjuk diákjainkat a helyes tankönyvhasználatra és más korszerű ismerethordozók felhasználására a tanulás során.
- Megfelelő, sikeresen teljesíthető feladatokat adunk.
- Ellenőrző és értékelő munkánkban a rendszerességre és igazságosságra törekszünk.
- Fontos feladatunknak tekintjük a képességek szerinti differenciált munkát, differenciált számonkérést.
- A pedagógiai munka színvonalának folyamatos emelése.
- A tehetséggondozás.
- A műveltségbeli hátrányok leküzdése.
- Az egészséges életmód kialakítása.
- Ezt szolgálják a nevelési programban meghatározott tanórai és tanórán kívüli tevékenységek, valamint a folyamatos értékelés.
- A környezettudatos magatartás kialakítása, fejlesztése.
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó képességének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

1.8. A célok elérését segítő módszerek

Fenti feladatok végrehajtása során olyan készségek fejlesztéséről, olyan ismeretek átadásáról kell gondoskodni, amelyek igazodnak az éppen adott tanulói csoporthoz, az érintett tanulók életkorához, személyiségéhez, felkészültségéhez. Az egész életen át tartó tanulás képességének megszerzése érdekében meg kell tanítani tanulni tanítványainkat. A kompetencia alapú oktatás megvalósítása a tankönyvek, taneszközök, tananyagok tudatos választását is meghatározza. A hangsúly áttevődik a hatékony tanulásszervezési módokra. A kompetenciák kialakítását

segítő módszerek - különösen a hatékony tanulásszervezési módok - a konstruktivista pedagógia szemléletmódján alapulnak.

A kompetenciaterületek fejlesztése során törekszünk az alábbi feltételek megteremtésére:

- a keresztény hit megéléséhez szükséges keretek biztosítása
- családi, nyitott iskolai légkör
- világosan megfogalmazott célok és szabályok
- tanulóközpontú tanulás és tanítás
- differenciált oktatás, nevelés, számonkérés
- a gyerekek pozitív elfogadása
- játékos tanulás-tanítás szervezése
- tanulás tanulása megvalósítása
- kooperatív tanulási formák alkalmazása
- sokféle tanulási forrás biztosítása
- személyközi kapcsolatok sokasága

A pedagógiai programban az alábbi tanulásszervezési módok kapnak kiemelt státuszt.

Tanórai és tanórán kívüli tanítási munkaformák:

- csoportmunka
- nívócsoporthoz tartozó oktatás
- páros munka
- egyéni munka
- differenciált tananyag-feldolgozás
- foglalkoztató eszközök alkalmazása
- tevékenységet támogató ismeretszerzés

Együttműködésre alapozott tanulásszervezési módok

- problémaalapú tanulás
- kooperatív vita
- dráma módszer
- szerepjátékok alkalmazása
- projekt módszer
- témahetek
- 3 hetet meghaladó projektek

Követelményeink

Iskolánkban valamint tanítványaink tágabb és szűkebb környezetében a viselkedéskultúra különböző szintje jellemző. Feltétlenül szükséges tehát egy lényegesen fejlettebb neveltségi állapot elérése. Követelményrendszerünk meghatározza nevelői tevékenységünk irányát, és formálja az igényes és egységes nevelőközösségi magatartást.

A követelmény az a norma, mely szabályozza, befolyásolja a személyiség erkölcsi tudatának és magatartásának alakulását. Törekszünk arra, hogy követelményeinket a keresztény szellem, a humanizmus és a tanulók igazi érdekeinek védelme hassa át.

Szem előtt tartjuk a követelmények támasztásának fokozatosságát, azok teljesítésének szokásos útját: ismeretek nyújtása, normák megfogalmazása, érzelmek keltése, a normák elfogadása a belátás, majd a meggyőződés szintjén, végül a követelmények szokássá, magatartássá alakítása.

Követelményrendszerünk kialakításakor törekedtünk arra, hogy normáink találkozzanak a fenntartó Tihanyi Bencés Apátság, a szülők, a pedagógusok igényeivel, iskolánk adottságaival és lehetőségeivel, ugyanakkor a törvényi szabályozásnak is megfeleljen.

Követelményeinket részben iskolánk Szervezeti és Működési Szabályzata és Házirendje tartalmazza.

Tantárgyi követelményeinket a Helyi tantervben fogalmazzuk meg.

Követelményrendszerünk kiterjed a tanulói és a nevelői közösségre és a szülői házra is.

A tanulókkal szemben támasztott kiemelt követelmények:

- A tanulók legfontosabb kötelessége a tanulás, melyben önállóságra és igényességre kell törekedniük.
- Tartsák be a Házirendben megfogalmazott magatartással, szorgalommal és viselkedéskultúrával kapcsolatos normákat.
- Fogadják el a katolikus egyház és a bencés rend által képviselt értékeket.
- Társas kapcsolataikat az udvariasság, a kulturált, szép beszéd, a durvaságoktól mentes kommunikáció jellemezze.
- Ügyeljenek saját maguk és környezetük tisztaságára, rendezettségére, az egészséges életmódra.
- Különös gondot fordítsanak az intézmény tárgyi eszközeinek rendeltetésszerű használatára.
- Tudjanak élni (nem pedig visszaélni) az iskolai demokrácia nyújtotta lehetőségekkel.

A nevelőtestület számára támasztott követelmények:

- Követelményeikben, elvárásaikban a pedagógusok legyenek egységesek, cselekedeteiket az iskola és hivatásuk iránti elkötelezettség hassa át.
- A nevelők ismereteik legjavát nyújtva, felkészülten végezzék oktató-nevelő tevékenységüket, rendszeresen képezzék magukat.
- Fogadják el a katolikus egyház és a bencés rend által képviselt értékeket.
- Minden tevékenységükben érvényesüljenek a humanizmus és a demokrácia elvei.
- Munkavégzésükben legyenek igényesek, pontosak, fegyelmezettek, következetesek, ugyanakkor toleránsak, rugalmasak és gyermekcentrikusak.
- Pedagógiai módszereiket, eljárásaikat mindig a tanulók életkori és egyéni sajátosságai szerint alkalmazzák.
- A tanulók értékelése minden esetben objektív legyen, az egyenlő esély biztosítása, az aktuális tudásszint alapján történjen, soha ne hordozzon hangulati elemeket.
- Elmarasztaláskor, büntetéskor a nevelői szándék nem párosulhat megalázással.

Elvárásaink a szülői háztól:

- A szülő tartsa tiszteletben gyermeke személyiségi jogait.
- Fogadja el a katolikus egyház és a bencés rend által képviselt értékeket.
- Biztosítsa számára az egészséges és nyugodt életfeltételeket, vagy gondjai, megoldásához kérje a megfelelő intézmények segítségét.
- Tartsa be a tankötelezettségre vonatkozó törvényi előírásokat.
- Az iskolában folyó oktató-nevelő munkát kísérelje figyelemmel; gyermeke érdekében keresse az együttműködést a nevelőtestület tagjaival.

1.10. Nevelési-oktatási módszereink

- Közvetlen módszerek: melyek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulókra.
- Közvetett módszerek: amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés	- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés
magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók önálló elemző munkája	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról; szabályok közös kialakítása - vita

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencven százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfelelően
- Ismeri, és elfogadja a keresztény értékeket.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Oktatási tevékenységünkben hangsúlyosan szerepeltetjük a kooperatív technikák alkalmazását:

A kooperatív tanulás együttműködő tanulást jelent, amely nem egyenlő a hagyományosan használt csoportosan végzett munka kifejezéssel.

A kooperatív tanulás több mint a teljesítmény növelése, tárgyi tudás mélyítése, kritikai gondolkodás képességének fejlesztése. Fontos, hogy a tanulók a tanulási szituációk túlnyomó részét kooperatív csoportokban éljék meg. A kooperatív csoportok a csoporttagok egymás kölcsönös függőségén alapul.

A kooperatív tanulás hatására nő a gyerekek tanulási motivációja, csökken a szorongásuk, ezáltal erősödik pozitív beállítottságuk az iskolával, tanulókkal kapcsolatban. Javul a tanulási teljesítményük és segíti a problémamegoldó, kreatív gondolkodás fejlődését. Jó irányba alakul a gyerekek egymás iránti toleranciája is. Képessé válnak a társadalmi, etnikai, kulturális különbségek tisztább megértésére, előítéletük, elfogultságuk csökken.

A kooperatív módszerek alkalmazáshoz Spencer Kagan könyvét használjuk. A bemutatott módszerek közül válogatunk, hogy megtaláljuk az adott feladathoz leginkább megfelelő technikát. Pl. mozaik, páros forgó, szóforgó, szakértői mozaik, diák kvartett stb.

A kooperatív tanulás egyenlő esélyt biztosít a hátrányos helyzetű és/vagy a lassabban haladóknak is a munkában való részvételre.

A kooperatív tanulás toleranciára, elfogadásra és egymás segítésére nevel, s mint ilyen háttérbe helyezi a versengést, egymás legyőzését, kiszorítását.

A kooperatív tanulás négy alapelve: az egyenlő részvétel, az építő egymásrautaltság, a párhuzamos interakciók és az egyéni felelősség minden feladattípusnál beépítésre kerül.

A kooperatív tanulás örömmel és kedvvel végzett munkát, aktív tanulást eredményez.

Sajátos pedagógiai módszerek

Témahét:

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. A pedagógiai programba rendszerszerűen beépített témahetek egy-egy kulcstéma integrált feldolgozására alkalmasak.

Az intézmény tantestülete tanévenként határozza meg a témahét időtartamát, témáját, melyet az adott tanév munkatervében rögzítünk.

Projektoktatás:

Valamilyen összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása.

A projekt módszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik.

Röviden olyan tanulásszervezés, melynek középpontjában valamilyen elvégzendő tevékenység áll, és a hangsúlyt az ismeretek megszerzésének folyamatára helyezi. A projekt végére pedig olyan produktumot várunk el, mely lehetőleg szélesebb vonatkozásban tárja fel az adott gondolkört.

Minden tanévben a munkaterv készítésekor a tantestület dönt a projekt tartalmáról, időpontjáról, melyet az adott tanév munkatervébe tartalmaz.

A TÁMOP 3.1.4-08/2-2009-0214 projekt megvalósításának keretében önálló innovációt dolgozott ki a nevelőtestület. Az innováció az „Zöld Óvoda-ÖKO Iskola” átmenet megkönnyítését, illetve az alsó-felső tagozat közti átmenet pedagógiai segítségét szolgálja.

Az innovációs program részletes kidolgozását, témákat, felelősöket a mindenkori éves munkaterv tartalmazza.

Modul, moduláris oktatás:

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. Önmagukban koherensek, vagyis egy témakört, témát tartalmaznak, azonban a témakörök, a témák szerveződésének logikája eltérő modultípusokat hozhat létre. Az oktatási programok elemi egységekből (modulokból) felépülő jellege lehetővé teszi az egységek többféle csoportosítását, az alkalmazás flexibilitását, vagyis a sorrend és a tananyagmennyiség hozzáigazítását a pedagógiai szükségletekhez és a helyi igényekhez.

A műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tanítását a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásakor az alsó tagozatban alkalmazzuk.

1.11. A fejlesztési feladatok színterei

Tanórai keretek között

- az alkalmazott módszereknek megfelelően az 1-8. évfolyamon lehetőség szerint komplex módon meg kell jelenniük a nevelési-oktatási folyamatban
- kompetencia alapú oktatást a 2009-2010-es tanévtől alsó tagozaton egy-egy évfolyamon (szövegértés, szövegalkotás), felső tagozaton egy-egy évfolyamon (matematika, informatika és szövegértés, szövegalkotás) vezettünk be.

Tanórán kívüli foglalkozásokon, amely lehet

- szakkör
- múzeumi, könyvtári óra
- egyéni fejlesztés (korrepetálás, felzárkóztató foglalkozás)
- napközi otthon, tanulószoba
- tanulmányi-, sport-, kulturális versenyek, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, diáknapi
- középiskolai előkészítő
- iskolai sportkör
- tanulmányi kirándulás, erdei iskola, nyári tábor. A foglalkozásokon való részvétel szülői támogatással, alapítványi, illetve pályázati lehetőségek igénybe vételével valósulnak meg. Azon gyermekek részére, akiknek a szülői támogatás nem biztosított, az iskola egyéb forrásból teremti meg a lehetőséget.
- zeneiskolai koncertek
- énekkar
- témahetek
- projekthetek

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A tanulók erkölcsi nevelése: Az alapvető keresztény erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- A tanulók értelmi nevelése: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. (lásd 3. pont)
- A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
- A tanulók akarati nevelése: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre. Az iskolai közéletben való részvétel színtere a diákönkormányzat, és a diákfórum. (Lásd még: 8.1.)
- A tanulók munkára nevelése: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- A tanulók testi- lelki egészségre történő nevelése: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- Fenntarthatóság, környezettudatosság: A tanulók környezettudatos magatartásának fejlesztése. A környezeti problémák iránti érzékenység kialakítása, az egyéni felelősség tudatosítása.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- A tanulás tanítása: az önálló ismeretszerzés, feldolgozás, rendszerezés képességének kialakítása, a motiváció fejlesztése, a tanulás iránti igény erősítése. A megvalósulást segítő a tevékenykedtető tanulási eljárás. A sikeres tanuláshoz elengedhetetlen a megfelelő motiváció, érdeklődés, a kitartás, a vágykielégítés késleltetés, monotonia tűrés. A szaktanárok és az osztályfőnök feladata, hogy az órai munka különböző szervezési formái, módszertani lehetőségei kihasználásával minél több lehetőséget mutasson be a diákoknak. Ugyanígy a házi feladatok és a számonkérés különböző fajtái is segítik a diákokban a számukra megfelelő tanulási technika kialakítását.

3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok:

Az ember kiteljesedni csak közösségben tud. Ezért nagyon fontos, hogy hogyan tanulja meg a közösségi együttélés szabályait, hogyan szocializálódik. A család után az iskola ennek legfontosabb terepe. Az iskolában a közösségi nevelésnek két fontos része van. Egyrészt a diákok egymás között spontán kialakuló barátságai, másrészt a nevelő által tudatosan vezérelt közösségépítés. Az előbbieket nem szabad befolyásolnunk, legfeljebb alkalmakat teremthetünk arra, hogy ezek még jobban elmélyüljenek, illetve nagyon indokolt esetben, ha egy kapcsolat alakulása valakinek nyilvánvaló kárára válna, szabad csak beleszólnunk.

A tudatos közösségépítésnek számos lehetősége van iskolánkban. Elsősorban a különböző osztályprogramokat kell kiemelni (osztálykirándulás, táborok, osztálydelutának stb.), illetve azokat a tanórákat, amelyeken a diákok saját véleményüket, élményeiket oszthatják meg társaikkal (osztályfőnöki, hittan stb.). A közösségért végzett munka szintén nagy nevelő erő. A pedagógusoknak olyan feladatokat kell kitűzni a diákok elé, amelyeket közösen tudnak megoldani, értelmes célt, kihívást jelentenek számukra, és mindezzel példaként jelenhetnek meg az egész iskola színe előtt (ünnepélyek, énekkari, zenei és színielőadások stb.).

Fontos részét képezik a közösségnevelésnek az alapfokú művészetoktatás azon órái és alkalmai, amelyen a diákok csoportosan vesznek részt. (A zeneórák többsége ugyan egyéni formában zajlik, de ezeknek is feladata többek között, hogy a diákokat felkészítse a közös zenélésre.) Segítenek az egyénnek, hogy megtalálja helyét a közösségben, megtanítja arra, hogy a közösség érdekében korlátozza saját elképzeléseit, illetve hogy ezeket olyan formába öntse, amely az egész közösséget segíti.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása:
Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében:
A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkori sajátosságokhoz: a kisgyermek a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása:
A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése:
A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt

vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása:
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése, közreműködés az intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvétellel való ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.
- Közösségfejlesztő feladataink megvalósulását segíti a kooperatív technikák alkalmazása a tanítási, tanulási folyamatban.

4. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység helyi rendje

4.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- minden alkalmazott feladata a fenti problémával küzdő tanulók segítése, támogatása
- a különböző eseteket értekezleteken megbeszéljük, az elhangzottakat egységesen képviseljük
- az osztályfőnökök a magatartási problémákat megbeszélnek a tanulókkal, azok leküzdését célként jelölik meg a gyermekeknek, ehhez kérnek támogatást a kollégáktól és a szülőtől
- a problémás tanuló érdeklődésének, képességének megfelelő közösségi feladatot kap, illetve a neki megfelelő, tanórán kívüli foglalkozásra, zeneiskolai beiratkozásra, szabadidős tevékenység folytatására biztatjuk, ezzel is segítve a beilleszkedést és azt, hogy társai elfogadják, segítsék őt
- a beilleszkedési, magatartási problémák kezelésében kiemelten alkalmazzuk a szociális képességeket fejlesztő kooperatív technikákat
- a biztonságos és támogató személyes kapcsolatrendszer kialakítása érdekében fontos a mindennapos beszélgetés, odafigyelés
- feladatunk, célunk a következő tulajdonságok kialakítása, fejlesztése:
 - o alkalmazkodó képesség
 - o kompromisszumra való törekvés
 - o együttműködési készség
 - o megfelelő kommunikációs készség
 - o döntéshozatali képesség
 - o felelősségvállalás
 - o előítéletektől mentes személyiség fejlesztése
 - o reális énkép, önértékelés kialakítása

4.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

A tehetség fejlesztésének alapja a szellemi és a speciális (művészeti, sport) képességek megismerése, valamint a szorgalom, a kitanulás erősítése.

A tehetséges gyerekeket a következő lehetőségekkel támogatja az iskola:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- Az egyéni képességek fejlesztéséhez/tehetséggondozáshoz alkalmazzuk az elérhető digitális tananyagtartalmakat, az önálló tanulást segítő, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő programokat;
- A tehetséggondozó foglalkozások;
- Az iskolai sportkör;
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- A szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- A pályaorientáció során segítünk a megfelelő középiskola kiválasztásában, felkészítjük tanítványainkat a felvételi vizsgára;
- Bemutatkozási, fellépési lehetőségeket biztosítunk a speciális tehetséggel bíró gyerekeknek.

A zeneiskola évente két koncerten és több községi ünnepélyen lehetőséget biztosít a tehetségek bemutatkozására. A tehetséges növendékeket művészeti versenyekre készítik fel a pedagógusok. A továbbtanulásukat segítik a zeneművészeti szakközépiskolák felvételi tájékoztatóinak az ismertetésével, figyelemmel kísérésével, a jelentkezőket felkészítik a felvételi vizsgára. Iskolánk pedagógusai ösztönzik növendékeinket a budapesti Szent István Zeneművészeti Szakközépiskola nyári koncertjeinek a meghallgatására, a próbákban való részvételre. Rendhagyó zeneórákat szerveznek a neves előadók meghívásával. A szolfézs tantárgy népszerűsítése érdekében bekapcsolódtunk az országos Hungaroton – Hang – Játék versenybe.

4.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Korunkra jellemző, hogy nő a tanulási kudarcral küzdő tanulók száma, ezért iskolánk logopédus-fejlesztőpedagógust alkalmaz félállásban. Tanulás tanulója címmel az 5. és 6. osztályosokkal szakember foglalkozott fakultatív jelleggel. azt tapasztaltuk, hogy gyermekeink érdeklődők, befogadók, alkalmazzák a tanultakat, ezért osztályfőnöki órák keretében folytatjuk a képzésüket.

A tanulási kudarc lehetséges okai:

- a tanuló alacsony szintű kommunikációs készsége
- rossz tanulási szokások, módszerek alkalmazása
- pszichés eredetű tanulási kudarc
- szorgalom, kitartás hiánya (következmény is lehet)
- súlyosabb esetekben részképesség hiánya
 - diszlexia
 - diszgráfia
 - diszkalkulia

A tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztésének területei:

- tanulás tanítása-szakember bevonásával
- helyes tanulási technikák elsajátíttatása
- egyénre szabott feladatok, differenciált ellenőrzés, segítő szándékú számonkérés
- a szorgalom, az aktivitás növelése kooperatív munkával
- egyéni fejlesztő foglalkozások, korrepetálások
- sportolási lehetőség a sportköri foglalkozásokon
- egyéni fejlesztési terv kidolgozása, végrehajtása
- zeneiskolai foglalkozás is segítheti a fejlődésüket
- pszichés zavarok feltárása, enyhítése szakember segítségével
- pozitív motivációval az önbizalom növelése, a versenyhelyzet mellőzése
- továbbtanulásuk segítése, irányítása
- részképesség-zavarral küzdő tanulók esetén:
 - egyéni, terápiás terv kidolgozása a fejlesztésükre
 - a tanulási idő meghosszabbítása
 - nyelvtanulás során az auditív módszerek preferálása, esetlegesen az osztályozás alóli felmentés alkalmazása

4.4. SNI tanulók esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

4.4.1. Pedagógiai programunk nevelési programjában meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóira is érvényesek, oktató-nevelő munkánk során figyelembe vesszük

- NAT rájuk vonatkozó előírásait,
- a 32/2012. EMMI rendelet előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- az önkormányzati intézményfenntartó minőségirányítási programját,
- a szülők elvárásait,
- sajátos nevelési igényű tanulóink állapotát, fogyatékoságuk típusát, mértékét.

4.4.2. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása során a következő célokat, feladatokat tűzzük ki:

- segítjük a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedésüket,
- a fejlesztési követelményeket a tanulók lehetséges fejlődéséhez igazítjuk,
- meghosszabbítjuk a tanulási időt,
- fejlesztő, segítő szándékú számonkérést alkalmazunk
- igénybe vesszük a Balatonfüredi Nevelési Tanácsadó szolgáltatásait.

4.4.3. A célok, feladatok megvalósításának feltételei:

- fejlesztő pedagógus-logopédust alkalmaz az iskola a SNI tanulók gondozása érdekében
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását,
- javaslatot tesz a fejlesztésükre alkalmazható módszerekre,

- ismerteti az ellenőrzés-értékelés egyéni, személyre szabott lehetőségeit,
- egyéni fejlesztési tervet készít
- kiválasztja a speciális segédeszközöket, javaslatot tesz a beszerzésükre
- együttműködik a pedagógusokkal, napi kapcsolatot tart a szülőkkel,
- a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató-nevelő pedagógusok elsajátítják az integrált neveléshez szükséges kompetenciákat (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- segíti a tanulók továbbtanulását, iskolaválasztását.

4.4.4. A mozgáskorlátozott tanulók egyedi, speciális megsegítést igényelnek. Figyelembe kell venni a gyermek érzelmi állapotát, értelmi képességeit és fizikai adottságait is.

Lehetőséget kell adni:

- a személyre szóló, segítőszándékú számonkérésre, értékelésre,
- hosszabb tanulási idő igénybe vételére,
- a fejlesztő pedagógus és a rehabilitációs bizottság által meghatározott egyéni fejlesztési terv megvalósítására.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- Énkép, önismeret:
Önállóságra nevelés, pozitív énkép kialakítása
- Infokommunikációs kultúra:
Lehetősége van arra, hogy a számítógépet, az internetet a tanítási órára készülésekor használja.
- Tanulás tanulása
Az átlagosnál nagyobb motivációra van szükség az ismeretek elsajátításához, ezért az új tanulás-tanítás technológiákat alkalmazzuk.
- Testi, lelki egészség
A tanuló akkor fogadja el önmagát, ha ismeri mozgáskorlátozottságának okát, következményeit, lehetőségeit a benne rejlő értékeket. A szülők, szakemberek feladata, a gyermek reális, építő jellegű tájékoztatása, motiválása.
- Felkészülés a felnőtt lét szerepeire
Önállóságra nevelés egyik területe a megvalósítható, az elérhető pályák, munkahelyek iránti érdeklődés felkeltése.

5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A pedagógiai folyamat tervszerűen működő elemei gyakran nem elégségesek ahhoz, hogy tanítványaink problémáinak megoldását elősegítsék. Ezért **gyermekvédelmi felelős** koordinálja, segít tudatosabbá tenni a gyermekvédelmi munkát.

5.1. A gyermekvédelem feladatai

Iskolánk minden tagjának és közösségének alapvető feladata a nyugodt, kiegyensúlyozott, a másságot is elfogadó légkör biztosítása.

Folyamatos feladataink:

- a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyerekek kiszűrése az osztályfőnökök segítségével
- javaslatok készítése a hátrányok kompenzálására
- a részképesség-kieséssel küszködő gyermekek esetében a megfelelő terápia megkezdése és alkalmazása
- logopédusunk év eleji illetve évközi vizsgálataival kiszűri a rászorultakat és a megfelelő terápiában részesíti őket
- prevenciós eljárások kidolgozása és működtetése
- folyamatos kapcsolattartás a megfelelő szakirányú szervekkel, szervezetekkel (gyámügy, családsegítő központ, nevelési tanácsadó, stb.)
- balesetvédelmi oktatás és az alapvető közlekedési szabályok elsajátítása, gyakoroltatása
- az iskolában tartózkodás ideje alatt felügyelet biztosítása
- szenvedélybetegségek ártalmainak megismertetése és ezektől való megóvás
- a gyermekjóléti szolgálattal folyamatos kapcsolattartása – esetmegbeszélések aktív részese
- a szülőknek nyújtott tanácsadás révén a folyamatos együttműködés kialakítása

5.2. Prevenció

- Óvodai mérési eredmények alapján, logopédusunk tájékoztatja a leendő osztályfőnököket azokról a gyerekekről, akik már óvodában részképesség-zavarokkal küszködtek, tanulási zavar veszélyeztetettek.

- A védőnőktől és az óvónőktől kapott információk, ill. a nevelési tanácsadó szakvéleménye alapján már a kezdeteknél odafigyelünk azokra a gyermekekre, akik szociális háttérük, családi vagy más körülményük miatt potenciálisan veszélyeztetettek. Ők a beilleszkedés során több törődést kapnak.
- A nem megfelelő kortárs csoportokhoz való csapódás megelőzésére az iskola megtartó erejét olyan vonzó szabadidős programokkal növeljük, amelyeknek részben maguk a diákok a szervezői és lebonyolítói is. Ezek, a DÖK által koordinált programok egyaránt szolgálják a terápiát és a megelőzést is.

5.3. Mentálhigiénés tevékenység

Speciális felkészültséggel rendelkező pedagógusaink (**fejlesztő pedagógus, logopédus**), valamint a gyermekvédelmi felelős segítik azoknak a gyermekeknek a tanulmányi munkáját, akik szociális vagy egyéb hátrányaik miatt tanulási nehézségekkel küzdenek.

A tipikus problémák megelőzéséhez, kezeléséhez szakemberek (**szakorvos, pszichológus, családgyógyász, drogszakértő**) segítségét is igénybe vesszük.

Megkeressük a megfelelő szakembereket azokhoz a témákhoz is, melyeket diákjaink vagy szüleik kérnek, igényelnek.

5.4. Munkaformák

Bár minden segítségre szoruló gyermek esete egyedi, megállapítható, hogy a problémák zöme családi eredetű. Ugyanakkor ezek a problémák az iskolai élet valamely területén kifejezésre jutnak.

Ezért törekszünk arra, hogy a probléma megoldásába bevonjuk az érintett gyermekek szüleit, és közösen készítsünk megoldási alternatívákat.

Jellegzetes munkaformák:

- négy szemközt beszélgetés
- csoportos beszélgetés
- gyermek védelmi fogadóóra
- szaktárgyi korrepetálás
- szakemberhez irányítás
- családterápiás gondozás ajánlása
- hatósági közreműködés kérése

6. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés az Ottawai Charta megfogalmazásában (Ottawa, 1986. november 17-21.): "Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely módot ad az embereknek, közösségeknek, egészségük fokozottabb kézben tartására és tökéletesítésére."

Ennek érdekében alakítottuk ki az iskolai környezetet. A Belső-tó partján fekvő iskolánkat Tihany kristálytiszta levegője veszi körül, az iskolaudvar kiváló lehetőségeket nyújt sportolásra és szabad mozgásra. Az egészséges életmód nem csak szövegek szintjén van jelen az iskolában. Rendszeresen szervezünk túrákat tanulóink számára. Lehetőség van az életkornak megfelelő sportkörök látogatására. Rendszeresen az orvosi- és védőnői egészségügyi vizsgálatok.

(Lásd még az iskola Egészségnevelési programját!)

7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

7.1. A tanító feladatai

A munka célja:

Az iskoláztatás kezdő szakaszában a gyerekek iskolai életre szocializálása, kötelességtudatuk és feladattartásuk kialakítása, alapkészségek fejlesztése. Az egészséges életmódnak megfelelő szokások, követelmények megismertetése; gyakoroltatása a gyerekekkel. A tanulók – életkoruknak megfelelő – fejlesztő foglalkoztatása a NAT, a kerettanterv követelményeinek és az iskola pedagógiai programjának szellemében.

Alapvető felelősségek és feladatok:

A tanító felelős a rábízott gyerekek tanulmányi és erkölcsi fejlődéséért, jogait és kötelességeit a Köznevelési törvény 62-63.§-a tartalmazza, de kötelezőek rá nézve is a Köznevelési törvény végrehajtási rendeletei, az intézmény pedagógiai programja és belső szabályzatai.

Törvényadta jogánál fogva a tanításhoz maga választhatja meg a felhasználni kívánt taneszközöket és módszereket. Választásánál azonban tekintettel kell lennie arra, hogy munkájával a tantestület által kialakított pedagógiai koncepciót szolgálja. Ennek érdekében konzultál a szakmai munkaközösség vezetőjével is.

A felelős taneszköz és módszerválasztás feltétele, hogy a tanító megismerje a rendelkezésre álló tanítási programokat és eszközöket; folyamatos önképzéssel kell tájékozódnia az új szakmai törekvésekről.

Tanórára és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.

Tanórai munkáját a gyerekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi. A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez; egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat. Szükség esetén időben szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez annak érdekében, hogy minden tanuló képességeinek megfelelő intézményben folytathassa tanulmányait. Gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására is, amit a tanórai differenciáláson kívül szakkörökbe való javaslat, tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet.

Gondoskodik arról, hogy minden tanuló – ha különböző ütemben is – megszerezze a NAT és a kerettanterv követelményeiben meghatározott alapképességeket; a képességeinek megfelelő ismereteket. Amennyiben az osztályába jár valamelyik tanulónál tanulási zavart észlel, azt jelzi az iskola fejlesztőpedagógusának, és tájékoztatja a szülőket.

A gyerekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással; sokoldalú szemléltetéssel szolgálja. Maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról. Épségének megőrzéséről.

Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyerekek tanulmányi munkáját úgy, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen. Az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására.

A kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli. Az írásgyakorlatot és a matematikai feladatokat a következő órára kijavítja.

Tanításában kiemelten kezeli a szóbeli és írásbeli kommunikatív képességek fejlesztését.

A tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi. Feladata a gyerekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók folyamatos tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.

Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti velük az iskola Háziarendjét.

Biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben; türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.

A tanítónak meghatározó szerepe van a gyereke tanuláshoz való viszonyának kialakításában; feladata a tanulás megszerettetése; a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése; a gyerekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.

Felelős azért, hogy a gyerekek a tanulmányi foglalkozások szüneteiben egészséges körülmények között kikapcsolódhassanak, játszassanak; megfelelő időt töltsenek szabad levegőn való mozgással is.

Tanórán kívüli foglalkozásokat szervez (a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően).

A tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségének, önállóságának és öntevékenységének kialakítására. Hangsúlyt fektet arra, hogy a tanulók igazi közösséggé formálódjanak. A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.

Tisztelet a gyermek emberi méltóságát; a másik ember tiszteletét megköveteli a tanulóktól is.

Gondoskodik a szociális segítségre szoruló, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek segítéséről; ha szükségesnek látja, hatósági intézkedést is kezdeményez (segélyezés, étkeztetés és tanszerellátás, gyámügyi intézkedés). Együttműködik az iskolában dolgozó ifjúságvédelmi felelőssel.

Munkakörében ellátja az osztály tanulóival kapcsolatos iskolai adminisztrációs munkát; vezeti az osztálynaplót, a tanulók törzslapját; az osztályára vonatkozóan adatokat szolgáltat a statisztika elkészítéséhez. Vezeti a tanulók tájékoztató füzetét, ellenőrző könyvét. Az igazolatlan hiányzásokról azonnal értesíti az iskola gyermekvédelmi felelőst.

Szoros kapcsolatot tart fenn a szülőkkel, őket minden – az osztályt, illetve az egyes gyerekeket érintő – kérdésről haladéktalanul tájékoztatja. A tanulók előmeneteléről szóló minősítéseket, érdemjegyeket folyamatosan bejegyzik az ellenőrző, illetve tájékoztató füzetbe. A munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezletet, fogadóórát tart. Tájékoztatja a szülőket az iskolában használatos taneszközökről; részt vesz a tankönyvek kiosztásában; meghatározza a szükséges füzetek és írószerek körét.

Szervezőmunkát végez a szülői munkaközösség megalakításában, majd velük együttműködve kapcsolja össze az iskola és a helyi társadalom igényeit. Az arra alkalmas és vállalkozó szülőket bevonja a tanulmányi munka és a szabadidős foglalkozások, kirándulások, táborozások megszervezésébe.

A szülőket tájékoztatja az iskola pedagógia programjáról, Háziarendjéről, az iskolai értékelési rendszerről.

A tanító, mint a nevelőtestület tagja, részt vesz a nevelőtestület döntéseinek meghozatalában, kötelessége az értekezleteken, közös iskolai rendezvényeken való részvétel.

Az iskolai ünnepélyek méltó megtartásához osztálya megfelelő felkészítésével – a gyerekek életkorától függően műsorok betanításával – járul hozzá.

Kötelessége az iskolai munkatervben rá osztott feladatok végrehajtása, ügyeletesi teendők ellátása.

Naponta 15 perccel az első tanítási óra megkezdése előtt köteles munkahelyén megjelenni. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti a munkáltatóját, és a tanítási anyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.

Kapcsolatot tart az óvodával és a felső tagozaton tanító nevelőkkel.

Szakmai munkaközösségében aktívan részt vesz a szervezet önképzésben, az iskola által biztosított továbbképzési lehetőségeket kihasználja (könyvtárhasználat, tanfolyamok). Újnan szerzett ismereteiről beszámol a munkaközösségében.

Munkaközösségével együtt alkotó munkát vállal az iskola pedagógiai programjának kialakításában. Mindennapi munkáját az iskola általános céljai alapján tervezi, és ezek szolgálatában szervezi.

7.2. A szaktanár feladatai

A munka célja:

Az iskolai tantárgyak szakszerű és hatékony oktatása a tantárgyfelosztásban meghatározott rendben. Az iskolai pedagógiai program alapértékeinek képviselője a szakmai munkában.

Alapvető felelősségek és feladatok:

A szaktanár felelős a rábízott gyerekek tanulmányi és erkölcsi fejlődéséért, jogait és kötelességeit a Köznevelési törvény 62-63.§-a tartalmazza, de kötelezőek rá nézve is a Köznevelési törvény végrehajtási rendeletei, az intézmény pedagógiai programja és belső szabályzatai.

Nevelő-oktatómunkáját a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján, a módszerek és taneszközök szabad megválasztásával tervszerűen végzi. Megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programokat és tankönyveket, s ezek közül az iskola pedagógiai koncepciója alapján, a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.

Év elején a követelményeket és az előző évi mérések eredményét figyelembe vevő, a képességek fejlesztését célzó tanmenetet készít.

Tanítási óráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, azokat szakszerűen és pontosan megtartja.

Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.

Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményeit, közben gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen.

Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapokat legalább 2 héten belül kijavítja és kijavíttatja. A dolgozatírás időpontját a tanulókkal előre közli, ennek segítségével tanártársaival együtt biztosítja, hogy ugyanabban az osztályban egy napon belül kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjanak.

A félév és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja.

A kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal javíttatja és velük együtt értékeli.

Az iskolavezetés jóváhagyásával a hátrányos helyzetű, lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet.

A szaktárgyában kimagasló teljesítményt és kreativitást mutató tanulókat az iskola lehetőségeinek kihasználásával hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához (helyi szakkör, tanulmányi versenyre való felkészítés).

Óráin optimálisan felhasználja az iskolában rendelkezésre álló szemléltető eszközöket. Gondoskodik a szaktárgyához tartozó szertári anyag megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, a szertár rendjéről és öntevékenyen részt vállal a szemléltető eszköz-állomány fejlesztésében.

Az iskola pedagógiai programjában meghatározott – szaktárgyával kapcsolatos – szabadidős programok, versenyek megszervezésében aktív szerepet vállal.

Az iskolavezetés megbízása alapján elláthat különböző pótlékokkal díjazott feladatokat (osztályfőnök; szakmai munkaközösség vezetője, diákönkormányzat vezetője) és felelősi tevékenységeket (pl. ifjúságvédelmi felelő, tankönyvfelelős, pályaválasztási felelős).

A SZMSZ-ban meghatározott módon történő megbízással az éves munkatervben rögzített időpontban valamint az órarend szerint helyettesítést végez.

Elvégzi a pedagógus beosztásával kapcsolatos adminisztrációs munkát: pontosan vezeti az osztálynaplót; a tanulók érdemjegyeit beírja vagy beírattja az ellenőrző könyvükbe; megírja a javító- és az osztályozó-vizsga jegyzőkönyveit.

A pedagógus részt vesz az iskola szülői értekezletein, a fogadóórákon. A szülőkkel való találkozási alkalmakkor tájékoztat a tantárgyi követelményekről, a tanulók előmeneteléről, megbeszéli velük a gyerekek fejlődésében felmerülő problémákat.

A szaktanár, mint a nevelőtestület tagja köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszéléseken; joga van véleményével a közös döntésekhez hozzájárulni.

Jelen kell lennie minden iskolai szintű rendezvényen, ünnepségen.

A szaktanár kötelessége szakmai és pedagógiai tudásának állandó gyarapítása, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismertetése és a szakmódszertani fejlesztések körében való tájékozódás.

Magbízás alapján részt vesz a tanulók tanszerellátásában (tankönyvosztás); meghatározza és közli a szülőkkel a szaktárgyában használatos írószer és egyéb taneszköz-szükségletet, tapasztalatai alapján javaslatot tesz a rászoruló tanulók tanszer-segélyben való részesítésére.

Munkájának megkezdése előtt 15 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozás helyén. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti feletteseit és a tananyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.

Szaktárgya tanításával egyidőben minden pedagógus kötelessége a tanulók személyiségének a nevelőtestülettel közösen kialakított pedagógiai koncepció mentén való fejlesztése; a pedagógiai programban rögzített iskolai értékrend következetes képviselője. Figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlődését; ennek előmozdítása érdekében együttműködik az osztályfőnökökkel és a vele egy osztályban tanító kollégákkal.

7.3. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A munkakör célja:

Egy osztály és annak tanulóit érő iskolai fejlesztő hatások koordinálása; a nevelési tényezők összefogása a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében. Az osztály közösségi életének szervezése.

Legfontosabb felelősségek és feladatok:

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg egy évre. Munkáját a NAT, a kerettanterv, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése; közösségi tevékenységük irányítása; önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki órák tanmenete.

Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében:

Törekszik tanulói személyiségének; család és szociális körülményeinek alapos megismerésére; a szülők iskolával szembeni elvárásainak; a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.

Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit; az osztályon belül uralkodó értékrendet.

Együttműködik az osztályában tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.

Látogatja az osztály tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait; tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.

Szükség esetén – az igazgató hozzájárulásával – az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.

Vezeti osztályos osztályozó értekezleteit, ezeken, valamint az igazgató kérésére a nevelőtestületi értekezleten ismerteti és elemzi a tanulócsoporthelyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.

Gondot fordít arra, hogy osztályos tanulói elérjék a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását, szorgalmát.

Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását, foglalkozást szervez a bukársra állók számára.

Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.

Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát; gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.

A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezeket használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására. Az osztályfőnöki órák témáit tanmenetben rögzíti. Az osztályfőnöki órákon folyó irányított beszélgetések szolgálják az iskola pedagógiai programjának szellemiségét. Minden iskola programban helye van a rendre, tisztaságra; udvarias, kulturált viselkedésre; fegyelmezett munkára és tanulásra; a munka és a dolgozó ember tiszteletére; az önművelés igényére; testi-lelki egészség megőrzésére; környezetvédelemre; demokratizmusra; önismeretre; harmonikus, tágas kapcsolatokra való nevelésnek. Az egyes alapkérdésekkel való foglalkozás mértékét, a ráfordított időt és az osztályfőnöki tematikába kerülő egyéb kérdéseket az iskola pedagógiai programja a tanulók fejlettségi szintje és érdeklődése alapján választja ki. A tanmenetben tervezett témák feldolgozására alaposan felkészül, ugyanakkor a tanulók érdeklődésének, aktivitásának figyelembevételével rugalmasan kezeli azokat: egyesekre a tervezettnél több időt vagy kevesebb időt fordíthat.

Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire; ünnepségeire; szervezi osztályos szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy így megismertesse tanítványával a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit; kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét.

Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját; felkelti a tanulóknál az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést; az osztály életének demokratikus szervezésével kifejleszti bennük az ehhez szükséges képességeket.

A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokat is) értékeli; bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.

Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismeretekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel a tanulókat a pályaválasztásra.

Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.

Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására; együttműködik a szülőkkel.

Évente legalább két alkalommal szülői értekezletet tart.

Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, Háziarendjét; megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.

Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a tanulás segítésében, a pályaválasztási, iskolai szabadidős programok, kirándulások, táborozások szervezésében, az iskolai alapítvány támogatásában.

Osztályfőnöki megbízatása első évében – legkésőbb a tanév végéig – a tanulókat otthonukban meglátogatja, majd szükség szerint végez családlátogatásokat – szülők előzetes értesítésével és beleegyezésével.

Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.

Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel az osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok pontos felfektetéséért.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.

A gyerekekkel minden érdemjegyet beírat az ellenőrzőbe; rendszeresen ellenőrzi, hogy aláírták-e az ellenőrzőbe került jegyeket és bejegyzéseket.

A tanulók regisztrált hiányzásait ellenőrzi és összesíti; adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez. Az igazolatlan hiányzásokról azonnal értesíti a gyermekvédelmi felelőst.

A nyolcadikos osztályfőnök – pályaválasztási felelősként – köteles a szülőket pontosan és megfelelően tájékoztatni a tanulók továbbtanulási lehetőségeiről, megszervezni a pályaválasztási szülői értekezletet, elvégezni a továbbtanulással kapcsolatos adminisztratív teendőket és a tanulók továbbtanulási lapjait szabályszerűen és pontosan továbbítani.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogainak gyakorlása

8.1. A Diákönkormányzat

Diákjainknak a Gyermeki Jogok Egyezménye (ENSZ), a 2011. évi CXCV. törvény, az SZMSZ és a Házi rend által biztosított joga és lehetősége az iskolai élet alakítása.

Ennek szervezeti kerete a Diákönkormányzat.

A törvény 48.§-a szerint a Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt, a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt, az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor, a házi rend elfogadása előtt.

8.2. A tanulók tájékoztatása

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén;
- A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül;
- Az osztályfőnökök folyamatosan és az osztályfőnöki órákon;
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják;
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a diákönkormányzat vezetőjével.

9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartási formái

9.1. A szülői szervezet

Iskolánk életének részesei a szülők is. Vállalt pedagógiai feladatainknak csak úgy tudunk eleget tenni, ha érezzük támogatásukat. Az együttműködésnek alapfeltétele, s egyben jogos szülői igény is, hogy tudják, mi zajlik az iskolában; véleményeiket, észrevételeiket tudják közölni az iskolával.

A közös munkához szervezeti keretként a Szülői Szervezet szolgál, melyről az SZMSZ rögzíti a lényegesebb tudnivalókat.

9.2. A kapcsolatrendszer fejlesztésének legfontosabb tennivalói

- A pedagógusok és a szülők között a gyerekek nevelésében hatékony munkamegosztást kell kialakítanunk.
- Törekszünk arra, hogy több segítséget nyújtsunk a családi neveléshez.

9.3. A szülők tájékoztatása

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskolaigazgató helyettese legalább félévente egyszer a szülői
- szervezet választmányi ülésén
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

9.4. Munkaformák

- szülői értekezlet	évente 2 alkalommal
- fogadóóra	évente 2 alkalommal
- nyílt nap	évente egyszer
- családlátogatás	szükség szerint
- összevont szülői tájékoztató	szükség szerint
	leendő elsőszülők szüleinek
- iskolai SZSZ választmányi értekezlet	saját munkaprogramjuk alapján
- írásbeli tájékoztató	

9.4.1. Szülői értekezlet

Feladata a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatóságának.

9.4.2. Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Fogadóórán a szülővel a tanuló is részt vehet.

9.4.3. Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

9.4.4. Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

9.4.5. Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, fogadóórák és nyílt napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kéréseit, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, tantestületével vagy a szülői szervezettel.

9.5. Tihanyi Bencés Apátság

A fenntartó Tihanyi Bencés Apátsággal napi kapcsolatban áll az iskola. Az apátság szerzetesei tanórákat tartanak az intézményben. Rendszeresen az egyházi évhez kapcsolódó közös programok (misék, lelki napok, egyéb rendezvények).

9.6. Tihany Község Önkormányzat

Az iskola épületének tulajdonosa a Tihany Község Önkormányzat. Ebből következik, hogy szoros együttműködésre van szükség a fenntartó, a tulajdonos és az iskola között. Az intézmény helyet biztosít az önkormányzat rendezvényei számára (pl.: farsang, idősök napja stb.). Iskolánk diákjai a település ünnepeinek rendszeres fellépői.

9.7. Egészségügy

A védőnői szolgálat félévente tisztasági szűrővizsgálatot végez iskolánkban, ellátja az elsősegélynyújtás oktatást. A település háziorvosa évente végez szűrővizsgálatokat.

9.8. Rendőrség

Iskolánkban működő programok:

- DADA,
- Iskolarendőr

- Már tudok biztonságosan közlekedni.

9.9. Óvoda

A tihanyi Visszhang Óvodával rendszeres a kapcsolat: (ismerkedés, beiskolázás, közös rendezvények)

9.10. Gyermekvédelem

9.10.1. Nevelési Tanácsadó

(Balatonfüred)

A fejlesztő pedagógus tartja velük a kapcsolatot.

9.10.2. Családsegítő Központ

(Balatonfüred)

Az ifjúságvédelmi felelős tartja velük a kapcsolatot.

9.11. Tihany község intézményei

9.11.1. Németh László Művelődési Ház

Közös rendezvények: Gyereknapi, Mikulás ünnep, Németh László Művelődési Ház által működtetett szakkörök, művészeti csoportok tagjainak többsége iskolánk tanulója, így adódik a napi kapcsolattartás. A néptáncsoportok próbái iskolánkban vannak.

Németh László Művelődési Ház szervezte ünnepségek, rendezvények hangulatát tanulóink előadásai, hangszeres fellépései színesítik.

Összekötő: igazgató

9.11.2. Magtár Stúdió

Az iskola minden rendezvényéről felvétel készül, így azok is belelátnak az iskola életébe, akik nem tudnak személyesen eljönni.

Archívuma nagy segítséget nyújt megemlékezéseink, ballagásaink szervezésében.

Összekötő: iskolatitkár

9.11.3. Tihanyi Visszhang újság

Rendszeresen tudósít iskolánk életéről: ünnepségeinkről, sportrendezvényekről, a felmérések eredményeiről.

Összekötő: iskolatitkár

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

10.1. A tanulmányok alatti vizsgák formái

10.1.1. Osztályozó vizsga: a tanulónak félévi és tanév végi osztályzata megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- tanulmányait magántanulóként folytatja (magántanulónak a készségtárgyakból nem kell osztályozó vizsgát tennie),
- a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- egy adott tantárgyból az éves mulasztása meghaladja a tanítási órák 20%-át, és érdemjegyei alapján nem osztályozható,

10.1.2. Különbözeti vizsga: iskolánkba átvett tanuló esetén különbözeti vizsgát kell tennie a korábban nem tanult tantárgyakból.

10.1.3. Javítóvizsga: a tanulónak javítóvizsgát kell tennie, ha

- tanév végén elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgán, vagy a különbözeti vizsgán igazolatlanul nem jelent meg,
- a tanév végi osztályozó vizsgán, vagy a különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

10.2. Vizsgaidőszakok

- Félévi: A tanév I. félévét záró, az éves munkaterv által meghatározott félévi osztályozó értekezlet előtti 10 tanítási nap.
- Tanév végi: A tanév végén, az éves munkaterv által meghatározott év végi osztályozó értekezlet előtti 10 tanítási nap.
- Nyári: A nevelési év vége, augusztus hónap utolsó 10 munkanapja.

10.3. A vizsgabizottság létszáma, megbízatása

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottsága minimum háromtagú, az elnökből és a két tagból áll. Az iskola által szervezett vizsga vizsgabizottsága csak és kizárólagosan az iskola pedagógusa lehet. A vizsgabizottság tagjainak megbízása során tekintettel kell lenni arra az előírásra, mely szerint a kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

Záradék művészeti alapvizsgálathoz:

Szolfézs tantárgyból előrehozott művészeti alapvizsgát tett eredménnyel.

10.4. A vizsgák követelményei, részei, értékelésének rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tantárgyból, az adott tanévre vonatkozó tananyag. A vizsgák részeit és az értékelés rendjét a helyi tanterv alapján a munkaközösségek az alábbiak szerint határozzák meg:

10.4.1. Alsó tagozat

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom (olvasás)

Mindegyik évfolyamon:

Hangos olvasás, szövegértést és irodalmi ismeretek tudását igazoló kérdések szóbeli megválaszolása.

Szövegértést igazoló feladatlap megoldása.

3-4. évfolyamon elbeszélő fogalmazás írása.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-39% elégtelen

40-54% elégséges

55-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

Nyelvtan (írás)

Mindegyik évfolyamon tollbamondás.

2-4. évfolyamon szóbeli és írásbeli vizsga: nyelvtani meghatározások, definíciók témaköréből.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-39% elégtelen

40-54% elégséges

55-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

Matematika

Írásbeli feladatlap kitöltése.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-47% elégtelen

48-62% elégséges

63-78% közepes

79-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

A feladatlap pontjainak 90%-a szükséges az elégséges érdemjegyhez.

Környezetismeret

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga csak szóbeli vizsgarészből áll.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-47% elégtelen

48-62% elégséges

63-78% közepes

79-89% jó

90-100% jeles

Angol nyelv

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga esetén is írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsgán teszt típusú feladatot kell megoldani, amely lexikai jellegű gyakorlatokat tartalmaz az adott szintnek és időszaknak megfelelően. A vizsgarészen 50 pont érhető el. A szóbeli vizsga két részből áll: társalgás a kérdező tanárral az arra az évfolyamra, csoportra előírt témaköröknek megfelelően, valamint egy képleírás. A szóbeli vizsgarészen mindkét részre 50 pont adható.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-39% elégtelen

40-54% elégséges

55-69% közepes

70-84% jó

85-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

Hittan

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga szóbeli részből áll, ahol 50 pontot lehet elérni.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen

30-49% elégséges

50-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

Életvitel és gyakorlat; vizuális kultúra; ének-zene; testnevelés és sport

A vizsga csak gyakorlati részből áll.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen

30-49% elégséges

50-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

10.2. Felső tagozat

Magyar nyelv és irodalom

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga esetén is írásbeli és szóbeli részből áll. Mindkét vizsgarészen 50 pontot lehet elérni. A vizsgázó szóbeli vizsgára bocsátásának feltétele, hogy az írásbeli vizsgarészen legalább 15 pontot elérjen. Az írásbelin 15 pont alatt teljesítők elégtelen osztályzatot kapnak.

Ha a vizsgázó a javítóvizsga írásbeli részén az írásbeli feladatsor összpontszámának 30%-át nem éri el, nem folytathatja a vizsgát a szóbeli résszel, automatikusan elégtelen érdemjegyet kap.

Ha a vizsgázó a javítóvizsga írásbeli részén az írásbeli feladatsor összpontszámának 80%-át eléri, a vizsgabizottság felajánlja az elégséges érdemjegyet. Ha a vizsgázó ezt elfogadja, nem kell folytatnia a vizsgát a szóbeli résszel, ha nem fogadja el, folytathatja a vizsgát.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen
30-49% elégséges
50-74% közepes
75-89% jó
90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen
50-74% elégséges
75-100% közepes

Történelem

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga esetén is írásbeli és szóbeli részből áll, egy teszt feladatsor és egy rövid esszé. A hangsúly a kompetenciákra van helyezve (források, képek elemzése, fogalmak, történelmi személyiségek, topográfia, alapvető évszámok). A szóbeli tételsor a tananyag témaköreiből készül. A szóbeli vizsgán történelem atlasz használható. Az írásbelin 50, a szóbelin 50 pont érhető el. Mindkét vizsgarészen legalább 15%-os eredményt kell elérni, ellenkező esetben az osztályzat elégtelen. Amennyiben a tanuló a szóbeli feleletéhez hozzá sem kezd, sikeres írásbelije ellenére elégséges osztályzatot nem kaphat.

Ha a vizsgázó a javítóvizsga írásbeli részén az írásbeli feladatsor összpontszámának 30%-át nem éri el, nem folytathatja a vizsgát a szóbeli résszel, automatikusan elégtelen érdemjegyet kap.

Ha a vizsgázó a javítóvizsga írásbeli részén az írásbeli feladatsor összpontszámának 80%-át eléri, a vizsgabizottság felajánlja az elégséges érdemjegyet. Ha a vizsgázó ezt elfogadja, nem kell folytatnia a vizsgát a szóbeli résszel, ha nem fogadja el, folytathatja a vizsgát.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen
30-49% elégséges
50-74% közepes
75-89% jó
90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen
50-74% elégséges
75-100% közepes

Angol nyelv

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga esetén is írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsgán teszt típusú feladatot kell megoldani, amely lexikai jellegű gyakorlatokat tartalmaz az adott szintnek és időszaknak megfelelően. A vizsgarészen 50 pont érhető el. A szóbeli vizsga két részből áll: társalgás a kérdező tanárral az arra az évfolyamra, csoportra előírt témaköröknek megfelelően, valamint egy képleírás. A szóbeli vizsgarészen mindkét részre 50 pont adható.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-39% elégtelen
40-54% elégséges
55-69% közepes
70-84% jó
85-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen
50-74% elégséges
75-100% közepes

Matematika, informatika, fizika, kémia, biológia, földrajz

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga esetén is írásbeli és szóbeli részből áll, azzal a megkötéssel, hogy a különbözeti és javítóvizsga esetén a szóbeli vizsgát csak akkor kell letenni, ha a vizsgázó az írásbeli vizsgán az elérhető 100%-ból legalább 15%-ot elért, de nem kapott 30%-ot. Mindkét vizsgarészen legalább 15%-os eredményt kell elérni, ellenkező esetben az osztályzat elégtelen.

Az értékelés:

0-29% elégtelen

30-49% elégséges

50-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

Hittan

Az osztályozó, különbözeti és javítóvizsga szóbeli részéből áll, ahol 50 pontot lehet elérni.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen

30-49% elégséges

50-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

Technika, életvitel és gyakorlat; vizuális kultúra; ének-zene; testnevelés és sport

A vizsga technika, életvitel és gyakorlat tantárgyból csak szóbeli, a többi tantárgyból csak gyakorlati részéből áll.

Az osztályozó és a különbözeti vizsga értékelése:

0-29% elégtelen

30-49% elégséges

50-74% közepes

75-89% jó

90-100% jeles

A javítóvizsga értékelése:

0-49% elégtelen

50-74% elégséges

75-100% közepes

11. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A közoktatási intézmény tanulói közé felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni, amely jelentkezés alapján történik. A felvételtől és átvételtől az iskola igazgatója dönt.

Iskolánk első évfolyamára felvételt nyerhet az intézmény beiskolázási körzetében lakó minden iskolaérett, tanköteles gyermek. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába. Az első évfolyamra az iskola lakókörzetén kívülről érkező jelentkezők felvételéről az igazgató dönt.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökének véleményét.

12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az iskola a helyi tantervi rendszerébe foglalva az alábbi módon tanítja az elsősegély nyújtási alapismereteket:

- Minden tanév elején az osztályfőnök tart tűz- és balesetvédelmi oktatást, amelynek keretében az elsősegély nyújtási alapismeretekről is szó kerül.
- 6. osztályban a természetismeret tantárgy egészségügyi témakörében szerepelnek az elsősegély nyújtási alapismeretek.
- Biológia órán az embertani részeknél előkerülnek az elsősegély nyújtási alapismeretek.
- Az osztályfőnöki tanmenet egyes évfolyamokon szintén tartalmaz elsősegély nyújtási alapismereteket.
- Mindezt el lehet mélyíteni tanórai vagy nem tanórai keretben meghívott szakemberek (védőnő, orvos) előadásával.

III. Helyi tanterv

1. Az iskola által választott kerettanterv:

Az iskola helyi tanterve „A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet” 1. és 2. melléklete szerinti kerettantervek alapján készült, a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet helyi tantervi ajánlásának felhasználásával.

2. A választott kerettanterv által meghatározott kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Angol nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom	1	1	2	2
Környezetismeret			1	1
Hittan	1	1		
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)			1	1

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan vagy hittan*	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Magyar nyelv és irodalom			1	
Matematika		1	1	1
Informatika	1			
Vizuális kultúra	1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat				1
Hittan		1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1			

*Indokolás: lásd a választható tantárgyak pontot (Helyi tanterv 5. pont)!

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

- A tankönyvek kiválasztása a szakmai munkaközösségek hosszú távú, felelős döntése, ezért azok kiválasztása több évre szól.

- Követelmény, hogy a kiválasztott tankönyvek illetve a tankönyvcsaládok a NAT-hoz, a kerettantervhez és az intézmény pedagógiai programjához, valamint helyi tantervéhez illeszkedjenek, biztosítsák az átjárhatóságot is.
- A tankönyvek kiválasztásánál figyelemmel vagyunk a kompetencia alapú oktatás megvalósítására, olyan tankönyveket választunk, melyek illeszkednek a kompetencia alapú oktatás tartalmához, értékeihez.
- A kompetencia alapú oktatás eszközeit bővítjük digitális tartalmakkal, olyan iskola cd-vel, melyek tankönyv független digitális tananyaggal rendelkeznek.
- A taneszközök kiválasztásánál alapfeltétel, hogy a tankönyvek és más segédletek tartalma tudományos igényességű legyen. A tananyagot a gyermek életkorának megfelelő szinten tárgyalja célszerű és logikai sorrendben.
- Törekedni kell az alsó és felső tagozat viszonylatában az azonos szemléletet képviselő, a tananyag egymásra épültségét eredményező tankönyvek, munkafüzetek használatára.
- Az iskola önálló innovációja az átmenetek megkönnyítésére irányul. A nevelőtestület kidolgozta az alsó és felső tagozat közötti átmenet megkönnyítését szolgáló tevékenységek körét is, melynek szerves része a megfelelő, egymásra épülő tankönyv, taneszköz választás.
- Taneszközök, tankönyvcsaládok megváltoztatására a pedagógiai program és a helyi tanterv teljesítésének elemző felülvizsgálata során, munkaközösségi döntés nyomán kerülhet sor.
- A tankönyvrendelésbe azokat a könyveket, segédkönyveket, amelyek nem szerepelnek a tankönyvjegyzékben az iskolaszék, iskolaszék hiányában az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat egyetértésével lehet felvenni.
- Új taneszközök bevezetésének feltételül a nevelő-oktató munka minőségét, hatékonyságát kell növelnie.
- Az iskolában kötelezően kell alkalmazni az 1998/5. M.K. M. rendelet előírásait, és annak alapján elkészült tankönyvrendelés helyi szabályait.
- Az iskola részére tankönyvtámogatás céljára jutó összegek legalább 25 %-át tartós tankönyv, illetve az iskolában alkalmazott ajánlott és kötelező olvasmányok vásárlására kell fordítani. A megvásárolt könyv és tankönyv az iskola tulajdonába, az iskolai könyvtár állományába kerül. Az iskolának közzé kell tennie azoknak a tartós tankönyveknek, továbbá segédkönyveknek a jegyzékét, amelyeket az iskolai könyvtárból a tanulók kikölcsönözhetnek.
- A tankönyvek és segédletek kiválasztásánál figyelembe vesszük a szülők anyagi lehetőségét is.
- Az iskolai tankönyvrendelés biztosítja, hogy a tartósan beteg vagy fogyatékos, három vagy többgyermekes családban élő, továbbá rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulók részére a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre.
- A nyomtatott taneszközökön kívül néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van: rajz, technika, testnevelés. Ezekről a taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk (beíratáskor, illetve előző tanév végén). Ezen taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- Zeneiskolában a kottaanyag a tanulók rendelkezésére áll, tanév elején kikölcsönözheti a tanuló egy tanítási évre. Az új, vagy megrongálódott kottákat folyamatosan pótoljuk.

4. A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A NAT I.1.1. Fejlesztési területek – nevelési célok című fejezetében 12 területet jelöl meg, amelyeket iskolánk pedagógiai programja tárgyal, bár más logikai sorrendben. Ezért az alábbiakban felsoroljuk e nevelési területeket és a hozzá tartozó fejezet számokat is.

- Az erkölcsi nevelés	Nev. Prog. 2. fejezet
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	Nev. Prog. 2. fejezet
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés	Nev. Prog. 2. fejezet
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	Helyi tanterv 4.1. fejezet
- A családi életre nevelés	Helyi tanterv 4.2. fejezet
- A testi és lelki egészségre nevelés	Nev. Prog. 2. fejezet
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	Nev. Prog. 3. fejezet
- Fenntarthatóság, környezettudatosság	Nev. Prog. 2. fejezet
- Pályaorientáció	Helyi tanterv 4.3. fejezet
- Gazdasági és pénzügyi nevelés	Helyi tanterv 4.4. fejezet
- Médiatudatosságra nevelés	Helyi tanterv 4.5. fejezet
- A tanulás tanítása	Nev. Prog. 2. fejezet

4.1. Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, mederbe terelni. A nevelő előtt mindig ott lebeg egy személyiségideál, amelyet igyekszik mind jobban megközelíttetni diákjával a nevelés során. Természetesen ez az ideál diákonként más és más. Minden gyermekben más értéket lehet felfedezni, mást kell kibontakoztatni. Így az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani a csak arra a gyermekekre jellemző értékeket is. E munka folyamán a

belső értékek és korlátok felismerésével nő a gyermek önismerete, amely elősegíti önmaga helyes megítélését és közösségben való elhelyezését.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus Krisztus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítani. A nyolc boldogság és a szeretethimnusz üzenetét vagy a sarkalatos erényekről szóló tanítást az ő nyelvükön megfogalmazva kell hozzásegíteni őket ahhoz, hogy mindez az életük részévé váljon.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a serdülőkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre az adott életkorban lévők különösen fogékonyak. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól az ellenkezésem és kritizáláson át a felnőttek közötti egyenrangú kapcsolatig.

- Nagyon fontos
- a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
 - a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se nem becsüli le értékeit,
 - az értékek felismerése, megbecsülése és a mellettük való kiállás,
 - a józan, megfontolt ítélőképesség,
 - a nyitottság, befogadóképesség mások iránt,
 - a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
 - a szelídség, az alázat, a türelem, az alaposság, a mértékletesség,
 - a bűnbánat és a megbocsátás,
 - a belső csend, elmélyülés iránti igény,
 - a hűség Istenhez és embertársainkhoz,
 - az aktív részvétel az iskola és az egyház vallási programjaiban,
 - a tiszteletteljes, szép beszéd egymással és a felnőttekkel,
 - a felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársainkat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A mai világban sokszor éppen az ezekkel ellenkező tulajdonságok teszik sikeressé, „modernné” az embert. A nevelés nagy feladata, hogy a hamis értékeket valóban negatívként tudja bemutatni, és a gyermekek természetes becsvágyát, sikerre törekvését keresztény szellemmel átítva a helyes irányba terelje. Nem gyökerestül kell kiirtani a rossz irányba vivő tulajdonságokat, hanem átalakítva a jó szolgálatába kell állítani.

4.2. Családi életre nevelés

A hagyományos társadalmi struktúra felbomlásával a családok sok olyan problémával szembesülnek, amelyet egyedül nem tudnak megoldani. A hagyományos szülői szerepek nagyon megváltoztak. Sokkal kevesebb időt tudnak a szülők együtt tölteni a gyermekkel. Ennek következtében sok korábban a családban lezajló szocializációs folyamat tanítása az iskolára jut. Ennek képezi részét a családi életre nevelés. Iskolánk sajátossága, hogy diákjaink jelentős része nagycsaládban él, ezért ezt a mintát hozzák magukkal.

A családi életre nevelés során a következőket erősítjük a gyerekekben:

- férfi és női önazonosság, nemi identitástudat,
- a másik nem elfogadás, az eltérő lelki működés és szerepek megismerése
- a családot összetartó kapcsolatok: szülők egymás iránti szeretete, tisztelete, hűség, közös ünnepek, játék stb.
- konfliktusok kezelése a családban,
- felelős szexualitás,
- kamaszkori párkapcsolatok.

A családi életre nevelés legfőképpen a hittanórákon és az osztályfőnöki órák keretében zajlik, de egyes részeivel az egészség- és a biológia órákon is találkozunk. Ezen kívül különböző nem tanórai keretben külső előadókat is meg lehet hívni.

4.3. Pályaorientáció

A diákok az utolsó évfolyamon komoly döntés előtt állnak. Dönteniük kell a továbbtanulásukról, azaz pályát kell választaniuk. Ebben a folyamatban két fontos tényező segíti a döntést: a helyes önismeret és a választható lehetőségek ismerete.

A helyes önismeret kialakításában döntő szerepe van a szülőknek és a tanároknak. Segíteni kell a diákokat, hogy felismerjék képességeiket, irányultságukat, és ezeket összhangba hozzák a realitással, a munkaerőpiac várható alakulásával.

Elengedhetetlen, hogy a diákok minél több szakmát, hivatást megismerjenek. Ebben segíthet egy-egy szaktanár, aki a tantárgyához kötődő szakmákról tud mesélni, segítheti az osztályfőnök, illetve meg lehet hívni különböző szakmák jeles képviselőit, hogy mutassák be, milyen a valóságban a munkájuk. Ez lehet osztályfőnöki órán, vagy tanításon kívüli

foglalkozás, előadás keretében. Ezen kívül szükség esetén pályaaorientációs foglalkozást is szervezünk szakember bevonásával.

4.4. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A mai világban gazdasági, pénzügyi ismeretek nélkül nem lehet eligazodni. Ennek alapjait már az általános iskolában le kell tenni. Célunk, hogy a diák akár fogyasztó, munkavállaló, akár szolgáltató, munkáltató oldalon jelenik majd meg, ismerje a megfelelő jogi szabályokat, és a helyes magatartás kialakításához szükséges morális hátteret. Gazdasági és pénzügyi ismereteket külön tárgyként nem tanítunk, hanem az osztályfőnöki és történelem órák keretében tárgyaljuk a szükséges alapismereteket, illetve tanórán kívüli foglalkozások keretében szakembereket hívunk meg a gyerekek látókörének tágítására.

4.5. Médiatudatosságra nevelés

A mai gyermekeket nagyon sok az elektronikus médiából érkező hatás éri. A TV, internet egyrészt kitárja előttük a világot, másrészt olyan mennyiségű információt ömleszt rájuk, amely feldolgozása egyedül megoldhatatlan számukra. A médiatudatosságra nevelés legfőbb célja, hogy megtanuljanak a diákok a média hírozónéból kiválogatni a számukra valóban fontosat. Ehhez több dolgot kell tisztán látniuk:

1. nekik mire van szükségük,
2. milyen információt hol találnak meg,
3. az információt milyen köntösbe csomagolják, hogy minél több embert elérjen.

Az első pont megoldását a feladat felismerése és az önismeret segíti. A másodikat a különböző írott és elektronikus könyvtárazási technikák ismerete. A harmadik pont igényli a legalaposabb nevelést, oktatást. A média mindent megtesz annak érdekében, hogy híreivel minél több embert elérjen, mert ezzel nő a nézettsége és a reklámbevételei. Ehhez a pszichológia minden eszközét bevetik. A médiatudatosság arra irányul, hogy e pszichés hatásoktól minél függetlenebbül tudjunk eligazodni a média világában. Iskolánkban az informatika órákon, magyar nyelv- és irodalom órákon, de leginkább az osztályfőnöki órákon van lehetőség a médiatudatosság kialakítására, fejlesztésére.

5. Választható tantárgyak, és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban felmenő rendszerben kerül bevezetésre a kötelező hittan oktatás. Ezért tanulóink választhatnak az erkölcsstan és a hittan tantárgyak között

- 2013/14-es tanévben 5. osztályban,
- 2014/15-ös tanévben 5., 6. osztályban,
- 2015/16-os tanévben 5., 6., 7. osztályban,
- 2016/17-es tanévben 6., 7., 8. osztályban,
- 2017/18-as tanévben 7., 8. osztályban,
- 2018/19-es tanévben 8. osztályban.

Az a tanuló, aki a két tantárgy között váltani szeretne, különbszeti vizsgát köteles tenni.

Mivel egy évfolyamon egy osztály van szabad pedagógusválasztásra nincs lehetőség.

6. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

6.1. Egészségnevelés (lásd az iskola Egészségnevelési programja!)

HELYZETELEMZÉS

Iskolánk kistélepülési körzeti iskola, természetközeli környezetben a Tihanyi-félszigeten, a Belső-tó partján, a Balatonhoz is közel.

Az iskola modern, tágas, világos tantermekkel rendelkezik. Az épületben konyha és ebédlő működik. A tornateremhez öltözők kapcsolódnak. A kézmosási, tisztálkodási lehetőségek biztosítottak. Kövezett első, és füves- fás hátsó udvar kapcsolódik az épülethez, mindkettőn padokkal, az utóbbin sportpályák és szabadtéri játékok vannak.

Az iskola fenntartója gondoskodik az évenkénti meszelésről, a karbantartók végzik a szükséges évközi javításokat. A takarítók gondoskodnak a napi tiszta környezetről az épületben.

Az iskolaorvos, a védőnő, a fogorvos évente tervezett szűréseket, illetve vizsgálatokat végez. Folyamatosan figyelemmel kísérik tanulóink fejlődését, egészségi állapotukat.

A tanulói létszám alacsony, iskolánkra jellemző a családi légkör. A mindennapos testnevelés részben testnevelési órákon, részben néptánc és sportkör formájában valósul meg. Tanterv szerint negyedik osztályban úszás oktatásban részesülnek tanulóink.

A helyi tantervben az egészségnevelési témák elsősorban az osztályfőnöki órák (felső tagozatban) tantervében jelennek meg, ezenkívül természetesen, a kerettantervi előírásoknak megfelelően, szerepelnek valamennyi tantárgyban is. Külön tantárgy hetedik osztályban az etika, és a hatodikos természetismeretben külön fejezetként szerepel az egészségtan.

A DADA program felmenő rendszerben (eddig 3.-4.osztályban) működik, a helyi rendőr tartja a foglalkozásokat.

A védőnő az ötödik osztályban az egészséges táplálkozásról négy órát, a hatodik-és nyolcadik osztályban felvilágosító órákat tart (2-2 óra) az osztályfőnökökkel egyeztetve.

Tanulóink számára kirándulásokat, erdei iskolákat, sport- és ügyességi versenyeket szervezünk.

A napi tevékenységeknél hangsúlyt fektetünk arra, hogy gyerekeink minél több időt töltsenek szabad levegőn, lehetőleg testmozgással.

Teret adunk az egészséges életmódot propagáló bemutatónak, rendezvényeknek, akcióknak és reklámoknak is (aerobik, kihívás napja, stb.).

ERŐFORRÁSOK, SEGÍTŐ KAPCSOLATOK

A program céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői, valamint az egészségnevelésben, egészségfejlesztésben közreműködő külső személyek, intézmények, szervezetek között együttműködés alakuljon ki.

- Szülők (család)
A tanulók érdekében végzett unkában a legfontosabb társ.
A megfelelő tájékoztatás, információ-átadás a hatékonyság, a jó együttműködés alapja.
- Szülői Szervezet
A program kialakításában, illetve megvalósításában aktív szerepe van
- Iskolaorvos, védőnő
Az iskolaegészségügyi feladatot együttesen látják el.
A szűrővizsgálatokon túl a védőnő hagyományosan részt vesz az iskolai egészségnevelésben.
- Fogorvos
A tanulók fogászati szűrését, ellátását végzi.
- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítő.
Az iskolai keretek között nem orvosolható problémával rendelkező tanulókat az osztályfőnök, az igazgató a szülő egyetértésével a fenti szervekhez irányítja.
- Gyógypedagógus-logopédus
- Tanulási tréning vezetője
- Helyi rendőr
A DADA program képviselője, megvalósítója iskolánkban.
- Fenntartó
- Cserkészek

Anyagi erőforrások

- Költségvetés
- Iskola Alapítvány
- Fenntartó
- Szülői Munkaközösség
- Pályázat

ALAPELVEK, JÖVŐKÉP, CÉLOK, FELADATOK

- az egészséges környezet biztosítása
- a tanulók testi, lelki fejlődésének követése
- arányos testi, lelki fejlesztés
- a résztvevők bizalmán, önkéntességén alapuljon az együttműködés
- betartani az adatvédelmi szabályokat
- változatos módszerek alkalmazása
- az iskola minden pedagógusa munkája során egészségvédelmi, egészségfejlesztési feladatokat végez, képi magát

Az iskolai egészségnevelés arra irányul, hogy a tanulók

- kellő ösztönzést, tudást szerezhessenek az egészséges életvitelük kialakításához
- értsék az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát
- és ennek megfelelően cselekedjenek

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskolai pedagógiai rendszerbe, összes tevékenységébe kell beépülni.

Ezek a következők:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
 - az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
 - az értékek ismerete
 - az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
 - a betegségek kialakulása, és a gyógyulási folyamat
 - a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészség megőrzésében
 - a személyes krízishelyzetek felismerése, és kezelési stratégiák ismerete
 - a tanulás, és a tanulás technikái
 - az idővel való gazdálkodás szerepe
 - a rizikóvállalás határai
 - a szenvedélybetegségek elkerülése
 - a tanulási környezet alakítása
 - a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- az órarend összeállításánál, a napi munkarend kialakításánál az iskola gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről

Célunk, hogy tanítványaink egészséges, harmonikus személyiséggé váljanak.

Ennek érdekében:

- tanórákon minden lehetőség megragadása az egészségnevelésre
- helyes értékek közvetítése
- a tanulók pontos ismereteket, tudást szerezhessenek
- az iskolai környezetet folyamatosan ápoljuk, szépítjük

Konkrét célok, feladataink (hagyományok ápolása, új tervek)

- felmérés/ tájékozódás, a tanulást is befolyásoló egészségi állapotról, részképesség zavarokról
- körülménytől tanszer-tan eszköz választás, jó szervezés segítségével, legyen könnyebb az iskolatáska (különösen az alsó tagozatban ez megoldandó probléma)
- megfelelőképpen alakítjuk a termekben az ülésrendet
- családlátogatást végzünk, ha szükséges
- törekszünk a környezetünk adta lehetőségek jobb kihasználására (téli sportok, úszás, séta, kirándulás, túrázás)
- az iskola belső, külső környezetének ápolása, rendszeres karbantartása, fejlesztése
- a balesetek megelőzése érdekében rendszeres ellenőrzést végzünk (karbantartó, igazgató)
- tűzvédelmi, balesetvédelmi oktatást, tűzriadót tartunk
- rendszeres együttműködés az élelmezésvezetővel, konyhafőnökkel, az egészséges táplálkozás érdekében
- az iskolai étkezések megfelelő higiéniai, és egyéb feltételeinek biztosítása, a felnőtt (külsős) étkezők számára új helyiséget szeretnénk kialakítani
- a védőnő, a helyi rendőr bevonása az iskolai egészségnevelésbe, lehetőségeiket bővítve (védőnő: +2 óra, rendőr: előadások több osztályban, vagy összevont szülői értekezleten)
- hagyományos rendezvényeink mellett- újként- egészségnapot tartunk (DENTIBUSZ)
- programjainkba több szülő-aktív közreműködésükre számítva- szeretnénk bevonni (pl. családi sportnap)
- közös (összevont) szülői értekezleten meghívott előadó nyújt ismereteket, megoldási javaslatokat nevelési kérdésekben
- a negyedik osztályban erdei iskolát szervezünk
- a testnevelésórákon több mozgásos játék tanítása

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS SZÍTEREI, MÓDSZEREI AZ ISKOLÁBAN

Tanórai foglalkozások

Minden tantárgynak csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez.

Pedagógusaink hagyományosan, folyamatosan élnek a szaktárgyai adta lehetőségekkel.

A tantárgyak jelentős részénél egész témakörök, ill. több tantervi tananyag az egészségnevelést szolgálja (osztályfőnöki órák, környezetismeret, természetismeret, biológia, etika, gyakorlati), illetve a tantárgy maga az egészséget, az egészség megőrzését szolgálja (testnevelés, néptánc)

Tanórán kívüli foglalkozások

- a délelőtti tanórák után a délutáni foglalkozást megelőző időszakot tanulóink az iskola udvarán, felügyelet mellett töltik (csak a rossz időjárás kizáró ok)
- napközis, tanulószobai foglalkozások tág lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztésnek (a délelőtti problémák megbeszélése, játék a társakkal, stb.)
- délutáni szabadidős foglalkozások: sportkör, aerobik, néptánc
- sportprogramok: jeges nap, kihívás napja,
- egyéb iskolai programok: kirándulások, túrák, erdei iskola, nyári tábor
- egészségnap
- részben iskolai szervezésű programok, pl. gyereknap

MINŐSÉGFEJLESZTÉS

Ez a program a védőnő, az iskolaorvos szűrővizsgálatainak eredményeit, a szülők, diákok, tanárok véleményét veszi alapul.

- A következő évtől felmérésen alapuló program készül (SWOT, vagy kérdőíves felmérés)
- Minden tanév végére az iskolaegészség- fejlesztésért felelős pedagógus beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat jelentését
- A tantestület a félévi és az év végi értekezleten az egészségfejlesztésért felelős pedagógus írásbeli beszámolója alapján értékeli
- A következő év végétől az egész évet átfogó felmérés készül
- Az előző három pont alapján az éves munkaterv megvitatására elkészül a program azévi- csak az új elemeket tartalmazó- vázlata, felelőssel, költségvonattal kiegészítve. Elfogadása után ezen program mellékletében szerepel.
- A házirendben megjelennek a legfontosabb szabályok
- A tanórák alatt külső szakember által tartott egészségnevelési, egészségfejlesztési programon tanulóink csak az osztályfőnökökkel (szaktanárokkal) egyeztetett időpontban vehetnek részt

6.2. A környezeti nevelési elvek közül a következőket kell kiemelten kezelnünk

- a fenntartható fejlődés
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- demokrácia
- elővigyázatosság, felelősség
- biológiai és társadalmi sokféleség

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani.

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természetes és mesterséges környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség megőrzését
- a rendszerszemléletet
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését

7. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei

7.1. A magatartás értékelése, minősítése

Példás: Az a tanuló, aki a Házi rendben megfogalmazott nevelési követelményeknek, közösségi-magatartási szabályoknak eleget tesz, azok betartására másokat is ösztönöz. Az iskolai feladatokból önként részt vállal és azokat jól teljesíti.

Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat. Társaival és a felnőttekkel udvarias, segítőkész, jóindulatú, pozitívan kezdeményező. Felelősségtudata fejlett. Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

Jó: Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban van némi hiányosság. Ezek kijavítására törekszik. Társaival és a felnőttekkel viselkedése és hangneme megfelelő, segítőkész, jóindulatú. Fegyelmezési problémák viselkedésével ritkán és csak kis mértékben merülnek fel. A Házi rendet igyekszik betartani, de másokra befolyást nem gyakorol. Az önként vállalt vagy a számára kijelölt iskolai közösségi feladatokat jól elvégzi. Fegyelmezési fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

Változó: Iskolai magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik. Többször vét a Házi rend, a közösségi magatartás szabályai ellen. A közösségi munkában való részvétele, aktivitása hullámzó. Hangneme és viselkedése kifogásolható. Községi magatartása közömbös. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete ingadozó. Legsúlyosabb fegyelmezési fokozata osztályfőnöki intő.

Rossz: Fegyelmezetlen, hangoskodó, zavaró magatartásával árt a községnek, társainak rossz példát mutat. A nevelési ráhatásokat elutasítja, a munkát hátráltatja. Társaival sokszor durva, goromba, megfélemlítő, közönséges. A felnőttekkel udvariatlan. Sokat vét a Házi rend ellen. Felelőtlen, megbízhatatlan.

Igazolatlan mulasztása van és/vagy osztályfőnöki intőnél súlyosabb fegyelmi fokozata van.

7.2. A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Példás: Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mérten tanulmányi munkáját, iskolai és házi feladatait a legjobban látja el, céltudatos, igényes. Munkavégzése pontos, kitartó, megbízható, kötelességtudó. Felszerelése hiánytalan. Többfeladatot rendszeresen vállal, azokat önállóan végzi.

Jó: Tanulmányi munkáját maradéktalanul elvégzi, képességeinek megfelelően dolgozik, de többfeladatot ritkán vállal. Órákon való aktivitása nem mindig kifogástalan. Munkavégzése rendszeres, többnyire önálló. Kötelességtudata megfelelő, néha ösztökélni kell. Felszerelése csak elvéve hiányos.

Változó: Tanulmányi munkája ingadozó, nem mindig képességeinek megfelelő. Munkavégzése hullámzó, önállótlan, szétszórt, rendszertelen. Felszerelése gyakran hiányos. Rendszeres ösztönzést igényel.

Hanyag: Képességeihez, körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében. Teljesítménye, eredményei képességein aluliak. Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkavégzése pontatlan, megbízhatatlan, gondatlan, hanyag. Kötelességtudata igen gyenge, munkafegyelme rossz, felszerelése rendszeresen hiányos.

7.3. A tanuló magatartása, szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének, minősítésének formái:

- A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első- nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz/hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását, szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli, legalább félévente 1- 2 alkalommal nevelőtestületi megbeszélés alapján.
- A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- Abban az esetben, ha a tanuló év végi osztályzata lényegesen eltér a tanítási év közben szerzett érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján módosíthatja.

7.4. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

8. A tanuló teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

8.1.1. Első évben és a második évfolyam első félévében

Szöveges értékeléskor a tanító szabadon választhat az esszé vagy az aláhúzásos, skálás formátumú értékelés közül.

Első osztályban, az előkészítő időszak végén egy személyre szóló levélben értesíti a tanító a szülőt a tanuló iskolai beilleszkedéséről, a tanuláshoz való viszonyáról, társas kapcsolatainak minőségéről, az iskolai rend elfogadásáról.

Első évfolyamon az első félév és a tanév végén esszétipusú szöveges értékelést végez a pedagógus.

A szöveges értékelés az összes tantárgyra vonatkozik a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi követelmények figyelembe vételével. A szöveges értékelést a következő minősítések valamelyikével kell zárni: kiválóan, jól teljesített, vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyamtól, év végén osztályzattal minősítünk, amit a tanuló az adott félév során szerzett érdemjegyei alapján határoz meg a pedagógus.

8.1.2. Második évfolyam második félévétől, valamint 3. 4. 5. 6. 7. 8. évfolyamokon

A helyi tantervben megfogalmazott követelmények teljesítésének megfelelően a tanév során a következő érdemjegyekkel értékeljük: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékeése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a tantárgy heti óraszámja kicsi (1 vagy 1,5 óra), így egy-egy témakör tanítása egy hónapnál többet vesz igénybe, akkor minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyeket pótolja.

Második évfolyam év végén, valamint 3. 4. 5. 6. 7. 8. évfolyamokon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét a következő osztályzatok valamelyikével értékeljük: 5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), 1 (elégtelen).

A félévi és év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Ha valamely tárgyból a tanuló egész tanévben kimagaslóan teljesített – legfeljebb egy jó érdemjegye van a jelesek között – akkor félévkor a tájékoztató füzetben az 5 mellett D-vel jelöljük, év végén a bizonyítványába dicséret záradék kerül.

8.1.3 A külalak értékelésének és minősítésének formái

1.2. évfolyam első félévig szöveges értékelés

- írásbeli munkák a negyedévenkénti szöveges értékelés keretében

2. osztály második félévtől a 8. osztályig érdemjeggyel, osztályzattal értékelünk

- önálló iskolai fogalmazás legalább 2 db jegy évente
- nyelvtan témazáró, tollbamondás
- a többi írásbeli tantárgynál füzetvezetés illetve dolgozat értékelése, félévenként legalább 1 jegy tantárgyanként
- a naplóban zöld színnel jelöljük, a tájékoztató füzetben keresztül tudatjuk a szülőkkel az érdemjegyet, év végén a bizonyítványba kerül a külalak osztályzat.
- testnevelés, technika – életvitel, tánc és dráma, hon- és népismeret, ember és társadalom ismeret, egészségtan, média, ÖKO, ének-zene tantárgyaknál nincs külalak értékelés.

Érdemjeggyel, osztályzattal történő értékelés fokozatai:

- 5 - példás
- 4 - jó
- 3 - változó
- 2 - hanyag

8.2. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

8.2.1. Írásbeli beszámoltatások formái:

Írásbeli felelet: egy –két tanítási óra tananyagát kéri számon, a tanárnak nem kell előre bejelenteni ezt a típusú számonkérést, egy szóbeli felelettel egyenértékű, mind a számon kért tananyag, mind a kapott érdemjegy. Egy tanítási napon belül tetszőleges számban íratható, fegyelmező szándékkal azonban nem alkalmazható! Lehetőség szerint a következő tanítási órára kell kijavítani, értékelni.

Diagnosztikus felmérés: egy témakör lezárása, témazáró dolgozat íratása előtt alkalmazható ez az írásbeli beszámoltatás, annak érdekében, hogy a pedagógus felmérhesse milyen mértékű, mélységű a tanulók ismerete ez alapján tervezheti az összefoglalást. Ezt a típusú dolgozatot nem osztályozzuk, csak elemezzük a továbbhaladás érdekében.

Témazáró dolgozat, félévi, vagy tanév végi felmérő szummatív dolgozat: a tanulók eredményes felkészülésének, az egyenletes terhelés, az igazságos számonkérés érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb két témazáró, illetve félévi, vagy év végi felmérő dolgozat írátható, amelynek időpontját 3 nappal előbb tudatni kell a tanulókkal.

A szaktanár 1 héttel előre jelzi a naplóban a dolgozatírás időpontját. A kijavított dolgozatot maximum 10 munkanapon belül ki kell osztani.

A tanuló a témazáró dolgozatot nem viheti haza, a szülő az iskolában bármikor (elsősorban fogadóórán) megnézheti.

A témazáró dolgozat érdemjegyét súlyozottan számítjuk be a félévi, tanév végi osztályzatba.

A nyelvtan, fogalmazás, tollbamondás dolgozatok külalakját is érdemjeggyel értékeljük. Egyéb témazáró dolgozatok külalakja is értékelhető érdemjeggyel.

Írásbeli számonkérés új, a kompetencia alapú oktatásból adódó lehetősége az egyéni, vagy csoportos témafeldolgozás, plakát, táblázat, vagy pl. gondolatterkép formájában. Ezt a fajta írásbeli számonkérést a tanulók választhatják, kötelező jelleggel nem alkalmazható. Elsősorban motivációra, az érdeklődés felkeltésére, differenciálásra, használjuk.

8.2.2. Szóbeli ellenőrzés, értékelés

Szóbeli felelet: egy –két tanítási óra tananyagát kéri számon, a tanárnak nem kell előre bejelenteni ezt a típusú számonkérést. Egy tanítási napon egy tanulót tetszőleges számban lehet feleltetni, fegyelmező szándékkal azonban nem alkalmazható!

8.2.3. Gyakorlati ellenőrzés, értékelés

A tanulókat vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat valamint testnevelés és sport tantárgyakból gyakorlati tevékenységük alapján értékeljük.

9. Otthoni (napközi, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladat célja a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség-és képességfejlesztés), valamint a tananyagban közölt ismeretek megszilárdítása, rögzítése esetlegesen a tanultak gyakorlati alkalmazása.

A házi feladattal az új ismeretek bevezetését is előkészíthetjük, ebben az esetben fel kell hívni a tanulók figyelmét, hogy számukra ismeretlen a feldolgozandó anyag (mérések, interneten keresések-számítógép a könyvtárban a rendelkezésükre áll), tehát elkészítése esetleg segítséget igényel. Akinek nem áll módjában segítséget kérni, annak a már régebben tanult, begyakorolt tananyagból kell szóbeli, vagy írásbeli feladatot adni.

A tanulók a tanítási szünetek idejére a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Szorgalmi jellegű, nem kötelező feladatsor kijelölhető.

A házi feladattal a szülők is tájékozódhatnak az iskolában végzett munkáról, a gyermek ismereteiről, ezért a szülői értekezleten, fogadóórán tájékoztatjuk őket a házi feladattal kapcsolatos elveinkről, elvárásainkról. Az első tájékoztatás akkor történik, amikor a pedagógus elkezdi tanítani egy osztályban, később akkor, ha problémák adódnak a házi feladattal kapcsolatban. Szülői jelzés alapján, vagy akkor, ha a pedagógus érzékeli a házi feladat megoldásával kapcsolatos gondokat.

10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A gyermek szervezetét kevesebb fejlesztő és több káros inger éri. A gyermekeknek két – három évtizeddel korábban jobb lehetőségei voltak az ösztönös képességfejlesztésre, több idővel és területtel rendelkeztek.

Ifjúságunk kondicionális és egészségügyi állapotával, szomatikus neveltségével súlyos gondjaink vannak. A nevelés feladatai és területei szoros összefüggésben vannak és hatnak egymásra, ezért a szomatikus nevelésnek alapvető feladata lett az elvesztett ingerek pótlása, a prevenció és szisztematikus és tudatos alapozó képességfejlesztés az egész életre meghatározó indítás.

A képességek kialakítása tudatosan tervezett, fejlesztő hatású tevékenységekkel valósítható meg. A rendszeres tevékenység előidézzi a szervezet és a funkció változásait. Ez nem csak testi-fizikai állapotra vonatkozik, hanem az értelmi és érzelmi életre is.

A gyermek egészsége – fizikai állapotával szoros kapcsolatban vannak a következő képességek: állóképesség, izomerő, gyorsaság.

Ezek többségében a teljesítmény mérhető, illetve a teljesítményt jelentős mértékben meghatározza a szervek és szervrendszerek állapota.

Az állóképesség összehasonlításra legjobb lehetőség a nemzetközileg is használt Cooper - teszt.

Az intenzív fejlesztést csak egészséges gyermekkel lehet megoldani. Ezért együtt kell működni az iskolaorvossal, tájékozódunk kell a gyermek egészségi állapotáról, korábbi betegségeiről. Fertőző és lázas betegségek után a differenciált terhelésre különösen gondot fordítunk. Láb-, karficamok, törések esetén – a kezelőorvossal együttműködve az épségben levő végtagok intenzív működtetésével a már kialakult állapotot igyekezzünk megtartani.

Az izomerő: a nagyizom csoportok tudatos erősítését és nyújtását alapvető anatómiai ismeretek birtokában megoldhatjuk.

A gyorsaság: mozgásgyorsaság, mozdulatgyorsaság, reagálás gyorsaság

Az állóképesség, az izomerő és gyorsaság a legtöbb tevékenységben szoros kapcsolatban találhatók meg. Gyermekkori alakításuk ezért, és a szervek és szervrendszerek harmonikus és összehangolt fejlesztése miatt, komplex módon indokolt.

A mérésekre 3 - 8. évfolyamok második félévében kerül sor május 15-ig bezárólag, az osztályfőnökök és testnevelők vezetésével.

Az eredmények feldolgozását, a fejlesztési feladatok meghatározását a mérés résztvevői végzik.

Felmérések:

- Cooper-teszt: 12 perc alatt hány métert tud futni?
- Helyből távolugrás: páros lábról páros lábra, 3 kísérletből a legnagyobb ugrás.
- Súlypontemelkedés: 2 kísérletből a nagyobb ugrás.
- Ingafutás: 3 x 10 méter.
- Húzódkodás: mászó kereten alsó madárfogással függés, húzódkodás állcsúcsig.
- Hasizomgyakorlat:
Kiinduló helyzet: hanyattfekvés a bordásfallal szemben, lábak derékszögben, sarkak a bordásfalon, karok tarkón.
Feladat: felülés, a könyök érintse a combot.
Értékelés: 1 perc alatt hány felülést tud végrehajtani?
- Hátizom gyakorlat:
Kiinduló helyzet: hason fekvés, tarkóra tartás.
Feladat: jelre törzsemelés.
Értékelés: hány másodpercig tudja ezt a helyzetet megtartani? (15 mp, 30 mp, 45 mp, 1 perc)
- Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás

11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

11.1. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Helyi sajátosság, hogy a szülők nagy része kénytelen idénymunkásként dolgozni a vendéglátóiparban. Sajnos emellett már a munkanélküliség is megjelent, mint veszélyeztető tényező. Szociálisan hátrányos helyzetbe kerülhetnek az úgynevezett egyszülős családok gyermekei is. Ezen gondok feltárása teljes diszkréciót kíván mind a pedagógustól, mind a segítő szakemberektől: pl. védőnő, családorvos, jegyző, szociális előadó, ifjúságvédelmi felelős mentálhigiénés szakember.

Feladatunk a rászorulókat támogatása anyagi és erkölcsi téren egyaránt:

Hátrányos helyzetű tanulók esetén: ingyenes tankönyv, kedvezmény az iskolai étkeztetésben, a zeneiskolában a térítési díj fizetése alóli mentesség.

Anyagi támogatást kérhet az osztályfőnök a tihanyi Szent Erzsébet-körtől a rászoruló tanulónak a tanulmányi kiránduláshoz, valamint Tihany község Képviselőtestületének Szociális Bizottságától a zeneiskolai térítési díj befizetéséhez, iskolakezdekodkor tanszervásárláshoz.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, valamint az osztályfőnökök feladata a szülők tájékoztatása a különböző segélyekről, kedvezményekről, a családsegítő szolgálat munkájáról, munkatársaik elérhetőségéről. Ha szükséges, segítik a kapcsolatfelvételt, figyelemmel kísérik a segítséget kérőket.

Végzős tanulóink továbbtanulását segíti az osztályfőnök, azzal is, hogy felhívja a szülők figyelmét a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programra, valamint a megyénkben működő tehetséggondozó középiskolákra, az általuk nyújtott szolgáltatásokra.

11.2. A mozgáskorlátozott tanulók iskolai fejlesztése

Alapelv: a sérülésből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni, vagy ellensúlyozni, erősíteni a meglévő adottságokat.

Az iskolában biztosítani kell – a tanuló állapotnak megfelelően – az akadálymentes közlekedést, a megfelelő mozgás- és étletteret, mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, és a tanuló fogyatékosságának a mértékét.

Cél:

- az egészséges énképet és önbizalmat
- a kudarctűrő képességet
- az önállóságot növelni.

12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

12.1. Ha egy osztály létszáma meghaladja a 20 főt, lehetőség van angol nyelvből csoportbontásra, az informatika, **magyar nyelv** vagy a matematika tantárgyakkal párban.

12.2. Egyéb foglalkozások legalább 5 tanuló részvételével szervezhetők. Ez alól kivétel a logopédiai- és a fejlesztő foglalkozás.

13. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek

A tanév végi jutalmazás formái:

- „Illyés Gyula Díj” Legfeljebb 2 végzős tanuló kaphatja 8 éves kiemelkedő teljesítménye alapján. Tihany Község Képviselőtestülete felajánlása.
- „Az iskola egyik legjobb tanulója” Legfeljebb 6 tanuló kaphatja, kiemelkedő tanulmányi eredményéért. Tihany Község Képviselőtestülete felajánlása.
- „Az iskola legjobb tanulója” a kitűnő eredményt elérő tanulók közül kapja egy tanuló a tantestület javaslata alapján. A Club Tihany Rt. felajánlása.
- „Jó tanuló, jó sportoló” Kimagasló tanulmányi, és sporteredményekkel rendelkező tanulók kaphatják (megosztható). A „Tihany” Iskoláért Alapítvány felajánlása.
- „Kitűnő tanuló” Kitűnő év végi bizonyítvánnyal rendelkező tanulók kaphatják. A Szülői Szervezet felajánlása.
- „Kitűnő teljesítményű, kiemelkedően szorgalmas zeneiskolai növendék” Kiemelkedő zeneiskolai teljesítményt felmutató növendékek kaphatják.
- „Jeles tanuló” Év végi bizonyítványukban legfeljebb 2 db jó osztályzattal rendelkező tanulók kaphatják.
- „Szorgalmas tanuló”
- „Társadalmi munkáért” A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulók kaphatják.

IV. Az alsó tagozat tantárgyai, témakörei évfolyamonként

„A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet” 1. és 2. melléklete kétéves bontásban tartalmazza az egyes tantárgyak témaköreihez tartozó óraszámokat. Ebben a fejezetben az évfolyamonkénti bontás szerepel. Az intézmény rendelkezhet az órakeret 10%-ával, ezzel is kiegészítettük a kerettantervi ajánlást. A hittan tantárgyat a KPSZTI által 2008-ban kiadott katolikus kerettanterv alapján tanítjuk.

Magyar nyelv és irodalom

1. évf.

2. évf.

Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	15	18
Olvasás, írott szöveg megértése 1.- olvasástanulás előkészítése	25	-
Olvasás, írott szöveg megértése 2. - az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség	41	55
Olvasás, írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése	57	59
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	5	10
Írástanulás előkészítése, az írás megtanulásának technikai alapozása	20	-
Írott betűalakok tanítása, írástechnika fejlesztése	70	-
Írástechnika fejlesztése- az eszközszintű írás előkészítése	15	42
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű, szótagolás, szótő és toldalék, mondatfajták	-	40
Helyesírási szabályok ismerete, alkalmazása	10	52
Tanulási képesség fejlesztése	7	10
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	3	2

3. évfolyam

	Tematikai egység	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	25
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	77
3.	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	25
4.	Az íráshasználat fejlesztése	18
5.	Fogalmazási alapismeretek	18
6.	Szövegalkotási gyakorlatok	30
7.	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták, szavak, szófajok	22
8.	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	35
9.	A tanulási képesség fejlesztése (könyv-, könyvtárhasználat)	18
10.	Az ítélőképesség, az erkölcsi, a hit-, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	8
11.	Összefoglalás, rendszerezés, ellenőrzés	12

4. évfolyam

	Tematikai egység	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	25
2.	Olvasás, az írott szöveg megértése	66
3.	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	24
4.	Az íráshasználat fejlesztése	15
5.	Fogalmazási alapismeretek bővítése	20
6.	Szövegalkotási gyakorlatok	34
7.	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták, szavak, szófajok	25
8.	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	38
9.	A tanulási képesség fejlesztése (könyv-, könyvtárhasználat)	20
10.	Az ítélőképesség, az erkölcsi, a hit-, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	9
11.	Összefoglalás, rendszerezés, ellenőrzés	12

Angol nyelv
4. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Iskola	9
2.	Állatok	10
3.	Sport	9
4.	Testünk	9
5.	Ételek	9
6.	Lakás, öltözködés, időjárás	10
7.	Szabadidő	9
8.	Szabadon felhasználható - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, iskolám és az egyházam ünnepei, hazám és/vagy célhelyi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	7

Matematika

1. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	folyamatos
2.	Számelmélet, algebra	88 óra
3.	Függvények, az analízis elemei	21 óra
4.	Geometria	30 óra
5.	Statisztika, valószínűség	5 óra

2. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	folyamatos
2.	Számelmélet algebra	92 óra
3.	Függvények, az analízis elemei	21 óra
4.	Geometria	27 óra
5.	Statisztika, valószínűség	4 óra

3. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	2 óra +
2.	Számelmélet, algebra	86 óra
3.	Függvények, az analízis elemei	21 óra
4.	Geometria	31 óra
5.	Statisztika, valószínűség	4 óra

4. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	3 + folyamatos
2.	Számelmélet algebra	87 óra
3.	Függvények, az analízis elemei	20 óra
4.	Geometria	30 óra
5.	Statisztika, valószínűség	4 óra

Környezetismeret

1. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az iskola	5
2.	Az iskolás gyerek	4
3.	Tájékozódás az iskolában és környékén	3
4.	Mi van a teremben?	4
5.	Anyagok körülöttünk	4
6.	Hóban, szélben, napsütésben	5
7.	Mi kerül az asztalra?	3
8.	Élőlények közösségei	4
	Ismétlés, rendszerezés, számonkérés	4

2. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Az iskola	3
2.	Az iskolás gyerek	4
3.	Tájékozódás az iskolában és környékén	5
4.	Mi van a teremben?	4
5.	Anyagok körülöttünk	4
6.	Hóban, szélben, napsütésben	3
7.	Mi kerül az asztalra?	5
8.	Élőlények közösségei	4
	Ismétlés, rendszerezés, számonkérés	4

3-4. évfolyam

3. évf.	Tematikai egység	4. évf.
6	Idő	6
6	Tájékozódás	18
13	Megtart, ha megtartod	13
10	Miért érdemes takarékoskodni?	-
-	Az a szép, akinek a szeme kék?	9
9	Merre megy a hajó?	6
10	Egészség és betegség	-
9	Önismeret és viselkedés	-
-	Vágtat, mint a paripa	11
9	Kertben, mezőn	9

1. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	46 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	6 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	5 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	7 óra

2. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	46 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	6 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	5 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	7 óra

3. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	45 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	6 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	9 óra

4. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	45 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	6 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	8 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	9 óra

Vizuális kultúra

1. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraterv
1.	Kifejezés, képzőművészet Átélt élmények és események	31
2.	Vizuális kommunikáció Vizuális jelek a környezetünkben	9
3.	A média társadalmi szerepe, használata Médiahasználati szokások médiumok, médiaélmény-feldolgozás	4
4.	A média kifejezőeszközei Kép, hang, cselekmény	4
5.	Tárgy- és környezetkultúra Környezetünk valós terei és mesés helyek	24

2. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraterv
1.	Kifejezés, képzőművészet Valós és képzelt látványok	31
2.	Vizuális kommunikáció Vizuális jelek a környezetünkben	9
3.	A média társadalmi szerepe, használata Személyes élmény, médiaélmény	4
4.	A média társadalmi szerepe, használata Tájékozódás a virtuális terekben	4
5.	Tárgy- és környezetkultúra Valós és kitalált tárgyak	24

3. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraterv
1.	Kifejezés, képzőművészet Természeti, épített és képzeletbeli tájak, helyek	24
2.	Vizuális kommunikáció Utazások	17
3.	A média társadalmi szerepe, használata Médiahasználat, élménybefogadás, élményfeldolgozás Médiumok a mindennapi környezetben	4
4.	A média társadalmi szerepe, használata A média működési módja, mediális információforrások megbízhatósága	4
5.	Tárgy- és környezetkultúra Mikro- és makrotér	23

4. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraterv
1.	Kifejezés, képzőművészet Hétköznapi és képzelt figurák	24
2.	Vizuális kommunikáció Vizuális hatáskeltés	17
3.	A média kifejezőeszközei A médiaszövegek nyelvi jellemzői és érzelmi hatása	4
4.	A média társadalmi szerepe, használata Tájékozódás a világhálón, a virtuális terekben, biztonságos internethasználat	4
5.	Tárgy- és környezetkultúra Tárgyak és használatuk	23

1. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	10
	1.1. Élet a családban	
	1.2. Biztonságos otthon	
	1.3. Családi időbeosztás	
	1.4. Tisztaság és rend	
	1.5. Táplálkozás	
	1.6. Testápolás	
	1.7. Célszerű öltözködés	
	1.8. Növényápolás, állatgondozás	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	14
	2.1. Az anyagok	
	2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálal anyagok, textilek alakítása	
	2.3. Építés	
3.	Közlekedési ismeretek	2
	3.1. Gyalogos közlekedés szabályai	
	3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai	
	3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események	
	4.2. Iskolai és osztályrendezvények	
	4.3. A közösségért végzett munka	

2. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	1.1. Élet a családban	
	1.2. Biztonságos otthon	
	1.3. Családi időbeosztás	
	1.4. Tisztaság és rend	
	1.5. Táplálkozás	
	1.6. Testápolás	
	1.7. Célszerű öltözködés	
	1.8. Növényápolás, állatgondozás	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	18
	2.1. Az anyagok	
	2.2. Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálal anyagok, textilek alakítása	
	2.3. Építés	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	3.1. Gyalogos közlekedés szabályai	
	3.2. A közösségi közlekedés viselkedési szabályai	
	3.3. A közlekedésben rejlő veszélyek	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	8
	4.1. Családi rendezvények, ünnepek, események	
	4.2. Iskolai és osztályrendezvények	
	4.3. A közösségért végzett munka	

3. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás	
	1.2. Családi ünnepek	
	1.3. Gazdálkodás a háztartásban	
	1.4. Egészségünk	
	1.5. Önismeret	
	1.6. A háztartásban használt vegyszerek	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16
	2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival	
	2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása	
	2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel	
	2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek	
	3.2. Kerékpározási alapismeretek	
	3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben	
	3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	4.1. Iskolai és osztályrendezvények	
	4.2. A közösségért végzett munka	

4. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Család, otthon, háztartás	6
	1.1. Önkiszolgálás, vendéglátás	
	1.2. Családi ünnepek	
	1.3. Gazdálkodás a háztartásban	
	1.4. Egészségünk	
	1.5. Önismeret	
	1.6. A háztartásban használt vegyszerek	
2.	Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16
	2.1. Ismerkedés a felhasznált anyagok tulajdonságaival	
	2.2. Tárgyak készítése, technológiák elsajátítása	
	2.3. Ismerkedés a műszaki ábrázolás elemeivel	
	2.4. A technika vívmányainak mindennapi használata	
3.	Közlekedési ismeretek	4
	3.1. Gyalogos közlekedési ismeretek	
	3.2. Kerékpározási alapismeretek	
	3.3. Közösségi közlekedés és morál a tömegközlekedésben	
	3.4. Közlekedési eszközök, környezet- és egészségtudatos közlekedés	
4.	Közösségi munka, közösségi szerepek	10
	4.1. Iskolai és osztályrendezvények	
	4.2. A közösségért végzett munka	

1. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Előkészítő és preventív mozgásformák	15 óra + folyamatos
2.	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	42 óra
3.	Manipulatív természetes mozgásformák	30 óra
4.	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
5.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
6.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15 óra
7.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	8 óra
8.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban	15 óra
9.	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15 óra

2. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Előkészítő és preventív mozgásformák	15 óra + folyamatos
2.	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	42 óra
3.	Manipulatív természetes mozgásformák	30 óra
4.	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
5.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
6.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15 óra
7.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	8 óra
8.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban	15 óra
9.	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15 óra

3. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Előkészítő és preventív mozgásformák	15 óra + folyamatos
2.	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	32 óra
3.	Manipulatív természetes mozgásformák	38 óra
4.	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
5.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
6.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15 óra
7.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	7 óra
8.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban	18 óra
9.	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15 óra

4. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Előkészítő és preventív mozgásformák	15 óra + folyamatos
2.	Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	32 óra
3.	Manipulatív természetes mozgásformák	38 óra
4.	Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
5.	Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20 óra
6.	Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15 óra
7.	Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	7 óra
8.	Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban	18 óra
9.	Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15 óra

Hittan

1. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Bevezetés – Isten gyermekei vagyunk	3
1.	Világunk, embertársaink témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2 16
2.	Isten Fia emberré lett témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	13 2 15
3.	Isten Fia köztünk élt témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	20 2 22
4.	Isten népe témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

2. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Jézus hív	
1.	Jézus követésre hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
2.	Jézus öröme hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
3.	Jézus a mennyei Atyához hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
4.	Jézus testvéreként hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
5.	Jézus példájával hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
6.	Jézus közösségbe hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	5 2 7
7.	Jézus tanúságtételre hív témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	5 2 7
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

3. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Találkozás Jézussal	
1.	A találkozás – öröm témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
2.	A találkozás – változás témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
3.	A találkozás – kapcsolat témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
4.	A találkozás – növekedés a bölcsességben témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
5.	A találkozás – szeretetből vállalt áldozat témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
6.	A találkozás – megváltás témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
7.	A találkozás – élet témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
8.	A találkozás – küldetés témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	6 2 8
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

4. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Népem vagytok – mondja az Úr	
1.	Nagy néppé teszlek – mondja az Úr témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2 10
2.	Kimentí népét az Úr témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2 10
3.	Vezeti népét az Úr témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2 10
4.	Népének oltalma és menedéke az Úr témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2 10
5.	Mindvégig szereti népét az Úr témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	11 2 13
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

V. A felső tagozat tantárgyai, témakörei évfolyamonként

„A kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet” 1. és 2. melléklete kétéves bontásban tartalmazza az egyes tantárgyak témaköreihez tartozó óraszámokat. Ebben a fejezetben az évfolyamonkénti bontás szerepel. Az intézmény rendelkezhet az órakeret 10%-ával, ezzel is kiegészítettük a kerettantervi ajánlást. A hittan tantárgyat a KPSZTI által 2008-ban kiadott katolikus kerettanterv alapján tanítjuk.

Magyar nyelv és irodalom A változat
Magyar nyelv

5. évfolyam

	Órakeret
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	9 + 1
Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	12
Írás, fogalmazás	10 + 1
Helyesírás	11 + 1
A szavak szerkezete és jelentése	12
A nyelv szerkezete	11 + 1
Év eleji, félévi, év végi felmérés	+3

6. évfolyam

	Órakeret
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	9
Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	10
Írás, fogalmazás	10 + 1
Helyesírás	11 + 1
A szavak szerkezete és jelentése	6
A nyelv szerkezete	19 + 2
Év eleji, félévi, év végi felmérés	+3

7. évfolyam

	Órakeret
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	8+2
Olvasás, szövegértés	10
Írás, fogalmazás	6
Helyesírás	10
A nyelv szerkezete és jelentése	32
A nyelv állandósága (csak 8. évfolyamon)	—
Év eleji, félévi, év végi felmérés	+4

8. évfolyam

	Órakeret
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	9 + 1
Olvasás, szövegértés	5
Írás, fogalmazás	4 + 1
Helyesírás	8 + 2
A nyelv szerkezete és jelentése	32
A nyelv állandósága	7
Év eleji, félévi, év végi felmérés	+1

Irodalom

5. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Mesék <i>Szövegalkotás -1 óra</i>	10 +1
2.	Petőfi Sándor: János vitéz <i>Szövegalkotás -3 óra</i>	15+3
2.	Táj, szülőföld <i>Szövegalkotás -1 óra</i>	5 +1
3.	A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei - bevezetés	5
4.	Család, gyerekek és szülők; barátság, emberi kapcsolatok	15
5.	Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk – házi olvasmány	10
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

6. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
	Ballada <i>Szövegalkotás - 1 óra</i>	5+1
2.	Monda, rege <i>Szövegalkotás -1 óra</i>	5+1
2.	Arany János: Toldi <i>Szövegalkotás - 3 óra</i>	15+3
3.	Érzelmek, hangulatok, gondolatok	10
4.	Próbatételek, kalandok, hősök	15
5.	Gárdonyi Géza: Egri csillagok – házi olvasmány	10
6.	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

7. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	10
2.	Nagyepikai alkotás (regényelemzés)	8
3.	Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal, epigramma)	22
4.	Egy korstílus – a romantika	6
5.	Nagyepikai alkotás – egy Jókai – regény és a romantikus stílus	8
6.	Drámai műfajok (egy komédia)	8
7.	A média kifejezőeszközei (1) Történet és elbeszélés mozaiképen	3
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

8. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Kisepikai alkotások - prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada	13
2.	Nagyepikai alkotás (regényelemzés)	8
3.	Lírai és átmeneti műfajok - óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, hangulatlíra, gondolati líra	17
4.	Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	6
5.	Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – magyar vagy világirodalom, regényelemzés	7
6.	Drámai műfajok - egy tragédia és/vagy egy komédia	7
7.	A média kifejezőeszközei (2) A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése	3
8.	A média társadalmi szerepe, használata A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése	4
	Összefoglalás, gyakorlás, ismétlés	7

Angol nyelv

5. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Iskola	16
2.	A család, barátok	16
3.	Szabadidő	16
4.	Lakóhelyünk, otthonunk	17
5.	Étkezés	16
6.	Ünnepek	17
7.	Szabadon felhasználható - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10

6. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Iskola	16
2.	Család, barátok	16
3.	Szabadidő	16
4.	Lakóhelyünk, otthonunk	16
5.	Étkezés, ételek	17
6.	Ünnepek	17
7.	Szabadon felhasználható - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10

7. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A mi világunk	16
2.	Ember és természet	16
3.	Szabadidő	16
4.	Egészség és betegség	16
5.	Szórakozás	17
6.	Utazás	17
7.	Szabadon felhasználható - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10

8. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A szabadidő hasznos eltöltése	16
2.	Fantázia és valóság	16
3.	Modern kommunikáció	16
4.	Környezetünk védelme	16
5.	Modern világunk	17
6.	Múltunk és jövőnk	17

7.	Szabadon felhasználható - Kiegészítő ismeretek: a témakörök elmélyítése, a helyi sajátosságokkal való kiegészítés (saját iskolám, egyházam és iskolám ünnepei, hazám és/vagy célnyelvi országok ünnepei, szokásai stb.) és/vagy - Differenciálás, gyakorlás: az elsajátított ismeretek begyakorlása, elmélyítése a tanulók egyéni igényeinek megfelelően és/vagy - Projekt munkák: a témakörökhöz kapcsolódó projekt munkák készítése egyéni, pár-, vagy csoport munkában	10
----	---	----

Matematika

5. és 6. évfolyam

	5. évfolyam	6. évfolyam
Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	folyamatos	folyamatos
Számítás, algebra	68	72
Függvények, sorozatok	10	16
Geometria	40	30
Valószínűség, statisztika	8	8
Témazáró dolgozatok írása, javítása	10	10
Év végi ismétlés	8	8
Összesen	148	148

7. és 8. évfolyam

	7. évfolyam	8. évfolyam
Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	6	8
Számelmélet, algebra	64	46
Függvények, sorozatok	20	25
Geometria	28	32
Valószínűség, statisztika	8	15
Témazáró dolgozatok írása, javítása	10	10
Év végi ismétlés	8	8
Összesen	148	148

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

5. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Az emberiség őskora Egyiptom és az ókori Kelet kultúrája	12 óra
2.	Az ókori görögök és rómaiak világa	23 óra
3.	Az egyház születése, a keresztény ókor	10 óra
4.	A középkori Európa világa	14 óra
5.	A magyarság történetének kezdetei	9 óra
	Év végi összefoglalás	4 óra

6. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Az Árpádok kora	8 óra
2.	A Magyar Királyság virágkora	13 óra
3.	A világ és Európa a kora újkorban	13 óra
4.	Magyarország a kora újkorban	17 óra
5.	A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	19 óra
	Év eleji és év végi ismétlés	2 óra

7. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	11 óra
2.	Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	13 óra
3.	A nagyhatalmak versengése és az első világháború	11 óra
4.	Európa és a világ a két háború között	12 óra
5.	Magyarország a két világháború között	15 óra
6.	Médiakörnyezet, a média funkciói, a nyilvánosság	3 óra
7.	A médiamodellek és intézmények	3 óra
8.	A média társadalmi szerepe, használata – Reklám és hír a hagyományos és az új médiában	2 óra
	Év eleji és év végi ismétlés	2 óra

8. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	A második világháború	12 óra
2.	Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ	7 óra
3.	Magyarország a világháborús vereségtől a forradalom leveréséig.	8 óra
4.	A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	6 óra
5.	A Kádár-korszak jellemzői	8 óra
6.	Az egységesülő Európa	6 óra
7.	Demokratikus viszonyok megteremtése Magyarországon	5 óra
8.	Társadalmi szabályok	3 óra
9.	Állampolgári ismeretek	5 óra
10.	Pénzügyi és gazdasági kultúra	5 óra
11.	Háztartás és családi gazdálkodás	5 óra
	Év eleji és év végi ismétlés	2 óra

Természetismeret

5. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Állandóság és változás környezetünkben -Anyag és közeg	9 óra
2.	Kölcsönhatások és energia vizsgálata	9 óra
3.	Élet a kertben	12 óra
4.	Állatok a házban és a ház körül	8 óra
5.	Tájékozódás a valóságban és a térképen	10 óra
6.	A Föld és a Világegyetem	11 óra
7.	Felszíni és felszín alatti vizek	8 óra
	Év végi ismétlés	5 óra

6. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Vizek, vízpartok élővilága	11 óra
2.	Alföldi tájakon	10 óra
3.	Hegyvidékek, dombvidékek	12 óra
4.	Az erdő életközössége	12 óra
5.	A természet és társadalom kölcsönhatásai	6 óra
6.	Az ember szervezete és egészsége	14 óra
7.	Az egyéni feladatok értékelése	3 óra
Év végi ismétlés		4 óra

Biológia-egészségtan

B változat

7. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Nem sejtes rendszerek: vírusok Önálló sejtek: baktériumok, egysejtűek	4 óra
2.	Fonalas, telepes élőlények Zöldmoszatok, barna- és vörösmoszatok, gombák, zuzmók, mohák, szivacsok	4 óra
3.	Növényismeret	9 óra
4.	Állatismeret	10 óra
5.	Életközösségek	8 óra
6.	Gyakorlati feladatok A „Természettudományi gyakorlatok” című tantárgy anyagából	6 óra
7.	Az ember és környezete	11 óra
8.	Az emberi test szerveződése	7 óra
9.	Az ember kültakarója, mozgása és ezek egészségvédelme	9 óra
	Összefoglalás, rendszerező ismétlés	4 óra

8. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Az anyagcsere főbb folyamatai és egészségvédelme	13 óra
4.	Az életfolyamatok szabályozása és ezek egészségvédelme	11 óra
5.	Az ember szaporodása, egyedfejlődése és egészségvédelme	12 óra

Fizika

7. évfolyam

Fejezetek	Az új tananyag feldolgozásának óraszám	A gyakorlás, kísérletezés, feladatmegoldás óraszám	Az összefoglalás, ellenőrzés óraszám
A testek, folyamatok mérhető tulajdonságai	7	1	
Hőmérséklet, halmazállapot	7	1	1
A hang; hullámmozgás a természetben	7	1	
A fény	7	1	1
Az energia, munka, hő	8	1	1
A járművek mozgásának jellemzése	7	1	1
Év végi összefoglalás, tartalék óra	1		

8. évfolyam

Fejezetek	Az új tananyag feldolgozásának óraszám	A gyakorlás, kísérletezés, feladatmegoldás óraszám	Az összefoglalás, ellenőrzés óraszám
Év eleji ismételés		2	
Kölcsönhatások	9	1	1
A Naprendszer	7	1	
Környezetünk és a fizika	7	1	1
Elektromos alapjelenségek, elektromos áram	8	1	1
Elektromágneses indukció, váltakozó áram	8	1	1
Év végi összefoglalás, tartalék óra	2	1	1

Kémia

7. évfolyam

	Témakör	
1.	A kémia tárgya, kémiai kísérletek	3
2.	Részecskék, halmazok, változások, keverékek	15
3.	A részecskék szerkezete és tulajdonságai, vegyülettípusok	16
4.	A kémiai reakciók típusai	16
	Év végi rendszerező összefoglalás, ismételés	4

8. évfolyam

	Témakör	
1.	Élelmiszerek és az egészséges életmód	14
2.	Kémia a természetben	12
3.	Kémia az iparban	12
4.	Kémiai a háztartásban	12
	Év végi rendszerező összefoglalás, ismételés	4

Földrajz

7. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	A szilárd Föld anyagai és folyamatai	8
2.	A földrajzi övezetesség alapjai	7
3.	Gazdasági alapismeretek	5
4.	Az Európán kívüli kontinensek: Afrika és Amerika földrajza	14
	Ismételés, összefoglalás	2

8. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Ázsia földrajza	10
2.	Ausztrália, a sarkvidékek és az óceánok földrajza	4
3.	Európa általános földrajza	5
4.	Észak- és Mediterrán-Európa földrajza	5
5.	Atlanti-Európa földrajza	6
6.	Kelet- és Közép-Európa földrajza	7
7.	A Kárpát-medencevidék földrajza és a hazánkkal szomszédos országok földrajza	11 (5+6)
8.	Magyarország természeti és kulturális értékei	6
9.	Magyarország társadalomföldrajza	10
	Ismétlés, összefoglalás	3
	Ellenőrzés	3
	Év végi ismétlés	2

Ének-zene

A változat

5. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	18 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	7 óra

6. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	18 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	7 óra

7. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	16 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	9 óra

8. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Zenei reprodukció I. Éneklés	15 óra
2.	Zenei reprodukció II. Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	4 óra
3.	Zenei reprodukció III. Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3 óra
4.	Zenei befogadás I. Befogadói kompetenciák fejlesztése	4 óra
5.	Zenei befogadás II. Zenehallgatás	10 óra

Hon- és népismeret

5. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Az én világom I. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód.	2 óra
2.	Az én világom II. A 19–20. század fordulóján jellemző hagyományos paraszti életmód.	2 óra
3.	Találkozás a múlttal I. A paraszti ház és háztartás, a ház népe. Népi mesterségek.	6 óra
4.	Találkozás a múlttal II. A hétköznapiak rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel).	6 óra
5.	Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete és szokásrendje. Jeles napok, ünnepi szokások a paraszti élet rendjében. Társas munkák, közösségi alkalmak.	12 óra
6.	Magyarok a történelmi és a mai Magyarország területén. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzői a Kárpát-medencében és Moldvában. A hazánkban élő nemzetiségek és etnikai kisebbség.	6 óra
	Év végi összefoglalás	2 óra

Vizuális kultúra
5. évfolyam

	Témakör	Óraterv
1.	<u>Kifejezés, képzőművészet</u>	24
	Valóság és képzelet	10
	Stílus és mozgás	14
2.	<u>Vizuális kommunikáció</u>	18
	Idő- és térbeli változások	6
	Jelértelmezés, jelalkotás	4
	Kép és szöveg	8
3.	<u>Tárgy- és környezetkultúra</u>	22
	Tervezett, alakított környezet	12
	Tárgy és hagyomány	10
4.	<u>Témazáró, összefoglaló órák</u>	8

6. évfolyam

	Témakör	Óraterv
1.	<u>Kifejezés, képzőművészet</u>	24
	Valóság és képzelet	10
	Stílus és mozgás	14
2.	<u>Vizuális kommunikáció</u>	18
	Idő- és térbeli változások	4
	Jelértelmezés, jelalkotás	6
	Kép és szöveg	8
3.	<u>Tárgy- és környezetkultúra</u>	22
	Tervezett, alakított környezet	12
	Tárgy és hagyomány	10
4.	<u>Témazáró, összefoglaló órák</u>	8

7. évfolyam

	Témakör	Óraterv
1.	<u>Kifejezés, képzőművészet</u>	9
	Érzelmek, hangulatok kifejezése	4
	A művészi közlés, mű és jelentése	5
2.	<u>Vizuális kommunikáció</u>	10
	Magyarázó képek/rajzok	2
	Mozgóképi közlés	4
	Montázs	2
	Vizuális kommunikációs formák	2
3.	<u>Mozgóképkultúra és médiaismeret</u> A média kifejezőeszközei	4
	Reprodukálás és ábrázolás – a mozgóképek kettős természete	1
	A kiemelés (hangsúlyozás) alapeszközei a mozgóképi ábrázolásban, az írott és az online sajtóban	2
	A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban	1
4.	<u>Tárgy- és környezetkultúra</u>	10
	Tervezett, alakított környezet	5
	Az épített környezet története	5
5.	<u>Témazáró, összefoglaló órák</u>	3

8. évfolyam

	Témakör	Óraterv
1.	<u>Kifejezés, képzőművészet</u>	9
	Érzelmek, hangulatok kifejezése	3
	A művészi közlés, mű és jelentése	6
2.	<u>Vizuális kommunikáció</u>	10
	Magyarázó képek/rajzok	2
	Mozgóképi közlés	3
	Montázs	2
	Vizuális kommunikációs formák	3
3.	<u>Mozgóképkultúra és médiaismeret</u> A média kifejezőeszközei	3
	Reprodukálás és ábrázolás – a mozgóképek kettős természete	1
	A kiemelés (hangsúlyozás) alapeszközei a mozgóképi ábrázolásban, az írott és az online sajtóban	1
	A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban	1
4.	<u>Tárgy- és környezetkultúra</u>	9
	Tervezett, alakított környezet	4
	Az épített környezet története	5
5.	Szabadon felhasználható órák (múzeum, tanulmányi séta)	2
6.	<u>Témazáró, összefoglaló órák</u>	3

Informatika

Témakör	5. évfolyam	6. évfolyam
1. Az informatikai eszközök használata	6 óra	4 óra
2. Alkalmazói ismeretek	8 óra	11 óra
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	12 óra	9 óra
4. Infokommunikáció	4 óra	9 óra
5. Az információs társadalom	3 óra	3 óra
6. Könyvtári informatika	3 óra	

Témakör	7. évfolyam	8. évfolyam
1. Az informatikai eszközök használata	9 óra	
2. Alkalmazói ismeretek	8 óra	17 óra
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	4 óra	15 óra
4. Infokommunikáció	8 óra	
5. Az információs társadalom	4 óra	3 óra
6. Könyvtári informatika	3 óra	1 óra

5. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ételkészítés	10
	1.1. Az ételkészítés alapjai, élelmiszerek	
	1.2. Ételek készítése	
	1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások	
	1.4. Konyhai eszközök, gépek használata	
	1.5. Étkezési kultúra a hétköznapiakban	
	1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok	
	1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során	
2.	Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	8
	2.1. A mesterséges, illetve épített környezet	
	2.2. Az épített környezet biztonsága, katasztrófaelhárítás	
	2.3. Balesetek megelőzése a háztartásban és a lakókörnyezetben	
	2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban	
	2.5. Környezettudatosság a háztartásban és a lakókörnyezetben	
	2.6. Növénytermesztés, állattartás	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai	
	3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása	
	3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása. Műszaki rajzi ismeretek.	
	3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés	
	3.5. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő (biztonságos, esztétikus) munkakörnyezet	
4.	Közlekedési ismeretek	4
	4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései	
	4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet	
	4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság	
	4.4. Vasúti közlekedés	

6. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ételkészítés	10
	1.1. Az ételkészítés alapjai, élelmiszerek	
	1.2. Ételek készítése	
	1.3. Élelmiszerek, ételek tárolása, tartósítási eljárások	
	1.4. Konyhai eszközök, gépek használata	
	1.5. Étkezési kultúra az ünnepnapokon	
	1.6. Az ételek készítésével kapcsolatos utómunkálatok	
	1.7. Környezettudatosság az ételkészítés során	
2.	Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	8
	2.1. A mesterséges, illetve épített környezet	
	2.2. Az épített környezet biztonsága, katasztrófaelhárítás	
	2.3. Balesetek megelőzése a háztartásban és a lakókörnyezetben	
	2.4. Veszélyes anyagok a háztartásban	
	2.5. Környezettudatosság a háztartásban és a lakókörnyezetben	
	2.6. Növénytermesztés, állattartás	
	2.7 Az egészségre ártalmas természeti eredetű veszélyforrások	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	3.1. A tárgyak és a tárgykészítéshez használt anyagok fizikai és technológiai tulajdonságai	
	3.2. Tárgyak, szerkezetek, modellek előállítása	
	3.3. Műszaki kommunikáció alkalmazása. Vetületi ábrázolás..	
	3.4. Takarékos, hatékony, igényes munkavégzés	
	3.5. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő (biztonságos, esztétikus) munkakörnyezet	
4.	Közlekedési ismeretek	4
	4.1. A forgalomszabályozás közlekedési jelzései	
	4.2. A közlekedés rendszere, közlekedéstörténet	
	4.3. Balesetvédelem, közlekedésbiztonság	
	4.4. Vasúti közlekedés	

7. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A háztartás és a közszolgáltatások	8
	1.1. A háztartás elektromos rendszere	
	1.2. A háztartás és a lakókörnyezet vízellátó, szennyvíz- és csapadékvíz-elvezető, illetve -kezelő rendszere	
	1.3. A háztartás és a lakókörnyezet különböző fűtési megoldásai	
	1.4. Hulladékgazdálkodás	
2.	Közlekedés	4
	2.1. A kerékpáros közúti közlekedés	
	2.2. Közlekedéstörténet	
	2.3. Környezet- és egészségtudatos közlekedés	
	2.4. Nyomtatott és elektronikus közlekedési információforrások	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	3.1. Karbantartás a háztartásban	
	3.2. A) Tárgykészítés B) Tárgykészítés	
	3.3. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet	
4.	Munkakörnyezetek megismerése, munkahely-látogatás	4
	4.1. Előzetes tájékozódás	
	4.2. Munkakörnyezetek megismerés; Munkahely-látogatások;	
5.	Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés	6
	5.1. A tanulási pálya	
	5.2. Szakmák és munkák	
	5.3. Környezet és pályaválasztás	
	5.4. Munkavállalás	
	5.5. Megélhetés	

8. évfolyam

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	A háztartás és a közszolgáltatások	8
	1.1. A háztartás elektromos rendszere	
	1.2. A háztartás és a lakókörnyezet vízellátó, szennyvíz- és csapadékvíz-elvezető, illetve -kezelő rendszere	
	1.3. A háztartás és a lakókörnyezet különböző fűtési megoldásai	
	1.4. Hulladékgazdálkodás	
2.	Közlekedés	4
	2.1. A kerékpáros közúti közlekedés	
	2.2. Közlekedéstörténet	
	2.3. Környezet- és egészségudatos közlekedés	
	2.4. Nyomtatott és elektronikus közlekedési információforrások	
3.	Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés, modellezés	14
	3.1. Karbantartás a háztartásban	
	3.2. A) Tárgykészítés B) Tárgykészítés	
	3.3. Eszközök rendeltetésszerű, biztonságos használata, megfelelő munkakörnyezet	
4.	Munkakörnyezetek megismerése, munkahely-látogatás	4
	4.1. Előzetes tájékozódás	
	4.2. Munkakörnyezetek megismerés; Munkahely-látogatások;	
5.	Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés	6
	5.1. A tanulási pálya	
	5.2. Szakmák és munkák	
	5.3. Környezet és pályaválasztás	
	5.4. Munkavállalás	
	5.5. Megélhetés	

Testnevelés és sport

5. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Természetes és nem természetes mozgásformák	17 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok	22 óra
3.	Sportjátékok	40 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	28óra
5.	Torna jellegű feladatok	35 óra
6.	Alternatív környezetben üzhető sportok	21 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	17 óra

6. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Természetes és nem természetes mozgásformák	16 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok	22 óra
3.	Sportjátékok	40 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	28 óra
5.	Torna jellegű feladatok	35 óra
6.	Alternatív környezetben üzhető sportok	21 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	18 óra

7. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Természetes és nem természetes mozgásformák	15 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok	18 óra
3.	Sportjátékok	38 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	34 óra
5.	Torna jellegű feladatok	34 óra
6.	Alternatív környezetben üzhető sportok	20 óra
7.	Önvédelmi és küzdőfeladatok	21 óra

8. évfolyam

	Témakör	Óraszám
1.	Természetes és nem természetes mozgásformák	16 óra
2.	Úszás és úszójellegű feladatok	19 óra
3.	Sportjátékok	36 óra
4.	Atlétikai jellegű feladatok	32 óra
5.	Torna jellegű feladatok	36 óra
6.	Alternatív környezetben üzhető sportok	20 óra
7.	Önvédelmi és küzdő feladatok	21 óra

Hittan

5. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Az élet Isten népének közösségében	
1.	Isten népe ünnepe témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	12 2 14
2.	A húsvéti misztérium ünneplése témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	12 2 14
3.	Az ünneplés helye, ideje és kellékei témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	10 2 12
4.	Ünnepeink témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	10 2 12
5.	A szentségek és szentelmények liturgiája témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	10 2 12
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

6. évfolyam

	Témakörök	Óraszám
	Egyházunk	
1.	A természetes közösségtől az egyházig témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2 16
2.	Az egyház gyökerei témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2 16
3.	Az egyház születése témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2 16
4.	Az egyház az evangélium útján témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2 16
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások	3
	Év végi ismételtes, összefoglalás	5

7. évfolyam

	Témakörök		Óraszám	
	Bevezetés – Az üdvtörténet ószövetségi szakasza		3	
1.	Az üdvtörténet színtere és főszereplője	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	11 2	13
2.	Istenélmények Ábrahámától Mózesig	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	9 2	11
3.	Isten megtapasztalása Józsuétól Salamonig	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	5 1	6
4.	Istenélmények a próféták aranykorában	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	14 2	16
5.	A perzsa kor emberének tapasztalata az üdvösséget munkáló Istenről	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	7 2	9
6.	Vallási tapasztalat a hellén korban	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	5 1	6
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások		3	
	Év végi ismételtes, összefoglalás		5	

8. évfolyam

	Témakörök		Óraszám	
	Bevezetés – Az üdvtörténet újszövetségi szakaszának kezdete		2	
1.	A Jézus Krisztus születésének és rejtett életének időszaka	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	7 2	9
2.	Jézus Krisztus személye, küldetése és tanítása Isten országáról	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
3.	Jézus Krisztus közösséget teremtő tevékenysége	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
4.	Jézus Krisztus csodái mint Isten országának jelei	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
5.	Jézus Krisztus megváltó szenvedése, halála és feltámadása	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	10 2	12
6.	Az egyház születése és kibontakozása Kr. u. 30/33-tól 100-ig	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	9 2	11
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások		3	
	Év végi ismételtes, összefoglalás		5	

Erkölcstan

Tematikai egység	Óraszám
5. osztály	
1. Ötödikesek lettünk	2 óra
2. Test és lélek	6 óra
3. Kapcsolat, barátság, szeretet	6 óra
4. Kortársi csoportok	6 óra
5. Társadalmi együttélés	5 óra
6. A technikai fejlődés határai	5 óra
7. A mindenséget kutató ember	5 óra
8. Év végi összegzés	1 óra
6. osztály	
1. Mi történt a nyáron?	1 óra
2. Test és lélek	6 óra
3. Kapcsolat, barátság, szeretet	6 óra
4. Kortársi csoportok	6 óra
5. Társadalmi együttélés	6 óra
6. A technikai fejlődés határai	5 óra
7. A mindenséget kutató ember	5 óra
8. Év végi összegzés	1 óra
7. osztály	
1. Ki vagyok én, és mi vezérli tetteimet?	6 óra
2. Párkapcsolat és szerelem	6 óra
3. Egyén és közösség	6 óra
4. Helyem a világban	6 óra
5. Mi dolgunk a világban	6 óra
6. Hit, világkép, világnézet	5 óra
7. Év végi összegzés	1 óra
8. osztály	
1. Ki vagyok én, és mi vezérli tetteimet?	6 óra
2. Párkapcsolat és szerelem	6 óra
3. Egyén és közösség	5 óra
4. Helyem a világban	6 óra
5. Mi dolgunk a világban	6 óra
6. Hit, világkép, világnézet	6 óra
7. Év végi összegzés	1 óra

VI. Az alapfokú művészeti iskola helyi tanterve **ZENEMŰVÉSZETI ÁG**

KLASSZIKUS ZENE

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyosság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúrák közvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A KÉPZÉS struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola

Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

Akkordikus tanszak tantárgya: gitár

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet-zeneirodalom.

Választható tantárgyak: szolfézs, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet-zeneirodalom

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, zongora, hegedű,

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Előképző	Alapfok				Továbbképző				
		(1)	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+ 4+4 évfolyam: orgona

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámait figyelembevétele mellett a tanuló más zenei műfajok (népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene) valamint más művészeti ág (képző– és iparművészeti, táncművészeti, szín– és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek. 1.–2. és 1.évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet–zeneirodalom

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok							Továbbképző		
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, zongora, hegedű

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3–4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Zeneismeret tanszak – csoportos képzés

„A” tagozat

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy: szolfézs főtárgynál zongora.

Választható tantárgy: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok							Továbbképző		
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(2–4)	(2–4)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+ 4 évfolyam (előképző 1–2) + alapfok 1–4. évfolyam

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc
 kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő
 Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc
 Választható tantárgy:
 Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc
 Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc
 zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő
 Korrepetíció (zongorakiséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1.–2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve zongora, gitár tantárgyak)

„B” tagozat

Főtárgy: szolfézs
 Kötelező tantárgy: zongora
 Választható tantárgy: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet-zeneirodalom

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma

4+4 évfolyam: szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve zongora, gitár tantárgyak)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség
- Módszertani kompetencia
 - Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
 - Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
 - A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
 - A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
 - A kortárs zene befogadására nevelés.
 - A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
 - A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
 - Tehetséggondozás.
 - Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
 - A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zenetörténet-zeneirodalom

Hangszeres tanszakok főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom,

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zenetörténet-zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat: tanult hangszer

Záróvizsga tantárgyai

Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs vagy zenetörténet-zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zenetörténet-zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok: főtárgy

Szolfézs főtárgy „A” tagozat: a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgykból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgykból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

FAFÚVÓS TANSZAK

FURULYA

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Egyszerű ritmusértékek és ütem súlyok
- Különböző játékmód és hangindítások
- A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Játék a hangszer fejével.
- Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.
Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
- Különböző játékmód és hangindítások.
- A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
- Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.
- Az ismert hangterjedelemben belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)
Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.
Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanuló kizárólag helyes beidegződésekkel rendelkezzen.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer részei, összeállítása.
- Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
- A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.
- Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
- Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.
- A dü és tü hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
- A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Ajánlott tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090)

Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1.

Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két–három népdal, kotta nélkül.
- Egy–két könnyű táncjáték kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.
- Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
- Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.
- Régi és új stílusú magyar népdalok.
- A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.
- Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.
- A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Ajánlott tananyag

Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 2.

Bali J.: Furulyaiskola I.

Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406, 7062)

Keuning, Hans P.: 30 simple studies

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises

Anonymus: Allemande (EMB 4303)

Anonymus: Angol tánc (EMB 7888)

Anonymus: Hajdútánc (EMB 7888)

Anonymus: Rondo (EMB 7888)

Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/118)

Purcell, H.: A pásztor (EMB 8959)

Követelmények

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A tü–dű hangindítások zökkenőmentes, de megszólaltatásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetű etűdök.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála lehetőleg figurációkkal kotta nélkül.
- Egy népdal, kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű táncjáték, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulyacsald tagjai és hangterjedelmük.
- Az eddig tanult hangkészlet bővítése.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tü, dü, rü artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Hanglezárás a száj kinyitásával.
- Dúr és moll skálák c1–c3 hangterjedelemben.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III. (EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377)
Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű táncjátékok értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.
- A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.

- Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).
- „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccato-játék nyelvzárással.
- Dúr és moll skálák c1–d3 tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
- Az „F”-alapú furulya használatának gyakorlása.
- Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.
- A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő-szükségletére.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
 Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe
 Keuning, H. P.: 20 studies
 Keuning, H. P.: 10 difficult studies
 Keuning, H. P.: 25 studies
 Keuning, H. P.: 40 simple studies
 Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für)
 Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
 Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab
 Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II. (EMB 12002)
 Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)
 Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránsonáta/4.) (EMB. 14071)
 Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB 14071)
 Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
 Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
 Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel
 Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
 Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
 Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

„F”-alapú furulya használata.

Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Inégál játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló új tánc típusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán- és altfurulyán is.
- Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

- Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB14071)
 Keuning, H. P. 10 difficult studies
 Keuning, H. P. 25 studies
 Keuning, H. P. 12 difficult studies
 Kölz, E. M. I. Essercizi per il Flauto dolce
 Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
 Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
 Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
 d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)
 Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel op. 3/7
 Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)
 Pepusch, J. Chr.: G–dúr „altszonáták” 6/3. szopránon
 Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita – tételek
 Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)
 Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel
 Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
 Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete.
 Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etüd.
- Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Kromatikus skála.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 140719)
 Keuning, H. P. 10 difficult studies
 Keuning, H. P. 25 studies
 Keuning, H. P. 12 difficult studies
 Kölz, E. M. I. Essercizi per il Flauto dolce
 Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
 Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
 Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr (EMB 14071)
 Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
 Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
 Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB 13160–3)
 Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
 Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

– Egy etűd,

– Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A furulyacsald tagjai és hangterjedelmük.

– Az eddig tanult hangkészlet bővítése

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata

– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.

– Enharmónia.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

– Az „f” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

– Hanglezárás a száj kinyitásával.

– dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

– Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.

– Az „f” alapú hangszer használatának gyakorlása.

– A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.

– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.

– Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises

Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe

Keuning, H. P. 20 studies

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, Hans P. 40 simple studies

Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für)

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.

Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab

Sellner, J. Etűden für Oboe / I., II. (EMB 12002)

Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)

Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)

Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel

Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag)

Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
Melodikus moll hangsorok gyakorlása.
Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etűd,
- Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A trillatáblázat használata.
- Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.
- Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
- A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

- Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
- Staccatók nyelvzárással.
- Az altfurulya használatának gyakorlása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)
Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult studies
Kölz, E. M. I. Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte
Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z. 14071)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel
Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071)
Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV. tétel
Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB 13100)
Marcello, B.: op. 2/2 d–moll szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Mordent, paránytrilla, előkék alkalmazása.
Altfurulya használata.
A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
- Két etűd.
- Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- Egész értéknel hosszabb hangok és szünetjelek, tizenhatod–triolák.
- Inégál játék fogalma.
- A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánc típusok.
- A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Ajánlott tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB 14071)

Keuning, H. P. 10 difficult studies

Keuning, H. P. 25 studies

Keuning, H. P. 12 difficult studies

Kölz, E. M. I. Essercizi per il Flauto dolce

Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)

Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für Altblockflöte

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB 14071)

Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)

Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)

Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita

Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB 13100)

Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta

Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták” 6/6.

Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
- Két etűd.
- Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

- A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Az inégál játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
- A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-r-t inégál játék állandó gyakorlása.
- A t-l d-l összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán- és altfurulyán.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
 Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
 Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
 Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002)
 Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
 Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
 Brügger, F. 5 etüd
 Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
 Staeps, H. U. Methodische Übungen
 Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
 Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
 Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I–III.
 Thomas, B. The Baroque solo book
 Anonymus: Greensleeves to a Ground
 Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
 Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
 Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
 Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
 Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
 Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
 Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
 Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetű etüdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat – felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etüd.
- Egy teljes szonáta kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
 - legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1 g3–ig (in F),
 - legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában
 - tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
 - alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
 - törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
 - tudjon önállóan hangolni,
 - a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- Ismerje
- az f1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
 - a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
 - a tanult anyagban előforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
 - a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
 - a furulya történetét, rokon hangszereit,
 - a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsseptim négyeshangzat– felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétéle, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Előadási darab két különböző karakterű tétéle, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,

- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- T–I, d–I artikulációk szerepe a furulyajátékban.
- Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
- A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Összetett hangindítások, valamint az inégál játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte
 Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für Altblockflöte
 Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
 Sellner, J.: Etüden für Oboe/ VI.– (EMB 12002)
 Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
 Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
 Brügger, F.: 5 etüd
 Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat
 Staeps, H. U.: Methodische Übungen
 Veilhan, J.–C.: La flute à bec baroque
 Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
 Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust–hof I–III.
 Thomas, B.: The Baroque solo book
 Anonymus: Greensleeves to a Ground
 Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)
 Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek
 Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta
 Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
 Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
 Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)
 Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
 Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
 Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etüdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
- Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégál játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte

Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Sellner, J. Etüden für Oboe/ VI. (EMB 12002)

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum

Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat

Staeps, H. U. Methodische Übungen

Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque

Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte

Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.

Thomas, B. The Baroque solo book

Anonymus: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100)

Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta

Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2)

Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)

Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

A t–d, t–r, d–r artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégál játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.
- A t-r-l-r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
- A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-r-t inégál játék állandó gyakorlása.
- A t-r-l-r összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust-hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

- A (t-) t-r-t-r-t inégál játék önálló alkalmazása.
- Nehezebb trillák forgódíszítéssel.
- Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.
- Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A barokk „duplanyelv”, a di–dll di–dll.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek „block”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t–r–t inégál játék, valamint a „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszereken.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
 Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
 Brügger, F. 5 etűd
 Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
 Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
 Thomas, B. The Baroque solo book
 Staeps, H. U. Methodische Übungen
 Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
 Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte
 Boeke, K. Three exercises for alto recorder
 Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 13160–3)
 Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3 (EMB 13160–3)
 Marcello, B.: 12 szonáta
 Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
 Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta
 Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
 Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
 Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
 Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

- A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves” hangindítások alkalmazása.
- Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.
- Összetett ornamensek.
- Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skála: tercek, hármashangzat, kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
- A túlpontozás, mint zenei elem.
- Összetett ornamensek.
- Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
- A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
- A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
- A t, d, r, l artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégál játék állandó gyakorlása.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Braun, D.: Szólók
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I–III.
Händel, G. Fr.: B–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta
Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB 16160–3)
Marcello, B.: 12 szonáta
Preludes from The Division Flute (1706)
Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tägliche Übungen für Flöte (szopr.)
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: (kis) f–moll szonáta (TWV 41: f 2)
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Követelmények

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.
A t–d, t–r, d–r artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.
Inégál játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– A t–r–l–r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégál játék állandó gyakorlása.
– A t–r–l–r összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Brüggen, Fr.: 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)
Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7–11.
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I–III.
Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta

Mancini, Fr.: 12 szonáta
 Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
 Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
 Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)
 Telemann, G. Ph.: (kis) C–dúr szonáta (TWV 41: C 2)
 Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
 Vivaldi, A.: RV. 427. D–dúr koncert (szoprán)

Követelmények

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A (t–) t–r–t–r–t inégál játék önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.

– Két etűd.

– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.

– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján

– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.

– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégál játék állandó gyakorlása.

– A dūr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.

– Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Ajánlott tananyag

Bach, J. S.: F–dūr (furolára írt) szonáta BWV 1031

Bellinzani, P. B.: 12 szonáta

Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12

Dieupart, Ch.: 6 szvit

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.

Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran–Blockfluit

Fesch, W.: 6 szonáta op. 8

Händel, G. Fr.: C–dūr szonáta

Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F–dūr, d–moll

Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels

Sammartini, G.: F–dūr koncert

Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)

Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum

Staeps, H. U.: Methodische Übungen (szopránra)

Telemann, G. Ph.: a–moll fantázia

Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)

Vivaldi, A.: g–moll szonáta (Il Pastor fido 6 szonáta)

Vivaldi, A.: F–dūr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)

Vivaldi, A.: D–dūr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)

Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte

Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.
Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.
Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Skálák tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
- Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.
- A barokk „duplanyelv”, a di–dll di–dll.
- A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
- A fa hangszerek „block”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.
- Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t–r–t inégál játék, valamint a t–k t–k, d–g d–g „duplanyelv” hangindítások állandó gyakorlása, hármass elrendezésben is.
- Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
- A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.
- A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
- Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
- Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Ajánlott tananyag

Bach, J. S.: C–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032
Bach, J. S.: F– (vagy G–)dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1035
Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy tenorra)
Castrucci, P.: F–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op. 1/5
Castrucci, P.: C–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op. 1/6
Corelli, A.: Szonáták 1–6. op. 5 (részben korabeli díszítésekkel)
D'Hervelois, De Caix: G–dúr szvit (szoprán)
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Fontana, G. B.: 6 szonáta (szoprán)
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5
Quantz, J. J.: Capricciok
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Neue Übungen im chromatischen Raum der A
Telemann, G. Ph.: a–moll szvit
Telemann, G. Ph.: B–dúr fantázia
Telemann, G. Ph.: d–moll fantázia
Vivaldi, A.: G–dúr koncert op. 10 no. 6

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.
A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelv” hangindítások használata, hármass elrendezésben is.
Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- skálák: b–s mollok kibővített hangterjedelemben tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.
- Egy etűd.
- Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, kotta nélkül.
- Egy versenymű két tétele kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben
 - a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására
 - a segédfogások önálló megválasztására,
 - az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására
 - a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására
 - az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
 - megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
 - Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.
- Rendelkezzék
- az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrációképességgel, lapról olvasási készséggel,
 - egyenletes, laza ujjtechnikával,
 - zenei képzelőerővel.

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- f1–a3 –ig (in F) a fogásokat,
- a trilla–, segéd–, piano–, forte– fogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc– és tételtípusok tempóit és karaktereit,

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato–mentes hang képzésére,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- összehangolt ujj– és nyelvtechnikával,
- fűrge szimpla–nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Furulya főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggén: Etüdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.
 - Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny)
 - Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
 - Egy teljes szonáta vagy concerto.
 - Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszer tartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő hangolású és minőségű hangszerek.

Egy billentyűs hangszer.

Egész alakot visszaadó tükör.

Két vagy több állítható magasságú kottaállvány.

Metronóm.

FUVOLA

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.
- zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- A törzshangok olvasása
- A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
- A 2/4, 4/4 –es ütemek.
- Egyszerű ritmusértékek és ütem súlyok
- A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.
- Gyermek- és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Különböző légzésgyakorlatok
- A test- és kéztartás ismertetése és lépésről-lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvola iskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szemcsányi Magda: Előkészítő olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulya iskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása.
A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.
Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül.
- Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Hangszerismeret
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- A törzshangok biztosabb olvasása
- A nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus
- A 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütem súlyok.
- A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.
- A test- és kéztartás ismertetése és lépésről-lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához
- A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
- A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
- A hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741)
Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szemcsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE 30370)
Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)

Követelmény

A tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép alapján.
A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.
Biztos hangindítás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül,
- Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Alapfok évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.).
- A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
- Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
- A végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása.
- A módosítójelek ismerete.
- Hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is.
- Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.
- Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.
- A jó gyakorlási módszer és emlékezőképesség megalapozása.
- A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes test-, hangszer- és kéztartás folyamatos ellenőrzése.
- Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés).– A helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.
- A tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.
- A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.
- A jó gyakorlási módszer és emlékezőképesség megalapozása.
- A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)

Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvalásoknak (EMB 8519)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára I. (EMB 8591)
 Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–5685–9)
 Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvalára (EMB 8959)
 Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvalára (EMB 2791)
 Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)
 Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB 14090)
 Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
 Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvalára
 Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
 Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvalára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)

Követelmény

Egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.

A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása

Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60–61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála,
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok).
- Egy előadási darab (zongorakísérettel)

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése.
- Az enharmónia fogalma.
- Újabb ütemfajták és tempójelzések.
- A ritmikai ismeretek bővítése.
- Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
- A hármashangzat és felbontásának fogalma.
- Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.
- A tanult művek formai elemzése (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés technika állandó fejlesztése.
- Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvalahangra.
- A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).
- A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével. Hangsorok gyakorlása különböző kötési variációkkal.
- A helyes tartás állandó ellenőrzése.
- A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).
- Dinamikai árnyalás: f, mf, p.
- Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játék.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
 Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
 Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Platonov: A fuvalajáték iskolája (Moszkva 11672)
 Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvalásoknak (EMB 8519)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára I. (EMB 8591)
 Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN 30040)
 Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
 M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
 Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
 Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos, EMB 8940)
 Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
 Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4)
 Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
 Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
 Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
 Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A, B)
 Dolzšikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika 12389)
 Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
 Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
 Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8–16 ütemes gyakorlat eljátszása.
 Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök.
 Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.
 Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
- Elemi tudnivalók a felhangokról (átfújások).
- Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.
- Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.
- Kromatika.
- Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).
- Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.
- A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása.
- Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére. A dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.
- Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása.
- Egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt.
- A skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció.
- Hármashangzat–felbontások és terclépések.
- Játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készsége szintre emelése.
- Memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása.
- Társas zenélés: Lapról játszás.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
 Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
 Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
 Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Platonov: A fuvalajáték iskolája (Moszkva 11672)
 Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvalásoknak (EMB 8519)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára I. (EMB 8591)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára II. (EMB 8592)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)

Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
 M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
 Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
 Bartók és Kodály művei fuvalákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
 Bartók és Kodály művei fuvalára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
 Bartók Béla: Este a székeleyknél (Pröhle) (EMB 8317)
 Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
 Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
 Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)
 Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvalára (EMB 6387)
 Barokk táncok fuvalára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
 Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
 Forty little Pieces (L. Moyse) (Schirmer 43191)
 Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
 J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c1–g3 –ig, kromatikusan.
 Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2b előjegyzésig.
 Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.
 A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.
 Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az egyszerűbb felhangok ismerete.
- Aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében
- A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
- A moduláció fogalma.
- A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánc típusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint).
- A laza, könnyed ujj- és a nyelvtechnika fejlesztése.
- A kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban.
- A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
- A megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötn!).
- A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
- Az önálló hangolásra való törekvés.
- Memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
- Rendszeres társas zenélés vagy kisenekari játék.
- A lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
 Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
 Csopor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára II. (EMB 8592)
 Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
 M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
 M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)

Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264)
 Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732)
 Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
 3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
 3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
 Barokk táncok furolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
 Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
 J. Conte: Impromptu (G.Billaudot 3433)
 Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
 Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
 Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
 Bárcsak volna furolán! (Csetényi) (AKKORDA–1019)
 Hangversenydarabok furolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
 Népszerű előadási darabok furolára (Kovács L.) (EMB 12654)
 Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
 Valentine: 12 szonáta (Kalmár) (EMB 12054)
 Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

Követelmény

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3b előjegyzésig a tanult variációkkal.
 Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.
 Barokk táncjáték vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása.
 Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.
 Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28–32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
- Tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében.
- A hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A bonyolultabb ékesítések (trilla utókéval vagy a nélkül)
- A különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az alsó és a felső regiszterekben egyaránt.
- A hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása
- Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
- A nyelv differenciált szerepének tudatosítása.
- A dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása.
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
- Skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktollakkal, duplanyelv stb.).
- Önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében).
- A zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása.
- Szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo stb.).
- A memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár stb.).
- Lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6246)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister 7352)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB 13476))
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c1–h3 –ig, kromatikusan.
Egyenletes tempójú skálázás 4#, 4b előjegyzésig, a tanult variációkkal.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.
Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68–78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
- Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig.
- A kromatikus hangsor.
- A tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat.
- Önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására.
- Értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása.
- A tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása).
- Tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről.
- A vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére.
- Biztonságos hangindítás minden regiszterben.
- A befúvás szélsőséges helyzetei (ki- és befordítás).
- A laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése.
- Trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
- Skálák és etűdök tempójának fokozása.
- Szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül.

- A vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó).
- A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
- Rendszeres társas zenélés
- A lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Követelmény

Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat stb.).

A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.

Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára II. 12.).

A fuvala több regiszterét összefogó gyakorlat.

Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84–85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára II. (EMB 8592)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára III. (EMB 8593)

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)

Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)

E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)

M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)

M. Moyse: Exercices Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)

M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)

M. Moyse: Cinquante de Demersseman II. (Leduc 19481)

M. Moyse: Vingt-Quatre Études Mélodiques avec variations (Leduc 18026)

Taffanel: 17 Grands Exercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)

Platonov: 30 etűd (ASMP 36)

Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)

Hangversenydarabok fuvalára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)

Népszerű előadási darabok fuvalára (Kovács L.) (EMB 12654)

Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)

3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)

Bárcsak volna fuvalán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)

Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)

Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)

Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)

Händel: Elf Sonaten (DVM 4003)

Händel: 6 szonáta fuvalára és basso continuoóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405)

Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)

Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)

Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15)

Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)

Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)

Marcello: 12 szonáta fuvalára és basso continuoóra I–II. (EMB 13476, 13477)

Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála + variációi,
- Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.

„B” tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.

A „B” tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozításban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c1–a3–ig.
- Elemi tudnivalók a felhangokról.
- Az enharmónia fogalma.
- Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
- A hármashangzat–felbontások és terclépések fogalma.
- A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).
- Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).
- Szerkezet, tagolás: a tempo, dal segno, Vi–de, Coda.
- A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütem súlyok stb.).
- A tanult művek formai elemzése az (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).
- Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzéstechnika állandó fejlesztése (tartott hangok dinamikával: crescendo, diminuendo az intonáció és a hangminőség változása nélkül.)
- A torok és a nyelv lazaságának megőrzése.
- A hangindítás és a repetíció gyorsítása Hangsorok gyakorlása különböző kötésekkel és variációkkal.
- A kéz– (csukló–) tartás lazításával az ujjak határozott, ugyanakkor laza billentése.
- Dúr és moll hangnemek 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzattal, felbontásokkal, terclépésekkel a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig. Memóriafejlesztés több készségfejlesztő gyakorlat segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játszás az első év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für MusikBN 30040)
Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB 7958)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–3527–4)
Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–A,B)
Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister 1006)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II. (Hofmeister 1498)
Kamarazene kezdők számára I. (Máriássy) (EMB 6915)
Kamarazene kezdők számára II. (Máriássy – Vigh) (EMB 8741)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára (EMB 7768)

Követelmény

Igényes hangindításra való törekvés

- A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.
Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–decrescendo az intonáció változása nélkül.
Árnyaltabb dinamikai kifejezés
Előadási darabok kotta nélkül.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),

- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A hangterjedelem bővítése.
- Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is. – Hármashangzat-felbontások és tercmenetek.
- Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban.
- Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál.
- A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt Tartott hangok különböző dinamikával, az intonáció és a hangminőség változtatása nélkül.
- Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.
- Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.
- A kettős nyelvütés használata (dupla staccato) lassított tempóban.
- Hangsorok gyakorlása kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
- A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
- Játékmód, artikuláció: az eddigi ismeretek készségszintre emelése, további differenciálása.
- Memóriafejlesztés: gyakorlatok és előadási darabok segítségével.
- Társas zenélés.
- Lapról játszás az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

- Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
 Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
 Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233)
 Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
 Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
 Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
 M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
 M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques I–II. (Leduc 19480, 19481)
 Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958)
 Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
 Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
 Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
 Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
 Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
 Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
 Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
 J. Hook: Szonatina (C–dúr) (Schott 10139)
 Händel: Menüette (Hofmeister B. 144)
 J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi – Vági) (EMB 12915)
 Csupor László: Fuvoladuók kezdők számára I. (EMB 8498)

Követelmény

- A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
 Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása.
 Bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása.
 Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása
 Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat–felbontás is),
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Hangterjedelem: c1–h3–ig.
- A felhangrendszer megismertetése.
- Aszimmetrikus ütemek, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- Tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
- Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.
- Modális hangsorok.
- A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
- A moduláció fogalma.
- Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
- A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánc típusok).
- A belső hallás fejlesztése (tempó, karakter és intonáció elképzelése a játék megkezdése előtt).

A hangszerkezelés fejlesztése

- A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.
- Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgatására.
- A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval, kettős nyelvütéssel.
- A dinamikai árnyalás fejlesztése a szép hang és a tiszta intonáció mellett.
- Önálló hangolásra nevelés.
- Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
- Rendszeres társas zenélés, vagy kisenekari játék.
- A lapról játszási készség az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

- Bántai – Kovács: Válogatott etűdök furolára II. (EMB 8592)
 Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
 M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
 M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481)
 Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
 Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
 Flöte Lernen mit Trewor Wye II. (Zimmermann ZS. 243)
 Flötenetüden I. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31050)
 Furolamuzsika II. (Bántai – Kovács) (EMB 8732)
 Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
 3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
 Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
 J. Conte: Impromptu (G. Billaudot 3433)
 Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237)
 Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
 Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
 Bárcsak volna furolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
 Hangversenydarabok furolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958)
 Népszerű előadási darabok furolára (Kovács L.) (EMB 12654)
 Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
 Csupor László: Furoladuók II. (EMB 14043)
 Bartók Béla: 18 duó 2 furolára (Csupor László) (UE 17288)
 Beethoven: Sonata a due flauti (EMB 4172)
 Bartók és Kodály művei furolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940)
 Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene furolára (EMB 6387)
 Telemann: Sechs Sonaten im Kanon (Hofmeister 124)
 Blavet: 15 Duettes für Flöten (Heinrichschofen 1340)
 Boismortier: Leichte Duos op. 11 (Peters 9664)
 Mozart: 5 Pieces for 3 Flutes (UE 16157 L.)

Követelmény

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása;

Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás a tanult variációkkal.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek és megszerzett készségek elmélyítése.
- Bonyolultabb ritmusképletek, dinamikai és artikulációs előírások megvalósítása.
- Dúr és moll hangnemek 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
- A bonyolultabb ékesítések írásmódja és ritmusa.
- A szélsőséges dinamikák fogalma.(pianissimo, fortissimo stb.).
- A formai és szerkezeti ismeretek bővítése (rondóforma, variációs forma).
- A tanuló ismerje a történelmi társastáncok tempóit és jellegzetességeit

A hangszerkezelés fejlesztése

- A légzés, nyelv- és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
- Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.
- Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.
- A befúvás szélsőséges helyzetei (ki- és befordítás).
- A trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
- A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.
- Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5#, 5b előjegyzésig.
- A tanuló önállóságának fejlesztése.
- A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A tanuló uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.
- Etűdök és skálák tempójának fokozása.
- Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélés más hangszerekkel is (pl. vonós, fúvós, gitár stb.).
- Lapról játszás: az előző év nehézségi fokán.

Ajánlott tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458)
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 331. (Zimmermann ZM 1090)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB 6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB 12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) EMB 6958
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták II. (Máriássy) (EMB 13613)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op.2 I. (Máriássy) (EMB 13476)
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB 8958)
Járdányi Pál: Szonatina (EMB 1371)
Bárcsak volna fuvolám! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–1019)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und Basso continuo (Hortus Musicus 135)
Quantz: Sonata in F–dur op. 3 no. 6 (Peters 9675)
Lavigne: Drei Sonaten (Peters 9663)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)

E. Köhler: Válogatott duók (Tócsér) (EMB 13780)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Hotteterre: Trio Sonatas I–II. (Musica Rara 1806, 1807)
Bengraf József: Magyar táncok a 18. századból fuvalára, gitárra és gordonkára (Pejtsik) (EMB 12804)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.
Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
- Egy különböző karakterű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig megszerzett ismeretek összefoglalása (különböző ritmusok, ütemfajták, ütemjelzések, tempójelzések, díszítések stb. átfogó, rendszerezett ismerete).
- Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig, hármashangzat– és dominánsseptim–felbontásokkal és tercmenetekkel együtt.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése (stílusismeret).
- Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.
- A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.
- Kromatikus skála.
- A tanuló ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.
- A zenei ízlés, stílus– és hangszínérzék, valamint a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakozása.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).
- Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.
- Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.
- Trilla–skála.
- A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.
- A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer fejlesztése.
- A tanuló ismerje hangszerének intonációs hibáit és tudatosan korigálja azokat.
- Tudatos zenei memorizálás.
- Rendszeres társas zenélés.
- Lapról játszás az előző év nehézségi fokán

Ajánlott tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára II. (EMB 8592)
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: Exercices Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Vingt–Quatre Études Mélodiques avec variations (Leduc 18026)
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Hangversenydarabok fuvalára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791)
Népszerű előadási darabok fuvalára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvalán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739)

Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124)
Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057)
Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
Mozart: G–dúr szonáta K. 285/a (EMB 13067)
Mozart: C–dúr szonáta K. 285/b (EMB 13011)
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010))
Vivaldi: Concerto V. F–dúr op. 10 (Schott FTR 83)
Vivaldi: Concerto IV. G–dúr op. 10 (Schott 41413)
Rossini: Andante és Allegro (Eulenburg GM 209)
Szervánszky: Szonatina (EMB 1372)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy szabadon választott skála + variációi,
- Egy etűd
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
- az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvűtéseket (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és szimpla– és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33–as és op. 66–os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56–85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1–3. nehézségi szintjén).
 - Egy barokk szonátatétel; Marcello: d–moll szonáta, Telemann: F–dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
 - Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén.
- A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
- Különböző korhú díszítésfajták megismerése.
- A zenei anyag kiválasztása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
- Zenekari művek fuvolaszólómainak megismertetése.
- A játszott művek formai, szerkezeti elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
- Skálák különböző kötésvariációkkal.
- A hallás és ritmusérzék fejlesztése, a dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
- Az önállóság fejlesztése a gyakorlás módszerességében, az etűdökben és előadási darabokban felmerülő problémák gyorsabb megoldása érdekében.
- Különböző díszítések korhú és stílusos alkalmazása.
- Memóriafejlesztés: a kotta nélküli játék gyakorlása.
- Társas zenélés: kamarazene.

Ajánlott tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)

Flötenetüden II. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31057)
 Fr. Vester: 50 weitere klassische Studien (UE 14672)
 Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössi) (EMB 12949)
 Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
 Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
 Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
 Das Frühbarock (Máriássy) (EMB 13533)
 Das Italienische Barock (Máriássy) (EMB 13534)
 Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuoóra I–II. (EMB 13476, 13477)
 Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)
 Loeillet: 12 szonáta op. 1 I–IV. (EMB 12638– 12641)
 Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
 Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (II Cardellino) (EMB 7226)
 J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) táncjátékok (EMB 13185)
 Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
 Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)
 Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061)
 Corelli: La Follia (Schott 43236)
 Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C)
 Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742)
 Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
 Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
 Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.)
 Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)
 Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)

Követelmény

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.

Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 12–14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár
- Egy előadási darab vagy kamaramű.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A bonyolultabb felhangok ismerete.
- Kromatikus és egészhangú skálák.
- A játszott művekben előforduló tempójelzések, karakterjelzések, dinamikai és előadási jelek, zenei műszavak.
- Differenciáltabb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság) felismertetése a tanár segítségével.
- Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárati kadenciák – futamok, hármashangzatok – rögtönzése).
- Ismerkedés a kortárs zenei irányzatokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kromatikus és egészhangú skálák mérsékelt tempóban.
- Hármashangzat (tripla staccato).
- A trillázás fejlesztése.
- Fokozott figyelem a hang szépségére, a hangminőség és vibrato összefüggésére.
- A nehezebb átfújások gyakorlása.
- A halk és gyors belélegzés továbbfejlesztése.
- A skálázás tempójának fokozása; a különböző figurációk egy levegőre (tudatos gazdálkodás a levegővel).
- Kortárs zenei irányzatok, technikai megoldások.
- A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
- Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
Andersen: 24 etűd fuvalára (Kovács L.) (EMB 8520)
E. Köhler: Etűdök fuvalára II. op. 33 (Pröhle) (EMB 8514)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet III. (PWM 6465)
Fürstenau: 24 Etüden für Flöte (Hofmeister 7293)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
Blavet: Szonáták (Fleury) (Rudall 585, 594, 597, 626, 632)
Vanhel: G–dur Sonata (Panton 876)
Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)
Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
Kuhlau: 12 Capries I– II. (G. Billaudot 1801, 1802)
Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
Die zweite Hälfte des 18. Jahrhunderts (Máriássy) (EMB 13536)
Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
Rösler – Rosetti: D–dúr fuvalaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)

Követelmény

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

E. Köhler: Etűdök op. 66 kötetből, vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 46., vagy III. 9–10., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.
- A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
- Romantikus zenei előadásmód.
- A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
- Tájékozódás a XX. század különböző stílusában.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.
- A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.
- A hármas nyelvütés gyorsítása.
- Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.
- A memória szinten tartása.
- Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvalára op. 33 II. (Pröhle) (EMB 8514)
Andersen: 24 etűd fuvalára (Kovács L.) (EMB 8520)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvalaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
Hoffmeister: D–dúr fuvalaverseny (EMB 4274)

Vivaldi: La notte (g–moll) op. 10 (EMB 1822)
 Boccherini: Concerto in D major (Rampal) (IMC 10017)
 Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
 Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
 Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)
 Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
 G. Fauré: Pièces Célèbres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
 Mozart: Sechs Duette op. 75 I–II. (Zimmermann 2260, 11340)
 Doppler: Duettino américain (Adorján) 2 flûte+piano (Billaudot G 3104B)
 Jean–Jean: Modern etüdek

Követelmények

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
 Különböző karakterű etüdek megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban;
 Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab
 ízléses, igényes előadása, kísérettel.
 Jártasság nehezebb ritmusképletekben
 Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etüd (pl. Köhler: op. 33 III. kötetből, vagy a Fuvolaetüdek középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek összegzése.
- Modern zenei effektusok.
- Pergőnyelv.
- Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.
- A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).
- Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
- Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.
- Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömeinek fokozására.
- Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.
- A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.
- Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
- Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben mindenki számára örömet szerző játékot produkáljon.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etüdek fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
 E. Köhler: Virtuóz etüdek fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
 E. Köhler: Virtuóz etüdek fuvolára op. 75 II. (EMB 8517)
 Ittész Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás
 Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
 Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
 A bécsi klasszikusok (Pröhle) (EMB 13537)
 Romantikus fuvolavirtuózok I–II. (EMB 13538, 13539)
 Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
 Vivaldi: Concerto in do minore (Hartay – Nagy) (EMB 3770)
 F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
 Quantz: Flötenconcerto G–dúr (Peters 12981)
 Borne: Carmen–Fantasie (Kunzelmann GM 890)

Schubert: Bevezetés és variációk az „Elszáradt virágok” témájára (EMB 13286)
 P. Csillag: Kavicsok szólófuvalára (EMB 13949)
 Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
 Kuhlau: Three Trios op. 13 (Rampal) (IMC 2787)
 Devienne: Trio D–dur (Eulenburg 10005)
 E. Bozza: Trois pièces (pour 4 flûtes) (Leduc 25584)
 F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
 Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
 S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
 J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
 J. Haydn: Die Jahreszeiten für zwei Flöten (UE 18036)
 Mozart: Die Hochzeit des Figaro für 2 Flöten (UE 16773)
 Láng: Duo (EMB 4532)
 Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
 Jean–Jean: Modern etűdök, vagy Fuvolaetűdök középfokra, vagy Hangversenyetűdök fuvalára (Kovács L.), továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean–Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy tételpár vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A fuvalahang fizikai törvényszerűségei.
- Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
- Kromatikus skála.
- A tempójelzések, karakterjelzések ismeretének bővítése.
- A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete. További aszimmetrikus ütemek.
- Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
- Különböző korok díszítésfajtáinak megismertetése.
- Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
- Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése
- Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
- A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
- A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.
- Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.
- Trillaskálák a tanult hangnemekben.
- A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.
- A fuvalajátékkal kapcsolatos állóképesség fejlesztése, idejének növelése.
- Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
- Önálló gyakorlási módszerek bővítése.
- Társas zene (kamarazene, zenekari játék).
- A lapról olvasási készség fejlesztése folyamatos tempóban.

Ajánlott tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
 Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára III. (EMB 8593)
 E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
 Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)

Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössi) (EMB 12949)
 Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
 Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte (Bärenreiter 2971)
 Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069)
 Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
 Das Frühbarock (Máriássy) (EMB 13533)
 Das Italienische Barock (Máriássy) (EMB 13534)
 Marcello: 12 szonáta fuvalára és basso continuo I–II. (EMB 13476, 13477)
 Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
 Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und basso continuo (Hortus Musicus 135)
 Vivaldi: D–dúr fuvalaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
 J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) táncjátékok (EMB 13185)
 Pergolesi: Fuvalaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)
 Gluck: G–dúr fuvalaverseny (Amadeus BP 2061)
 Corelli: La Follia (Schott 43236)
 Czerny: Rondo facile et brillant (G–dúr) (Kunzelmannn GM 831C)
 Benda: Sonata C–dúr (Hofmeister 742)
 Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
 Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
 Popp – Moniuszko: A fonóányka (PWM 1179)
 Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal (Szebenyi) (EMB 2142)
 Farkas Ferenc: Szonatina (EMB 5870)
 Decsényi János: Szonatina pastorale (EMB 2953)

Követelmény

Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
 A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
 Különböző díszítések stílusos alkalmazása
 A tanult daraboknak megfelelő tempók alkalmazása
 Nagyobb terjedelmű mű stílusos, biztonságos előadása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy szonáta tételpár vagy kamaramű.
- Egy előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A tanuló ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
- A klasszikus zeneirodalom stílusainak jellemzői.
- A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése.
- Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák rögtönzése).
- Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
- Egészhangú skálák és kombinációi.
- Szűkített és bővített hármashangzatok.
- Nehezebb hangnemi kitérések önálló felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A hangképzés eddig tanult elemeinek ismétlése, bővítése dinamikai követelményekkel.
- Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.
- Nehezebb átfújások gyakorlása.
- A halk és gyors belégzés továbbfejlesztése.
- Tudatos gazdálkodás a levegővel.
- Laza, könnyed ujjtechnika.
- Az ujjak szinkronizálása.
- Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).
- Hármashangzatok.
- Trillák egyenletes és gyors tempóban.

- Tudatos zenei memorizálás.
- Társas zenélés különféle együttesekben.
- Lapról játszás: különös tekintettel a klasszikus irodalom zenei anyagára.

Ajánlott tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838)
 Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
 M. Moyse: Exercices Journalier pour la Flûte (Leduc 16638)
 Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
 Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
 Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d)
 Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
 Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
 Kuhlau: 12 Capries I–II. (G. Billaudot 1801, 1802)
 Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b)
 Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521)
 Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
 Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949)
 Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)
 Corrette: Six sonatas op. 2 for 2 flute (Nova Music NM 165)
 Jeney Zoltán: Fuvoladuók I–III. (EMB 6562, 6640, 7816)
 J. Haydn: Sechs Duette (UE 18037–38)
 J. Haydn: Three Trios (for 3 flutes) (J. P. Rampal) (IMC 1958)
 C. Wanausek: 10 Miniaturen für 4 Flöten (Doblinger 05023)

Követelmény

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képes legyen a tanuló a művek stílushű, igényes előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
- Egy barokk szonáta tételpár vagy barokk kamaramű,
- Egy előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A tempó– és dinamikai jelek bővebb ismerete.
- A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
- Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
- Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.
- Társzművészetek.
- Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
- Pergőnyelv.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (pp, ff).
- A mély regiszter intenzitásának fokozása.
- Hangindítás, hangbefejezés és a nyelv szerepének kapcsolata.
- A hármas nyelvütés gyorsítása.
- Pergőnyelv az alsó regiszterben is.
- Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.
- Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.
- A memória szinten tartása, felhasználva a nehezebb technikai feladatok gyakorlására.
- Társas zene, kamarazene, zenekari játék.
- A lapról játszás továbbfejlesztése a romantikus zenei anyagon.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten (Zimmermann 1800)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)
Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB 2297)
Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny (EMB 4274)
Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB 12573)
Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB 8290)
Farkas Ferenc: Bihari román táncok (EMB 958)
G. Fauré: Pièces Célèbres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Pièce, Fantaisie op. 79 (Leduc 4229)
Dávid: Szonáta (EMB 1867)
Szervánszky: Szvit két fuvalára (EMB 2671)
W. Fr. Bach: Sechs Duette I–II. (Breitkopf 5655, 5656)

Követelmény

A laza, könnyed ujjtechnika.

Jártasság nehezebb ritmusképletekben.

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Érzékeny és igényes intonáció

Hajlékony legato, technikailag biztonságos nyelvtechnika

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta tételpár
- Egy XX. századi mű

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A megtanultak összegzése.
- A modern zenei effektusok.
- Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédhangok.
- Ismerkedés újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) alapjaival.
- Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátosságai.
- A bartóki zene hangrendszerei.
- Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
- A fuvola társhangszerei (piccolo, altfuvola, basszusfuvola) és transzponálási módja és ezek zenekari használata.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.
- Biztos hangindítás és hangbefejezés minden regiszterben, többféle dinamikával.
- Üveghangok, él- és réshangok, frullato-módok bővítése.
- Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömeinek fokozására.
- Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása a transzponálási lehetőségek kihasználásával.
- Memóriafejlesztés, koncentrálás hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
- Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
- A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el műveket.

Ajánlott tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.) (EMB 12652)
Jean–Jean: Modern etűdök (Leduc 24726)

S. Karg–Elert: 30 Capricien op. 107 (Steingraber 2240)
 E. Bozza: Quatours Études – Arabesques (Leduc 22830)
 Ittész Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás
 Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
 Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
 Devienne: Konzert für Flöte und Orchestra (Szebenyi – Nagy) (EMB 4723)
 Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
 F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195)
 Kuhlau: Introductio e Rondo op. 98 (Billaudot MB 23178)
 P. Csillag: Kavicsok szőlőfuolára (EMB 13949)
 Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
 F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuola, zongora) (Musica Rara 1275)
 P. Tschaikowsky: Danse des Mirlitons from Nut Cracker Suite (4 flütes) (Symphony 691–24)
 Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)
 S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
 J. Castérède: Flütes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flütes (ad libitum 4 flütes) (Leduc 23296)
 J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (UE 18030)
 Láng: Duo (EMB 4532)
 Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A kortárs zene notációjának és alapvető technikai megoldásainak ismerete (üveghangok, él- és réshangok, frullató-módok)

A technikai készségek virtuózabb fejlesztése.

A tanuló a zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy etűd,
- Egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű,
- Egy előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszerezési technikával
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és –befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvalára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean–Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a–moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
 - Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvalára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvalára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.
 - Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

- Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló–hangszerek.
- Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
- Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
- Teljes alakot visszaadó tükör.
- Metronóm.

RÉZFÚVÓS TANSZAK
TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
- A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
- A helyes be- és kilégzés alapjainak elsajátítása.
- A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
- Hangterjedelem az egyvonalas C-től az egyvonalas G-ig.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. kötet

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

A helyes be- és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C' – G'-ig.

Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten.

Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat
- Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A helyes testtartás rögzítése.
- A helyes légzés további tudatosítása.
- Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola I.

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Gyermekdalok, népdalok

Brodsky: Májusköszöntő

Régi francia dal

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása.

Hangterjedelem a kis h-tól az egyvonalas a-ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszer felépítése, részei.
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
- Nyújtópont a fél érték mellett.
- Módosítójelek.
- A 4/4-es, 2/4-es, 3/4-es ütem.
- Az előforduló hangok fogásai.
- Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
- Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
- A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Susato: Rondo (Trombitamuzsika)

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.

Hangterjedelem a kis a-tól a kétvonalas c-ig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
- A tizenhatod érték és szünetjele.
- Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
- A tanult művek formai elemzése.
- A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
- A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
- A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
- A rekeszlégzés gyakorlása.
- Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
- A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
- A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Colin: Skálatanulmányok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Fischer: Induló

Cole: Granit

Barnes: A kis géniusz

Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g–tól a kétvonalas d–ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor szerkezete.
- A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
- A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
- A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
- Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
- A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
- A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–témára

Hammerschmied: Csókdal

Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz
Barnes: A kis mester
Charpentier: Prelúd
Kamprath: Három epizód
Scselokov: Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas e-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dūr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
- A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
- A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
- A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
- A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötésekkel.
- A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.

Davidson: Befűzési gyakorlatok

Arban: Díszítés- és trillaelőkészítő gyakorlatok

Bach: Ária

Fitzgerald: Angol szvit

Telemann: Szvit (1. és 2.)

Albinoni: F–dūr concerto (FAM)

Tornyos: Scherzo

Tornyos: Változatok

Scselekov: Ballada

Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.

A hangterjedelem kibővítése a kis fisz-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Egyoktávós skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim–akkord ismerete.

- Az 5/8, 7/8, 9/8-os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
- Az előforduló tempójelzések ismerete.
- A kamarazenélés előtérbe helyezése.
- A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
- Az ujj- és nyelvtécnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
- Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint-, kvart- és nagy terc-kötések összekapcsolásával.
- Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp–ff) különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Peters: Gyakorlatok kezdőknek

Colin: 100 Warm Ups

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Petits exercices

Clodomir: Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientálé

Händel: Hallei szonáta

Händel: B–dúr szonáta

Diabelli: Szonatina

Botti: Románc

Rangers: Velencei karnevál

Tornyos: Szonatina

Tornyos: 3 sárpilisi népdal

Clerisse: Téma és változatok

Telemann: B dúr szvit (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.

A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–tól a kétvonalas g–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Egy oktávós skála, tercskála, a főhármások és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.

A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.

A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.

A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Peters: Gyakorlatok

Stamp: Warm Ups+Studies

Collin: Warm Ups, Lip flexibilités

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák, díszítések)

Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel

Albinoni: F–dúr concerto I. tétel
Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr szonáta
Telemann: F–dúr szonáta
Telemann: d–moll szonáta
Balay: Adante et allegro
Scselokov: Koncert no. 3
Hanus: Impromptus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
- A tizenhatod érték és szünetjele.
- Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
- A tanult művek formai elemzése.
- A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
- A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
- A testtartásban és hangszer tartásban előforduló hibák korrigálása.
- A rekeszlégzés gyakorlása.
- Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
- A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
- A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis génius
Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–tól a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első három képlete

- Egy gyakorlat,
- Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és a moll hangsor szerkezete.
- A 3/8-os, a 6/8-os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
- A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
- A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
- Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
- A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
- A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint- és kvartkötésekkel.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. II.

Davidson: Befújási gyakorlatok

Krumpfer: Trombitaiskola I.

Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach-témára

Hammerschmied: Csókdal

Susato: Rondo és saltarello

Bogár: Régi magyar táncok

Barnes: A kis virtuóz

Barnes: kis mester

Charpentier: Prelűd

Kamprath: Három epizód

Scselokov: Mese

Scselokov: Tréfa

Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Hangterjedelem a kis g-től a kétvonalas f-ig.

Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Kvint- és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc-kötések.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első képlete,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
- A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
- A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
- A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
- A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
- A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint-, kvart- és nagy terc-kötésekkel.
- A dinamikai határok tagítása (p-mf-f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszása.
Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–tól a kétvonalas g–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála első három képlete,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dūr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
 - A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
 - A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
 - A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
 - A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
 - A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
 - A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
- A dinamikai határok tágitása (p–mf–f).

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok
Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto (FAM)
Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov: Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–tól a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terc–kötések összekapcsolása, oktáv–kötések.
A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–tól a kétvonalas a–ig.
Ismerkedés a pedálhangokkal.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

Terclépések, hármashangzat-felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála négy képlete,
- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
- Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Egy oktávós skála, tercskála, a főhármassok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
- A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
- Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Ajánlott tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Peters: Gyakorlatok)

Stamp: Warm Ups+Studies

Collin: Warm Ups, Lip flexibilités

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel

Albinoni: F–dúr concerto I. tétel

Händel: c–moll concerto I. tétel

Händel: B–dúr szonáta

Händel: Asz–dúr szonáta

Telemann: F–dúr szonáta

Telemann: d–moll szonáta

Balay: Adante et allegro

Scselokov: Koncert no. 3

Hanus: Impromptus

Thome: Fantázia

Bogár: Concertino I.

Bogár: Concertino II.

Desportes: Introductions

Hidas: Concerto no. 2, I. tétel

Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc–kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.

A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas b–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.

A másfél oktávós, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála négy képlete
- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
- Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül g2-ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílusú megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b -ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Ismerje a tanuló

- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig.

Legyen képes

- az előírt hangterjedelemben belül (b2-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
 - Egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
- A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups+studies

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Technical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Fekvéstágító skálák

Arban: Trombitaiskola

Előkészítő gyakorlatok a trillához

Tripla nyelv előtanulmányok.

Kromatikus skálák

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Keller: Szonáta

Albinoni: F–dúr Concerto

Esz–dúr Concerto

Barat: Fantázia

Haendel: c–moll Concerto

Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel

Richter: Concerto I. tétel

Cimarosa: Concerto

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására.

Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála három képletben
- Egy gyakorlat
- Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
- A játszott darabok alapos ismerete.
- A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
- A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
- Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Ajánlott tananyag
Stamp: Warm-ups + studies
Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító skálák
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercices Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmény

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.
Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála 3 képletben
- Egy etűd
- Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

hangszeres és zenei ismeretek átadása

- a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
- a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
- a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
- skálák öt képletben.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups + studies
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.
Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr Concerto
Hidas: Concerto no.2
Bozza: Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Követelmények

Skálák öt képlettel.

Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.

Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.

A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd

- Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
- A zenei kifejezés fejlesztése.
- A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
- Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
- A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-ups + Studies

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Davidson: Napi gyakorlatok

Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete alapján.

Arban: Trombitaiskola

Hummel: Trombitaverseny I. tétel

Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel

Arutjunjan: Trombitaverseny

Hindemith: Szonáta I.

Valentino: Szonáta

Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára

Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.

Egy kamaramű szólamának eljátszására.

Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávós rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Colin: Lip Flexibilities

Clarke: Technical Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Skálagyakorlatok

Arban: Trombitaiskola

Clodomir: Petits exercices Etűdök I.

Keller: Szonáta

Albinoni: F–dúr Concerto
Esz–dúr Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II. tétel
Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására.
A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
- Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
- Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
- A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
- A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical Studies
Colin: Lip Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode
Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercices Etűdök I.
Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr trombitaverseny I.
Albinoni: g–moll trombitaverseny
Sahov: Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és Allegro
Veracini: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására.
Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B” Tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
- Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- Skálák öt képletben, a másfél oktávós rendszer szerint.
- Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
- A zenei formálás tudatos alakítása.
- A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm-Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Advanced Daily Studies

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Hármashangzat és négyeshangzat tanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV.

Corelli: e-moll Szonáta

Albinoni: C-dúr Concerto

Hidas: Concerto no.2

Bozza: Capriccio

Gedike: Koncertetűd

Manfredini: B-dúr Concerto két trombitára

Charlier: Solo de Concours

Haydn: Trombitaverseny I.–II.–III.

Hummel: Trombitaverseny I.–II.

Telemann: Asz-dúr Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására.

Skálák öt képletben.

Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.

A tripla és a dupla nyelv alkalmazása.

A játszott előadási darabok alapos ismerete.

Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
- Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
- Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
- A trombita szóól, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Ajánlott tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Technical Studies

Colin: Lip Flexibilities

Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Quinque: Atmung Stütze Ansatz Methode

Arban: Etűdök

Tartini: B-dúr Concerto

Enescu: Legenda
Torelli: D–dúr Concerto
Purcell: D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III. tétel
Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két trombitára
Händel: Szonáta két trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat.
Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.
Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.
Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.
Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála öt képlettel
- Egy etűd
- Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
- Egy más stílusú előadási darab

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszer műltjét, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló rendelkezék megfelelő állóképességgel.

Ismerje a hangképzés folyamatát.

Legyen képes a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

Ismerje a tanuló

- az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,
- az összes dūr és moll skálát a kétoktávós rendszerben, 6 képlettben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávós skála öt képlettel.

- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
 - Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.
 - Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.
 - Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capriccio (Leduc) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok, fúvóka).

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db, állítható magasságú kottaállvány

Metronóm

Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

KÜRT

A kürttanítás célja feladatai

Ismeresse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf, ff, pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
 - a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A gyakorlatban felmérni a tanuló hangszeres készségét, zenei érzékét.
- Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyermekdal,
- Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Könnyen játszható anyagon keresztül megalapozni a hangszeres továbbtanulást.

Helyesen működő funkciók kialakítása:

- helyes légzés, szájtartás,
- a fúvóka helye az ajkakon,
- testtartás,
- hangszertartás.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

A fúvóka helyes felhelyezése az ajakra.

Helyes test– és hangszertartás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy gyermekdal,
- Egy szemelvény, vagy előadási darab eljátszása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Az előképzőben megalapozott funkciók továbbfejlesztése:

- helyes test- és hangszertartás,
- szájtartás, a fúvóka helyének kialakítása,
- a helyes légvezetés megalapozása,
- a nyelvtechnika megalapozása,
- a manuális technika megalapozása.

Az intonációs készség fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB Z.13369)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1 (Hresztomatya Muzgisz, Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) (Hresztomatya Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Portato hangindítás.

Az ujj-, nyelv- és légzésvezetés-technika összehangolása

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy hangsor – a meglévő hangterjedelem eljátszása negyed és nyolcad értékekben, nyelvvel és legato,
- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab zongorakísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Helyes test- és hangszertartás.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Skálák játszása a meglévő hangterjedelmen belül Dúr és összhangzatos moll
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Felhasználható irodalom

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (válogatva) Hresztomatya Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (válogatva) (IMC New York),

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatya Muzgisz, (Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála
- Egy kantiléna kotta nélkül
- Egy gyakorlat

- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll
- Skálák játsszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Belezay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála, különböző skálaképletekkel,
- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két gyakorlat (különböző karakterű szemelvények,
- Egy előadási darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr, és összhangzatos moll skálák játsszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Követelmény

Játék szép kürthangon

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála, különböző skálaképletekkel
- Egy kantiléna
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy darab vagy tétel lehetőleg kotta nélkül, zongorakísérettel.

5. évfolyam „A” tagozat

A hangszerkezelés fejlesztése

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz és d kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal – ,darab– ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar–Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznyay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála skálaképletekkel
- Egy kantiléna
- Két különböző karakterű gyakorlat
- Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene/ zongorakísérettel)

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz, d, és c kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)

Sollar–Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I (A. Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznyay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz- és d kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála skálaképletekkel,
- Egy kantiléna,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Helyes test- és hangszertartás.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más-más tempóban.
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.
- Dúr, és összhangzatos moll skálák, különböző skálaképletekkel.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása szemelvényeken keresztül.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Sollár – Uszov: Kürtiskola Hresztomatyja Muzgisz, Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York),

Poleh: Dal–, darab–, etűdgűjtemény no. 1, 2 (Hresztomatyja Muzgisz, Muzika Moszkva)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Portato, tenuto hangindítás.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és egy gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A funkciók ellenőrzése, a hibák javítása a mindennapi gyakorlatok segítségével.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika fejlesztése, összehangolása, különböző hangindítások elsajátítása más–más tempóban.

– Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése a kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

– Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.

– Társas zenélés: kánonok, egyszerűbb duók, triók.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola II. (EMB)

Szilágyi: Hangpalota (EB 51001)

Poleh: Dal–, darab–, etűdgűjtemény no. 1, 2, 3 (Muzika Moszkva)

Sollár – Uszov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre I. (EB 53002)

Követelmény

Játék kifejező, szép kürthangon Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

Széles dinamikai skála alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy kantiléna kotta nélkül,

– Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,

– Egy lassú és 1 gyors előadási darab, melyeket kotta nélkül (kivéve kortárs zene), zongorakísérettel kell előadni.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A teljes légzés alkalmazása a hangszeres játék minden helyzetében.

– A könnyed fúvástechnika megalapozása.

– A helyes légvezetés, nyelv– és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.

– Kifejező, szép kürthang kialakítása

– Kötés– és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.

– A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.

– Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.

- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Társas zenélés.

Ajánlott tananyag

Szilágyi – Kökényessy: Kürtiskola I (EMB)
 Szilágyi: Hangpalota
 Poleh: Dal–, darab–, etűdgyűjtemény no. 1, 2, 3, 4 (Muzika Moszkva)
 Sollár – Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
 H.Kling: Kürtiskola IMC New York)
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Szilágyi – Beleznyay: Előadási darabok kürtre (I. (EB 53002)

Követelmény

Játék szép kürt hangon.
 Különböző hangindítások.
 Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel (az egyik kortárszene legyen), melyeket kotta nélkül (kivéve kortárszene), zongorakísérettel kell előadni.

5 évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Kifejező szép kürt hang kialakítása
- Kötés-és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz és d kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II
 Szilágyi: Hangpalota
 Poleh: Dal –, darab– ,etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4, (Muzika Moszkva)
 Sollár–Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)
 H. Kling: Kürtiskola (IMC New York)
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)
 Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)
 Szilágyi–Beleznyay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.
 Különböző hangindítások.
 Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
 Transzponálás esz–kürtben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

6 évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A teljes légzés alkalmazás a hangszeres játék minden helyzetében.
- A könnyed fúvástechnika megalapozása
- A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés gyakorlása hangszer nélkül és hangszerrel: a levegőoszlop megtámasztása.
- A helyes légvezetés, nyelv- és manuális technika továbbfejlesztése a technikai jellegű gyakorlatok segítségével, különböző tempóban.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Kötés- és nyelvgyakorlatok a kürt természetes felhangjain, különböző ritmusképletekkel is.
- A széles dinamikai skálán történő játék fejlesztése kantilénákon keresztül.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben, a meglévő hangterjedelmen belül.
- Az intonációs készség fejlesztése.
- Zenei stílusismeret kialakítása különböző szemelvényeken keresztül.
- Transzponálás esz, d, és c kürtben
- Társas zenélés

Ajánlott tananyag

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II

Szilágyi: Hangpalota

Poleh: Dal-, darab-, etűdgyűjtemény no. 1,2,3,4 (Muzika Moszkva)

Sollar–Usov: Kürtiskola (Zimmermann Frankfurt)

H.Kling: Kürtiskola (IMC New York)

O.Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Maxim–Alphonse: Etűdök I (A.Leduc Paris)

Bordogni–Gabler: Vokalisen (Doblinger)

Szilágyi–Beleznyay: Előadási darabok kürtre II

Követelmény

Játék szép kürt hangon.

Különböző hangindítások.

Kötésgyakorlatok a kürt természetes felhangjain.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás esz- és d kürtben.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna kotta nélkül,
- Két különböző technikai és zenei feladatot feldolgozó gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel kotta nélkül (kivéve kortárszene) zongorakísérettel előadni.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezze a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséssel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kúrthangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,

- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
 - rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
 - tudjon önállóan hangolni,
 - ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
 - ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
 - a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
 - ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
 - ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
 - ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.
- Legyen képes
- Egy kantiléna,
 - Egy gyakorlat,
 - Egy darab, vagy tétel előadására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:

- egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
- egy kantiléna,
- két etűd,
- egy előadási darab – ajánlott: J.Skroup: B–dúr koncert (rövid kadenciával), L.v.Beethoven: Románc, J.Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab – előadására kotta nélkül

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
 - Két különböző karakterű etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F.Händel: Sándor–ünnep nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.
 - Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
 - Két etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
 - Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loillet: Szonáta, J.S.kroup: B–dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II–III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszerartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,

- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján, ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg. A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A zeneiskolai osztályokban elért színvonal eredményes megőrzése.
- A zenei műveltség megőrzése, bővítése, a zenélési kedv ébrentartása.
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.

Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Ónozó: Kürtiskola I–II.

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a–moll szonáta

Grieg: Tavasz

Mozart: Larghetto

Schubert: Ave Maria

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

Bach: Air

Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Követelmény

Játék szép kürthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (esz, d, c).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Hangminőség, hangterjedelem fejlesztése
- Dúr és összhangzatos moll skálák játsása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Nyilvános szereplés fél évente egy alkalommal.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
 Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
 Panseron: 20 cantilena
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
 Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
 Kofron: Etűdök
 Bujanovszkij: Válogatott etűdök
 Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
 Loeillet: Szonáta
 Wagner: Walter dala
 Vlaszov: Melódia
 Händel: Larghetto
 Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
 C. Saint–Saens: A hattyú
 Saint–Saens : Koncert
 Matis: Koncert
 Maxim Alfonz: Eűdök II.
 Franz Strauss: Notturmo
 Dvorak: X. szláv tánc
 Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kürt hangon.
 Különböző hangindítások.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
 Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
 Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
 A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
 A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
 Kifejező szép kürt hang Dúr és összhangzatos moll skálák játsása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
 Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
 Társas zenélés.
 Zenei szólamismeret.
 Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
 Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
 Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
 Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
 Kofron: Etűdök
 Bujanovszkij: Válogatott etűdök
 Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
 Bozza: En Irlande
 Mendelssohn: Tavaszi dal
 Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
 Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
 Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
 C. Saint–Saens: A hattyú
 O. Franz: Dal szöveg nélkül
 Kofron: Sonatina
 Saint–Saens : Koncert
 Matis: Koncert
 Hidas: Concerto per corno
 Bordogni–Gabler: Canilénák
 Franz Strauss: Koncert
 B.Kroll: Laudatio
 Lorenz: Elegia
 J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény
 Játék szép kúrthangon.
 Különböző hangindítások.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
 Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kifejező szép kúrthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
 Panseron: 20 cantilena
 O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
 Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)
 Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)
 Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)
 Kofron: Etűdök
 Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Glazunov: Álom
 Pergolesi: Siciliana
 Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)
 Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)
 Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.
 S. R. Mercadante: Concerto
 O. Franz: Dal szöveg nélkül
 Kofron: Sonatina
 Koetsier. Romance
 Saint– Saens : Koncert
 Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2
 Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4
 Mozart: Kürtkvintett
 Hidas: Concerto per corno
 Bordogni–Gabler: Cantilénák
 R. Strauss: Kürtverseny op. 11.
 R. Strauss: Andante
 F. Strauss: Téma és variációk
 Ravel: Pavane

Követelmény
 Játék szép kúrthangon.
 Különböző hangindítások.
 A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
 Transzponálás (minden transzpozíció).

Az év végi vizsgaajánlott anyaga
 – Egy kantiléna,
 – Egy gyakorlat,
 – Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c)
- Társas zenélés.
- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése
- A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
 Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
 Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
 Kofron: Etűdök
 Ónozó: Kürtiskola I–II.
 Bujanovszkij: Válogatott etűdök
 Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Macello: a–moll szonáta
Grieg: Tavasz
Mozart: Larghetto
Schubert: Ave Maria
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
Bach: Air
Vivaldi: Concerto 2 kürtre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és 1 gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kifejező szép kúrthang
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (e, esz, d, c, g, fisz)
- Társas zenélés.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Zenei ismeretek

- a különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- a művek harmóniai és formai elemzése
- a zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- a tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)
Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II.
Panzeron: 20 cantilena
O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)
Maxim–Alphonse: Etűdök I. (A. Leduc)
Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)
Kofron: Etűdök
Bujanovszkij: Válogatott etűdök
Szilágyi–Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.
Loeillet: Szonáta
Wagner: Walter dala
Vlaszov: Melódia
Händel: Larghetto
Franz Danzi: Esz–dúr szonáta
C. Saint–Saens: A hattyú
Saint–Saens : Koncert
Matis: Koncert
Maxim Alfonz: Etűdök II.
Franz Strauss: Notturmo
Dvorak: X. szláv tánc
Rachmaninoff: Vocalise

Követelmény

Játék szép kúrthangon.
Különböző hangindítások.
A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.
Transzponálás (e, esz, d, c, g).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Kifejező szép kúrthang Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)

Zenei ismeretek

- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- A tanulót a kortárs zene befogadására és művelésére.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panzeron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Geisler: Kürtiskola (Hofmeister)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Szilágyi– Beleznay: Előadási darabok kürtre I, II.

Bozza: En Irlande

Mendelssohn: Tavaszi dal

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Franz Danzi: Esz–dúr szonáta

C. Saint–Saens: A hattyú

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Saint– Saens : Koncert

Matis: Koncert

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Canilenák

Franz Strauss: Koncert

B.Kroll: Laudatio

Lorenz: Elegia

J. Haydn: D–dúr kürtverseny II.

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Természetes, oldott hangszerkezelés, tudatos légzéstechnika elsajátítása
- Tudatos nyelv–technikák alkalmazása
- Az akadálytalan, teljes légzés gazdaságos alkalmazása.
- A dinamikai skála határainak kiszélesítése.
- A tananyagban előforduló tempójelzések és játékmódok ismerete.
- Kiegyenlített, dinamikailag árnyalt hang képzése
- Kifejező szép kúrthang
- Dúr és összhangzatos moll skálák játszása különböző képletekben a megfelelő hangterjedelmen belül.
- Könnyű transzpozíciók (összes transzpozícióban)
- Társas zenélés.
- Zenekari szólamismeret.
- Különböző játéktechnikák megismerése (fojtás, szordínó használat, ajaktrilla, f–kürt fogások)
- A különböző zenei stílusok jellemző vonásai ismeretében a művek stílushű előadása
- A művek harmóniai és formai elemzése
- A zenei memória, hallás, és képzelőerő, valamint az előadói készség fejlesztése.
- A kortárs zene értő befogadása és művelése.

Ajánlott tananyag

Kling: Etűdök (IMC New York)

Panseron: 20 cantilena

O. Franz: Kürtiskola (Carl Fischer New York)

Kopprasch: Etűdök I. (Hofmeister)

Maxim–Alphonse: Etűdök II. (A. Leduc)

Thevet: 60 Etűd I. (A. Leduc)

Kofron: Etűdök

Bujanovszkij: Válogatott etűdök

Glazunov: Álom

Pergolesi: Siciliana

Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf & Hartel)

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 3. (Breitkopf & Hartel)

Jan Vaclav Stich: Concerto No.7.

S. R. Mercadante: Concerto

O. Franz: Dal szöveg nélkül

Kofron: Sonatina

Koetsier. Romance

Saint– Saens : Koncert

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 2

Mozart: Esz–dúr kürtverseny no. 4

Mozart: Kürtkvintett

Hidas: Concerto per corno

Bordogni–Gabler: Cantilenák

R. Strauss: Kürtverseny op. 11.

R. Strauss: Andante

F., Strauss: Téma és variációk

Ravel: Pavane

Követelmény

Játék szép kúrthangon.

Különböző hangindítások.

A gyakorlatok előadása széles dinamikai skálán.

Transzponálás (e, esz, d, c, g, fisz).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Egy kantiléna,

Egy gyakorlat,

Egy lassú és egy gyors előadási darab vagy versenymű tétel előadása kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje hangszere múltját, irodalmát, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos légzéstechnika alkalmazására,
- C–g2 hangterjedelemben kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,
- életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejező kúrthangon,
- az előadási darabokat fejből játszani,
- technikai szempontból tudatos, elemző gyakorlásra,
- igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

- a zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, formálókészséggel,
- koncentrációképességgel,
- lapról olvasási készséggel, amely a mindenkor darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- F–c3 között kiegyenlítetten, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,
- az ajaktrilla megvalósítására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy kantiléna transzponálása Esz–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tételle; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B–dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Transzponálás Esz–, vagy D–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.

– Egy etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Mozart–kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, jó minőségű hangszer és tartozék.

Jól felhangolt zongora (pianínó).

Legalább 2 db kottatartó.

Metronóm.

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

- ismeresse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítsa ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítsa figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.

Hangterjedelem: maximum B–g-ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütemek.
- Az előforduló hangok fogásai.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsona ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner–Völgyi–Zilcz: Harsonaiskola I.

Steiner: Bariton ABC

Steiner: Harsona ABC

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer felépítése, részei.
- Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
- Nyújtópont a félkotta mellett.
- A módosítójelek.
- A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
- Az előforduló hangok fogásai.
- Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
- Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
- A hangindítás megalapozása.
- A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Ajánlott tananyag

Steiner: Bariton ABC

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.

Steiner: Bariton ABC-ből válogatva

Perényi Péter: 347 etűd-ből válogatva

Krumpfer: Trompeten schule für anfangen-ből válogatva

Colin: Trombitaiskola kezdőknek

Colin: Modern Method for Trombon

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok)

Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.

Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
- A 3/8-os, 6/8-os, ütem és alla breve.
- Ritmusképlet: a triola és a 6/8-os ütem különböző képletei.
- A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
- Dinamika: a pianótól a fortéig.
- Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.
- Hangterjedelem: G– d'–ig.
- Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
- A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
- Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.

Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.

Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és moll hangsor szerkezete.
- A 9/8-os, 12/8-os ütem.
- Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
- A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
- A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
- A manuális készség továbbfejlesztése.
- A legato játék kifejtése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak- és fúvókagyakorlatok)

Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC

Lubik: Kantilénák

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)

Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.

Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Steiner: Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)

Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.

Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.

Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Colin: Kötésgyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1–51)

Clodomier: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC

Perényi Péter: 347 etűd
 Ujfalussy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
 Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően
 Steiner: Harsona ABC
 Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
 Sztán: Repertoire Trombita
 Előadási darabok gordonkára I
 Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.
 Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
 Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
 Steiner: Repertoire Rézfúvók
 Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
 Sugár: Dal és tánc
 Hasse: Két tánc
 Purcell: Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
 Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
 Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
 Lubik: Kantiléna
 Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
 Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok)
 Arban: Skálagyakorlatok
 Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–116)
 Clodomir: Petits Exercices.
 Robert Müller: Technische studien I.
 Steiner: Harsona ABC
 Ujfalussy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
 Arban: gyakorlatok válogatva
 Steiner: Harsona ABC
 Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
 Sztán: Repertoire Trombita
 Előadási darabok gordonkára I
 Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
 Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
 Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
 Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Purcell: Szvit

Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.

Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Két gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.

– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.

– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.

– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.

– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

– Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC

Arban: Vollständige schule für trompete – válogatott gyakorlatok

Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Borst: Skálagyakorlatok trombitára

Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Petits Exercices.

Robert Müller: Technische studien I–II

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalussy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.

Makovecz: Válogatott etűdök I.

Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC

Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,

Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2.

Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II

Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II

Steiner: Repertoire Rézfúvók

Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára

Sugár: Dal és tánc

Hasse: Két tánc

Diabelli: Szonatina

Händel: B–dúr sonata

Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva

Purcell: Szvit

Telemann: F–dúr sonata

Fitzgerald: Angol szvit
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló ajánlott anyaga

- Egy skála
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
- A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
- Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
- A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
- Dinamika: a pianótól a fortéig.
- Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
- Hangterjedelem: G– d’–ig.
- Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
- A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
- Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására.
Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.

Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül
Hangsorok hármashangzat-felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A dúr és moll hangsor szerkezete.
- A 9/8-os, 12/8-os ütem.
- Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
- A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
- A társas zenélés alapjai, két-háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
- A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
- A manuális készség továbbfejlesztése.
- A legato játék kifejlesztése, kvart- és kvintkötések lefelé és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására.
Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.
Kvint- és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.
- Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Ujfalussy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Steiner: Harsona ABC
Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC
Ujfalussy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy)
Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint-, kvart-, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
- Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
- Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
- Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
- A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
- A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
- Kötéstanulmányok: kis terc-, nagy terc-, kvint-, kvart- le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
 Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
 Arban: Skálagyakorlatok
 Clodomir: Petits Exercices.
 Robert Müller: Technische studien I.
 Steiner: Harsona ABC
 Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
 Arban: gyakorlatok válogatva
 Steiner: Harsona ABC
 Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
 Sztán: Repertoire Trombita
 Előadási darabok gordonkára I
 Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2.
 Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
 Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
 Steiner: Repertoire Rézfúvók
 Sugár: Dal és tánc
 Hasse: Két tánc
 Purcell: Szvit
 Diabelli: Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
 Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
 Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
 Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
 A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
 Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
- Ütemfajták: váltakozó ütemek.
 - Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
 - Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
 - Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
 - A nyelv- és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
 - A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
 - Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
 Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok)
 Lubik: Kantiléna
 Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
 Borst: Skálagyakorlatok trombitára
 Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint)
 Clodomir: Petits Exercices.
 Robert Müller: Technische studien I–II
 Kopprasch: Technikai etűdök I.
 Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
 Makovecz: Válogatott etűdök I.
 Arban: gyakorlatok válogatva

Steiner: Harsona ABC
 Ujfalussy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
 Sztán: Repertoire Trombita–
 Előadási darabok gordonkára I,
 Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II
 Steiner: Repertoire Rézfúvók
 Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára
 Sugár: Dal és tánc
 Diabelli: Szonatina
 Vivaldi: Sechs violoncello sonaten – válogatva
 Telemann: F–dúr sonata
 Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása.
 Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó etűd előadása.
 Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
 Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
 A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
 Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezze a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolokakezelést,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjen játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
- ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy szabadon választott skála és hármashangzat–felbontás két oktávon keresztül,
- két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
- egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).

Legyen képes

- a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére
- árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.

– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A” tagozat

– Egy másfél oktávós skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávós skála három képlettel.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A” tagozat

– Egy másfél oktávós skála első képlete.

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávós skála három képlettel.

– Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130–137. nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab;Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszer tartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
- Díszítések és trillák.
- Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
- Gyors tánc tételek karakterisztikus megoldása.
- Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
- A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
- Az előforduló tempójelzések ismerete.
- A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
- Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp–ff–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Kötés gyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Arban: Skálatanulmányok

Clodomir: Etűdök I–II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II–III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Telemann: B–dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Két oktávós skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilites (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (pp–ff–ig) az egész hangterjedelemben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.

A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.

A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befűvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok
 Arban: Skálatanulmányok
 Arban: Famous Method for Trombone
 Colin: Modern Method for Trombone
 Müller: Technikai etűdök III
 Kopprasch: Technikai etűdök I–II
 Bordogni: Vocalises
 Lafosse: Complete Method III
 Couillaud: 20 etűd
 Vobaron: Etűdök I–II.
 Clodomier: Etűdök II–III.
 Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
 Corelli: Szonáták
 Marcello: Szonáták
 Vivaldi: Szonáták
 A trombita– és harsonairodalom szólóművei

Követelmény

Díszítések.

Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókéval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
- A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
- A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
- A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.
- A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
 Slokar: Hangképző gyakorlatok
 Rolf Quinque: ASA method
 Stamp: Warm Ups
 Colin: Warm Ups
 Maggio: Befúvási gyakorlatok
 Colin: Skálatanulmányok
 Arban: Skálatanulmányok
 Arban: Famous Method for Trombone
 Colin: Modern Method for Trombone
 Müller: Technikai etűdök III
 Kopprasch: Technikai etűdök I–II
 Bordogni: Vocalises
 Lafosse: Complete Method III
 Couillaud: 20 etűd
 Vobaron: Etűdök I–II.
 Clodomier: Etűdök II–III.
 Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
 Corelli: Szonáták
 Marcello: Szonáták
 Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Ttripla és duplanyelv gyakorlatok.

Rövid előke, dupla előke.

Trilla előkével, utókéval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála

– Egy gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.

– Díszítések és trillák.

– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.

– Gyors táncjátékok karakterisztikus megoldása.

– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.

– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés- és intervallumgyakorlatokkal.

– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.

– Az előforduló tempójelzések ismerete.

– A kamara- és zenekari játék előtérbe helyezése.

– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp–ff–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinke: ASA method

Colin: Kötésgyakorlatok

Arban: Gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.

Clodomir: Etűdök I–II.

Arban: Ritmustanulmányok, díszítés- és trilla-előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott etűdök I

Müller: Technikai gyakorlatok II–III.

Couillaud: 20 etűd

Marcello: Szonáták

Paudert: Berühmte Arien

Kurpiński: Kavatina

Baldassari: Szonáta

Barat: Orientale

Händel: Hallei szonáta

Telemann: B–dúr szonáta

Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal.

Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.

Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Egyszerű díszítések és trillák.

Kvint-, kvart- és terciskötések összekapcsolása, oktávkötések.

Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat–felbontások (I–IV–V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétel kotta nélkül,
- Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kétoktávós skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
- Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
- A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
- Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Colin: Lip flexibilites (válogatva)

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.

Clodomir: Etűdök II.

Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések

Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatott Etűdök

Bordogni: Vocalises

Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára

Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok

Marcello: Szonáták

Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (pp–ff–ig) az egész hangterjedelemben.

Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.

A kétoktávós ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála
- Egy gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
- Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelemben keresztül.
- Skálák két oktávós hangterjedelemben.
- Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
- A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
- A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
- A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
- Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
- A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok
Rolf Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási gyakorlatok
Colin: Skálatanulmányok
Arban: Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for Trombone
Colin: Modern Method for Trombone
Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök I–II
Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method III
Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–III–IV.
Bhøme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény

Díszítések.

Tripla– és/vagy duplanyelv előkészítés.

Rövid előke, dupla előke.

Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy skála,

– Egy gyakorlat,

– Két előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Technikai virtuozitás

– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Ajánlott tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Slokar: Hangképző gyakorlatok

Rolf Quinque: ASA method

Stamp: Warm Ups

Colin: Warm Ups

Maggio: Befúvási gyakorlatok

Colin: Skálatanulmányok

Arban: Skálatanulmányok

Arban: Famous Method for Trombone

Colin: Modern Method for Trombone

Müller: Technikai etűdök III

Kopprasch: Technikai etűdök I–II

Bordogni: Vocalises

Lafosse: Complete Method III

Couillaud: 20 etűd

Vobaron: Etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök I–II.

Clodomir: Etűdök II–III–IV.

Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény
Díszítések.
Tripla és duplanyelv gyakorlatok.
Rövid előke, dupla előke.
Trilla előkével, utókéval.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála
– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén
A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.
A tanuló ismerjen különböző
– díszítéseket,
– trillákat,
– előkéket, tripla- és duplanyelv megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)
A tanuló ismerje
– hangszer múltját, irodalmát,
– a kiművelt hangszeres technika alapjait.
Legyen képes
– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
– jó legato-technikára,
– dupla- és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona
A vizsga tartalma
„A” tagozat
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30. nehézségi szintjén.
 - Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
 - Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53. nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
 - Egy más stílusú előadási darab.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
 - Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I. füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
 - Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
 - Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I. füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
 - Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Jó minőségű zongora, vagy pianínó.

Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör.

Metronóm.

Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

TUBA

A tubatanítás célja feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése,
- zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
- a tuba a mélyrészfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari-, kamarazenei- és szóló-irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, intonációs képességét,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
- társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

- a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
- a szájjizmot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9–10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.

A hangszeres előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A törzshangok olvasása basszuskulcsban.
- Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.

- Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.

A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A törzshangok olvasása violin- és basszuskulcsban.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
- Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
- A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának ismerete.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása.

Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.

A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A 4/4-es, 2/4-es és 3/4-es ütem
- Az előjegyzések ismerete.
- Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
- A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.
- A jó gyakorlati módszer és emlékezőképesség megalapozása.
- Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.
- A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.
- A helyes test- és hangszertartás kialakítása.
- A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.
- A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka-gyakorlatokkal.
- A hangindítás megalapozása.
- A nyelvtechnika megalapozása.

- A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.
- A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodzky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.

A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak ismerete.

A jó gyakorlati módszer és emlékezőképesség megalapozása.

Hangterjedelem: D–a–ig.

Skála: 2#, 2b előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.

– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.

– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.

– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.

– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.

– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezgetetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.

– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.

– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola (10)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Brodzky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok) (EMB Z 2452)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2 variációval.

Hangterjedelem C–b–ig.

A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájtartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.

A végzett tananyagban előforduló tempó,– dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Egy gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- Újabb ütemfajták és tempójelzések
- A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
- A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
- A játékmód további differenciálása.
- A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
- A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
- Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játssza.
- A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
- A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
- A manuális technika továbbfejlesztése.
- Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.:Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Előadási darabok gordonkára . 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B–b–ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötések tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kotta nélkül,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
- A dúr és moll hangsorok 5variációval.
- Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
- Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4, 7/8, marcia, meno, mosso, largo, alla breve, stb.)
- Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
- A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).
- A hangterjedelem bővítése kontra B–től 1 vonalas d –ig.
- A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
- A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játssza.
- Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játssza.
- Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
- A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
- Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.:Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval.

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála legalább öt képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
- A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
- Az előadási darabok formai elemzése.
- A lapról olvasási készség fejlesztése.
- A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékaival).
- A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
- Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
- A hangterjedelem továbbfejlesztése.
- A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvótechnika birtoklása.
- A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
- A legato játékmód tökéletesítése a kötőgyakorlatok növelésével.
- A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
- Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.
- A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
- A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
- A zenei memória továbbfejlesztése.

- A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
- A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
- Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
- Hangterjedelem bővítése.
- A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.
- A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b–ig dúrban, mollban, hat variációval.

Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
- A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
- A 3/8, 6/8, –os ütemek.
- A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.
- A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
- Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
- A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
- A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
- A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
- A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára József: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.

Magabiztos színpadi fellépés Az „A” tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
- Két gyakorlat,

- Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- Újabb ütemfajták és tempójelzések
- A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
- A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
- A játékmód további differenciálása.
- A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
- A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
- Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játssza.
- A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
- A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
- A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
- A manuális technika továbbfejlesztése.
- Az intonáció fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Sára J.: Tubaiskola

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)

Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)

Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4 variációval.

Különböző karakterű és ritmikájú etűdök.

Hangterjedelem: kontra B–b–ig.

Előadási darabok.

Különböző játékmódok megvalósítása.

A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála kibővített képletekkel, variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
- A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
- Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
- Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4, 7/8, marcia, meno, mosso, largo, alla breve, stb.)
- Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
- A hangterjedelem bővítése.
- A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
- A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játssza.
- Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játssza.
- Hangképzés, az előírt hangterjedelemben és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
- A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.

– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Sára J.:Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.

Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5 variációval,

Előadási darabok kotta nélküli játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.

A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint tercmenetes variáció.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).

– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.

– Az előadási darabok formai elemzése.

– A lapról olvasási készség fejlesztése.

– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékaival).

– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.

– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.

– A hangterjedelem továbbfejlesztése.

– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.

– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).

– A legato játékmód tökéletesítése a kötőgyakorlatok növelésével.

– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,

– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.

– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitarított hangok játékaival.

– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban.

Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.

A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
- A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- A szóló feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
- A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
- Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
- Hangterjedelem bővítése kontra.
- A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
- A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékaival.
- A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)

Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)

Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.

Magabiztos színpadi fellépés.

A díszítés és a trilla játékának ismerete.

Fokozott tempójú skálázás.

A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála három képlettel,
- Két különböző karakterű gyakorlat,
- Két előadási darab különböző zenei korszakból, kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
- a rokon rézfúvós hangszereket,
- a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
- különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
- a zenei mondanivaló megformálására
- az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
- a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,
- a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
- az előadási darabok kotta nélküli játszására,
- a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
- a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
- a hangszer önálló behangolására,
- a hangszer szakszerű karbantartására.

– skálázni 4# – 4b előjegyzésig

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes

- az tanult anyagban előforduló hangterjedelemben belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála legalább három variációval.
 - Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
 - Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbíráruk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.

- A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
- A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
- Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
- A lapról olvasás fejlesztése.
- Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
- Csoportos együttműködés (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
 Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
 D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
 Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
 Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
 Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
 Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
- A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
- A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
- Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
- A formáló- és kifejezőképesség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
 Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)
 Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
 D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
 Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).
 Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
 Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
- A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
- Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
- A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
- A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
- A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
 Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
 Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
 Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
 Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey & Hawke)
 Marcello: Szonáták
 Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
 A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
 Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
- A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
- A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.

Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
 Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
 Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
 Lachman: Etűdök (Hofmeister)
 J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)
 Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)
 Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press Inc.)
 Marcello: Szonáták
 Vivaldi: Szonáták
 Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
- A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
- A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
- Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
- A zenei memória továbbfejlesztése.
- Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
- A lapról olvasás fejlesztése.
- Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
- Csoportos együttműködés (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusos előadása.
A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.
A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.
Művésziileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
- Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
- A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
- Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
- A formáló- és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
- A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
- A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
- A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is).
Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.
Szólistikus feladatok ellátása kamara-, szimfonikus-, illetve fúvós zenekarban.
Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.

A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
- A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
- Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
- A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
- A formálóképesség, zenei kifejezőképesség továbbfejlesztése.
- A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára
Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.
A zenei díszítések eszköztárának bővítése;
A dupla- és triplanyelv megalapozása;
A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy skála variációkkal,
- Két gyakorlat,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
- A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
- A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
- Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.
- A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;
- A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)

J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer Music)
Allan Street: Rondino (Boosey & Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press Inc.)
Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.
A zenei díszítések eszköztárának bővítése.
A dupla- és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy dúr vagy moll skála minimum 4 képlettel (kotta nélkül),
- Két különböző karakterű etűd,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
- Egy előadási darab kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje meg a tanuló

- a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait
- a tuba irodalmát,
- a zeneirodalom híres tubaszóólait.

Legyen képes a tanuló

- a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
- a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítőten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
- az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
- a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
- tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,
- az önálló munkára.

Tudja alkalmazni a tanuló

- a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,
- a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- helyes test- és hangszertartásra,
- a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
- a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
- játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
- árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
- a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozításra.

Tudjon kontra F és f1 között

- kiegyenlítőten,
- különböző dinamikai árnyalatokkal,
- tiszta intonációval,
- megfelelő nyelvtechnikával játszani.
- ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
- alapszínt a dupla- és tripla nyelv-technikát,
- ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála, legalább 3 képlettel,
 - Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
 - Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
 - Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
 - Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.
 - Egy, az előbbtől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.

Jól hangolt zongora.

Egész alakot visszaadó tükör

Minimum 2 darab kottaállvány.

Metronóm

AKKORDIKUS TANSZAK

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt.
- A gitáriródalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolet), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.

- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.

Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két népdal, illetve gyermekdal,
- Egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Forte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- Ostinato és dudabasszus kíséret
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Hangos–halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
- A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben.

Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kísérettel.

Olyan könnyű darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két népdal, illetve gyermekdal,
- Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
- Primo–secondo, Da Capo al Fine.
- A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.
- Kis– és nagyszekund.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.

- A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
- Együttpengetés két ujjal, különböző variációkban.
- Kétszólamú dallam–kiséret játék együttpengetéssel
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával.
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
- Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően. C–dúr, G–dúr, F–dúr, a–moll, e–moll, d–moll hangsorok játéka az első fekvésben.
- Tanítsuk meg a zenei nyitás–zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását. Dinamikai váltás tanítása.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola I. II.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Fodor – Marnitz – Vass: Gitáros képekönyv

Követelmények

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i–m–a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.

Könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel.

A többszólamúság megjelenésével – az egész tanulási folyamatban – ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.

Könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy magyar népdal,
- Egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája,
- Két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a darabokban előforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- Ismerje a tanuló a tizenhatod értékű hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
- Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Játsszon a tanuló kétoktávós F– és G–dúr skálát az első fekvésben.
- Gyakoroltassunk egy–egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
- A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
- A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése.
- Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.
- Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a művekben.
- Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintőnél.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola II., III.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II., III.

Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv

Követelmények

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.

Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor).

Lapról játék az előző év nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- A darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
- A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
- Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
- Játsszassuk a kétoktávós G–dúr skálát második fekvésben és a C–dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
- Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerűbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyű darabokban.
- Fontos a hármashangzatok tanítása és gyakorlása.
- Tanítsuk meg a kisbarré 2, majd 3 húron.
- Tanítsunk egyszerű mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlődő mozgásokkal.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintőknél.
- Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.
- Kezdjük el a nem kívánt hangösszezsengések tompítását, kezdetben a domináns–tonika zárlatokban. (Pld. üres húron E–A, A–D)
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola III., IV.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv
Repertoire gitarra (Ed. Mus. Z.14445)

Követelmények

Egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré).
Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.
Könnyű táncjáték jellegzetességeinek megvalósítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző jellegű előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A modális hangsorok ismerete. Egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A dominánsszeptim–akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kezdjük el a prim és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
- Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.
- Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játsszani kell könnyű ékesítéseket is (pl. előke).
- Négyeshangzatok bevezetése.
- A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
- Vibrato megtanítása.
- Tanítsuk meg a kétoktávós fekvésváltós C–dúr skálát. Transzponáltassuk a G–dúr skálát a hetedik fekvésig.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának tanítását.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
- Tört–akkord játék megtanítása.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I–V.

Követelmények

Reneszánsz, barokk táncjátékok és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása.
Terjedelmesebb etűd megtanulása.
Rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
- Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.
- Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kilencedik fekvés hangjait.
- Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
- Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
- A tört–akkord játék továbbfejlesztése.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
- Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb tételek.
A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

Követelmények

Mérsékelt tempójú etűd, amely magasabb fekvéseket is érint.
Klasszikus táncjátékok (pld. Sor Walzerek) előadása.
Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer Etűd VI–X.) eljátszása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- Ismerje fel a tanuló a főbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.
- Legyen képes a zenei formák (szvit- és szonátatípusok) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromtávós dúr- és moll skálákat (E-dúr, e-moll).
- Stabilizáljuk, erősítsük meg a nagybarrét.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Törekedjünk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
- Balkéz fogás-sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
- Az önálló az újrendezés alapelveinek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök

Carcassi Etűdök op. 60

Giuliani: Etűdök

Nagy E. – Mosóczi M.: Gitáriskola V.

Szendrey-Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika

Bach – Szendrey: 20 könnyű darab

Bartók – Szendrey: Gyermekeknek

Frescobaldi: Tánccok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31

Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus

Brouwer: Etűdök VI.–X.

Fragó: Musica Ficta

Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Követelmények

Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.

Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűdöt is.

Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők műveiből.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8-os ütembeosztást.
- Tanítsuk meg 3#, 2b előjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.
- Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).
- Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
- Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és –szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kis barré-t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.
- Tanítsuk meg a kétoktávós G-dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különböző ritmusképletekkel is.
- Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.
- Játsszassunk kettős- és hármasfogásokat is.

- Kapcsoljuk össze az első fekvést más fekvésekkel is.
- Tovább kell fejleszteni az arpeggio-játékot.
- A sul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
- Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
- Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
- Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II.–IV.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.

Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv

Követelmények

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerű etűdben (Carcassi, Carulli, Sor).

A dinamikai árnyalás gyakorlati megvalósítása.

Az első fekvés más fekvéssel való összekapcsolása egyszerű etűdben vagy előadási darabban.

A reneszánsz táncok jellegzetességeinek megfigyelése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenő modális fordulatokat megmutathassuk.
- Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b előjegyzésig.
- Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
- Elméleti szinten foglalkozunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsszeptim–akkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
- Tanítsuk meg a kétoktávos C–dúr skálát, játszassuk a G–dúr skálát különböző fekvésekben.
- Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
- Ismertessük meg a tanulóval az előkét és az utókét.
- Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré–t.
- Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio-játék különféle változatait.
- Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
- Alkalmazzuk a vibratót. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minőségét.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.–V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.

Repertoire gitarra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitarra

Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etűdök I–V.

Követelmények

Barokk és klasszikus tánctételek díszítése.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanz és könnyebb Weiss darabok, Sor: Etűdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tudatosítsuk az ujjrendezés alapelveit.
- Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerű darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a kromatikus skálák és a kézgyúgyesítő (ujjfűggetlenítő), gyorsító gyakorlatok különböző fajtáinak gyakoroltatása.
- Tanítsuk meg a háromoktávós E–dúr skálát.
- Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
- Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetőségeit.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.

Repertoire gitárra (EMB Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitárra

Aguado: Etűdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etűdök VI.–X.

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb tételek.

Követelmények

Különböző fekvések használata etűdökben.

Klasszikus táncjáték, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi műveket stílushű előadásra.

Nehézségi szint: Aguado: Etűdök, Carcassi: Etűdök op. 60, Ponce: Prelűdök stb.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
- Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármass– és négyeshangzatok megfordításait.
- Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávós e–moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézgyúgyesítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
- A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök

Carcassi: Etűdök op. 60

Giuliani: Etűdök

Nagy E. – Mosóczi M.: Gitáriskola V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.

Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Régi spanyol muzsika

Bach – Szendrey: 20 könnyű darab

Bartók – Szendrey: Gyermekeknek

Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.

F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31

Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek

Brouwer: Etűdök VI.–X.

Faragó: Musica Ficta

Követelmények

Játsszon a tanuló reneszánsz műveket.

Tudja előadni helyes tempóaránnal a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét.

Tanuljon meg a tanuló legalább egy terjedelmes etűdöt is.

Szóltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus művet.

Nehézségi szint: L. Milan pavane–jai, de Visée táncételei, könnyű Tarrega–, Marschner–darabok, Carcassi: Etűdök op. 60.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy technikai gyakorlat vagy skála,

– Egy etűd,

– Három különböző jellegű darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszeres továbbfejlődés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

– Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fuga, klasszikus szonáta stb.). Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Fontos a technikafejlesztés kézerősítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal. Lényeges a hangminőség állandó javítása.

– Játsszunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.

– Tanítsunk tercskáákat.

– Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.

– A tanuló ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök op. 60, Capricciók

Giuliani: Etűdök

Legnani: Capricciók

Repertoire gitarra (Ed. Mus. Z.14445)

Dowland: Táncok és Fantáziák

Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei

Bach: Lantművek (Sárközy) könnyebb tételei

Giuliani: Szonáta op. 15.

Napoleon Coste: Etűdök, előadási darabok

Tarrega: Mazurkák, Tango

A Musica per Chitarra Mertz kötetei

Könnyű koncertdarabok gitarra (Mosóczi–Nagy)

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek

Villa–Lobos: e–moll Prelűd

Brouwer: Etűdök XI–XV.

XX. századi magyar szerzők darabjai (pld. Farkas Ferenc)

Kortárs szerzők (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Követelmények

Különböző karakterű, nehezebb barokk táncételek előadása.

Technikafejlesztés gyors előadási darabokkal, illetve etűdökkel.

Nehézségi szint: Bach–szvit/pariták könnyebb táncételei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi: Etűdök op. 60, Brouwer–etűdök, Villa–Lobos–prelűdök.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy technikai gyakorlat vagy skála,
- Egy etűd,
- Három különböző jellegű darab.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel.

Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjáratot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré-t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtaakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszecscengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt).

Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:

- dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler–darabok),
- harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
- egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Rendelkezzen az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- G–dúr, C–dúr skála 2 oktávon, háromoktávós E–dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio–gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók – Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.

– Egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.

– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Reneszansz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)

Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss táncjátéka, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi:

Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)

Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–

Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)

Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.)

XX. századi / Kortárs zene; Bartók–Szendrey: Gyermeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

„B” tagozat

– 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.

– Egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etűdök nehézségi szintjén.

– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane

Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.

Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.

Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)

XX. századi / Kortárs zene; Bartók–Szendrey: Gyermeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey:

Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése. Szólamvezetés elemzése egyszerűbb reneszánsz fantáziákban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Op. 60

Sor: Etűdök Op.29.

Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok

Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei

Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatételei.

Ponce: Prelűdök

Brouwer: Etűdök XI–XX.

Könnnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kovács)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.

Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etűd

– Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam "A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvít, fantázia)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formán terén. (Szonáta és rondóforma)

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök Op. 60

Sor: Etűdök Op. 29.

Giuliani: Etűdök Op. 48.

Brouwer: Etűdök, könnyebb előadási darabok

Mudarra és Narvaez fantáziák

Bach: Lantművek tételei

Weiss: Svít tételek

Sor: Menüettek

Ponce: Prelűdök

Villa-Lobos: Prelűdök

Bartók-Szendrey: Gyermekeknek

Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.

Az előadásmód fejlesztése a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam "A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Sor: Etűdök Op. 29

Coste: Etűdök Op. 38.

Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.

Bach: Lantszvitek, csellósvít-átiratok tételei.

Diabelli: Szonáták

Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.

Lauro: Vals-ok

Barrios kisebb művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása.
- A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása.
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a technikai elemek kombinálásával.
- Tanítsuk a modern művekben előforduló hangeffektusokat.

Ajánlott tananyag

Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök

Reneszánsz táncok és fantáziák

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai

Villa-Lobos: Choros

Leo Brouwer gitárdarabjai

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése.
- Szólamvezetés elemzése reneszánsz és barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra

Scott Tennant: Pumping nylon

Carcassi: Op. 60

Sor: Etűdök Op.29.

Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok

Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei

Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatételei.

Ponce: Prelűdök

Brouwer: Etűdök XI–XX.

Könnnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.

Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvít, partita, fantázia, fuga)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formán terén. (Szonáta és rondóforma)
- Részletesen elemezzünk egy klasszikus szonátátételt.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.
- Mechanikus ügysítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra
 Scott Tennant: Pumping nylon
 Carcassi: Etűdök Op. 60
 Sor: Etűdök Op. 29.
 Giuliani: Etűdök Op. 48.
 Brouwer: Etűdök, előadási darabok
 Mudarra és Narvaez fantáziák
 Bach: Lantművek tételei
 Weiss: Svít tételek
 Sor: Menüettek
 Ponce: Prelűdök
 Villa-Lobos: Prelűdök
 Bartók–Szendrey: Gyermeknek
 Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.
 Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.
 Legyen képes adottságainak megfelelően intenzív zenei gesztusok megvalósítására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.
- Erősítő gyakorlatok a kéz állóképességének növelésére.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra
 Scott Tennant: Pumping nylon
 Sor: Etűdök Op. 29
 Coste: Etűdök Op. 38.
 Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok
Weiss: Passacaglia
Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.
Lauro: Vals-ok
Barrios művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam "B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása. A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a különböző technikai elemek kombinálásával.
- Személyre szabott bemelegítési szisztéma kidolgozása.
- A modern művekben előforduló hangeffektusok megszólaltatásának tökéletesítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra

Scott Tennant: Pumping nylon

Luigi Biscaldi: Esercizi speciali di virtuosismo

Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök

Reneszánsz táncok és fantáziák kapodaszter használatával is.

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai

Villa-Lobos: Choros

Különböző hangeffektusokat tartalmazó XX. Századi, vagy kortárs darabok (pld. Brouwer, Patachich Iván gitárdarabjai.)

Követelmények

A tanuló legyen képes hangszer technikájának önálló fejlesztésére.

Gazdag hangszínek és karakterek megvalósítására.

Többtétéles szvit vagy szonáta megtanulására.

Könnyebb barokk versenymű egy tételének előadására.

A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására. Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B” tagozat (Az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála.

– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtétéles; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű táncjátékok, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelud II. V. nehézségi szintjén

– Egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála

– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno–Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelüdök, Choros nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Legalább két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly.

Félévenként egy húrkészlet.

Metronóm.

BILLENTYŰS TANSZAK
ZONGORA

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékmódjait (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a hangszer vázlatos megismerése,
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső löktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkézes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső löktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezőmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongoraiskola

Követelmény:

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),
- dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés–felelet),
- kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,
- ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
- pentachord, pentaton,
- dúr és moll hangsor, vezetőhang,
- hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
- hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
- nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,
- kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
- a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,
- tájékozottság a magyar gyermek– és népdalokban (sorszerkezet),
- a klasszikus zenei stílus alapjai,

- a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
- formálás: indítás–lezárás.

Hangszerkezelés, technika:

- helyes ülés mód,
- a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
- a staccato és a legato játékmód különböző formái,
- a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
- az ujjalátévés előkészítése,
- pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,
- unisono, tükörjáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokosmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevskij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Vácsi)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Első lépések

Teőke M.: Egy–mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.

A megismert stílusokat képviselő művek kottahű megszólaltatása.

Kottaolvasás violín– és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előzőekben tanultak ismétlése,
- a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
- tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
- nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,
- a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két– és háromtagú forma),
- barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,
- lapról játék egy szólamban,
- jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
- dúr és moll skála, külön kézzel,
- kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat–felbontás,

– etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft. 1991.)

Bartók: Mikrokozmosz I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevskij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Vácz)

Papp L.: Zongora ABC

Papp L.: 27 kis zongoradarab

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Válogatott etűdök I.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III. (1995)

Majkapar: Első lépések

Sári J.: Lépésről lépésre

Sugár R.: Magyar gyermekdalok (EMB)

Teőke M.: Egy–mással (Akkord)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, továbbfejlesztése,
- a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
- hangnemi változások megfigyelése,
- új metrumok (3/8, 6/8),
- a szonatinaforma vázlatos ismerete,
- az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,
- a romantika előkészítése karakterdarabokkal,
- a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:

- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése
- skálajáték: a korábbi elemek bővítése,
- az Alberti– és a keringőbasszus előkészítése,
- pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- négykezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék,
- a hangerő megfelelő alkalmazása,
- kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
 J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
 J. S. Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)
 Bartók: Gyermeknek I., III.
 Bartók: Mikrokozmosz II.
 Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.
 Greccsanyinov: Gyermekalbum
 Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
 Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)
 Könnyű szonatinák zongorára
 Majkapar: Kis zongoradarabok
 W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)
 W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)
 Schumann: Jugend Album
 Teőke M.: Válogatott etűdök III.
 Weiner: 20 könnyű zongoradarab
 Haydn: Deutsche Tänze
 Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Vácz)
 Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)
 Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)
 Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Felszabadult játszóapparátus.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előzőek ismételése, bővítése,
- a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,
- a polifon hallás finomítása,
- új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,
- vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

- skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
- a pergő technika fejlesztése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (együttnyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M., EMB)
 J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
 Bartók: Gyermeknek I–III.
 Bartók: Mikrokozmosz II–III.
 Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)
 Csajkovszkij: Jugend Album
 Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok
 Greccsanyinov: Gyermekalbum.
 Haydn – Varró: 4 igen könnyű menüett

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
 Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
 Kodály: Gyermektáncok
 Könnnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)
 Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)
 Majkapar: Kis zongoradarabok
 W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)
 Schubert: Táncok
 Schumann: Jugend Album
 Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
 Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)
 Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I–II. (EMB)
 Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai – Veszprémi)
 Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Követelmény

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.

Önállóan megtanult művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, rendszerezése, bővítése,
- a tanult művek alapvető formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
- kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szűkített és bővített akkord,
- rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

- az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
- skálajáték 2–4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott irodalom

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)
 Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
 J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
 Bartók: Gyermeknek III.
 Bartók: Mikrokozmosz III–IV.
 Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821
 Csajkovszkij: Jugend Album
 Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok
 Könnnyű szonatina album
 Mozart: 10 könnyű tánc (Hernádi)
 Scarlatti: Klavierbüchlein
 Schubert: Táncok (EMB)
 Repertoire 3.
 Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)
 Bizet: Gyermekjátékok
 Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
 Weiner: Lakodalmas

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű,
- Egy szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- variáció, invenció,
- új stílus előkészítése: impresszionizmus,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
- kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:

- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skálajáték, hármast- és négyeshangzat-futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)
- különböző billentésfajták ismerete,
- zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V.

Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)

Czerny–Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Variációk

W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Scarlatti: Klavierbüchlein

Scarlatti: Szonáták

Schumann: Jugend Album

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Könnnyű négykezesek Couperin–tól Mozart–ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),
- Egy klasszikus szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,
- tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
- új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8-os, 6/8-os ütemek, felütés,
- a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,
- az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,
- a tanult művek formai elemzése (két- és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
- a formálási készség fejlesztése,
- alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
- lapról játék egyszerű ellenszólammal,
- karakterdarabok, a romantika előkészítése,
- parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

- a pódiumképesség megalapozása,
- a kezek függetlenítése magasabb igényű ritmikában, artikulációban és dinamikában,
- skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és –megfordítás,
- éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,
- pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnyomásos, előre nyomott, tompító pedál,
- etűdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.

Bartók: Mikrokozmosz I–II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Borsody L.: Címkék

Bozay A.: Medáliák

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II.

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Első játékok a zongorán

Papp L.: Meseképek

Papp L.: Zongora ABC II.

Régi táncok gyermekeknek

Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)

Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

Teőke M.: Barátom a zongora

Teőke M.: Válogatott etűdök II.

Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai)

Weiner: Magyar népi muzsika

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)

Sári J.: Lépésről lépésre

Szőnyi E.: Kis kamarazene

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: Három kis négykezes darab

Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy karakterdarab,
- Egy könnyű bécsi klasszikus mű,

– Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, továbbfejlesztése, bővítése,
- a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
- dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, záratok felismerése,
- új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
- a szonátaforma vázlatos ismerete,
- új stílus: romantika,
- a memória és az állóképesség fejlesztése,
- parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
- éneklő legato fokozott igényel,
- a pergő játék fejlesztése,
- skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,
- a repetíció előkészítése, ékesítések,
- Alberti– és keringő–basszus,
- pedálhasználat (utánnyomásos, együttnyomásos, előre nyomott),
- etűd (klasszikus, modern),
- négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék ellenszólással.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Csajkovszkij: Gyermekalbum

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Greccsanyinov: Gyöngyszemek

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kadosa P.: Népdalszvit

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnnyű szonatinák zongorára

Kis zongoradarabok

Majkapar: Prelüdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)

Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)

Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)

Schumann: Jugend Album

Teőke M.: Válogatott etűdök

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche Tänze

Diabelli: 6 szonatina

Diabelli: Könnyű négykezesek

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Martin: École de Piano

Mozart: Kontratáncok

Mozart: 6 ländlerische Tänze

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek

Türk D. G.: 30 Tonstücke

Követelmény:

Zongorázás könnyed folyamatossággal.

A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.

Önállóan megtanult darabok.

Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)
- Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina-tétel,
- Egy karakterdarab vagy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

Az előzőek ismétlése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.

A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.

Dominánsszeptim, szűkített, bővített akkord, kromatikus hangsor.

Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:

- skálajáték 2–4 oktávon, kromatikus skála, hármas- és négyeshangzat-felbontás és fordításai, akkord, futam,
- biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
- a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M. EMB)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermeknek I–II.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Bartók: 10 könnyű zongoradarab

Beethoven: Leichte Klavierstücke

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Hacsaturján: Gyermekalbum I–II.

Kabalevskij: Válogatott zongoradarabok

Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)

Könnyű szonatinák zongorára

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Kis zongoradarabok

Mozart: Salzburger Tanzbüchlein

Prokofjev: Kindermusik

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Soproni J.: Jegyzetlapok I–IV. (EMB)

Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Válogatott etűdök

Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c

Durkó Zs.: Gyermekzene

Kocsár–művek (15 kis zongoradarab)

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)

Diabelli: Négykezes szonatinák

Dvořák: Második szláv tánc

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Romantikus zongorazene négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.

Bach– vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga:

- Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach–mű),
- Egy szonatina–tétel,
- Egy könnyű romantikus darab,
- Egy XX. századi mű.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
- a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,
- a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
- új stílus: az impresszionizmus előkészítése,
- a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:

- az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
- skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
- dominánsseptim, szűkített septimekkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,
- pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)

A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fűgák

Bartók: Gyermekeknek III–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V

Chopin Mazurkák

Couperin: 12 zongoradarab

Czerny: Etűdök op. 821

Czerny – Bertini: Etűdök

Debussy: A kis néger

Haydn: Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Mozart: 6 bécsi szonáta

Scarlatti: Szonáták

Schubert: Táncok (EMB)

Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)

Ravel: Lúdanyó meséi

Ravel: A Szép és a Szörny

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.

Bach– vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű (J. S. Bach–mű),
- Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddigi ismeretek összefoglalása,
- Új stílus: az impresszionizmus,
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika

- Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
- Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
- Az agogika önálló alkalmazása,
- Zenei stílusjegyek alkalmazása.

Legyen képes:

- Hajlékony dallamformálásra,
- Technikájának kiegyenlítetttségét ellenőrizni,
- Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
- A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
- Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext EMB)

Bartók: Gyermekeknek IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–VI.

Chopin: Mazurkák

Chopin: Keringők

Czerny – Bertini: Etűdök zongorára

Czerny: A kézügyesség iskolája I.

Hacsaturján: Gyermek album

Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)

Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Mozart: 6 bécsi szonatina

Majkapar: Variációk

Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)

Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)

Debussy: Children's Corner (6056)

Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)

First Concert Pieces I. G. Frescobaldi – C. Ph. E. Bach (Á. Lakos)

Sonatinen I–II. (A. Kemenes)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Chr. Bach: Duetti

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Csajkovszkij–, Wagner-átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)

Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)

Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Követelmény

Kottahű zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű,
- Egy szonatina vagy szonáta tétel,

- Egy romantikus darab,
- Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtaikat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszó zongoraművek értelmes tagolására,
- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttenzésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtaikat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.

- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmódzás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Multság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturmo, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén.

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése

- A kifejezőmódok sokszínűségére való törekvés,
- A barokk (német és francia) díszítések játéka,
- A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,
- A teraszos dinamika megoldása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Kis prelúdiumok és fűgák
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D–dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Beethoven: Écossaises
Schubert: Ländler
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen

Chopin: Mazurkák
 Smetana: Zongoradarabok. 1
 Csajkovszkij: Évszakok
 Grieg: Norwegische Tänze
 Debussy: Children's Corner
 Dohnányi: Induló
 Bartók: Gyermeknek I–IV.
 Bartók: Mikrokozmosz V–VI
 Bartók: Szonatina
 Bartók: Három rondó népi dallamokkal
 Kodály: Hét zongoradarab
 Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
 Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
 Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)
 Bizet: Gyermekjátékok
 Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
 Debussy: Kis szvit
 Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.

A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal.

A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A barokk szvit ismerete,
- A díszítések stílushű alkalmazása,
- A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete
- A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése

- Különböző legato billentésmódok alkalmazása,
- A gyorsaság fejlesztése,
- Egyenletes aprótechnika megvalósítása,
- A szabad trilla játék kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvit

Händel: Suiten (Peters)

Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)

Cimarosa: Szonáták

Mozart: Rondo D–dúr K. 485

Beethoven: Hat bagatell op. 126

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)

Schubert: Ländler–ek, écosse–ek, keringők, menüettek

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Schumann: Kinderszenen

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák

Smetana: Zongoradarabok. 1

Csajkovszkij: Évszakok

Grieg: Norwegische Tänze

Debussy: 2 Arabesque (E–dúr, G–dúr)

Dohnányi: Induló

Bartók: Gyermekeknek I–IV.
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Kodály: Hét zongoradarab
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit

Követelmény

A skála különböző billentésmódokban történő eljátszása.
Alkalmazása a zenei stílusokban.
Zenei karakterek megvalósítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,
- A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika

- Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,
- Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,
- Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Háromszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvit
Haydn: D–dúr és G–dúr zongoraverseny
Haydn: Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments musicaux
Schumann: Kinderszenen op. 15
Chopin: Keringők
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Grieg–művek: Lírikus darabok
Debussy: Preludes I–II.
Rachmaninov: Két fantasztikus tánc
Mikrokozmosz V–VI.
Bartók: Négy sirató ének
Kodály: 7 zongoradarab
Lutosławski: Bukoliki
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)
Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)
Lutosławski: Album for the Young (Chester Music)

Követelmény

Helyes pedálozás.
A művek értelmes előadása.
A zeneműveknek megfelelő billentésmód kialakítása.
A helyes tempók alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű

- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése

- A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,
- A romantikus szólamvezetés,
- Parlando, rubato deklamációja,
- Modális hangsorok ismerete.
- A barokk szvit tételeket,
- Modális hangsorokat.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvit

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáták

Schubert: Moments musicaux

Schumann: Novelletten op. 21

Chopin: Mazurkák

Chopin: Prelűdök

Liszt: Consolations

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Brahms: Keringők op. 39

Debussy: Preludes I–II.

Bartók: Mikrokozmosz V–VI.

Bartók: Kolindák I.

Kodály: 7 zongoradarab

Lutosławski: Bukoliki

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)

Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Követelmény

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli megvalósítása.

Érzékeny zenei kíséret kialakítása.

A különböző billentésmódok megfelelő alkalmazása.

Stílushű előadása a műnek.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,
- Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,
- Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika

- Árnnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,
- Skálajáték különféle módozatai,
- A virtuóz technika alapozása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvit
Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Ländler-ek, écosse-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zemplényi)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kürtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.
Stílushű előadás a tempónak megfelelően.
Differenciált pedál használat.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,
- A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés fejlesztése

- A „szép” halk játék technikai megoldása,
- A dallam és kíséret érzékeny megoldása,
- Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvit
Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Ländler-ek, écosse-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zemplényi)

Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Különböző díszítések stílushű alkalmazása.
Az Alberti basszus könnyed és biztonságos játéka.
A polifon hallás érzékenysége.
A zongora hang igényes megszólalására való törekvés.
A kontrollált gyakorlás igénye.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek és hangszerkezelés, technika
– Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,
– Játzott művek elemzése,
– Koncentrált gyakorlás megvalósítása,
– Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvit
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Impromptus
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák1
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz –V–VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei népdal
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret alkalmazása.
Tudatos, és érzékeny pedál használata.
Biztonságos technikai tudás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika

- A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,
- A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,
- Virtuóz technikai fejlesztés.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók

J. S. Bach: Francia szvit

Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáta

Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)

Schubert: Impromptus

Schumann: Kinderszenen

Liszt: Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák¹

Dohnányi: Induló

Bartók: Mikrokozmosz –V–VI

Bartók: Tizennégy bagatell

Bartók: Három csíkmegyei népdal

Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc

Grieg: Peer Gynt szvit

Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.

Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszer múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékmódokat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtaikat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kézalátának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékmódokat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrálóképeséggel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzen olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stíusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Barokk mű; többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit–tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) táncjátékok nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonáta–tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit–tétel; J. S. Bach: h–moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A–dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.

– Egy klasszikus szonáta–tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C–dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Liszt–Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test– és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,

- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű zongora vagy pianínó.

2 darab változtatható magasságú zongoraszék.

2 darab különböző magasságú zsámoly.

Metronóm.

ORGONA

Az orgonatanulmányok megkezdése előtt legalább 4 év előzetes zongoratanulmány elvégzése javasolt.

Az orgonatanítás célja, feladatai

A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

E cél elérése érdekében szükséges

- a kottaolvasás és a lapról játék fejlesztése,
- a két kéz önállóságának fejlesztése, amely biztosítja a jobb és bal kéz összjátékának, s ez az alapja a manuál–pedál összjátékának is,
- a polifon (barokk) zenében a tiszta szólamvezetés, a logikus frazeálás és artikulálás, az agogika és a díszítések alkalmazása,
- a romantikus stílus értelmi és kifejezésbeli sajátosságainak megérzése és megvalósítása,
- a redőny stílusos használatának elsajátítása,
- a tanuló saját alkatának is megfelelő logikus ujj- és lábrend készítésének elsajátítása.

A tanár ismertesse a tanulókkal

- az orgona történetét, a más hangszercsaládokkal meglévő rokon vonásokat,
- a hangszer felépítését és működési elvét (a különböző építéstechnikákra tekintettel),
- az orgona akusztikai sajátosságait, az alapvető regisztereket,
- az orgonairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítsa ki

- könnyed hangszerkezelést,
- helyes test-, kar-, kéz- és lábtartást,
- sokszínű, kidolgozott játékmód-kultúrát,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- könnyed manuálváltást, a különböző manuálok egy időben történő használatának természetességét,
- a különböző testrészek összehangolt munkáját.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- dúr és moll skálákat külön kézzel, két kézzel, valamint pedálon, párhuzamosan és ellenmozgásban, különböző tempókban és billentésmódokkal, oktáv, terc, szext és decima távolságokban,
- hármas- és négyes hangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban a skálához hasonló módokon,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozgulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- technikai gyakorlatokat, etűdöket.

Fordítsa figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a tanuló

- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,
- hangszerkezelését, technikáját, a kezek és lábak függetlenségét az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák

alkalmazásával,

– muzikálását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával.

Az orgonát tanuló tanulók előképzettsége, életkora és zenei érettsége eltérő, ezért a javasolt zenei anyag csupán a haladás kívánatos szintjét jelöli, csak útmutatást kíván nyújtani a felhasználható művek nehézségi fokáról.

Előképző évfolyam

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Ismerje meg a tanuló

- a pedáljáték alapjait,
- az orgona–manuáljáték alapjait, módjait,
- a hangszer működésének alapelvét,
- a lábszámozást és a legfontosabb regiszterneveket, hangszíneket.

Hangszerjáték fejlesztése

Sajátítsa el a tanuló

- a pedáljátékot szabályszerűen: billentés lábheggyel és sarokkal, bokacsukló–gyakorlatok; két, majd három szomszédos hang játszása egy lábbal, kétféle kiinduló helyzetből; két szomszédos billentyű és – a különféle hangközök legato játszása váltott lábbal,
- a manuáljáték orgona–módozatait: legato, tenuto, staccato; néma ujjváltás egy, majd több szólamban,
- a hüvelykujj használatát az orgonajátékban,
- a manuál–pedál összjáték alpmódozatait: jobb kéz és pedál, bal kéz és pedál gyakorlatok; könnyebb két kéz és pedál összjáték–gyakorlatok (orgonaiskolák, egyházi népénekek).

Ajánlott tananyag

Zalánffy: Orgonaiskola I. és II. kötet (EMB Z 2043, 2783)

Antalfy: Orgonaiskola I. Kötet

Bach: Nyolc kis prelúdium (EMB Z 3098)

C. Franck: L'Organiste I. és II. kötet könnyebb darabjai

Liszt: Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)

Követelmény

Egyszerűbb manualiter darabok.

Biztonságos pedáljáték (pedálgyakorlatok, pedálskálák).

Két manuál és pedál összjáték–gyakorlat, vagy korálelőjátékok, esetleg egyházi népénekek pedállal.

A tanult műveket kottahűen, metrum– és ritmushűen, a megismert technikák alkalmazásával kell eljátszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy manualiter mű,
- Két pedálgyakorlat, három pedálskála,
- Egy trió–gyakorlat (esetleg korálelőjáték),
- Egy pleno korálelőjáték, vagy prelúdium, vagy egyházi népének.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszerkezelés fejlesztése
- Elhelyezkedés a padon.
- A helyes testtartás és ülés mód.

Pedál

- Billentésnemek: lábhegy és sarok.
- Két, majd három szomszédos hang legato játszása egy lábbal, kétféle kiinduló helyzetből az összes fekvésben (átlendülés lábhegyen és sarkon).

- Bokacsukló–gyakorlatok.
- Két szomszédos billentyű játssza váltott lábbal („vendég láb”).
- A különféle hangközök játssza két lábbal, felbontva és együtt is.
- Lábhegy–glissandók.
- Pedálskála C–dúrban egy lábbal (átlendülés).
- Pedálskálák–dúr és–moll hangnemekben két lábbal a Zalánffy orgonaiskola lábrendje szerint.
- Kromatikus skála, néma pedálváltások.

Manuáljáték

- A zongora és orgona manuáljátéka közötti különbség.
- A főbb billentésnemek: legato, tenuto, staccato.
- A néma ujjváltási készség fejlesztése.
- A hüvelykujj használata.
- Előtanulmányok a polifon játékhoz.
- Szünet előtti hangok játssza.
- Kétféle artikuláció egy kézben (Zalánffy I. kötet).

Összjáték

- Jobb kéz és pedál, bal kéz és pedál, két kéz és pedál.
- A bal kéz függetlenítése a pedáltól.
- Játék két manuálon, ugyanazon fekvésben.
- A trió–játék alapjai.

Ajánlott tananyag

Zalánffy: Orgonaiskola I–II. kötet (EMB Z 2043, 2783)

Antalfy: Orgonaiskola I–II. kötet (szemelvények)

Hermann Keller: Orgonaiskola (Edition Peters EP4517)

Riemann – Ambrust: Technische Studien (Edition Peters) és egyéb használható orgonaiskolák.

Orgonáskönyv I–II. kötet (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Bach: Nyolc kis prelúdium és fuga, (EMB Z 3098)

Bach: Orgelbüchlein – korárelőjátékok Sämtliche Orgelwerke 5. (EMB Z 12931)

Bach: e–moll prelúdium és fuga BWV 533 Sämtliche Orgelwerke 2. (EMB Z 12928)

Bach: c–moll prelúdium és fuga BWV 549 Sämtliche Orgelwerke 1. (EMB Z 1292)

Bach: G–dúr prelúdium BWV 568 Sämtliche Orgelwerke 4. (EMB Z 12930)

Könnyű triók (18. századi orgonatriók, Peters)

Zipoli: Versettók, Pastoral

C. Franck: L'Organiste I. és II. kötet

Liszt: Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)

Reger: Korárelőjátékok (Peters EP3980)

Kodály: Epigrammák (EMB 6086)

Követelmények

Az orgona felépítésének vázlatos ismerete: sípok, levegőellátás, a játszóasztal és berendezései.

A legfontosabb regiszternevek, lábszámozás.

A manuál és a pedál összjátékának megvalósítása egyszerűbb művekben.

Kisebb művek eljátszása tisztán, kottahűen, a metrum és ritmus követelményeit szem előtt tartva, a zenei tartalom kifejezésével.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy régi mester műve,
- Egy barokk mű (J.S.Bach).

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Ismerje meg a tanuló

- a különféle stílusokat, a köztük lévő különbséget, a hozzájuk tartozó játékformákat,
- a leggyakrabban előforduló díszítéseket,
- a regisztrálás alapszabályait.

Sajátítsa el

- a hangszer alapvető kezelését,
- a művek stílusos, folyamatos és igényes előadását,
- a barokk zene artikulációjának értelmes megvalósítását,

– könnyebb művek ujj- és lábrendjének önálló elkészítését.

Ajánlott tananyag

Orgonáskönyv I. és II. kötet (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Buxtehude: Korárelőjátékok

Buxtehude: e–moll ciacona (könnyebb prelúdiumok és fúgák)

Pachelbel: d–moll ciacona (Peters EP3065)

Pachelbel: toccaták, korárelőjátékok

Frescobaldi: Fiori musicali (részletek) (Peters EP4514)

Walther: Korárelőjátékok

Purcell: Voluntary-k

Bach: Nyolc kis prelúdium és fuga (EMB Z 3098)

Bach: Orgelbüchlein – korárelőjátékok Sämtliche Orgelwerke 5. (EMB Z 12931)

Bach: e–moll prelúdium és fuga BWV 533 Sämtliche Orgelwerke 2. (EMB Z 12928)

Bach: G–dúr prelúdium BWV 549 C BWV 549 Sämtliche Orgelwerke 1. (EMB Z 12927)

Bach: c–moll fuga BWV 575 Sämtliche Orgelwerke 4. (EMB Z 12930)

Bach: Triók, triószonáta–tételek (Esz–dúr) Sämtliche Orgelwerke 9. (EMB Z 12935)

Franck: Prelúdium, fuga és variáció (Peters EP3744a)

Reger: könnyebb művek (op. 59, op. 129, op. 135/a stb.) (Peters EP3008a/b, EP9442, EP3980)

Kodály: Epigrammák (EMB Z 6086)

Kodály: Prelúdium (Universal UE7941–25)

Kodály: Epigrammák (EMB 6086)

Követelmény

A különféle stílusok, a hozzájuk tartozó játékformák ismerete.

A regisztrálás alapjainak önálló alkalmazása.

Alapvető ujj- és lábrendek készítése.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Két, az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező, különböző karakterű mű:

– Egy Bach–prelúdium, vagy trió–jellegű korárelőjáték (szonáta–tétel)

– Egy romantikus vagy újabb mű.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A manuál és pedál összjáték fejlesztése.

– A négyszólamú manuáljáték fejlesztése, a nagyobb művek előadásához szükséges technikai készségek megalapozása.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiumok és fúgák, toccaták (Peters EP4449)

de Grigny: Pange lingua, Ave maris stella (Schott ED1877)

Frescobaldi: Toccata (Peters EP4514)

Bach: C–dúr prelúdium és fuga BWV 545 Sämtliche Orgelwerke I. (EMB Z 12927)

Bach: c–moll partita BWV 767 Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)

Bach: Triószonáták, Korárelőjátékok Sämtliche Orgelwerke 9. (EMB Z 12935)

Franck: Cantabile (Peters EP3744d)

Franck: Pastoral (Peters EP3744b)

Franck: C–dúr fantázia (Peters EP3744a)

Liszt: Evocation Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)

Liszt: Gebet (Ave Maria) Válogatott orgonaművek 1. (EMB Z 14202)

Liszt: Szent Erzsébet–legenda, Bevezetés Válogatott orgonaművek 1. (EMB Z 14202)

Brahms: Korárelőjátékok (Henle HN400)

Schumann: 3. B–A–C–H–fuga (Peters EP9530)

Kodály: Organoedia (részletek) (Boosey and Hawkes BH3547)

Antalffy: Madonna Válogatott orgonaművek (EMB Z 13122)

Langlais: kisebb művek (Hommage à Frescobaldi – részletek, Leduc, AL27896)

Langlais: Suite brève – tételek stb.) (Leduc, AL27898)

Dupré: kisebb művek (La tombe de Titelouze op. 38) (Leduc, AL27836)

Követelmények

Tudjon a tanuló különböző karakterű, műveket megformálni és egyéni adottságainak megfelelően, művészi módon előadni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy Bach prelúdium és fuga (fantázia és fuga),
- Egy romantikus, vagy XX. századi mű,

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok:

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A manuál és pedál összjáték biztonságának erősítése.
- A koncentráció és állóképesség fejlesztése nagyobb művek tanulásához. A virtuóz játéktechnika alapozása válogatott gyakorlatokkal (orgonaiskolákból).

Ajánlott tananyag

- Buxtehude: C–dúr prelúdium, fuga és ciacona (Peters EP4449)
Buxtehude: D–dúr prelúdium és fuga (Peters EP4449)
Frescobaldi: Fiori musicali (válogatva) (Peters EP4514)
Bach: G–dúr prelúdium és fuga BWV 541 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: dór toccata BWV 538 (Peters EP242)
Bach: G–dúr fuga BWV 577 Sämtliche Orgelwerke 4 (EMB Z 12930)
Bach: C–dúr concerto BWV 595 (Peters EP247)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Korárelőjátékok
Franck: a–moll choral (Music Sales DP13285)
Franck: Pièce héroïque (Music Sales DP13285)
Liszt: Orpheus (Schott ED9806)
Schumann: B–A–C–H fúgák (Peters EP9530)
Mendelssohn: c–moll prelúdium és fuga (Peters EP1744)
Brahms: Korárelőjátékok (Henle HN400)
Dupré: Cortège et Litanie (Leduc AL16850)
Dupré: g–moll prelúdium és fuga (Leduc AL16405)
Vierne: 24 pièces en style libre I, II Op. 31 (Carus CV18161, CV18162)
Alain: Litanies (Leduc AL29835)
Kodály: Organoedia (tétélek) (Boosey and Hawkes BH3547)
Pikéthý: a–moll prelúdium és fuga (EMB Z 13129)
Súlyok: Te Deum Két orgonadarab (EMB Z 3275)

Követelmények:

Legyen képes a tanuló nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek stílusos, pontos és kifejező előadására.

Legyen képes a játék folyamata alatt önmagát kontrollálni.

Legyen képes egy kb. 15 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy J.S. Bach előtti mű,
- Egy J.S. Bach–mű,
- Egy romantikus, vagy XX. századi mű.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra azokat a tanulókat irányítjuk, akik kimagasló képességűek, zenei pályára készülnek és meg tudnak felelni a zeneileg, technikailag és mennyiségileg magasabb elvárásoknak.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Ismerje meg a tanuló

- a stílusok közötti különbségeket, a hozzájuk tartozó játékformákat,

- a barokk zenében leggyakrabban előforduló díszítéseket,
- a regisztrálás alapszabályait.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre,
- a tanult művek stílusos, igényes, folyamatos előadására,
- értelmes artikuláció megvalósítására a barokk zenében,
- önálló, saját alkatának megfelelő ujj- és lábrend készítésére.

Ajánlott tananyag

Zalánffy: Orgonaiskola I–II. kötet (szemelvények) (EMB Z 2043, 2783)
 Buxtehude: C–dúr prelúdium, fuga és ciacona (Peters EP4449)
 Buxtehude: D–dúr prelúdium és fuga (Peters EP4449)
 Buxtehude: e–moll ciacona Alte Meister des Orgelspiels (Peters EP 3065)
 Frescobaldi: Fiori musicali (részletek) (Peters EP4514)
 Bach: C–dúr prelúdium és fuga BWV 531 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: e–moll prelúdium és fuga BWV 533 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
 Bach: a–moll fantázia és fuga BWV 561 (Music Sales NOV010009)
 Bach: c–moll fuga BWV 575 Sämtliche Orgelwerke 4 (EMB Z 12930)
 Bach: Pastorale BWV 590 Sämtliche Orgelwerke 4 (EMB Z 12930)
 Bach: Fantázia in h (imitációs) BWV 563 Sämtliche Orgelwerke 4 (EMB Z 12930)
 Bach: Korárelőjátékok
 Bach: Triók, triószonáták (Esz–dúr) Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
 Franck: Cantabile (Peters EP3744d)
 Franck: Pastorale (Peters EP3744b)
 Franck: Prelúdium, fuga és variáció (Peters EP3744a)
 Liszt: Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)
 Mendelssohn: c–moll szonáta (Peters EP1744)
 Mendelssohn: G–dúr prelúdium és fuga (Peters EP1744)
 Schumann: 3. B–A–C–H fuga (Peters EP9530)
 Brahms: Korárelőjátékok op. 122 (Henle HN400)
 Kodály: Prelúdium (Universal UE7941)
 Kodály: Epigrammák (EMB Z 6086)
 Kodály: Organoedia (részletek) (Boosey and Hawkes BH3547)
 Antalffy: Esti dal Válogatott orgonaművek (EMB Z 13122)
 Messiaen: Le banquet céleste (Leduc AL22893)
 Vierne: 24 pièces en style libre I, II Op. 31 (Carus CV18161, 18162)

Követelmény

A különféle stílusok, a hozzájuk tartozó játékformák ismerete.
 A regisztrálás alapjainak önálló alkalmazása.
 Alkatának megfelelő ujj-és lábrendek készítése.
 Természetes, folyamatos játékmód.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy Bach–prelúdium és fuga (toccata, fantázia),
- Egy romantikus, vagy XX. századi mű.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A manuál és pedál összjáték fejlesztése.
- A négyszólamú manuáljáték fejlesztése, a nagyobb művek előadásához szükséges technikai készségek megalapozása.
- Virtuózabb pedáljáték kialakítása

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiumok és fúgák, toccaták (Peters EP4449)
 Böhm: C–dúr prelúdium és fuga Alte Meister des Orgelspiels 1 (Peters EP4301)
 Frescobaldi: Toccata (Peters EP4514)
 Bach: C–dúr prelúdium és fuga BWV 545 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: C–dúr concerto BWV 595 (Peters EP247)

Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
 Bach: Korárelőjátékok
 Liszt: Evocation Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)
 Liszt: Orpheus (Schott ED9806)
 Franck: C–dúr fantázia (Peters EP3744A)
 Franck: Pièce héroïque (Peters EP3744D)
 Mendelssohn: c–moll prelúdium és fuga (Peters EP1744)
 Schumann: B–A–C–H fűgák (Peters EP9530)
 Brahms: Korárelőjátékok (Henle HN400)
 Reger: D–dúr fuga op. 59 (Peters EP3008A)
 Antalffy: Madonna Válogatott orgonaművek (EMB Z 13122)
 Kodály: Organoedia (tétélek) (Boosey and Hawkes BH3547)
 Pikéthý: a–moll prelúdium és fuga (EMB Z 13129)
 Pikéthý: C–dúr introductio és fuga (EMB Z 12510)
 Maros: Bagatelles Magyar orgonazene 2 (EMB Z 4663)
 Sulyok: Te Deum Két orgonadarab (EMB Z 3275)
 Dupré: La tombeau de Titelouze op. 38 (Leduc AL27836)
 Vierne: 24 pièces en style libre I, II Op. 31 (Carus CV 18161, 18162)

Követelmények

Tudjon a tanuló különböző karakterű, nagyobb lélegzetű műveket megformálni és egyéni adottságainak megfelelően művészi módon előadni.

Ennek érdekében a tananyagban keresztül fejlődjön a tanuló manuál és pedál összjátéka, négyszólamú manuáljátéka, és alapozza meg a nagyobb művek előadásához szükséges technikai készségeket.

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy Bach–prelúdium és fuga (toccata, fantázia),
- Egy triószonáta–tétel vagy triós korárelőjáték,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Legyen jártas a tanuló a barokk zene hangzás– és formavilágában, tudatosan alkalmazza az ennek megfelelő zenei–technikai elemeket (artikuláció, díszítések, regisztrálás).
- Ismerje hangszere repertoárját és fontosabb zeneszerzőit.
- Tudjon önállóan regisztrálni.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiumok és fűgák, toccaták (Peters EP4449)
 Walther: Partita „Jesu, meine Freude” Breitkopf
 Bach: D–dúr prelúdium és fuga BWV 532 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: G–dúr fantázia BWV 572 Sämtliche Orgelwerke 4 (EMB Z 12930)
 Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
 Bach: Korárelőjátékok
 Mozart: f–moll adagio és allegro (Universal UE17165)
 Liszt: B–A–C–H prelúdium és fuga Válogatott orgonaművek 3 (EMB Z 2915)
 Franck: Pièce héroïque (Peters EP3744D)
 Mendelssohn: A–dúr szonáta (Peters) EP1744
 Schumann: B–A–C–H fűgák (Peters 9530)
 Reger: e–moll prelúdium és fuga op. 69 (Peters EP9442)
 Saint–Saëns: Prelúdium és fuga op. 99, op. 109 (Durand DF00488800, DF00542100)
 Saint–Saëns: Fantáziák (Durand DF00502300)
 Kodály: Organoedia (tétélek) (Boosey and Hawkes BH 3547)
 Pikéthý: G–dúr toccata (EMB Z 12511)
 Hidas: Szonáta Magyar orgonazene I (EMB Z 4192)
 Sulyok: Partita (EMB Z 12745)
 Alain: Litanies (Leduc AL29835)
 Dupré: Cortège et Litanie (Leduc AL16850)

Hindemith: Szonáták I,II,III (Schott ED2557, 2558, 3736)

Követelmények

Legyen képes a tanuló nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek stílusos, pontos és kifejező előadására.

Legyen képes a játék folyamata alatt önmagát kontrollálni.

Legyen képes egy kb. 30 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy Bach–prelúdium és fuga (toccata, fantázia),
- Egy triószonáta–tétel vagy triós korárelőjáték,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, történetét,
- a különböző zenei stílusok jellemző vonásait,
- a díszítések különböző fajtáit,
- a regisztrálás alapvető szabályait,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- az adott mű helyes metrikai és ritmikai megoldására,
- a barokk zenében tiszta szólamvezetésre, értelmes frazeálásra és artikulációra, a díszítések alkalmazására,
- könnyebb művek lapról olvasására.

Rendelkezzék

- a művek megvalósítását lehetővé tevő technikával,
- koncentrációképességgel,
- megfelelő gyakorlati módszerrel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes:

- nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek stílusos, pontos és kifejező előadására,
- a játék folyamata alatt önmagát kontrollálni,

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Orgona főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy triós tétel vagy korárelőjáték; Bach triós–korál (EMB 12935), illetve Telemann (Peters) vagy Homilius (Breitkopf) triós szerkezetű darabjainak nehézségi szintjén.
 - Egy romantikus mű; Liszt: Gyászóda (Universal), Choral (EMB 14202), Franck: Pastorale, Reger: korárelőjátékok, d–moll toccata nehézségi szintjén.
 - XX. századi, illetve kortárs szerzők művei; Kodály: Csendes mise (Boosey & Hawkes), Antalffy: Madonna (EMB 13122), Pikéthý: G–dúr toccata, Hidas: Fantázia (EMB 12588), Koloss: Réflexions, II. partita nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A „B” tagozat

- Egy nagyobb lélegzetű Bach–mű; g–moll fantázia és fuga BWV 542 (EMB 12929 kötetben), Concertók BWV 592–596 (EMB 12936) nehézségi szintjén.

- Egy triószonáta-tétel (lehetőleg gyors tétel); Bach 6 triószonátájából BWV 525–530 (EMB 12935).
 - Egy romantikus mű; Mendelssohn: d-moll prelúdium és fuga (Peters), D-dúr szonáta (Peters), Franck: a-moll Choral (Peters), h-moll Choral (Peters), Final (Peters), Liszt: B–A–C–H prelúdium és fuga (EMB 2915 kötetben) nehézségi szintjén.
 - Egy XX. századi vagy egy kortárs kompozíció; Vienne szimfónia-tételek, Messiaen: Nativité – részletek (Leduc), Antalffy: Változatok néger spirituálékra (EMB 13122 kötetben), Gárdonyi Zsolt: Grand Chœur nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Az állóképesség fokozása
- Az összjáték további fejlesztése nagyobb szabású művek technikai problémáinak megoldásához.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: E-dúr prelúdium és fuga (Peters EP4449)
 de Grigny: Veni creator Orgonamise (Schott ED1877)
 Bach D-dúr prelúdium és fuga BWV 532 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: G-dúr prelúdium és fuga BWV 550 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
 Bach Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
 Bach: Nagyobb koráleljátékok
 Bach: Concertók (válogatva) Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
 Mozart: f-moll adagio és allegro KV 594 (Universal UE17165)
 Franck: a-moll choral (Peters EP3744)
 Liszt: Gebet (Ave Maria) Válogatott orgonaművek 1 (EMB Z 14202)
 Liszt: Orpheus (Schott ED9806)
 Liszt: Evocation Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)
 Mendelssohn: A-dúr szonáta (Peters EP1744)
 Messiaen: Le banquet céleste (Leduc AL22893)
 Kodály: Orgonaedia (Boosey and Hawkes BH3547)

Követelmények

A folyamatos, hibátlan játék biztosítása

Az orgona játszóapparátusának önálló és biztos használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két különböző karakterű mű.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Tudjon a tanuló nagyobb lélegzetű, különböző karakterű műveket kulturáltan, élményszerűen megformálni.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiumok és fúgák, toccaták (Peters EP4449)
Böhm: C–dúr prelúdium és fuga Alte Meister des Orgelspiels 1 (Peters EP4301)
Bach: h–moll prelúdium és fuga BWV 544 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: c–moll prelúdium és fuga BWV 546 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
Bach: dór toccata és fuga BWV 538 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Korálelőjátékok
Liszt: B–A–C–H prelúdium és fuga Válogatott orgonaművek 3 (EMB Z 2915)
Schumann: B–A–C–H fúgák (Peters EP9530)
Mendelssohn: d–moll szonáta (Peters EP1744)
Boëllmann: Gótikus szvit (PWM 5230050)
Alain: Litanies (Leduc AL29835)
Pikéthý: G–dúr toccata (EMB Z 12511)
Pikéthý: Idyll (EMB Z 13129)
Sulyok: Partita (EMB Z 12745)

Követelmény:

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két különböző karakterű mű.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok:

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A virtuóz manuál–pedál összjáték fejlesztése a nagyobb és bonyolultabb művek előadásához.
- A művek manuális részének plasztikusabbá tétele zongorán történő gyakorlással.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiumok és fúgák, toccaták (Peters EP4449)
Walther: Partita „Jesu, meine Freude” Breitkopf
Walther: h–moll concerto Breitkopf
Bach: C–dúr prelúdium és fuga BWV 547 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
Bach: a–moll prelúdium és fuga BWV 543 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: a–moll concerto Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
Bach: Korálelőjátékok
Franck: h–moll choral (Peters EP3744C)
Franck: Final (Peters EP3744B)
Liszt: Weinen, Klagen Válogatott orgonaművek 3. (EMB Z 2915)
Reger: d–moll fantázia és fuga op. 135/b (Peters EP3981)
Messiaen: Pünkösdi mise – Communio, Sortie
Dupré: Cortège et Litanie (Leduc AL16850)
Dupré: g–moll prelúdium és fuga op. 7 (Leduc AL16405)

Követelmény:

A tanuló egyenlően képes nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására, Tudja önmagát a játék folyamán kontrollálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző karakterű mű.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok:

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A polifon (barokk) zenében a tiszta szólamvezetés, a logikus frazeálás és artikulálás, az agogika és a díszítések alkalmazása,
- A romantikus stílus értelmi és kifejezésbeli sajátosságainak megérzése és megvalósítása,
- Repertoár ismerete
- Állóképesség megszerzése

Ajánlott tananyag

Buxtehude: fisz–moll prelúdium és fuga (Peters EP4449 vagy EP3065)
 Bruhns: G–dúr prelúdium és fuga Alte Meister des Orgelspiels (Peters EP4301A)
 Bach: F–dúr toccata és fuga BWV 540 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
 Bach: E–dúr toccata BWV 566 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: g–moll fantázia és fuga BWV 542 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
 Bach: Passacaglia BWV 582 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
 Bach: Concertók Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
 Bach: Triósonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
 Bach: Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
 Bach: Koráljátékok
 Mozart: f–moll fantázia (Peters EP2415)
 Händel: orgonaversenyek (Peters)
 Franck: E–dúr choral (Peters EP3744C)

Követelmény:

Ismerje a tanuló hangszere repertoárját, fontosabb zeneszerzőit.

Legyen jártas a barokk zene hangzás- és formavilágában, tudja alkalmazni az ennek megfelelő zenei–technikai elemeket (artikuláció, díszítések, regisztrálás).

Tudjon egy kb. 35–40 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három különböző karakterű mű.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Fejlessze muzikalitását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával.
- Az állóképesség fokozása és az összjáték további fejlesztése nagyobb szabású művek technikai problémáinak megoldásához.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: E–dúr prelúdium és fuga (Peters EP4449)
 de Grigny: Veni creator Orgonamise (Schott ED1877)
 Bach D–dúr prelúdium és fuga BWV 532 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
 Bach: G–dúr prelúdium és fuga BWV 550 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
 Bach Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
 Bach: Nagyobb korárelőjátékok
 Bach: Concertók (válogatva) Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
 Mozart: f–moll adagio és allegro KV 594 (Universal UE17165)
 Franck: a–moll choral (Peters EP3744)
 Liszt: Gebet (Ave Maria) Válogatott orgonaművek 1 (EMB Z 14202)
 Liszt: Orpheus (Schott ED9806)
 Liszt: Evocation Válogatott orgonaművek 2 (EMB Z 2992)
 Mendelssohn: A–dúr szonáta (Peters EP1744)
 Messiaen: Le banquet céleste (Leduc AL22893)
 Kodály: Orgonaedia (Boosey and Hawkes BH3547)

Követelmények

A folyamatos, hibátlan játék biztosítása (először a tanulandó művek nehéz részei kerüljenek technikai kidolgozásra). Az orgona játszóapparátusának önálló és biztos használata.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző karakterű mű.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tudjon a tanuló nagyobb lélegzetű, különböző karakterű műveket kulturáltan, élményszerűen megformálni.
- Harmonizálási és improvizációs készség fejlesztése

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiók és fúgák, toccaták (Peters EP4449)
Böhm: C–dúr prelúdium és fuga Alte Meister des Orgelspiels 1 (Peters EP4301)
Bach: h–moll prelúdium és fuga BWV 544 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: c–moll prelúdium és fuga BWV 546 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
Bach: dór toccata és fuga BWV 538 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
Bach: G–dúr prelúdium és fuga BWV 541 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Koráleljátékok
Liszt: B–A–C–H prelúdium és fuga Válogatott orgonaművek 3 (EMB Z 2915)
Schumann: B–A–C–H-fúgák (Peters EP9530)
Mendelssohn: d–moll szonáta (Peters EP1744)
Boëllmann: Gótikus szvit (PWM 5230050)
Alain: Litanies (Leduc AL29835)
Pikéth: G–dúr toccata (EMB Z 12511)
Pikéth: Idyll (EMB Z 13129)
Sulyok: Partita (EMB Z 12745)

Követelmény:

Legyen képes a virtuózabb pedáljáték alkalmazására, valamint a manuál és pedál összjátékára magasabb szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három különböző karakterű mű.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok:

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A virtuóz manuál–pedál összjáték fejlesztése a nagyobb és bonyolultabb művek előadásához.
- A művek manuális részének plasztikusabbá tétele zongorán történő gyakorlással.

Ajánlott tananyag

Buxtehude: Prelúdiók és fúgák, toccaták (Peters EP4449)
Walther: Partita „Jesu, meine Freude” Breitkopf
Walther: h–moll concerto Breitkopf
Bach: C–dúr prelúdium és fuga BWV 547 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
Bach: a–moll prelúdium és fuga BWV 543 Sämtliche Orgelwerke 2 (EMB Z 12928)
Bach: a–moll concerto Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
Bach: Koráleljátékok
Franck: h–moll choral (Peters EP3744C)
Franck: Final (Peters EP3744B)
Liszt: Weinen, Klagen Válogatott orgonaművek 3. (EMB Z 2915)
Reger: d–moll fantázia és fuga op. 135/b (Peters EP3981)
Messiaen: Pünkösdi mise – Communio, Sortie
Dupré: Cortège et Litanie (Leduc AL16850)
Dupré: g–moll prelúdium és fuga op. 7 (Leduc AL16405)

Követelmény:

A tanuló egyenlőre képes nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására, tudja önmagát a játék folyamán kontrollálni.

Képes egyen önálló harmonizálásra

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Négy különböző karakterű mű.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok:

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Repertoár bővítése
- Állóképesség fejlesztése
- Improvizációs készség erősítése
- Díszítések pontos alkalmazása

Ajánlott tananyag

Buxtehude: fisz–moll prelúdium és fuga (Peters EP4449 vagy EP3065)
Bruhns: G–dúr prelúdium és fuga Alte Meister des Orgelspiels (Peters EP4301A)
Bach: F–dúr toccata és fuga BWV 540 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
Bach: E–dúr toccata BWV 566 Sämtliche Orgelwerke 1 (EMB Z 12927)
Bach: g–moll fantázia és fuga BWV 542 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
Bach: Passacaglia BWV 582 Sämtliche Orgelwerke 3 (EMB Z 12929)
Bach: Concertók Sämtliche Orgelwerke 10 (EMB Z 12936)
Bach: Triószonáták Sämtliche Orgelwerke 9 (EMB Z 12935)
Bach: Partiták Sämtliche Orgelwerke 5 (EMB Z 12931)
Bach: Koráljátékok
Mozart: f–moll fantázia (Peters EP2415)
Händel: orgonaversenyek (Peters)
Franck: E–dúr choral (Peters EP3744C)

Követelmény:

Ismerje a tanuló hangszere repertoárját, fontosabb zeneszerzőit.

Legyen jártas a barokk zene hangzás– és formavilágában, tudja alkalmazni az ennek megfelelő zenei–technikai elemeket (artikuláció, díszítések, regisztrálás).

Tudjon egy kb. 35–40 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani.

Legyen képes harmonizálási és improvizációs feladatokra

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy különböző karakterű mű.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje hangszere irodalmát, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

- a különböző korok műveit biztos technikával, stílushűen megszólaltatni és zenei élményt nyújtani,
- a romantikus stílus értelmi és kifejezésbeli sajátosságait megérezni és megvalósítani,
- a művek karakterének megfelelően regisztrálni, valamint a saját alkatának megfelelő ujj– és lábrendeket önállóan készíteni,
- új műveket önállóan megtanulni, repertoárját bővíteni.

Rendelkezzék

- a művek művészi előadásához szükséges képzelőerővel, előadói és formálókészséggel,
- fejlett hallási kontrollal,
- a hangszeréhez kapcsolódó stílus– és anyagismerettel, megfelelő repertoárral.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a díszítések különböző fajtáit, és azok kivitelezésének eltérő nemzeti hagyományait,
- a regisztrálás részletes szabályait.

Legyen képes

- az adott mű helyes metrikai, ritmikai és regisztrálási megoldására,
- a barokk zenében tiszta szólamvezetésre, értelmes frazeálásra és artikulációra, a díszítések precíz alkalmazására.

Rendelkezzék

- a nehezebb művek megvalósítását lehetővé tevő technikával,
- koncentrációképességgel,
- jó lapról olvasási készséggel,
- harmonizálási és improvizációs készséggel

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Orgona főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Három különböző karakterű darab (ebből egy triós tétel) előadása a következőkből:

- Egy közepes nehézségű barokk prelúdium és fuga, concerto vagy variációsorozat; Buxtehude: fisz–moll Praeludium (Breitkopf), korálfantáziák (Breitkopf), vagy partita (Breitkopf), Lübeck: E–dúr prelúdium és fuga (Peters), Böhm: d–moll prelúdium és fuga (Breitkopf), Bruhns: (nagy) e–moll Praeludium (Peters), Bach: a–moll prelúdium és fuga BWV 543 (EMB 12928 kötetben), f–moll prelúdium és fuga BWV 534 (EMB 12928 kötetben), concertók BWV 592–596 (EMB 12936), f–moll partita BWV 766 (EMB 12931 kötetben), Walther: h–moll concerto (Breitkopf), Partita „Jesu meine Freude” (Breitkopf) nehézségi szintjén.
 - Egy triós tétel; Bach 6 triószonátájából BWV 525–530 (EMB 12935) lehetőleg gyors tétel), vagy triós korál-előjáték Bach: Allein Gott in der Höh sei Ehr BWV 664 (EMB 12932 kötetben), Krebs–triók, Homilius: Christ lag in Todesbanden triós korál nehézségi szintjén.
 - Egy romantikus vagy XX. századi kompozíció; Liszt: Orpheus (Leduc), Evocation, Schumann: B–A–C–H–fugák (Peters), Mendelssohn: A–dúr szonáta (Peters, c–moll szonáta (Peters), Franck: a–moll Choral (Peters), Vierne fantázia–darabok, szimfóniatételek, Messiaen: Le banquet céleste (Leduc), Lisznyai: Szent István fantázia nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot nem kell kotta nélkül játszani.

„B” tagozat

A vizsgán a tanulónak négy különböző karakterű előadási darabot kell játszani:

- Egy nagyobb lélegzetű Bach–mű; g–moll fantázia és fuga BWV 542 (EMB 12929 kötetben), Concertók BWV 592–596 (EMB 12936) nehézségi szintjén.
 - Egy triószonáta–tétel (lehetőleg gyors tétel); Bach 6 triószonátájából BWV 525–530 (EMB 12935).
 - Egy romantikus mű; Mendelssohn: d–moll prelúdium és fuga (Peters), D–dúr szonáta (Peters), Franck: h–moll Choral (Peters), E–dúr Choral (Peters), Final (Peters), Liszt: B–A–C–H prelúdium és fuga (EMB 2915 kötetben) nehézségi szintjén.
 - Egy XX. századi vagy egy kortárs kompozíció; Vierne szimfónia–tételek, Messiaen: Nativité – részletek (Leduc), Antalffy: Változatok néger spirituálékra (EMB 13122 kötetben), Gárdonyi Zsolt: Grand Chœur nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot nem kell kotta nélkül játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Orgona és jó minőségű zongora vagy pianínó.

Az orgona jó minőségű, szabványos méretű játszóasztallal rendelkező, legalább 18–20 regiszteres, mechanikus traktúrájú legyen, 2–3 manuállal és pedállal.

VONÓS TANSZAK HEGEDŰ

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismeresse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato–technikára, a pergő–technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés

A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása

- a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről;
- a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása
- a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;

– a hangszer tartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

Hangszer nélkül

- emelés – ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);
- közelítés – távolítás;
- súlyérzet;
- rotálás, tengelyfogás érzete;
- a hegedű „fészek” megismerése.

A hegedűtartás, vonótartás kialakítása:

- a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
- a vonóval való megszólaltatás elemi formái;
- a billentés, hűrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Ajánlott tananyag:

Gyermekdalok eljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.

Kodály: 333 olvasógyakorlat

Forrai: Óvódás énekeskönyv

Dénes – Kállai – Lányi – Mező: Hegedűiskola I.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Szilvay: Színes húrok I.

Követelmény

A hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása

A tanulók figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra való törekvésre.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek

- Kottaolvasási ismeretek fejlesztése
- Egész, fél, negyed, nyolcad, és szünetei ismerete
- Módosítójelek
- Dallamsorok felismerése

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés

- Helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása
- Billentő mozgás fejlesztése
- A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése
- Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására
- Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása

Ajánlott tananyag:

30–40 gyakorlat

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Dénes–Lányi: Hegedűiskola I. füzet

Követelmény

Tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és vonóját

Törekedjen a tiszta intonációra

Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.
- A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások, alkar–rotáció).
- A billentő mozgások kialakítása. Tenyérérzet.
- Intonáció a tanult hangkészletben
- A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík-érzet, – vonóvezetés üres húrokon és húr párokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.
- Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.
- A szép hang iránti igény felkeltése – már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során.
- Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek

- Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.
- Metrum, mérőütés, tempó.
- Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
- Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.
- Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.
- Módosítójelek, előjegyzés.
- Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.
- A hármashangzat fogalma.
- Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola I.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I.

Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Követelmény

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korigáljon.

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban.

Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkel, törekedjen a tiszta intonációra.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két különböző jellegű tanulmány,
- Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

- ejtő – emelő billentés;
- a húrváltó-készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
- vonókezelési feladatok:
- a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekben,
- legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.
- A magyar népdalok játékaival kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato.

Zenei ismeretek

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.

- A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.
- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola II.
 Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.
 Dénes – Szászné Réger J.: Hegedű ABC
 Kodály: Biciniumok

Követelmény

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4b előjegyzésű skálák hangkészletén belül.
 Ismerje az új ritmusokat.
 Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni.
 Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.
 A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két etűd,
- Két zongorakíséretes darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő–készség fejlesztésére az I. fekvésben
- Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).
- Kettősfogás–játék: tercek, szextek.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.
- Nagy és kis détaché.
- Martelé a vonó különböző részein.
- A legato fejlesztése, vonáskombinációk.
- Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.
- A vibrato fejlesztése.
- A hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek

- A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
- Szűkített és bővített hangközök.
- A hármashangzat és fordításai.
- A dominánsszeptim hangzat.
- Tonika, szubdomináns, domináns – hangzathűzésben.
- Kvintkör, klasszikus periódus.
- Két– és háromtagú kis formák elemzése.
- Ékesítések: előke, utóka, trilla, paránytrilla és mordent.
- Memóriafejlesztés.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.
 Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola III.
 Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
 Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
 Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási művek.
 Kodály: Biciniumok
 Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók, Triók
 Szervánszky: Duók Z. 3083
 Mozart: 12 duó K. 487 (válogatva)
 Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására.

Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla.
Törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök).
A tanuló ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások).
A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Händel: Gavotte.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két etűd (különböző technikai feladatokkal)
- Két zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus táncjáték), lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
- 1/2 fekvés, II–III. fekvés, fekvésérzet.
- A vibrato fejlesztése
- Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.
- A kromatikus játéktechnika fejlesztése.
- Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.
- A staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése.
- A dobott vonás (spiccato) előkészítése.
- Az akkordjáték és a kettősfogas-játék fejlesztése első fekvésben.
- A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek

- A tempó- és a dinamikai jelzések bővebb ismerete.
- Ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek.
- A teljes kvintkör.
- A játszott anyag zenei – formai és harmóniai – elemzése a tanár segítségével.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola III–IV.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűsiskola IV/A, B.

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy

Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)

Konyusz: Kettősfogasok az első fekvésben

Pleyel: Duók

Szervánszky: Duók Z. 3083

Mozart: Duók K. 487

Bartók: Duók

Hegedűduók kezdőknek (Vigh)

Kamarazene kezdők számára (Máriássy)

Régi kamarazene (sorozat): Duók, Triók

Követelmény

Ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogasokat és akkordokat.

Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).

Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb tempóban is.

Legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód alkalmazására.

Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo,

Mozart: Andantino.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két etűd,
- Két zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- Az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése.
- A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
- Kettősfogas-játék a fekvések alkalmazásával.
- A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).
- Az akkordjáték fejlesztése – játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.
- Folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon.
- Az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése.
- Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek

- A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
- Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord.
- A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
- A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése.
- Klasszikus táncok.
- Romantikus karakterdarabok.
- Variációs forma.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.

Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.

Dancla: Etűdök op. 68

Bloch: Hangsoriskola II–III.

Bartók: Duók

Mozart: Duók K. 487

XX. századi kamarazene–művek

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.

Négy évszázad könnyű triói Z. 13548

A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5b előjegyzésig) két oktávon keresztül az V. fekvésig.

Ismerje a IV. és V. fekvést.

Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.

Gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika).

Alkalmazzon folyamatos vibratót az éneklő jellegű műveknél.

Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.

A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy zongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül
- Egy kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben.

– Háromoktávós hangsorok akkordfelbontásokkal.

A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:

- trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogasokkal is);
- természetes üveghangok.

A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek

- Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).

- Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.
- Kifejező és stílusos artikuláció.
- A portamento fogalma.
- A XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: melodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études spéciales op. 36 I. füzetből válogatva,
 Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.
 Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola V.
 Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.
 Dont: Gradus ad Parnassum op. 38, I.
 Dancla: Etűdök op. 68
 Bloch: Hangsoriskola II–III.
 Bartók: Duók
 Mozart: Duók K. 487
 XX. századi kamarazene–művek
 A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik): I. II.
 Négy évszázad könnyű triói Z. 13548
 A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzon jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén.

Legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül – az egyik kamarazene is lehet.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, zenei ismeretek

A vibrato kialakítása, árnyaltabb dinamika,

A martelé játékmód fejlettebb, differenciáltabb formái.

A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.

Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:

- ejtő – emelő billentés;
- a húrváltó–készség fejlesztése;
- az ujjak nyújtása, csúsztatása;
- a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
- a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;

Vonókezelési feladatok:

– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészekben, legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato,

– a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”.

A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák. Nagy és kis „nyújtott” és „éles” ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek

- A kottaolvasás továbbfejlesztése.
- A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.
- Egyszerű és változó ütemek.
- Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
- Hangközök: szekund, terc, kvint.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola II.; III–IV. II. fejezet: Fekvéstanulmányok
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.
Schradiék: Ujjgyakorlatok
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva), vagy
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45 (válogatva)

Követelmény

A II. és III. fekvés használata könnyebb hangnemekben. Egyszerűbb fekvésváltások, tanult zenei anyag játéka
ujjrendváltozattal.

Önálló hangolás.

Hangsorok, népdalok, klasszikus etűdök és összetettebb zenei anyagok kotta nélküli előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két etűd

– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A fekvésérzet differenciálása, a fekvésváltás készségének fejlesztése, a II. és III. fekvés elsajátítása.

– A vibrato kialakítása, fejlesztése.

– Trilla, a kromatika intonálása, ujjfüggetlenítés.

– A kettősfogás fejlesztése a II. és III. fekvésben (fekvésváltás nélkül).

– Ismerkedés a IV. fekvéssel és a félfekvéssel.

– Hangsorok, akkordfelbontások két oktávon, a tanult fekvésekben, fekvésváltással is.

– Az eddig tanult vonások fejlesztése a vonó különböző részein, vonáskombinációk.

– Lassú, tartott hangok.

– A staccato játékmód fokozatos fejlesztése.

– Az akkordjáték és az emelt vonás előkészítése, majd alkalmazása.

– Természetes üveghangok.

– Tempótartás, a tempó fokozása.

Zenei ismeretek

– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.

– Szűkített és bővített hangközök.

– A hármashangzat és fordításai.

– A dominánsszeptim hangzat.

– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzathűzésben.

– Kvintkör, klasszikus periódus.

– Két- és háromtagú kis formák elemzése.

– Ékesítések: előke, utóka, trilla, paránytrilla és mordent.

Memóriafejlesztés.

– alteráció, hangnemi kitérés, moduláció;

– a főtéma, melléktema fogalma (koncert vagy szonáta játéka kapcsán);

– a klasszikus periódus;

XX. századi stílusjelenségek.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.

Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B (válogatva)

Sándor: Hegedűiskola III.

Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, illetve 40 etűd op. 54 (válogatva)

Kayser: 36 gyakorlat op. 20 I. (a technikailag könnyebb etűdök: 1, 3, 5, 8)

Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben

Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Bartók: Duók

Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók, Triók

Pleyel: Duók

Szervánszky: Duók (Z. 3083)

Követelmény

Játsszon a tanuló szép és kifejező hangon.

Billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási érzékenységgel.

Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben.

Törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára.

Alkalmazza helyesen a közvetítőhangokat a gyakorlásban, a vibratot a zene kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd

– Két zongorakiséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– A tanult fekvésekben való játék elmélyítése, a IV–V. fekvés elsajátítása.

– Ismerkedés a VI–VII. fekvéssel (hangsorok, szekvenciális fekvésváltás–gyakorlatok).

– A páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.

– A fekvések összekötése I–V. fekvésig.

– Az akkordjáték fejlesztése: egyszerre megszólaltatott háromszólamú akkordok és egyszerű négyszólamú tört akkordok tanulása.

– Hangsorok 5#–5b előjegyzésig, akkordfelbontásokkal, két oktávon.

– A pergőtechnika, trilla, zenei díszítések alkalmazása.

– A vibrato fejlesztése, kifejezésbeli gazdagítása éneklő művek előadásánál.

– Az eddig tanult vonások gyorsítása, karakterbeli gazdagítása.

– A kettősfogás–játék fejlesztése (fekvésváltással kombinálva is).

Zenei ismeretek

– A tempójelzések bővebb ismerete.

– Ütem: 5/4, 5/8, változó ütem.

– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.

– Szűkített és bővített hármashangzatok, szűkített szeptimakkord.

– A rondó– és a szonátaforma főbb jellemzői.

– Alapvető zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto, grazioso, marcato.

– Az egészhangú skála.

– A portamento fogalma.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.

Sándor – Járdányi–Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B

Bloch: Hangsoriskola II. Z. 1767

Kayser: 36 etűd op. 20 I–II.

Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I.

Dancla: Etűdök op. 68 (válogatva, pl. 2, 4, 6, 1, 9.)

Az ajánlott irodalom jegyzékében található művek.

Követelmény

Játsszon a tanuló felszabadult hangszerkezeléssel, rendelkezzen karakterérzékeny vonótechnikával.

Zenei igénnyel váltson fekvést, igazodjon a játszott mű tempójához és karakteréhez.

Vibratója legyen folyamatos, alkalmazza mozgalmasabb zenei anyagon is.

Tudjon könnyebb műveket önállóan megtanulni.

Könnyebb darabokat, valamint zenekari és kamaraművek egyszerűbb szólamait tudja lapról játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd

– Két zongorakiséretes mű kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyágának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék közép-tempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése. – Szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
- Ismerkedés korunk zenéjével.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.
 Kayser: 36 etűd op. 20 II.
 Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 II.
 Dancla: Etűdök op. 68
 Ševčík: Fekvésváltások op. 8
 Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68
 Feigler: 24 gyakorlat I. (a könnyebbek közül válogatva)
 Mazas: Études spéciales op. 36, I.
 Régi kamarazene (Pejtsik–Szász): Duók, Triók
 Bartók: Duók
 Lendvay: Duók (Z. 13224)
 Szokolay: Magyar gyermekdalok (két és három hegedűre) (Z. 7254)
 Kiss Zs.: Duók Z. 12565
 Reményi: Duók Z. 13247, (Z. 12567)

Követelmény

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből (etűdök is).
 Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.
 Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására
 Az év folyamán több alkalommal szerepeljen hangversenyen.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két etűd (közülük az egyik klasszikus etűd),
- Két zongorakíséretes mű – az egyik vagy koncert, vagy szonáta.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

- A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.
- Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, terc-, szext és oktávskálák két oktávon; az ujjrendi formák bővítése a zenei kifejezés szolgálatában („kúszó ujjrend”, ujjazatos kromatika).
- A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyágának fejlesztése.
- Pergőtechnika.
- A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
- A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
- Spiccato játék közép-tempóban.
- Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek

- A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése, szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
- A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
- Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.

- Ismerkedés korunk zenéjével.
- Az elérendő készség szintet az évfolyam technikai és zenei anyaga jelöli meg.
- Az értőbb, önálló előadáshoz szükséges zenei összefüggések, stílusjegyek, szakkifejezések ismeretének kibővítése.

Ajánlott tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI., II. rész

Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68

Mazas: Études spéciales op. 36, I. Études brillantes op. 36 II. (a lehetőségek szerint)

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (a könnyebbek közül)

Kayser: 36 etűd op. 20, III.

Ševčík: Fekvésváltás op. 8

Ševčík: Trillagyakorlatok op. 7

Követelmény

A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.

Legyen képes tudatos helyezkedő–műveletekre a tiszta intonáció érdekében.

A fekvésváltásokat és a vibratót a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani.

Az alapvonalakat tudja hajlékony, szép hangon játszani.

Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.

Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Két etűd,
- Egy koncerttétel vagy egy zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I–II. tételt játszani) kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
- a fontosabb tempó– és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
 - ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
 - szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
 - technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
 - tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
 - az alapvonalak, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
 - szép hangon való, karakteres előadásra,
 - a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
- Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- Háromoktávós skála, akkordfelbontásokkal,
- Két szabadon választott etűd,
- Egy versenymű saroktétéle,
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétéle, vagy egy lassú és egy élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga tartalma

A” tagozat

– Egy etűd; Dénes: V–VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9., 14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études spéciales op. 36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű előadási darab, koncert–tétel, vagy szonáta–tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk–sorozat, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D–dúr koncert (Peters) I. tétel, Corelli: e–moll, A–dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études spéciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.

– Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.

– Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú–gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.

– Egy koncert– vagy szonáta–tétel; Komarovszkij: A–dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a–moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a–moll koncert (PWM), Seitz: g–moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert–solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A–dúr szonáta, Händel: E–dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A hajlékony hang kialakítása,
- Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása,
- A fekvésváltás könnye alkalmazása,
- A hűrváltó mozgások fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études spéciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Feigler: 24 Etüd

Kayser: Etüdek III.

Block: Hangsoriskola

Vivaldi: G-dúr Koncert

Haydn: D-dúr Koncert no.2.

Komarovszkij: A-dúr Koncert

Händel: E-dúr Szonáta

Corelli: e-moll Szonáta

Haydn: Menüett D-dúr, F-dúr

Vivaldi: Siciliano

Rubinstein: Polka

Követelmény

Legyen képes a tanuló a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etüd

– Egy előadási darab (választható koncerttétel, szonáta vagy kamaramű) lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Jobbkéz mozgásainak fejlesztése (különösen a vonóbeosztással kombinált vonásoknál)

– A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

Követelmény

Legyen képes oldott és rugalmas billentésre a magasabb fekvésben is.

A fekvésváltás legyen könnyed és folyamatos

A tanuló tudjon tisztán intonálni a magasabb fekvésben is

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.

Mazas: Études brillantes op. 36, II.

Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37

Kayser: 36 etüd op. 20, III.

Vivaldi: e-moll, E-dúr Koncert

Vivaldi: d-moll Kettősverseny

Stamitz: B-dúr Koncert

Händel: g-moll Szonáta

Corelli: A-dúr Szonáta

Mozart: Albumok (Dobszay)

Veracini: Largo (Remekművek sorozat)

Járdányi: Magyar tánc

Bartók: Duók

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy etüd,

– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladat

– A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása

– A bécsi klasszika jellegzetes formáinak megismerése

Ajánlott tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, II.

Feigler: II. Füzet

Block: Skálák

Schradieck: Ujjgyakorlatok

Bach: a–moll Koncert
 Mozart: D–dúr (Adelaide) Koncert
 Stamik: B–dúr Koncert
 Beriot: a–moll Koncert
 Tartini: F–dúr Szonáta
 Händel: A–dúr Szonáta
 Schubert: A méh
 Gluck: Melódia (Remekművek sorozat)
 Wieniawsky: Legenda
 Beethoven: Romanc (F dúr)
 Bartók: Szonatina
 Vivaldi: d–moll Kettősverseny
 Stamitz: B–dúr Koncert
 Händel: g–moll Szonáta
 Corelli: A–dúr Szonáta
 Mozart: Albumok (Dobszay)
 Veracini: Largo (Remekművek sorozat)
 Járdányi: Magyar tánc
 Bartók: Duók

Követelmény

Legyen a tanuló intonációs biztonsága fejlett a magasabb fekvésekben is.
 Tudjon hangszerén folyamatosan pergő trillát játszani.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka,
- Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése,
- Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.

Ajánlott tananyag

Mazas: Études brillante II.
 Feigerl: Etűdök
 Block: Skálák
 Schradieck: Ujjgyakorlatok
 Bach: E–dúr Koncert
 Mozart: G–dúr Koncert
 Spohr: d–moll Koncert
 Kabalevskij: C–dúr Koncert
 Tartini: 12 fantázia szőlőhegedűre
 Locatelli: g–moll Szonáta
 Bach: E–dúr Partita
 Bruck: Air
 Rachmanyivov: Vocalise
 Bartók: Szonatina
 Bartók: Román népi táncok

Követelmény

Legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.
 Tudjon önállóan ujjazatot és vonásnemet változtatni a zenei kifejezés szolgálatában.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Billentés alapformáinak tudatos alkalmazása
- Húr és vonóváltás műveleteinek előkészítése, fejlesztése

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36, II.
Feigler: 24 Etüd
Kayser: Etüdek III.
Dont: Etüdek op. 37
Block: Skálaiskola
Vivaldi: a–moll, d–moll Koncert
Haydn: G–dúr Koncert
Viotti: G–dúr Koncert
Händel: g–moll, F–dúr Szonáta
Corelli: e–moll Szonáta
Dancsa: Solo I., II
Vivaldi: Siciliano
Farkas: Szonatina
Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire.
Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani.
Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etüd,
- Két előadási darab – koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Oldott és rugalmas billentés kialakítása,
- Könnyed és folyamatos fekvésváltás,
- Ritmikus pergőjáték.

Ajánlott tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I. II.
Feigler: 24 Etüd
Kayser: Etüdek III.
Dont: Etüdek op. 37
Sevčik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Flesch: Hangsoriskola
Bach: a–moll E–dúr Koncert
Haydn: G–dúr Koncert
Štamic: B–dúr Koncert
Händel: Szonáták
Tartini: Szonáták
Veracini: Szonáták
Brahms: A–dúr Keringő
Smetana: Hazámról
Gluck: Melódia (Remekművek)
Franceour: Sicilien és Rigaudon
Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre.
Könnyed és folyamatos fekvésváltás.

Ritmikus pergőjáték.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Kombinált vonások gyorsabb alkalmazása
- Különböző fajta dobott és emelt vonások játéka

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etűd
Roda: 24 Caprices
Dancla: Etűdök op. 73
Sevčík: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Sevčík: Vonótechnika 40 variáció
Flesch: Hangsoriskola
Bach: E–dúr Koncert
Mozart: G–dúr Koncert
Spohr: d–moll Koncert
Bruch: g–moll Koncert
Tartini: g–moll Szonáta
Veracini: e–moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc
Kreisler: Schön Rosmaria
Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló intonációs biztonsága terjedjen ki a fogólap egész területére.
Tudjon folyamatos pergő trillát játszani.
Legyen képes hangszerén átélni a játszott művek érzelmi tartalmát.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Gyors tempójú futamok,
- Kettősfogás-játékok fejlesztése (terc, szext, oktáv),
- Kromatikus skálák.

Ajánlott tananyag

Kreutzer: 42 Etűd
Roda: 24 Caprices
Hubay: Etudes de Violin
Sevčík: Trilla és fekvésváltás gyakorlat
Schradiack: Fekvésváltásgyakorlat op.8
Vivaldi: Négy évszak-ból
Mozart: D–dúr, A–dúr koncert
Telemann: 12 Szólófantázia
Bach: E–dúr Hegedűverseny
Mozart: G–dúr Hegedűverseny
Spohr: d–moll Hegedűverseny

Bruch: g–moll Hegedűverseny
Tartini: g–moll Szonáta
Veracini: e–moll Szonáta
Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc (F–dúr)
Kreisler: Preludium és Allegro
De Falla: Spanyol Tánc

Követelmény

Legyen képes egyéni adottságainak megfelelően művészi szándékú kifejezésre, a gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására.

Hangképzése legyen kifejező és árnyalt a zenei megformálás és hangvétel szuggesztivitásának természetes kialakítására

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb vonásfajtaikat.

Legyen képes:

- a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
- kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
- egyenletes futamokat megszólaltatni,
- mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
- egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
- különböző módon vibrálni,
- a jobb és bal kéz játékának összehangolására,
- a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

- képzett hallással,
- biztos memóriával,
- koncentrálóképeséssel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

„A” tagozat

– Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta lehetőleg nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén.
 – Barokk szonáta két tétele; Händel: g–moll (EMB 12309 kötetben), D–dúr (EMB 12309 kötetben), A–dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.
 – Egy koncert–tétel, vagy előadási darab; Bach: a–moll (EMB 1600), E–dúr (EMB 1601), Haydn: C–dúr (Peters), Mozart: D–dúr – Adelaide, Beriot: a–moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F–dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.
 A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszer tartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
 Megfelelő számú, méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta)
 Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.
 Megfelelő minőségű zongora vagy pianínó
 Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör
 Legalább 2 darab kottatartó
 Metronóm

ZENEISMERET TANSZAK SZOLFÉZS

A szolfézstanítás – a hangszer tanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamatá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)

- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzélemviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel.
- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.
- Éneklés szöveggel emlékezetből.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése

- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmosztinátók, ritmuskísérek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozdás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
- Aktiv (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
- Zajok– zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

József Andrásné – Szmracsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.

Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.

– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.

- A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszer tanulásához.
- Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

- A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
- A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az egyenletes löktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
- A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjelek, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkal, jelekkel.
- 2/4-es ütem.
- a 3/4-es löktetés megéreztetése.
- Szövegek ritmusának megfejtése.
- Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
- Az ütemhangsúlyok érzékelte.
- Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
- Osztinató, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
- Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
- A magas és mély képzet kialakítása.
- A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
- A dallami jelrendszerek ismerete.
- A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
- Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
- Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
- Dallamfordulatok visszaéneklése.
- Memorizálás hallás után.
- A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése

- Dal és mérő.
- Felelgetős játékok.
- Ritmosztinatók, ritmuskísérek.
- Egyszerű dallamosztinatók (dudakíséret).
- Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
- Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
- Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
- Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:

- Hangközök fogalmának bevezetése, kis- és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

- Az íráskészség kialakítása (írás technika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.
- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy-két hanggal.

- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
- Emberi hangfajták (gyermek-, női-, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz- és fafúvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinató.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G–kulcs, F–kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano–forte.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások

Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.

Rokon népek dalai

Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai

Más népek dallamai

Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, Útmutató)

József Andrásné – Szmracsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Bárdos Lajos: 70 kánon

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.

A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
- Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismételése.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása.
- A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
- A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
- Artikuláció, szövegmondás.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismételése.
- A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4.
- Ütemsúlyok. (ütemezés).
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismételése, elmélyítése.
- A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
- Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
- A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
- A tonálisérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
- A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

- Dallamhoz ritmososztinató vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
- Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:

- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
- Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

- Alaphang fogalma.
- Tiszta- és pien hangos pentatónia.
- Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
- Módosító jelek, előjegyzések.
- A módosított hangok nevei
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:

- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
- A kvintváltás megfigyeltetése.
- A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
- A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás

- A helyes kottaírás.
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkkel 2#, 1b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
- Igen könnyű diktálási feladatok.
- Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
- Transzponálás írásban.

Rögtönzés

- Ritmussorok rögtönzése.
- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
- Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
- Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
- Párbeszéd, kérdés–felelet.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

- Különféle kórushangzások.
- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
- A hangszerek hangszínének felismerése.
- Dinamikai különbségek megismerése.
- A népzene és műzene.
- A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütem súly, ütempár.

- Alkalmazkodó ritmus.
- Kulcsok, előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia, díszítőhang, vendéghang (pienhang).
- Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (eol).
- A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
- Ereszkedő dallamvonal.
- Azonosság, variáns, sorszerkezet.
- Szekvencia.
- Periódus.
- Transzponálás.
- Prima volta, seconda volta.
- Solo, tutti.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok, biciniumok.

Horváth István – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Péter József: 165 kánon

Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Dalkiséretek I. Szülő érik (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese- és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei ismeret- és élményanyag bővítése.
- A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
- Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
- A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
- Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

- A népdalok kifejező megszólaltatása.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- A kétszólamú éneklés kimunkálása.
- Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
- A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.
- Negyed felütés.
- 3/8-os ütem.
- Váltakozó ütem.
- A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
- Alla breve.
- Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
- A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
- A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
- A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
- A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
- A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése

- Hangközök megszólaltatása két szólamban.
- Intonációs gyakorlatok.
- Kánonok, biciniumok éneklése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:

- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
- Éneklés szolmizálva, ábécés-s nevekké mindkét irányban.
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése.
- Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:

- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
- A tanult hangnemek alap-hármashangzatai.

Hangsorok:

- A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.

– Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

- AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
- A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
- Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás

- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
- Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
- Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkal, alkalmi hangzókkal, szöveggel.

Rögtönzés

- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
- Hiányos dallam kiegészítése.
- Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
- AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
- Rögtönzés szövegre is.
- Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
- Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás

- A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
- Mozdás, gesztus a zenében.
- Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
- Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
- A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
- A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés.
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- A régi és új stílusú népdalok.
- Motívum, periódus, szekvencia.
- Kvintoszlop.
- Párhuzamos és ellenmozgás.
- A metronómjelzés.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok. Néhány táncétel a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I-II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.
 Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.
 Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
 Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
 Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–II.
 Bárdos Lajos: 70 kánon
 Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
 Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
 Péter József: 165 kánon
 Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
 Kocsárné Herbolty Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
 Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
 Brukner Adrienn: Énekelni jó!
 Kezdek zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)
 Kezdek hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai
 Komjáthyiné: Zongoraiskola II.
 Fantóné – Komjáthyiné – Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek
 Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
 Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.
 Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
 Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).
 Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
 Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
 Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.
 Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.
 Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).
 Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
 Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.
 Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktav hangközöket tonális keretben.
 Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.

- A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltonulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szí, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjárással is.
- T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkkel.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel.
- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérlhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Siciliano és mazurka ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.

- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Európa peremén

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

Kerényi M. György: Százszínű csokor

Sulyok Gizella: Pillelő II.–III.

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Györffy István: Dallamírási feladatok

Kezdek zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból

Dalkísérek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint

F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).

Ballett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).

Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismételése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

- Átkötés, pontozás gyakorlása.
- Harminckettedek.
- Alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
- A bővített kvart oldással.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
- Késleltetés.
- A hangközök rendszerezése.
- A hangközfördítés elve.
- A tiszta, kis- és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel is.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
- A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
- Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
- A dominánsseptim dúrban és mollban.
- Éneklése oldással szolmizálva.
- A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus- és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
- Dallami variánsok, figuráció.
- A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkkel.
- Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
- Kánonok éneklése.
- Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín – hangszerelés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzsfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.

- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés

- Ritmuskíséreték rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opusz.
- Kvintkör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfördítés elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél- és egész-zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismertetése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
 Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
 Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
 Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
 Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
 Kodály Zoltán: Biciniumok
 Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
 Virágos sorozat népdalfüzetek
 Péter József: 165 kánon
 W. A. Mozart: 30 kánon
 Bárdos Lajos: 70 kánon
 Molnár Antal: Klasszikus kánonok
 Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
 Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
 Györffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
 Romantikus dalok, karakterdarabok.
 A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.

Néhány darab Bartók Béla Mikrokosmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmény

Tudja a tanuló emlékezetből a bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
- A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
- Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
- A tanult magyar népdalkincs bővítése.
- A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
- Augmentálás– diminuálás.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
- Az alterált fordulatok megfigyelése.
- Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
- A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
- A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:

- Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.

- A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.
- A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
- A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
- A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:

- Rendhagyó periódusok.
- Álzárlat.
- Egyszerű, két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
- A szonáta-, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.
- A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel.
- Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
- Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Két- vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy-egy alterált hanggal.
- Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
- Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
- Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés

- Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
- Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
- Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás

- A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
- Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
- A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
- Új hangszerek, hangszínek megjelenése.
- A programzene és a társzművészetek kapcsolata.
- A tonalitás felbomlása.
- A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
- A zenei formák változásainak megfigyelése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

A zenei elemzési képesség fejlesztése

- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
- Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).
- A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Komplementer, osztinató ritmus.

- Modális hangsorok.
- A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.
- A szonáta– és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia tételrendje.
- Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
- A szimfonikus költemény.
- Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
 Agócsy László: Zenei olvasókönyv
 Molnár Antal: Klasszikus kánonok
 Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
 Péter József: 165 kánon
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
 Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
 Forrai Miklós: Duettek I–II.
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
 Szabolcsi Bence: Zenetörténet
 L. Bernstein: Hangverseny fiataloknak
 A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
 Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
 Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
 Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
 Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
 Frank Oszkár: Schubert dalok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.
 A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)
 Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)
 Romantikus opera részletek.
 A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz–ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Követelmény

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).
 Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.
 Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
 Tudja a hármashangzatokat és fordításait (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim–akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.
 Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.
 Ismerje a szűkített septim–hangzat felépítését.
 Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.
 Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.
 Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.
 Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.
 Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.
 Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.
 Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
- A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
- További ismerkedés a XX. századi zene hangzás- és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
- A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismétlése, rendszerezése.
- Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
- A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
- A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene-szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
- Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
- A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:

- A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.
- A szűkített kvart fogalma.
- Az enharmónia.

Hangzatok:

- Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
- A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
- Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
- Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés

- Dallam- és ritmus kiegészítés.
- Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
- Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
- XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás

- A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.
- A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
- A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
- A zenekar koncertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
- A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.
- A barokk táncok a szvitekben.
- A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
- A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
- A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Hemiola, komplementer ritmus.

- Számozott basszus, continuo.
- Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
- Motetta, madrigál, mise.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A barokk versenymű. concerto grosso, koncertálás.
- A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
- Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség

- Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
- Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag

Magyar népdalok.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Dobszay László: A magyar dal könyve

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyenműkar

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába

Agócsy László: Bach olvasókönyv

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia- és formavilága

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába

Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából

Párkai István: Modern kórusművek (Népművelési Intézet)

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I–II.

Nógrádi László – P. Vesztróczy Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Györffy István: Dallamírási feladatok

Barokk hangszeres és oratórius művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek. (Válogatva J. S. Bach, H. Purcell, G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Barokk zene régi hangszereken.

XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.

(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.
- Nyolcad és tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban is.
- Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8–ban is.
- A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szolamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- A módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.
- Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.
- Más népek népzenejének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok (tanári kísérettel).
- Kánonok éneklése.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T–D–T, T–S–D–T kapcsolatok.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.
- Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.
- Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.
- A hangközök megfordításai.
- Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.
- Építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.
- A dominánsseptim hangzat megfigyelése .

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:

- A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás – zárás.
- Kis kéttagú–, háromtagú forma, triós forma.

- A kisformák hallás utáni felismerése.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, – írás emlékezetből vagy hallás után.
- A helyes kétszólamú kottairás.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A–Av, A–B).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések

- Augmentálás, diminuálás.
- Mazurka és siciliano ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.
- Periódus, kéttagú–, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A régi stílusú és új stílusú népdalok.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes stb. kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel.

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyzólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, ÚtmutatóK

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. II.

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei– olvasás írás gyakorlófüzetei

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Európa peremén

Németh– Nógrádi– Puster: Szolfézs antológia

Kerényi M. György: Százszínű csokor

Sulyok Gizella: Pillétánc II.–III.

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Györffy István: Dallamdiktálás

Kezdek zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A.

Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).

Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.

Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel a tanult hangnemekben.

Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.

Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.

Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.

Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.

Tudja ismereteit alkalmazni hangszer tanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag bővítése.
- A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.
- A többszólamú éneklési készség fejlesztése.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.
- A zenei elemző képesség fejlesztése.
- A zenei pályára készülő emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés

- Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
- A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
- Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.
- Az alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.
- A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (di, ri, fi, szí, ta, ma) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése.
- Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.
- A késleltetés megismertetése.
- A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam- és ritmusfordulatai.
- Dallami variánsok, figuráció.
- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.
- Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.
- A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok.
- T–D funkcióváltás felismerése hallás után.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkkel.
- A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.
- Maggiore– minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.
- Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- A hangközök rendszerezése.

- A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel az eddigi hangnemekben.
- A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkkel, lapról olvasása, írása hallás után.
- A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.
- A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.
- A dominánsseptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- Dúr és moll hangsorok 5#, 5b előjegyzésig.
- Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal, a két- és háromtagú kis formák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Triós forma, rondó-, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Könnyű hangközmenetek lejegyzése hallás után.
- A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).
- Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).
- Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.
- A kétszólamú művek megszólaltatása ének-hangszer előadásban is.

Zenehallgatás

- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzsfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.
- A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.
- A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés

- Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.
- Osztinátók.
- Períódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A–Av, A–B).
- Períódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzsfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Hangnemi rokonságok, maggiore– minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- Hangközfordítások, hangzsfordítások.
- Tritonusz.
- Figuráció.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.
- Késleltetés.
- Kadencia, fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.
- Homofon, polifon szerkesztési mód.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, opera, ária, szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opus.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Bécsi klasszikus hangszerkíséretes dalok, duettek.

Jól énekelhető szemelvények (témák) a szonátaforma, a szimfónia menüett tételének (triós forma) és az opera és a kamarazene megismeréséhez.

Könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy éneklésre alkalmas hangszeres darab.

Kodály Zoltán: Biciniumok

Darabok Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából.

Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók

J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Kodály Zoltán: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás gyakorlófüzetei

Német–Nógrádi–Puster: Szolfézs antológia

Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Péter József: 165 kánon

W. A. Mozart: 30 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Györffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek. Opera részletek.

Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig.

Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.

Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.

Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánsseptim hangzatot.

Tudja megadott hangnemből énekelni ábécés nevekkkel és felismerni kottaképről is.

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.

Ismerje fel a T–D funkcióváltást hallás után.

Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,

Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkkel,

Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.

Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.

Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A memoriter anyag egyéni bemutatással.

– A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.

– Betekintés a romantikus zeneirodalomba.

– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.

- Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.
- Augmentálás, diminuálás.
- Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.
- Klasszikus kánonok éneklése.
- Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.
- Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.
- Két- vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:

- A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.
- Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
- A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:

- Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
- A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
- A fá mint domináns basszushang (az V2 – I6 kapcsolatot megfigyeltetése a foksám tudatosítása nélkül).
- Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7b előjegyzésig, a kvintkör.
- A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5b előjegyzésig.
- Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése

- Rendhagyó periódusok egyszerű két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
- A szonátaforma alaposabb ismerete.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.
- Hangköz-, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.
- Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).
- Memorizálás kottakép, valamint hallás után.
- Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés

- Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.
- Változatosabb funkciójelző basszus–szólam éneklése dallamhoz.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.

- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokosmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dūr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás

- A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.
- Variációk, variációs tételek – későbbi korokból is.
- Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.
- Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.
- Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések

- A hangnemi rokonság.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy- és kisütemes írásmód.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb. ázárlat).
- Klasszikus táncok.
- A szonáta- és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia, versenymű.
- Az opera, nyitány, ária, recitativo.
- Prozódia.
- Tempó- és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.

Ajánlott tananyag

Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz.

A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.

Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek.

Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató

Agócsy László: Zenei olvasókönyv

J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Péter József: 165 kánon

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetei

Legáyné Hegyi Erzsébet: Énektanár-képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet

Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében.

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Schubert dalok

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintkört.

Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.

Tudja a hármashangzatokat, fordításait és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dūr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dūr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításait; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsseptim- és a szűkített septimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.

Tudjon hallás után lejegyezni:

- alterációt tartalmazó hangközmenetet,
- egyszerű hangzatmenetet,
- bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.

Tudjon

- lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal
- a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
- adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
- ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
- ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két- és háromtagúság, da capo stb.),
- legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.
- A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.
- A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.
- Az önálló gyakorlás – tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.
- Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.
- A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.
- Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.
- Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított” periódusok.
- Imitáció, tonális és reális válasz.
- Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.
- Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.
- A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster foglmainak megismerése.
- Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.
- Hangköz- és hangzatmenetek további gyakorlása.
- Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.
- Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.
- A hármashangzatok és fordításai gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.
- A bővített hármashangzat fordításai (oldással).
- A dominánsseptim- és szűkített szeptimhangzat gyakorlása oldással.
- A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkal tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás

- Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkal.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkal.
- Hangköz- és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkal, lejegyzése hallás után.
- Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.
- Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.
- Memorizációs feladatok kottakép, valamint hallás után.
- Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú – hangnemi kitérést tartalmazó – kétszólamú menetek ének-zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszeren előadva is.
- Hangszerkíséretes műdalok, áriák két- vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.

Rögtönzés

- Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.
- Dallamhoz basszus rögtönzés.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.
- Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenei szakkifejezések

- Aautentikus, összetett zárlat.
- Poliritmika, hemiola.
- Számozott basszus.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.
- Cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A szvit jellegzetes táncételei.
- A barokk versenymű, concertálás.
- Fuga, reális és tonális válasz.
- Opera, recitativo, ária, betétdal.
- Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.
- A klasszikus versenymű, kadencia.
- Tempó- és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.

Barokk dalok, könnyű áriák, két- és háromszólamú vokális művek.

Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei.

Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.

Magyar népdalok.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Dobszay László: A magyar dal könyve

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyenműkar

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába

Agócsy László: Bach olvasókönyv

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia- és formavilága

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába

Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából

Párkai István: Modern kórusetűdök (Népművelési Intézet)

Győrfy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II– III. kötet.

Nógrádi László – P. Vesztróczy Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag

– Reneszánsz kórusművek

– Szvit, korál, kantáta–, passió–, oratórium–, versenymű–, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)

– Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij, C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje

– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,

– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításait, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

– alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,

– kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkkel.

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni

– periódus előtaghoz utótagot,

– funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A memoriter anyagból egyéni bemutatás.

– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

– pentaton hangsorokat.

– a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,

– a háromféle moll hangsort,

– a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.

Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,

– igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

– ábécés nevekkkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításait, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Írásbeli vizsga

A/ Feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes” diktálás alapján.

Az idézet 3/4 vagy 4/4-es lökötésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.

A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont”-hang.

Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutatthatja.

B) feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.

A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás- és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe.

A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon előadni öt népdalt,

– ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma

„B”- tagozat („B”-tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga

1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés

10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt

A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga

1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,

– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
- Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

Továbbképző évfolyamok „A” – tagozat

7. évfolyam „A” – tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése, a zenei készségek további fejlesztése.
- A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetén keresztül a kora barokkig.
- A középkor világi zenéje.
- A reneszánsz zene fénykora.
- Az opera keletkezése.
- A két – (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés.

- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők).
- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal.
- Trubadur, Minnesänger dalok, chansonok.
- Könnyű két- és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása.
- A reneszánsz stílusjegyek megfigyelése.
- Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése.
- Modális dallamok transzformálása.
- A hangközök ismétlése, hallási elmélyítése.
- Új hangközök elsajátítása: duo- és tredecima.
- A modális hangsorok megismerése, a jellegzetes hangközök kiemelése.
- Modális fordulatok megfigyelése, éneklése.
- Plagális zárlatok megszólaltatása.
- Memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése, memorizálása, írása emlékezetből.
- Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések

- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál, korál, zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei.
- Recitatívó, ária, continuo.
- Plagális zárlat.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.

Gregorián ének, trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.

Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.

(Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők művei).

Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
 Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve
 Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregorián
 Lassus: 24 kétszólamú motetta
 Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
 Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
 Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
 Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
 Forrai Miklós: Ezer év kórusa
 Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII.
 Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
 Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
 Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
 Szabolcsi Bence: Zenetörténet
 Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
 Várnai Péter: Oratóriumok könyve
 A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
 A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.

A középkor világi zenéje.

A mise állandó részeinek megfigyelése.

A korábbi opera, C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, és más szerzők művei.

Reneszánsz hangszerek hangzásának megismerése.

Követelmény

Tudjon a tanuló három gregorián dallamot önállóan, két reneszánsz kórusművet és két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Ismerje a kvintkört.

Tudjon könnyű egy– vagy kétszólamú modális részletet hallás után leírni.

Tudjon harmóniai fordulatokat elemezni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszak legfontosabb stílusjegyeit, műfajait és zeneszerzőit.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyaggyűjtés a barokk kor zenéjéből.

– A stílus alapos megismerése, elsősorban J. S. Bach és G. F. Händel alkotásai alapján.

– A zenei készségek elmélyítése.

– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.

– Nevelés az értékes zene szeretetére.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

– A barokk hangszeres műfajok áttekintése.

– A barokk variáció (folia, chaconne, passacaglia).

– Az oratórium.

– Barokk áriák, dalok hangszerkísérettel, duettek, kórusrészletek, korállok megszólaltatása énekléssel, memorizálással.

– A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról.

– A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).

– Az invenció és a fuga felépítésének megfigyelése, elemzése.

– Téma, szólambeépítések, ellentéma. Hangnembváltások.

– Imitáció, reális, tonális válasz.

– Zenei részletek éneklése, memorizálása, megszólaltatása hangszerekkel is.

– Kánonok.

– Többszólamú énekgyakorlatok.

- Könnyű barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Zenei írás (hallás vagy kottakép memorizálása alapján) igen könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészeket lejegyzése.

Rögtönzés

- Imitáció, reális, tonális válasz szerkesztése, rögtönzése.

Zenehallgatás

- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fuga témák belépésének megfigyelése.
- Oratórius művekben a szereplők dramaturgiai megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Barokk táncok, a szvit tételei.
- Variációk: chaconne, folia, passacaglia.
- Concertálás, concerto grosso, continuo.
- Korál.
- Mise, oratórium, kantáta, opera.
- Fuga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
 Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
 Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
 Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába
 Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
 Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
 Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
 Várnai Péter: Oratóriumok könyve
 C. V. Palisca: Barokk zene.
 A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
 Szabolcsi Bence: Zenetörténet
 Forrai Miklós: Ezer év kórusa
 Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája
 Nagy Olivér: Partitúraolvasás
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
 Bertalotti: 56 solfeggio
 Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár II.
 J. S. Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
 Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
 Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I–II.
 Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
 Györffy István: Korál elemzések
 Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
 A zenehallgatási anyag partitúrái

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, F. Couperin, J. Ph. Rameau (hangszeres művek), A. Corelli (pl. La folia), A. Vivaldi (Négy évszak), A. Scarlatti, (dalok), D. Scarlatti (hangszeres) műveiből énekes megszólaltatáshoz.
 G. F. Händel: áriák, recitativók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái : Vízizene)

J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fuga, szvittételek témái. (Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll preludium és fuga, h–moll szvit).

Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Követelmény

Tudjon a tanuló öt barokk dallamot (témát) énekelni zeneileg igényes megszólaltatással.

Tudjon két kétszólamú barokk művet, vagy barokk jellegű énekgyakorlatot éneklőtársakkal előadni (pl. Kodály: 15 kétszólamú énekgyakorlataiból).

Tudja a barokk concertálás, imitáció, fuga, tonális és reális válasz fogalmát.

Tudjon egyszerű barokk dallamot lapról énekelni, memorizálni.

Tudjon egyszerű harmóniamenetet kottaképről elemezni.

Tudja helyesen írni és kiejteni a zeneszerzők nevét, műveik címét.

Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Legyen képes ismereteit hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismételése, elmélyítése.

– Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.

– A zenei készségek elmélyítése.

– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.

– Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag és készségfejlesztés

– A klasszikus zene stílusjegyeiről, műfajairól, a zeneszerzők munkásságáról tanultak összefoglaló ismételése.

– Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.

– A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó–váltással.

– A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése és a hallás utáni felismerés gyakorlása.

– A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkkel, hangnemekben.

– A zárattípusok éneklése felbontva memorizálása, hallás utáni felismerése.

– Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.

– A váltóhangok, kromatika. Késleltetés, előlegezés.

– Jellegzetes alterált akkordok hangzási megfigyelése (a csoport képességei szerint).

– Jellegzetes hangközök a harmóniákban (pl. bővített szext).

– A dallam és harmónia szerves összefüggéseinek megfigyeltetése.

– Klasszikus (főként moduláló) periódusok lapról olvasása, ábécés nevekkkel is.

– Könnyű hangközmenetek, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.

– Romantikus fordulatok, oldások hangközmenet–, illetve hangzatmenetszerű megszólaltatása – énekléssel, elsősorban ábécés nevekkkel, alkalmi hangzókkal és lehetőség szerint zongorával is.

– Romantikus műdalok, duettek, tercettek, könnyű kórusművek szimfóniarészletek megszólaltatása hangszeres és énekes előadásban. (tanári közreműködéssel).

– A tercokon fordulatok, az enharmonikus moduláció, a lebegő tonális hallási és kottaképi megfigyelése, éneklése, megszólaltatása kottakép alapján (hangszeren is).

– A belső hallás fejlesztése, törekvés a szolmizáció fokozatos elhagyására.

– Könnyű egy– és kétszólamú dallamok lejegyzése – mindkét stíusból – a dallamírás különböző lehetőségeivel (pl. keretes írás).

– Periódus (bővült, esetleg moduláló) lejegyzése könnyű funkciójelző basszussal (a csoport képességétől függően).

– A romantikus műfajok jellemzői.

– Zenei formák ismerete: a kiválasztott, hallgatott, feldolgozott zeneművek alapján (szimfonikus költemény, rapszódia, versenymű, nyitány, karakterdarabok jellegzetességei)

Rögtönzés:

– Periódus–előtagra utótag, esetleg moduláló utótag rögtönzése.

– Moduláló periódusok alsószólamának szerkesztése, rögtönzése.

- Hiányos dallamok kiegészítése.
- Dallamhoz kíséret szerkesztése.

Zenehallgatás

- Egy bécsi klasszikus szimfónia és egy opera (vagy oratórikus mű) feldolgozása.
- A funkciós forma- és harmóniavilág fokozatos fellazulásának megfigyelése hallás után is.
- A nemzeti romantikus zene sajátos zenei kifejezőeszközeinek megfigyelése hallás után.
- Hangszerelés, új hangszerek. A romantikus zenekar.
- Hangulatok, érzelmek kifejezése a hangszeres művekben
- Az új zenei formák megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Zárattípusok.
- Előlegezés, késleltetés.
- Álzáratok.
- Lebegő tonalitás.
- Dalciklus.
- Szimfonikus költemény.
- Rapszódia.
- Programzene.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag:

Bécsi klasszikus vokális, hangszeres, szimfonikus művek, drámai műfajok, dalok, változatos feldolgozása.
 Válogatás romantikus vokális, hangszeres és szimfonikus művekből (dalok, duettek, hangszeres szólók, kamaraművek, versenyművek, szimfónia, szimfonikus költemény, opera és oratórikus művek).
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
 Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
 Orfeusz Hangzó zenetörténet- sorozat
 Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
 Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
 Forrai Miklós: Duettek I–II.
 Forrai Miklós: Ezer év kórusa
 Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
 Frank Oszkár: Schubert–dalok elemzése
 Frank Oszkár: Chopin
 Frank Oszkár: Liszt
 Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
 Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei
 Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
 Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyneműkar
 Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák
 Győffy István: Dallamírási feladatok
 Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
 A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
 A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
 F. Schubert (dalok, szimfóniák),
 F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
 J. Brahms (dalok, versenyművek),
 F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódia, szimfonikus költemények),
 R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
 M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány), B. Smetana (Moldva),
 A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény

Tudjon a tanuló öt bécsi klasszikus és romantikus dallamot stílusosan, zeneileg igényesen előadni.
 Tudjon két romantikus duettet vagy kórusrészletet éneklőtársakkal megszólaltatni.

Ismerje a romantikus stílus főbb műfajait és azok jellemzőit
 Ismerje fel kottakép alapján a modulációs irányokat.
 Ismerje a szeptimakkordokat alaphelyzetben, valamint a dominánsszeptim fordításait.
 Tudjon igen könnyű romantikus dallamot lapról olvasni, memorizálni és lejegyezni.
 Ismerje és tudja helyesen írni és kiejteni a romantikus zeneszerzők nevét és főbb műveik címét.
 Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Élményanyaggyűjtés a XX. század zenéjéből.
- Ismerkedés a XX. század zenéjének főbb irányzataival, stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásával.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag és készségfejlesztés

- Énekelhető egy és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekké (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokosmosz füzetéből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése.
- A tonalitás fogalmának változásai.
- A kitüntetett szerepű funkciók elhalványulása és megszűnése.
- Bitonalitás, politonalitás.
- Néhány XX. századi skála és akkordformáció megfigyelése, éneklése, ismerete a csoport képességei szerint)
- Az egészhangúság, az akusztikus skála, a dodekafónia, a skálamodellek fogalmának elsajátítása.
- Az aleatória, a hangfürt (cluster) fogalma.
- Clusterek megszólaltatása énekléssel, hangszerekkel.
- Az arany metszés megfigyelése.
- Könnyű Bartók– és Kodály–dallamok lejegyzése keretes vagy folyóírással (vagy memorizálás alapján).
- A belső hallás folyamatos továbbfejlesztése: a hangköz és hangzathallás erősítése a XX. századi művek megszólaltatásához.

Rögtönzés

- A XX. századi komponálási technikák kipróbálása énekléssel és hangszerek bevonásával.
- Reihe, hangfürtök komponálása.
- Skála modellek szerkesztése.

Zenehallgatás

- A különböző irányzatok főbb zenei jegyeinek megfigyelése.
- A XX. századi zene partitúráinak megismerése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás,
- Akusztikus és egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Téma. Fordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás, értelmezés a kvintkörön.
- Arany metszés.
- Komplementer technika.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből;

az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
 a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
 az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
 a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten,

valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei

Bartók Béla: Mikrokozmosz I–VI.

Bartók Béla: Kórusművek

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: Kórusművek

Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések

Párkai István: Modern kórusetűdök

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Frank Oszkár: Debussy harmóniák

Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében

Lendvai Ernő: Bartók stílusa

Kroó György: Miért szép századunk zenéje?

Kroó György: Miért szép századunk operája?

Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

Debussy: Gyermekkuckó, Noktürnök,

M. de Falla: Háromszögletű kalap,

Kodály Zoltán: Galántai táncok, Páva variációk,

Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros–, ütős hangszerekre és cselesztára

Kórusművek (pl. Tavasz), Mikrokozmosz,

A. Honegger: Pacific 236, vagy Johanna a máglyán,

C. Orff: Carmina Burana,

Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,

I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps, A tűzmadár, A katona története

B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások,

A. Schönberg: Egy varsói menekült.

Gershwin, Bernstein, Kurtág, Ligeti stb. művei.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből (önálló énekléssel), kórusműveiből, énekgyakorlatiból (éneklő társsal, társakkal) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon három zenei részletet más XX. századi vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához.

Ismerje a legfontosabb tempó és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetéig.
- A reneszánsz zene fénykora.
- A zenei készségek további fejlesztése, automatizálása.
- A két – (és több) szolamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.
- Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal (zsoltárok, himnuszok, alleluja–dallamok).
- A gregorián mise állandó részeinek megismerése.
- Könnyű két– és háromszolamú reneszánsz kórusművek éneklése, szolamainak memorizálása belső hallás alapján.
- A modális hangsorok fogalmának, jellemzőinek ismertetése. Gyakorlás: énekléssel, hallás utáni megfigyeléssel, felismeréssel. Felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők, brevis)
- A szopránkulcs bevezetése.
- Modális többszolamúság. Kvintpárhuzam. Alaphármas párhuzamok éneklése.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz fogalmainak elsajátítása.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása, elsajátítása.
- A reneszánsz (modális) stílusjegyek megfigyelése Kodály műveiben is: modális hangsorok alkalmazása, harmóniai jellegzetességek, formaépítkezés, a reneszánsz és a népzenei elemek összekapcsolása.
- Dallamok transzformálása különböző módusokba.
- A hangközök hallási elmélyítése. A belső hallás további fejlesztése.
- A hangközök ismeretének bővítése az oktávon túli hangközökkel.
- Építés megadott hangokra.
- Új hangzatok: a szeptimhangzatok elsajátítása. Gyakorlás: éneklés különféle hangnemekben ábécés neveket, építés, felismerése kottakép alapján
- Plagális zárlatok megfigyelése, éneklése, megszólaltatása több hangnemben.

Zenei olvasás, írás

- Modális dallamok lapról olvasása, memorizálása.
- Olvasás szoprán kulcsban. Egyszerű dallamok átírása szoprán kulcsba.
- Kvintpárhuzamok, alaphármas hangzat sorozatok éneklése (lejegyzése hallás után).
- Barokk idézetek lejegyzése egy– és két szolamban.
- Két– és háromszolamú reneszánsz műrészletek leírása.
- Intenzív memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése emlékezetből.
- Jellemző hangközmenetek (oktávon túli hangközökkel is) és harmóniasorok éneklése ábécével, lejegyzés és transzponálás.
- Szeptimhangzatok és fordításaik éneklése és lejegyzése az alsó hang vagy az alaphang megadásával.

Zenehallgatás

- A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
- Partitúra használata.
- Gregorián mise meghallgatása, a mise állandó részeinek megfigyelése.
- Jellemző hangzások, szolammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- C– kulcsok.
- Módusz. Modális hangsorok.
- Modális harmóniai fordulatok.
- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál. Korál. Zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei: Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus és Agnus Dei.
- Plagális zárlat.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények válogatása énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.

Gregorián ének és trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.

Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.

(Válogatás Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők műveiből).

Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII.

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?

Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk

Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánium

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Követelmény

Tudjon a tanuló két gregorián dallamot, öt művet a XIV – XVI. századi vokális polifónia különböző műfajaiból, egy Bertalotti solfeggiót ének – zongora előadással, valamint két művet Kodály Zoltán zenepedagógiai műveiből előadni. Az előadás legyen stílusos, muzikális, zeneileg pontos.

Ismerje a kvintkört. Ismerje a modális hangsorokat (éneklés, felépítés, hallás utáni felismerés).

Ismerje a szeptimhangzatok felépítését, tudja ábécés névvel énekelni azokat hangnemekben.

Tudjon könnyű egyszólamú modális dallamot, hangköz–, könnyű harmóniamenetet lejegyezni.

Tudjon szopránkulcsban olvasni.

Ismerje a feldolgozott zenei korszakok legfontosabb stílusjegyeit és műfajait.

Tudjon önállóan (kevés tanári irányítással) elemezni az eddig elsajátított zenei formákban. Alkalmazza tudását hangszeres tanulmányaiban is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.

– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A barokk zene mélyebb megismerése. A korszak legfontosabb stílusjegyei, műfajai a korszak kiemelkedő zeneszerzőinek alkotásaiban.

– A zenei áttekintőképesség fejlesztése. A készségek automatizálása.

– Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

– Barokk vokális és hangszeres szemelvények éneklése szolmizálva, ábécés névvel, chiavetta használatával. Mezzo– és tenorkulcs bevezetése, elsajátítása.

– Barokk dalok, áriák, megszólaltatása hangszerkísérettel is.

– A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása, feldolgozása.

– Dominánsszeptim–fordítások, szeptimhangzatok megfordításinak elsajátítása.

– Nápolyi szext, mollból kölcsönzött akkordok megfigyelése, éneklése.

– A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról és hallás után.

– Egyszerűbb Bach–korálok harmóniai elemzése, megszólaltatása énekléssel és zongorával.

– Számozott basszus.

– A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).

- Duettek, kórusok, kánonok éneklése, memorizálása. Kétszólamú énekgyakorlatok.
- Jellegzetes barokk ritmikai és dallami fordulatok, harmóniák, formák felismerése hallás és kottakép alapján.
- A barokk szvit–tételek: allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, polonaise, gavotte, bourrée jellegzetességei.
- Barokk variációs formák: chaconne, passacaglia, folia elemzése, témák éneklése.
- Az invenció és a fuga felépítésének megfigyelése, megismerése (elemzése).
- Téma, szölambelépések, ellentéma. Hangnembváltások.
- Imitáció, reális, tonális válasz, dux, comes fogalmai, felismerés kottaképről.
- Barokk díszítés.

Zenei olvasás, írás

- Barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel is.
- Zenei írás hallás után vagy memorizálás alapján: könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészeket lejegyzése.
- Barokk hangköz– és harmóniasor éneklése, írása, transzponálása.

Zenehallgatás

- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fuga témák belépésének megfigyelése zenehallgatással is.
- Oratorikus művekben a szereplők, a dramaturgia megfigyelése.
- Egy Bach–szvit feldolgozása
- Invenció elemzése hallás után.
- Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
- A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
- Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Zenei szakkifejezések

- Barokk variációk: Chaconne, Folia, Passacaglia.
- Concertálás. Concerto grosso. Continuo.
- Korál.
- Mise. Oratórium. Kantáta. Opera.
- Fuga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Válogatás J. S. Bach, G. F. Händel és más barokk szerzők vokális és hangszeres műveiből énekes megszólaltatáshoz és zenehallgatáshoz.

G. F. Händel: áriák, recitativók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái (Vízizene).

J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúgák, szvittételek témái.

(Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll prelúdium és fuga, h–moll szvit).
Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szönyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Györfly István: Korál elemzések

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

C. V. Palisca: Barokk zene.

Szabolcsi Bence: Zenetörténet

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája
 Nagy Olivér: Partitúraolvasás
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
 Bertalotti: 56 solfeggio
 Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I–II.
 J. S. Bach: Négyes- és kétfélekorál-feldolgozások
 Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
 Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I–II.
 Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
 A barokk koncertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
 Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz barokk dallamot, két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből – zeneileg stílusosan, pontosan, muzikálisan megszólaltatni.
 Tudjon egy Bach–korált zongorázni, elemezni.
 Ismerje fel a legfontosabb barokk műfajokat hallás és kottakép alapján is.
 Tudjon lejegyezni barokk dallamot funkcióssal basszussal, illetve imitációs kétszólamú barokk idézetet.
 Tudjon egyszerű harmóniamenetet lejegyezni, memorizálni, transzponálni, elemezni.
 Legyen gyakorlata a szopránkulcs olvasásában.
 Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismertetése, elmélyítése.
- Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
- A zenei készségek elmélyítése, automatizmusa.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- A klasszicizmus legfontosabb ritmikai, dallami, harmóniai és formai sajátosságai.
- Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
- A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó–váltással, majd ábécés nevekkkel.
- A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése (hangnemekbe helyezve) és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
- A septyimhangzatok éneklése ábécés nevekkkel, hangnemekben.
- A szabályoktól eltérő felépítésű periódusok elemzése.
- A klasszikus zenére jellemző hangköz–, hangzatmenetek éneklése és lejegyzése.
- Két– és háromtagúság, da capo forma, rondóforma, variációs forma, szonátaforma ismertetése, az ismeretek elmélyítése.
- Könnyebb Bartók– és Sztravinszkij–dallamok és egyéb XX. századi műrészletek éneklése, írása.
- Tájékozódás 7#, 7b előjegyzésig, hangnemek, hangnemi rokonságok.
- Moduláció a domináns, szubdomináns és párhuzamos hangnembe, éneklése megfelelő dó–váltással és ábécés névvel.
- Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
- Kadenciák éneklése ábécés névvel, zongorázása, transzponálása.
- Funkciós kísérszólam improvizálása.

- Hármashangzatok, szeptimhangzatok, dominánsszeptim, szűkített szeptim – ezek fordításai, éneklése, hangnembe helyezése.
- Fentiek megfigyelése, használata a funkciós akkordok, harmóniai menetek árnyaltabbá tételében.
- A klasszikus zene funkciós rendje.
- Klasszikus periódusok (a szabályostól eltérő felépítésű, moduláló) éneklése, lejegyzése funkciós basszussal.
- A klasszikus zene harmónia-, funkció- és formarendjének fellazulása.
- Az alteráció, kromatika, enharmónia, távolabbi modulációk megfigyelése éneklése, értelmezése.
- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Tercron hangnemek.
- Mellékdominánsok, nónakkordok.
- Az alt és baritonkulcs bevezetése.
- Az új, jellegzetes romantikus dallami, harmóniai fordulatok megfigyelése, éneklése, felismerése.
- Szemelvények a romantikus zeneszerzők vokális és hangszeres darabjaiból, éneklés szolmizálva, ábécével, alkalmi hangzóval, megszólaltatás zongorán is.
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Duettek, kórusművek.
- Romantikus dallamok lejegyzése.
- A romantikus zene műfajainak megismerése (szimfonikus költemény, ballada, fantázia, impromptu, scherzo, capriccio, romantikus szonáta, versenymű, dalciklus).

Zenei szakkifejezések

Zárlattípusok.

Mellékdomináns. Nónakkord.

Előlegezés, késleltetés.

Álzáratok.

Lebegő tonalitás.

Dalciklus.

Szimfonikus költemény.

Ballada, fantázia, impromptu,
scherzo, capriccio, rapszódia.

Programzene.

Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Válogatás a romantika mestereinek vokális, hangszeres és szimfonikus műveiből.

Válogatás Schubert dalaiból, kamaraműveiből.

A nemzeti romantika képviselőinek zenéje, műfajainak gazdag változatossága (Liszt Ferenc, G. Verdi, R. Wagner, J. Brahms, R. Schumann,

F. Chopin, A. Dvořák, M. Muszorgszkij és mások).

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorlófüzetei

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Forrai Miklós: Duettek II.

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia

Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyneműkar

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.

Frank Oszkár: Schubert–dalok elemzése

Frank Oszkár: Chopin

Frank Oszkár: Liszt

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

Szabolcsi Bence: Zenetörténet

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
 Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
 Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyneműkar
 Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák

Ajánlott zenehallgatási anyag

L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
 F. Schubert (dalok, szimfóniák),
 F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
 J. Brahms (dalok, versenyművek),
 F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódia, szimfonikus költemények),
 R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
 M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány),
 B. Smetana (Moldva), A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény

Tudjon a tanuló öt romantikus és XX. századi dallamot (téma, idézet), két-két romantikus és XX. századi többszólamú művet stílusosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon két-három Bertalotti solfeggiot ének–zongorás előadással megszólaltatni.

Két-három Bach–korált zongorázni, elemezni.

Ismerje a romantikus zene legfontosabb stílusjegyeit, műfajait, irányzatait.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Élményanyaggyűjtés a XX. Század zenéjéből.
- Ismerkedés a XX. Század zenéjének főbb irányzataival (impresszionizmus, expresszionizmus, – folklorizmus, neoklasszicizmus), stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásaival.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése
- Emelt szintű felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- Énekelhető egy- és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzetéből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése. Tükör, rák és ráktükör fordítások.
- Énekelhető szemelvények a XX. Század többszólamú műveiből. (A könnyebb művek éneklése alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel.)
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Könnyű kórusművek megszólaltatása.
- XX. Századi művekből ritmusok megszólaltatása memorizálása, leírása
- A tenorkulcs bevezetése.
- Alteráció, kromatika, enharmónia megfigyelése a művekben.
- Moduláció távolabbi hangnemekbe.
- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Egészhangú skála. Akusztikus hangsor.
- Modellskálák és egyéb skálaformációk.
- Modális sorok, pentaton és egészhangú hangsorok, akusztikus skála,
- 1:2, 1:3, 1:5 modellskála éneklése.
- Polimodális alterációk.
- Dodekafónia.

- Szeptimakkordok fordításai, alterált akkordok: mellékdominánsok, szűkített szeptim– és bővített szextes akkordok, nónakkordok megfigyelése kottakép alapján művekben, hangzathúzósekben. Gyakorlása különböző hangnemekben.
- Alfa-akkordok.
- Tengelyrendszer, polaritás, aranymetszés megfigyelése, fogalmai.
- Jellegzetes dallami, harmóniai fordulatok felismerése a XIX. és a XX. századi zeneszerzők alkotásaiban.
- Romantikus, valamint XX. századi dallamrészletek olvasása, memorizálása.
- Reihe sorok megszólaltatása. Lejegyzése hallás után.
- Romantikus és XX. századi dallamok megjegyzése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus hangsor, egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Témafordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás.
- Aranymetszés.
- Komplementer technika.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,

a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,

az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,

a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten

valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.

Kiegészítőanyag: J.S.Bach korálok, Bertalotti solfeggiok, Kodály Zoltán pedagógiai művei.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek

Bartók Béla: Mikrokozmosz I–VI.

Bartók Béla: Kórusművek

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: Kórusművek

Párkai István: Modern kórusetűdők

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Króó György: Miért szép századunk zenéje?

Króó György: Miért szép századunk operája?

Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Króó György)

Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében

Lendvai Ernő: Bartók stílusa

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Frank Oszkár: Debussy harmóniák

Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk

Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

C. Debussy: Gyermekkuckó, Noktürnök,

Kodály Zoltán: Galántai táncok,

Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros–, ütős hangszerekre és cselesztára, Kórusművek, Mikrokozmosz,

A. Honegger: Pacific 236, Johanna a máglyán,

C. Orff: Carmina Burana,

Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,

I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps,

B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások.

Követelmény

Tudjon a tanuló öt művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből önállóan – kórusműveiből, énekgyakorlataiból éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két zenei részletet a XX. század vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Legyen gyakorlata a C–kulcsok olvasásában.

Ismerje a könnyebb XX. századi skála- és akkordformációkat.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Legyen igényes, nyitott az értékes zene befogadására.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben. Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.

– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és –képleteket.

Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang–késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b– előjegyzésig.

Tudja a művek hangnemét megállapítani.

Ismerje

- a kvintkört,
- a hétfokú hangsorokat.

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat.
- a hármashangzatok és fordításai valamint a négyeshangzatok felépítését
- a dominánszeptim hangzat fordításait (oldásokkal).

Ismerje fel a funkciókat hallás után,

- a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján.
- a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.

Ismerje

- a tonalitás felbomlásának elvét,
- a bi- és a politonálisitást,
- a Reihe–t.

Tudja

- a dodekafónia,
- az aranymetszés,
- a cluster fogalmát.

Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.

Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.

Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
 - könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
 - lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.
- Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Az általános követelményeken túl

Rendelkezzék a tanuló

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,

- kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.

Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B” – tagozat

Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:

- a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,

- olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,

- a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlati képességgel.

Legyen képes a tanuló

- a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,

- a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból

- saját zongorakísérettel előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két–két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora–ének előadásban C–kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap– és középfokon megismert ütemfajtákban.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármashangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábcés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,

- bécsi klasszikus zenei szemelvényt,

- könnyű XX. századi dallamot.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

„A” tagozat

1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2 Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B” tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése.

A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A” tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.

2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontosság.

A szóbeli vizsga értékelése

– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatás,

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD-lejátszó).

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK SZOLFÉZS KÖTELEZŐ

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszeritanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!” (Kodály Zoltán)

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás – írás,
- zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszertanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társzművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel.

- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.
- Éneklés szöveggel emlékeztetből.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltonulás játékkal együtt.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtás.

A kétszólamúság előkészítése

- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséret, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
- Aktív (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
- Zajok– zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1. (tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)

József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
 Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
 Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
 Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
 Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
 Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
 Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
 Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.

Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.

– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.

– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszer tanulásához.

– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.

– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).

– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkkel, jelekkel.

– 2/4-es ütem.

– a 3/4-es lüktetés megéreztetése.

– Szövegek ritmusának megfejtése.

– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.

– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.

– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.

– Osztinató, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.

– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.

– A magas és mély képzet kialakítása.

– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).

– A dallami jelrendszerek ismerete.

– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.

– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.

– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.

– Dallamfordulatok visszaéneklése.

– Memorizálás hallás után.

– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése

- Dal és mérő.
- Felelgetős játékok.
- Ritmososztinátók, ritmuskísérek.
- Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
- Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
- Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
- Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
- Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:

- Hangközök fogalmának bevezetése, kis- és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

- Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.
- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozdás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
- Emberi hangfajták (gyermek-, női-, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz- és fafúvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinató.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G–kulcs, F–kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano–forte.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások
Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.

Rokon népek dalai

Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai

Más népek dallamai

Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, Útmutató)

József Andrásné – Szemcsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)

P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC kicsinyeknek

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Bárdos Lajos: 70 kánon

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini-cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang-játék

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.

A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolából (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes löktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

- A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
- Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismételése.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása.
- A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
- A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
- Artikuláció, szövegmondás.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismételése.
- A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4.
- Ütem súlyok. (ütemezés).
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismételése, elmélyítése.
- A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
- Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
- A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
- A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
- A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

- Dallamhoz ritmusosztinató vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
- Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:

- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
- Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

- Alaphang fogalma.
- Tiszta- és pien hangos pentatónia.
- Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
- Módosító jelek, előjegyzések.
- A módosított hangok nevei
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:

- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
- A kvintváltás megfigyeltetése.
- A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
- A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás

- A helyes kottaírás.
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkkel 2#, 1b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
- Igen könnyű diktálási feladatok.
- Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
- Transzponálás írásban.

Rögtönzés

- Ritmussorok rögtönzése.
- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
- Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
- Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
- Párbeszéd, kérdés–felelet.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

- Különféle kórushangzások.
- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
- A hangszerek hangszínének felismerése.
- Dinamikai különbségek megismerése.
- A népzene és műzene.
- A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
- Alkalmazkodó ritmus.
- Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).
- Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (eol).
- A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
- Ereszkedő dallamvonal.
- Azonosság, variáns, sorszerkezet.
- Szekvencia.
- Períódus.
- Transzponálás.
- Prima volta, seconda volta.
- Solo, tutti.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- Staccato, legato.

Ajánlott tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok, biciniumok.

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató)

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I.

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Péter József: 165 kánon

Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Dalkiséretek I. Szülő érik (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese- és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei ismeret- és élményanyag bővítése.

– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.

– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.

– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával.

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.

– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.

– A zenei kifejezőképesség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

– A népdalok kifejező megszólaltatása.

– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.

– A kétszólamú éneklés kimunkálása.

– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.

– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.

– Negyed felütés.

– 3/8-os ütem.

– Váltakozó ütem.

– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.

– Alla breve.

- Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
- A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
- A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
- A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
- A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
- A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése

- Hangközök megszólaltatása két szólamban.
- Intonációs gyakorlatok.
- Kánonok, biciniumok éneklése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:

- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
- Éneklés szolmizálva, ábécés-s nevekkel mindkét irányban.
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése.
- Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:

- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
- A tanult hangnemek alap-hármashangzatai.

Hangsorok:

- A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
- Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

- AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
- A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
- Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás

- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
- Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
- Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel.

Rögtönzés

- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
- Hiányos dallam kiegészítése.
- Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
- AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
- Rögtönzés szövegre is.
- Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
- Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás

- A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
- Mozdulás, gesztus a zenében.
- Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
- Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
- A barokk táncjátékok jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
- A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés.
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- A régi és új stílusú népdalok.
- Motívum, periódus, szekvencia.
- Kvintoszlop.
- Párhuzamos és ellenmozgás.
- A metronómjelzés.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok. Néhány táncjáték a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Válogatás Bartók Béla Mikrokosmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók

Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I-II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I-II.

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I-II.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Péter József: 165 kánon

Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.

Kocsárné Herbolty Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)

Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai

Komjáthyné: Zongoraiskola II.

Fantóné – Komjáthyné – Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).

Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokosmosz című műveiből.

Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.

Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari játékok).

Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
- A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szövegben.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szí, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Siciliano és mazurka ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú-, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyzólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Európa peremén

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

Kerényi M. György: Százzsínű csokor

Sulyok Gizella: Piletánc II.–III.

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrfi István: Dallamírási feladatok
Kezdek zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)
Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkísérek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint
F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter-táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera- és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dūr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dūr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.
Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).
Ismerje a dūr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.
Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismételése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

- Átkötés, pontozás gyakorlása.
- Harminckettedek.
- Alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
- A bővített kvart oldással.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
- Késleltetés.
- A hangközök rendszerezése.
- A hangközfördítés elve.
- A tiszta, kis- és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel is.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
- A dūr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
- Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.

- A dominánsszeptim dúrban és mollban.
- Éneklése oldással szolmizálva.
- A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus- és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
- Dallami variánsok, figuráció.
- A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
- Kánonok éneklése.
- Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín – hangszerelés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés

- Ritmuskíséretetek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opusz.
- Kvintkör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfördítés elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél- és egész-zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.

- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismertetése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
 Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
 Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
 Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
 Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
 Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
 Kodály Zoltán: Biciniumok
 Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
 Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
 Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
 Virágos sorozat népdalfüzetek
 Péter József: 165 kánon
 W. A. Mozart: 30 kánon
 Bárdos Lajos: 70 kánon
 Molnár Antal: Klasszikus kánonok
 Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
 Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
 Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
 Romantikus dalok, karakterdarabok.
 A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
 Néhány darab Bartók Béla Mikrokosmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
 Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
 Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
 Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
 Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
 Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábcés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
 Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
 Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.
 Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa–, éles– és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.
 Legyen áttekinthetősége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2 –es ütemekben.
 Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
 Ismerje a
 – pentaton hangsorokat.
 – tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,

- ismerje a háromféle moll hangsort.
- Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres darabjaiban is.
- Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
 - tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
 - ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.
- Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.
- Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsseptim–hangzat felépítését.
- Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani.
- Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.
- Ismerje a funkciós vonzást.
- Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
- Tudjon lejegyezni:
 - rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
 - két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni..
- Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
- Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
 - a magyar népzene stílusjegyeit,
 - a periódus fogalmát,
 - a kis formákat,
 - a triós formát,
 - a klasszikus szonátaformát,
 - a rondót.
- Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).
- Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat–ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)

– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,

– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése

A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor

1. Feladatok a hangköz–, hangzat– ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján

– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)

– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,

– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése

A népdal: új stílusú, négysoros, 8–10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.

Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon 5 népdalt előadni,

– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;

– tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

2. feladat– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

3. feladat: – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése.

– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)

– zenetörténeti tájékozottság

– stílusismeret

– formai ismeretek

– tájékozódás a zenei műfajok között

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK

(5. évfolyamtól)

KAMARAZENE

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének–tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató–nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikuskokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes eljáratására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene–oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei

- Beintés–leintés.
- Közös levegővétel és intés.
- Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.
- Intés felütéssel való kezdésre.
- Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
- A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.
- A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek

- Tájékoztató pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
- Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
- Vi–de jel.
- A másik szólam apró kottával történő megjelenése.
- Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek

- A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)
- Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
- A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.
- A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).
- A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása
- A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata
- Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
- A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók

- Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.
- Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek

- A játszott művek formája, harmóniai világa
- A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
- A disszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.

- Homofon zene.
- Polifon zene.
- Izoritmikus zene.
- Kánon, imitáció, fuga.
- Cantus firmus.
- Consort–muzsika.
- A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus táncjátékok, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
- Ellenszólam.
- Basso continuo.
- A kamarazene–irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes, stb.
- A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése

- Lapról olvasás.
- A belső hallás fejlesztése.
- intonációs készség.
- Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).
- A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
- Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

1. évfolyam

Ajánlott tananyag

Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be– és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatárolni.

A tanuló legyen tisztában

- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemszámaival,
- a diszsonancia–konsonancia súlyviszonyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Legalább két, rövid, különböző tempójú, karakterű műből (tételből) álló 6–8 percnyi zenei anyag

2. évfolyam

Ajánlott tananyag

Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,
- legalább a hosszan álló harmóniakban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,
- diszsonanciákat kiemelni a tanár kérésére,

- a tanár jelzése alapján szólamát – szerepének megfelelően – kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.

A tanuló legyen tisztában

- az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C–hangolású vagy transzponáló jellegével),
- a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, 6–8 perces, különböző tempójú és karakterű művekből (tételkből) álló műsor.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- megadott hangra önállóan hangolni,
- hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
- be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
- be– és leinteni,
- az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
- biztosan tempót tartani,
- játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
- lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
- tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
- intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
- homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatárolni.

A tanuló legyen tisztában

- saját hangszere intonációs jellemzőivel,
- a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Ismerje

- a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű vagy tétel koncertszerű bemutatása; Máriássy–Varasdy–Zilcz: Bevezetés a társas zenélés gyakorlatába I–II. (EMB), W. A. Mozart: Kürtduók (EMB), Kratochvil, J. K. Triók (Supraphon), Máriássy I. R. Reneszánsz művek (EMB 6974) Németalföldi mesterek művei három vagy négy hangszerre (Czidra L.) (EMB 8367 EMB 8368), Táncok és kontratáncok (Bali János szerk.) EMB14160, Kamaraének–mesterei (EMB 14058/A) nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás, hangszer tartás,
- hangszerkezelés,
- technikai felkészültség,
- állóképesség,
- hangképzés,
- intonáció,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- speciális technikai elemek alkalmazása
- árnyalt dinamikák alkalmazása,

- változó tempók önállóan és együttesben,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- előadásmód,
- alkalmazkodóképesség,
- szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ajánlott tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,
- segéd– illetve tisztítófogásokat önállóan alkalmazni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kísérni az összhangzást is,
- a tanár útmutatásainak megfelelően hangképzésben, dinamikában, artikulációban stb. alkalmazkodni,
- a disszonanciákat önállóan felismerni, kiemelni és feloldani.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, legalább 8 perces, változatos, lehetőleg ciklikus művet is tartalmazó műsor.

4. évfolyam

Ajánlott tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- együttesével önállóan elhelyezkedni a próba illetve a koncert színhelyén, az akusztikai és egyéb körülményeket is szem előtt tartva,
- folyamatosan, kottahűen lapról olvasni,
- ütemmutató nélküli szólamban ritmikailag tájékozódni,
- minimális mértékben díszítéseket improvizálni (reneszánsz, barokk művekben, jazzben),
- polifon műben „elűzés” esetén – partitúrából játszva – visszatálcálni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- saját hangszerén önállóan tisztítófogásokat keresni és alkalmazni,
- önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
- kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor.

5. évfolyam

Ajánlott tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- készségszinten használni az elmúlt négy évben tanult ismereteket.
- irányítani a kamaracsoport játékát ill. alkalmazkodni az irányításhoz
- önállóan kijavítani ill. kijavíttatni a felmerülő intonációs problémákat
- meghallani, felismerni a tempóvétel következtében kialakuló pozitív és negatív zenei folyamatokat
- a lapról olvasott anyagban is elhelyezni a helyes artikulációt
- az adott zenemű stílusához igazodó artikuláció, hangképzés megvalósítására
- önállóan olvasni a XX.sz.– i kottaképet
- önállóan kialakítani a barokk díszítéseket
- önállóan improvizálni megadott zenei anyagra a társai szólamához alkalmazkodva

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor

6. évfolyam

Ajánlott tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes

- teljesen önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
- teljesen önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.
- az előző évek ismeretanyagának teljesen önálló alkalmazására, „koncertszerű” lapróljátékra
- kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból minimum 10 perces műsor.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes

- bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
- partitúrából játszani,
- a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,
- figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
- saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
- figyelemmel kísérni az összhangzást is,
- polifon műben „elűzés” esetén – partitúrából játszva – visszatálcálni,
- saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
- önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában

- a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
- az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
- az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje

- az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű koncertszerű bemutatása. A játszott művek tükrözzék a 6. évfolyamon elvárható nehézségi szintet; Devienne, F. Triók Op.21, Buxtehude: Laude Sion – kantáta, Gabrielli: Five Ricercar, Mihály A.: Kis toronyzene, Scheidt, Brass quintets I–II, Locatelli Triószonáták Op.5, Haydn Divertimentók, Mozart Négykezes szonáták, Brahms: Waltzer, Kerényi: Társasének nehézségi szintjén.

A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- technikai felkészültség,
- állóképesség,
- hangképzés,
- intonáció,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- speciális technikai elemek alkalmazása
- árnyalt dinamikák alkalmazása,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- a vibrato helyes alkalmazása,
- előadásmód,
- alkalmazkodóképesség,
- szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulandó művek stílusának, műfajának megfelelő, jól hangolt billentyűs hangszer (zongora, csembaló, spinét, esetleg elektromos hangszer).

Kottaállványok.

Hangológép.

Metronóm.

ZENEKAR

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségeiből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális–horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülismódból adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A zenekari munkában a fejlesztési cél és feladat az együttes fajtájától, az adott hangszer-összeállításra íródott/átírt repertoártól, valamint az együttesben résztvevők egyéni tudásszintjétől függ.

A játszandó művek kiválasztásánál fokozott figyelmet kíván az egyes részfeladatok (szólamok) megfelelő szintű megvalósítása, gondosan mérlegelve a befektetett időt, energiát, s a munka közben megőrzendő játékkedvet, mert ez alapvető feltétele az egész mű minőségi megszólaltatásának, a magasabb értékű esztétikai szint elérésének. A „klasszikus” összeállítások (vonós-, fúvószenekar) mellett a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően számtalan hangszeres összeállítás működhet eredményesen, e miatt éves szintre lebontott egységes fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A megjelölt fejlesztési követelményeket elsősorban a közös zenekari játék kialakítására és fejlesztésére jellemző ismeretek és készségek szerint három csoportra bontva (összevont évfolyamok) soroljuk fel.

Kezdő	1–2. évfolyam	(–14 éves korig)
Középhaladó	3–4. évfolyam	(12–18 éves kor)
Haladó	2–6. évfolyam	(16–22 éves kor)

Kezdő csoport

Fejlesztési feladatok

- A helyes zenekari ülés kialakítása.
- Egymásra figyelés, alkalmazkodás.
- Hosszú és rövid hangok.
- A szólamon belüli frazeálás betartása.
- Zenekari hallásfejlesztés, többszólamúság.
- Tempóvétel, tempótartás.
- Dinamikai folyamatok kialakítása.
- A zenekari kommunikáció kialakítása (a karnagy és a zenekar, illetve a zenekari szólamok között).

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Apáthy: Fúvószenekari iskola I. (Baranya Megyei Művelődési Központ)

Barnes: Kis virtuóz

Csajkovszkij: Chanson triste (Népművelési Intézet, Budapest)

Csajkovszkij: Diótörő – részlet (Carl Fischer New York)

Czidra: XVII. századi magyar táncok

Gyermekdalok (Apáthy feld.)

Lijnshooten: Suit uit het Antwerpse Dansboek (Molenaar)

Orosz album: Első lépések (Pervie Sagi) (Moszkva)

Purcell: Air & Marsch (Bourne Co. New York, USA)

Susato: Pavane

Wagner: Das Blasorchester I. (Pro musica Verlag Leipzig – Berlin)

Watz: Acht Bläzersetze alter Meister (Rundel)

Watz: Premier (Rundel)

Vonószenekar

Decsényi: Kati dalai ((EMB Z. 8279)

Decsényi: Népdal (EMB 12362)

Zempléni: Zenés utazás (YFE 002)

Vivaldi: C–dúr csellóverseny (EMB Z. 12048, Z. 12049/szólamok)

Vivaldi: d–moll concerto (EMB Z. 6538, Z. 6539/szólamok)

Renaissance és barokk táncok, kórusok, korálok

Gitáregyüttesek

Gitárduók kezdők számára (Mosóczi M.) „Kezdők muzsikája” (EMB 8805)

44 Könnyű duett két gitárra (Benkő D.) „Régi kamarazene” (EMB 8819)

Staak, P. van der: 9 Easy Guitar Quartets (Broekman und Peppel Amsterdam Nr. 873)

Követelmény

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő hangszerkezelés egységesítése, a zenekari ülismódból adódó helyes hangszertechnikai mozgások kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 10–12 perces nyilvános bemutató.

Középhaladó csoport

Fejlesztési feladatok

- Az eddig tanult ismeretek, készségek fejlesztése, adott esetben önálló használata
- A zenekari hangzás iránti igényesség kialakítása, alkalmazása.
- Dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalása, fejlesztése.
- A tempóvétel és –tartás differenciálódása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatosításának elkezdése.

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Apáthy: Fúvószenekari iskola II–III. évfolyam (Baranya Megyei Művelődési Központ)

J. S. Bach: 6 Choral (Molenaar)

Balázs: Gyermekrajzok (EMB)

Balázs: Négy kép (EMB)

Bartók: Gyermeknek (Népművelési Propaganda Iroda, illetve Boosey & Hawkes)

Bizet – Scsedin: „Carmen”

Cser: Csongrádi dalok

Händel: Largo (Rundel)

Händel: Lascia ch'io piango

Haydn: Szent Antal Choral (Ph. Grosch Verlag München)

Lully: Balletto (Wilhelm Halter Verlag Karlsruhe)

Orosz album: Első lépések II. (Moszkva)

Susato: Renaissance suite (Rundel)

Purcell: Trombitaszó és ária (Boosey & Hawkes)

Purcell: Győzelmi ének az Arthur király című operából (Bourne Co. New York, USA)

Wagner: Das Blasorchester II. (Pro musica Leipzig – Berlin)

Vonószenekar

J. S. Bach: Bauern–Kantate (Paraszkantáta) (Peters 11693)

Bartók: Erdélyi táncok (Darvas feldolg.) (EMB Z. 4329)

Beethoven: 12 kontratánc (Breitkopf B. 253)

Csajkovszkij – Weiner: Chanson triste (EMB Z. 3202)

Farkas F.: Musica Serena (EMB Z. 12615)

Farkas F.: Négy tánc a Vietórisz–kódexből (EMB Z. 5834)

Händel – Maros: Kis szvit (EMB Z. 3105)

Mozart: Sinfonietta (EMB Z. 2409)

Rózsavölgyi: Első magyar társastánc (Doblinger D. 11316, 11317/szólamok)

Sugár: Rondó zongorára és ifjúsági zenekarra (EMB Z. 1784)

Gitáregyüttesek

Hume, T.: Két trió (EMB 13721)

Régi angol muzsika két gitárra (Mosóczi M.) „Musica per chitarra” (EMB 8564)

Régi francia muzsika két gitárra (Mosóczi M.) „Musica per chitarra” (EMB 8900)

Követelmény

A közös alkalmazkodás képességének kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 15–30 perces nyilvános hangverseny.

Haladó csoport

Fejlesztési feladatok

- Az eddig tanult ismeretek, készségek további fejlesztése.

- A zenekari rubato játékmód elsajátítása.
- A zenekari kommunikációs lánc tudatos alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Albinoni: Adagio (Molenaar)
 J. S. Bach: Prelúdium és fuga, B–dúr (Warner Bros New York)
 J. S. Bach: Fantázia (William Allen Music, USA)
 J. S. Bach: Sinfonia (Molenaar)
 Bartók: Este a székelyeknél (Kliment)
 Bartók: Erdélyi táncok (Népművelési Intézet)
 Bogár: Székely legényes (Népművelési Intézet)
 Balázs: Musica piccola (EMB)
 Balázs: Előjáték (EMB)
 Corelli: Adagio (Studio P/R Indiana, USA)
 Debussy: A kis néger
 Debussy: Kis szvit
 Eördögh J.: Kis nyitány (Népművelési Intézet)
 Eördögh J.: Magyar nyitány (Népművelési Intézet)
 Hidas: Capriccio (EMB)
 Hidas: Vidám zene (EMB)
 Hidas: Concertino
 Hidas: Szvit (EMB)
 Hidas: Fantázia és fuga (EMB)
 Hidas: Népdal szvit III. (EMB)
 Händel: Tűzijáték szvit (különféle tételek más–más feldolgozása)
 Händel: Vízi zene (különféle tételek más–más feldolgozása)
 Erkel: Fegyvertánc (Népművelési Intézet, Pécs)
 Kodály: Intermezzo a Hány–szvitből (Népművelési Intézet)
 Kodály: Toborzó (Népművelési Intézet)
 Kodály: Kállai kettős (Népművelési Intézet)
 Ujj Viktor G.: Két zenekari etűd (Népművelési Intézet)
 Zempléni: Változatok egy Stravinsky–téma nyomán (kézirat)

Vonózenekar

Albinoni: Sonata à Cinque (Boosey & Hawkes B&H 17393, 11663/szólamok)
 J. S. Bach: Andante (Rózsavölgyi 6103, 6104)
 Bartók: Két román tánc op. 5 (Rózsavölgyi 6376)
 Corelli: Karácsonyi concerto grosso (Peters 11351)
 Händel: Concerto grosso op. 6 no. 8 (Peters 938 HW 30)
 Händel: Vízizene (Dvfm 4207)

Gitáregyüttesek

Domeniceni, C.: 4 darab 4 gitárra (Edition margaux em. 4005)
 Farkas F.: Musique de Ugrócz (Ed. musicali Ancona, Milano)
 Joplin, S.: Ragtime – Két darab két gitárra (Fodor F.) „Musica per chitarra” (EMB 12496)

Követelmény

Önálló kamarazenekari játék kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

- Év végi meghallgatás: 25–40 perces nyilvános hangverseny

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló ismerje meg

- a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
- az alapvető zenekari játékmódokat,
- az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói hagyományait.

Legyen képes

- szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,

- a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt-játékra irányítani figyelmét,
 - a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is megszólaltatni.
- Tudja alkalmazni
- az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
 - a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet, a többszólamúságra, a dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és –tartás differenciálására,
 - a zenekari kommunikációs lánc (karnagy–zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

Továbbá

A tanuló legyen képes

- felnőtt amatőr zenekarban játszani,
- részt venni önálló kamarazenei produkcióban.

Alkalmazza tudatosan

- a zenekari kommunikációs láncot,
- a zenekari rubato játékot.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Az együttes működéséhez szükséges hangszerek

A létszámhoz igazodva kottapultok, karfa nélküli székek.

Felvételek készítéséhez (a produkció értékeléséhez) audio– és videofelvevő és –lejátszó.

KÓRUS

A kórus tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

A kórusfoglalkozás feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó– és dinamikai érzékenységét,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,
- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző– és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulóknak az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.

A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Fejlesztési feladatok

- az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése.
- a együtthangzás megvalósítása, a harmonikus hallás és formaérzék fejlesztése,
- a résztvevők korosztályától, egyéni tudásától függően kánonok, két–, háromszólamú egyenemű karok igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása
- hangképző és intonációs gyakorlatok a kórus tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására
- a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel,
- a zene akusztikai összefüggéseinek ismeretében a tiszta intonáció énekkari gyakorlatának megvalósítása.
- kiegyenlítetttség az egyes szólamok és a kórus egésze között:
- hangszín–kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása
- az egységes, kultúrált énekkari hangzás megteremtése.

Követelmény

A kórus

- tudjon a kórusvezetővel együttműködni
- a dallamot a vezénnyelssel kapott instrukcióknak megfelelően formálni
- tudjon, tisztán, pontos szövegmondással, a mű érzelmi tartalmának megfelelő kifejező előadással énekelni.
- szereplés során az énekkar valamennyi tagja legyen képes képességei legjavát nyújtani

Ajánlott tananyag

Agócsy – Irsai: Énekeljünk–muzsikáljunk
Ars musica kötetek (Möseler Verlag Wolfenbüttel und Zürich) M52031–52035
Bartók Béla kórusművei (27 egyneműkar)
Bárdos Lajos: 20 és 40 egyneműkar
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–IV.
Bárdos Lajos: Vegyeskarok
B. Horváth Andrea: Ünnepeink! (Nemzeti Tankönyvkiadó)
Botka Valéria – Csányi László: Gyermekkarok I–IV.
Chor Aktuell – Ein Chorbuch für Gymnasien (Gustav Bosse Verlag 1983)
Csányi László: Gyermekkarosok kóráskönyve
Egyházi karénekeskönyv I–II. (Kiadja: Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya)
Eszterházy Pál: Harmonia Caelestis
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Gastoldi: 3 balletti
Kánongyűjtemények: 25 angol kánon
Bárdos: 77 kánon
Haydn: Kánonok
Mozart: 30 kánon
Péter József: 165 kánon
Kerényi M. György: Énekiskola – Társasének IV.
Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I–IV.
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Kodály Zoltán: Vegyeskarok
Liber usualis (gregorián dallamok gyűjteménye)
Mozart: 6 noktürn
Nádasdy Kálmán: Társas énekek
Schola cantorum I–XIII. (Fodor Ákos)
Szőnyi E.: Biciniumok

Kardos Pál: Kórusnevelés, kórushangzás

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Párkai István: Modern kórusetűdök

Követelmények a program elvégzése után

A kórus legyen képes önálló, élményt adó szereplésre.

Tudjon

- fegyelmезetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
- „vezénnyel” énekelni.

A tanuló ismerkedjék meg a kórusirodalom számos remekművével.

Tudjon jól tájékozódni a különböző stíluskorszakokban.

Tudja

- helyes légzéstechnikával,
- tiszta intonációval,
- pontos ritmusban,
- érthető szövegmondással,
- helyes tempó– és dinamikai választással,
- művésziileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék

- jó kottaolvasási készséggel,
- zenei memóriával.

Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő akusztikájú, hangszigetelt, szellőztethető, csoportos oktatásra alkalmas tanterem, jó minőségű, jól hangolt zongorával.

Ötvonalas tábla.

Felvételek készítéséhez és lejátszásához használható audióvizuális eszközök.

Metronóm, hangvilla, kottaállvány.

Ajánlott a kórus színpad megjelenését emelő egységes formaruha.

ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társzművészeire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társzművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a zene eredetétől a reneszánsz végéig (korai barokk kezdetéig).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Bevezetés a zenetörténetbe

1. A zene eredete a fizikai, a biológiai és az emberi lét szintjén:

- a rezgő anyag zenei tulajdonsága, a felhangok fogalma;
- fizikai környezetünk és a természet zeneszerű jelenségei;
- a biológiai zeneiség szerepe a társas élőlények kommunikációjában;
- a madarak lassított mikro–dallamainak sajátos „zeneisége”¹, a zene alapelemeinek megfigyelése (hangköz, ritmus, motívum, motívumlánc, pentaton hangkészlet, transzpozíciós technika, népdalszerű, „tengelyváltós” mikro–dallamok);
- az emberi zene eredetihotéizisei, esztétikai–művészeti funkciója.

2. A természeti népek zenéje:

- a zene szerepe az ősi társadalmak életében és kultúrájában; zenélési alkalmak (mágia, munka stb.);
- az ősi dallamosság (gyermekdalokra, ősi siratókra), a legegyszerűbb zenei formák;
- a többszólamúság legősibb formái (párhuzamos éneklésmód, heterofónia, dallam+osztinató stb.);
- az ősi hangszerek.

Szakkifejezések, fogalmak definiálása, tudatosítása, összekapcsolása az élőzenével.

3. A hangrendszerek kialakulása:

- a pentatónia és diatónia jellemzői, önálló stílusköréi, élőzenei megnyilvánulásai.

Az ókori és ókori eredetű zenekultúrák:

– a mezopotámiai, egyiptomi, kínai, japán, indiai, indonéziai, zsidó és görög zenekultúra.

Az európai középkor zenekultúrája:

– a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtai, liturgiában betöltött szerepe;
– a szolmizáció keletkezése;
– a világi műzenestílus megszületése: trubadúrok, trouvères;
– a többszólamúság kezdeti formái (az organum típusai);
– ars antiqua (13. század).

A reneszánsz zenéje:

– a reneszánsz kezdetei: az ars nova művészete (Machaut, Landini – 14. század);
– a homofónia és polifónia fogalma;
– egyházi műfajok: mise, motetta;
– Németalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik – 15. század);
– a klasszikus vokálpolyfónia (Palestrina és Lassus – 16. század);
– világi vokális műfajok: frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének;
– hangszeres zene: táncok, táncpárok, vokális művek hangszeres átiratai, az önálló hangszeres műfajok kialakulása (prelúdium, fantázia, toccata);
– a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark – 16. század).

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Szöke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.

Művészetismeret – Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.

Orsell, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Követelmény

– Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A barokk stílus kialakulása, jellemzői:

– a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;
– Monteverdi – opera és madrigál;
– Schütz – német egyházi zene a 17. században;
– Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;
– Purcell – az angol opera (Dido és Aeneas);
– Corelli, Vivaldi, – concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program-versenyművei: Négy évszak stb.);
– Domenico Scarlatti szonátái – a „virtuóz” billentyűs zene a barokk korszakban;
– Telemann – „Tafelmusik” – szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.

A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta-típusok (sonata da camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fuga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete

1. Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:

- vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formátípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato, ária, arioso, korál, turba stb.);
- a korál szerepe Bach műveiben;
- hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fuga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvit (táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:

- operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),
- szvit, concerto grosso, orgonaversenyek.

A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Palisca, Claude V.: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Lise, G. – E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Wolff, Christoph: A Bach-család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.

Követelmény

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények a alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében.

Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet–zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

1. Írásbeli vizsga

A vizsga feladatait (A, vagy B) az iskola választhatja ki, illetve a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A). Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a feldolgozott tematika / korstílus / zenetörténeti korszak főbb tendenciáinak, stílári jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában. Felsorolás elsősorban a reneszansz és a barokk zene és a korszak társművészeti alkotásainak köréből választódjon. Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

B.) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fuga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése.

– Egy – a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: hangszeres vagy vokális mű elemzése).

Szóbeli vizsga

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A bécsi klasszika, valamint a korai romantika művészetének megismerése.

Tájékozódás a bécsi klasszikus zene legfontosabb műfajaiban, a kis– és nagyformák világában, valamint a korai romantika főbb stílusjegyei, élményanyaga, mestereinek művészet.

(Elsősorban Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert művei).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Átmenet a barokk és klasszika között:

- az „érzelmes” (C.Ph.E.Bach), a „gáláns” (J.Chr.Bach) stílus;
 - a mannheimi–iskola (Johann Stamitz) – a zenekari hangzás átalakulása.
- A műfajok, a formák és a zenei nyelv átalakulása a barokk és klasszika határán.

A bécsi klasszika főbb stílári, formai, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek művészetét elsődlegesen reprezentáló műfajok alapján:

- Gluck (a barokk opera műfaji tradícióinak továbbélése és átalakulása a 18. század második felében, a gluck–i „operareform”);
- Haydn (szimfónia, vonósnégyes, oratórium);
- Mozart (szimfónia, zongoraverseny, divertimento, szerenád, opera);
- Beethoven (szimfónia, nyitány, versenymű, vonósnégyes, zongoraszonáta); életmű két korszak határán, a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven.

Formatani összegzés:

- periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;
- vokális tételtípusok: recitativo (secco, accompagnato), ária, együttesek, kórus stb.

A klasszikus zene stílári egységén belül az egyes mesterek műveinek stílári vonásai.

A korai romantika főbb stíluselemei

Schubert művei alapján: dal, dalciklus, szimfónia, zongoraművek, kamarazene.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezzer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.
 Sadie, Stanley: Mozart. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
 Parouty, Michel: Mozart, az Isten kegyeltje. Budapest: Park Könyvkiadó, 1991.
 Kerman, Joseph – Alan Tyson: Beethoven. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
 Szabolcsi Bence: Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán. Budapest: Gondolat, 1960
 Bartha Dénes: Beethoven és kilenc szimfóniája. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.

Követelmény

A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A romantika zenéje:

- a klasszicizmus formavilágának továbbélése, átalakulása, felbomlása;
- stílári és esztétikai változások, új műfajok a 19. század zenéjében;
- a zeneszerzők egyéni hangja, egyes műfajok megkülönböztetett szerepe a különböző mesterek életművében.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A romantika élményanyaga: új témák (történelem, mítosz, irracionális, népiesség stb.) a 19. században;

- természeti élmények a romantikus zenében;
- az irodalom, a képzőművészet, a filozófia és zene kapcsolódási pontjai a romantika korában (Goethe, Schiller, Heine, E. T. A. Hoffmann, Hugo stb. művei a dal-, az opera- és a hangszeres zenében);

Új műfajok:

- a romantikus „karakterdarab”,
- a dal 19. századi virágzása,
- a programszimfónia, szimfonikus költemény;

A történelmi szemlélet kialakulása (Schumann, Mendelssohn, Liszt – a barokk korszak zenéjének újrafelfedezése);

Nemzeti stílusok kialakulása:

- Chopin, Liszt, Grieg, Smetana, Dvořák, Csajkovszkij művészetének nemzeti vonásai,
- a német és francia romantika;
- a magyar nemzeti stílus: a verbunkos;
- a hangszerek fejlődése, a zenekar létszámának megnövekedése, a hangzásigény átalakulása;

A zongorairodalom átalakulásának főbb vonásai:

- a virtuozitás,
- rövid lélegzetű karakterdarabok és nagyformák (a „romantikus” szonáta) Schubert, Schumann, Liszt, Chopin és Brahms műveiben;

A klasszikus formavilág fokozatos felbomlása, új formai alapelvek kialakulása, a szonátaforma romantikus felfogása, improvizatív jellegű formálás;

Az egyes formák, műfajok szerepe az egyes mesterek életművében, stílusában.

Zeneszerzői életművek:

Schumann fiatalkori zongoradarab-sorozatok, 1840 után: a dal, szimfonikus művek, és kamarazene;

Weber: a romantikus német opera kezdetei: A bűvös vadász;

Mendelssohn: klasszikus formatisztelet és romantikus zenei nyelv: Hegedűverseny, szimfóniák, mesevilág a zenében: Szentivánéji álom;

Berlioz: programzene megteremtője: Fantasztikus szimfónia;

Chopin: a kisformák mestere (etűdök, nocturne-ök, prelűdök, balládák, polonézok, mazurkák);

Liszt: zongoradarabok, szimfonikus költemények, egyházi művek;

Brahms: dalok, zongoradarabok, szimfóniák;

Csajkovszkij: szimfóniák, színpadi művek;

Dvořák: szláv táncok, szimfóniák;

Grieg: zongoradarabok, zongoraverseny, Peer Gynt-szvit.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.
 Erdélyi Miklós: Schubert. Budapest: Gondolat, 1979.
 Schubert kalauz. (Szerkesztette Gábor Ágnes) Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
 Fischer–Dieskau, Dietrich: A Schubert–dalok nyomában. Budapest: Gondolat, 1975.
 Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai. Schubert–dalok. Budapest: Akkord Kiadó, 1994.
 Walker, Alan: Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek. 1811–1847. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
 Walker, Alan: Liszt Ferenc 2. A weimari évek. 1848–1861. Editio Musica, Budapest 1994.
 Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
 Deathridge, John – Carl Dahlhaus: Wagner (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1988.
 Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Követelmény

A romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A 19. századi olasz, német, magyar és orosz opera.

Stílusirányzatok és alkotók a századfordulón Európában.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Operatörténet a 19. században és a 19–20. század fordulóján:

- a 19 századi olasz opera;
- jelenetszerkesztés, ária– és egyéb zártszám–típusok, irodalmi témaválasztás, műfaji jellegzetességek a 19. századi olasz operában; a verizmus;
- Verdi és Puccini művésze;
- Wagner művészetének jelentősége a 19. század zenéjében; az új zenedráma–koncepció: harmóniai és formai újítások, a vezérmotívum–technika, történelem és mitológia egy–egy opera tükrében;
- Muszorgszkij operái: az orosz történelem az operaszínpadon, népzenei hatások és zenedráma;
- a 19. századi magyar opera: Erkel.

Ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival, jelentősebb mestereivel:

- A különböző stílusirányzatok (impresszionizmus neoklasszicizmus, expresszionizmus, szerializmus) sajátosságai, zenei eszközei, az ezeket képviselő mesterek alkotókorszakai, orientációinak fő vonásai a következő mesterek életművében:
- Debussy, Ravel, Satie,
- Mahler, Schönberg, Webern, Berg,
- Stravinsky, Prokofjev, Sosztakovics,
- Janáček;
- a népzene mint stíluselem a 20. század első felében;
- a jazz mint stíluselem a 20. század első felében (a jazz történelmi és stílári gyökerei);
- a hagyományos tonalitás felbomlása (pentatónia, modális hangsorok, egészhangú skála, modell–skálák, bitonalitás, politonalitás, dodekafónia);
- az egyes zenei stílusirányzatok jellemző sajátosságait komplexen reprezentáló művek részletesebb elemzése, megismerése.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Walter, Bruno: Mahler. Budapest: Gondolat, 1981.

Batta András: Richard Strauss. Budapest: Gondolat, 1984.

Debussy, Claude: Croche úr, a műkedvelők réme. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.

Petrovics Emil: Ravel. Budapest: Gondolat, 1982.

Követelmény

A 19. századi olasz, német, magyar és orosz operához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Bartók és Kodály életművének megismerése.

Kortárs zene főbb irányzatainak megismerése

Zenei ismeretek átadása – tananyag

Bartók és Kodály művészete:

- életpályáik ismertetése;
- a népzene Bartók és Kodály életművében; a népzene kutatás; a népdalfeldolgozások különböző formái;
- legkiemelkedőbb alkotásaik részletesebb megismertetése.

Bartók és Kodály kortársai és az utánuk következő generáció:

– Dohnányi Ernő, Weiner Leó, Lajtha László, Szervánszky Endre, Veress Sándor, Járdányi Pál, Kósa György.

Bevezetés a magyar, az európai és az amerikai kortárs zenébe:

- Kurtág György, Ligeti György, Szőllősy András, Ránki György, Farkas Ferenc, Durkó Zsolt, Balassa Sándor, Bozay Attila;
- a 70–80-as évek magyar avantgarde zeneszerzői: Jeney Zoltán, Sáy László, Vidovszky László, Dukay Barnabás;
- John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass;
- a háború utáni zene stílusirányzatainak (szerializmus, elektronikus zene, minimal–zene, posztmodern, computer–zene) szemléltetése a kiválasztott zeneműveken.

Tájékozódás a mai jazz, a rock, a filmzene és az alternatív zenei irányzatok (performance, world music stb.) világában.

Ajánlott tananyag

Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.

Fábián Imre: A huszadik század zenéje. Budapest: Gondolat, 1966.

Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje. Budapest: Gondolat, 1967.

Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.

Miért szép századunk operája? Szerkesztette Várnai Péter. Budapest: Gondolat, 1979.

Kroó György: Bartók–kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.

Somfai László: 18 Bartók tanulmány. Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Breuer János: Fejezetek Lajtha Lászlóról. Budapest: Editio Musica, 1992.

Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.

Kecskeméti István: A zeneszerző Kodály. Kecskemét: Kodály Intézet, 1986.

White, Eric Walter: Benjamin Britten élete és operái. Budapest: Zeneműkiadó, 1978.

White, Eric Walter: Stravinsky: A zeneszerző és művei. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Szőllősy András: Honegger. Budapest: Gondolat, 1980.

Követelmény

Bartók és Kodály művészetéhez és a kortárs zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a zenetörténet stíluskorszakainak kronologikus időrendjében.

Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket.

Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama
Zenetörténet–zeneirodalom
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.
A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb tendenciáinak, stílári jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:

– Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánium típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvère, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.

– A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fuga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.

– A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangneme). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).

– Romantika – új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazeneje (kisformák), Schumann zongoradarab–ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével.

– A programzene (példával). A századforduló zenéje – Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgyűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Hány–szvit, Felszállott a páva – variációk).

A szóbeli vizsga

– A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek

Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

Záradék

Ezt a pedagógia programot az iskola nevelőtestülete a 2021. augusztus 30-i ülésén megtárgyalta és elfogadta.

Tihany, 2021. augusztus 31.

Radó László
igazgató

Nyilatkozat

Az intézmény vezetőjeként a pedagógiai programot jóváhagyom.

Tihany, 2021. augusztus 31.

Radó László, igazgató

A fenntartó Tihanyi Bencés Apátság képviselőjében nyilatkozom, hogy a fenntartó a pedagógiai programot jóváhagyta.

Tihany, 2021. szeptember 1.

Mihályi Norbert Jeromos OSB
perjel

Záradék

Ezt a pedagógia programot az iskola nevelőtestülete a 2021. augusztus 30-i ülésén megtárgyalta és elfogadta.

Tihany, 2021. augusztus 31.

Radó László
igazgató

Nyilatkozat

Az intézmény vezetőjeként a pedagógiai programot jóváhagyom.

Tihany, 2021. augusztus 31.

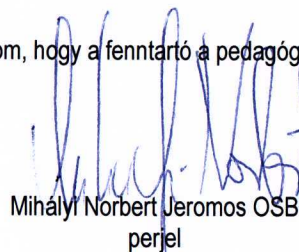

Radó László, igazgató

A fenntartó Tihanyi Bencés Apátság képviselőjében nyilatkozom, hogy a fenntartó a pedagógiai programot jóváhagyta.

Tihany, 2021. szeptember 1.

Mihály Norbert Jeromos OSB
perjel

